VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2021

KAUPUNGINVALTUUSTO 23.5.2022

VANTAAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2021

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022

Kansikuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Kuusijärvi
Kansi: Sanna Henriksson, Viestintä
Taitto: Tuuli Portin, Talouspalvelut

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2021

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS 1

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 1
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus 1
1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto 3
1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys 7
1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys 9
1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö 24
1.1.6 Ympäristötekijät 27
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat 28
1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä 29
1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ 34
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 40
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 40
1.3.2 Toiminnan rahoitus 42
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET 44
1.5 KOKONAISTULOT JA MENOT 49
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 51
1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt 51
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus 52
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 53
1.6.4 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden vuosikooste ja tavoitteiden toteutuminen 54
1.6.5 Kiinteistöyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen 67
1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä 69
1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 70
1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 72
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY 76

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 77

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 77
2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN 89
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen 89
2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2021 166
2.2.3 Investointien toteutuminen 169
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia) 177
2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 178

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 179

3.1 VANTAAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 179
3.2 VANTAAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA 180
3.3 VANTAAN KAUPUNGIN TASE 181
3.4 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA 183
3.5 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 184
3.6 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITASE 185

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 187

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 187
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 187
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 189
4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT 191
4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 196
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot 196
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot 202
4.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 207
4.5 YMPÄRISTÖTILINPITOA KOSKEVAT LIITETIEDOT 217
4.6 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 223

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET 228

5.1 KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS 228
5.1.1 Toimintakertomus 228
5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu 231
5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut 232
5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot 235
5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset 240
5.2 SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS 241
5.2.1 Toimintakertomus 241
5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu 247
5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut 248
5.2.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot 251
5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset 254
5.3 LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN 255
5.4 MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET 257
5.4.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat 257
5.4.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat 258
5.4.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat 260
5.4.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat 261
5.5 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT 262

6 LUETTELOT JA SELVITYKSET 264

6.1 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ 264
6.2 LUETTELO TOSITELAJEISTA 265
6.3 TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT 267

7 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ 269

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Maaliskuussa 2020 alkanut koronapandemia jatkui koko vuoden 2021. Tautitapausten määrä ja kuolleisuus pysyivät Suomessa vuonna 2021 kuitenkin useita muita eurooppalaisia maita pienemmällä tasolla. Vuotta 2021 kuvaa nopea elpyminen pandemian aiheuttamasta taloudellisesta taantumasta. Nopea talouskasvu veti alas työttömyyttä ja nosti vielä nopeammin työllisyysastetta. Alue- ja kuntakohtaiset erot ovat kuitenkin olleet suuria. Vantaan työttömyyden lasku on ollut muita suuria kaupunkeja hitaampaa.

Koronaepidemia vaikutti edelleen voimakkaasti lähes kaikkeen kaupungin toimintaan vuonna 2021. Epidemia eteni aaltoina, jolloin välillä rajoituksia päästiin lieventämään, kun taas välillä niitä kiristettiin. Suuri epävarmuus epidemian leviämisestä ja vaikutuksista vaikeutti lähes kaikkea toiminnan suunnittelua. Epidemian vuoksi tiloja ja toimintoja oli edelleen osittain suljettuna ja laajaa etätyöskentelyä hallinnollisissa tehtävissä toimivan henkilöstön osalta jatkettiin lähes koko vuoden 2021. Tilanne on edelleen vaatinut kaikilta toimialoilta poikkeuksellisissa olosuhteissa toimimista. Syksyllä 2021 hyväksyttiin toipumissuunnitelma vuosille 2021–2023 koronaepidemiasta palautumisen ja palveluvelan hoitamiseksi.

Koronasta on aiheuttanut kunnille kulujen kasvua, toimintatulojen laskua ja verotulojen pienenemistä. Valtio kompensoi kuitenkin kunnille koronapandemian aiheuttamat suorat menot täysimääräisesti myöntämällä kertaluontoisia koronatukia kunnille, sairaanhoitopiireille ja joukkoliikenteelle yhteensä noin 2,4 miljardia euroa. Kunnat ml. Vantaa tekivät myös omia talouden tasapainottamistoimenpiteitään. Vantaa teki vuosina 2020–2022 yhteensä noin 80 miljoonan euron oman talouden tasapainotuksen, joka osaltaan auttoi siinä, etteivät koronan ja suuren työttömyyden aiheuttamat uhkakuvat kaupungin talouteen toteutuneet. Tilastokeskuksen tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,5 miljardia euroa positiivinen vuonna 2021. Kuntien lisäksi valtio myönsi koronatukia myös yrityksille.

Kaupungin verotulot kehittyivät vuonna 2021 kohtuullisesti koronapandemiasta huolimatta, kasvu edelliseen vuoteen nähden oli 5,5 prosenttia. Verotulot kasvoivat erityisesti yhteisöverojen osalta valtion koronatuen ja yritysten hyvän tuloskehityksen myötä. Kiinteistöverotuottoja kasvatti vuodelle 2021 tehty yleisen kiinteistöveron korotus. Vuonna 2021 kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 12,9 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Vuonna 2021 pääosa valtion koronakorvauksista kirjattiin valtionavustuksina toimintatuottoihin, kun taas vuonna 2020 suurin osa kirjattiin valtionosuuksien kautta. Tämän vuoksi vuosien 2020 ja 2021 valtionosuudet eivät ole vertailukelpoisia. Yhteensä valtionapujen ja yhteisöveron kautta Vantaa sai valtion koronatukea noin 100 miljoonaa euroa, jolla kyettiin kattamaan koronan aiheuttamat lisäkustannukset ja veronmenetykset. Kaupungin vuoden 2021 talousarvioon oli jo tehty 41 miljoonan euron talouden tasapainottamistoimenpiteet, joilla oli valtion koronatukien lisäksi keskeinen merkitys sille, että Vantaan vuoden 2021 tiilikauden tulos muodostui positiiviseksi koronapandemian talousvaikutuksista huolimatta.

Vantaan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös osoittaa 61,4 miljoonan euron tilikauden ylijäämää. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen bruttoinvestointimenot olivat 120,6 miljoonaa euroa. Vuosikatteen ollessa 166,6 miljoonaa euroa investointien tulorahoitusprosentiksi tuli 143. Vuonna 2021 kaupungin ulkoinen lainakanta pieneni 9,5 miljoonalla eurolla, jolloin vuoden lopussa kaupungilla oli ulkoista lainaa 849 miljoonaa euroa. Vantaa on kuuden vuoden aikana kyennyt lyhentämään pitkäaikaisia lainoja yhteensä 229 miljoonaa euroa ja asukaskohtainen lainakanta on nyt lähellä valtakunnallista keskiarvoa

Vuonna 2021 Vantaan kaupungin kasvu oli aiempia vuosia hitaampaa. Erityisesti maan sisäinen muuttoliike muuttui Vantaan kannalta negatiiviseksi usean positiivisen vuoden jälkeen. Vuoden aikana kaupungin väkiluku kasvoi kuitenkin noin 2 000 hengellä luonnollisen väestönlisäyksen ja maahanmuuton

myötä. Koronaepidemian aikaansaaman kehityssuunnan pysyvyyttä on vielä vaikea arvioida. Uusia asuntoja valmistui noin 3 100. Aloitettujen asuntojen määrä nousi edellisestä vuodesta, mikä ennakoi asuntotuotannon määrän pysyvän vahvana myös lähivuosina.

Vantaa voitti ensimmäisenä suomalaisena kaupunkina EU:n Rising Innovative Cities -palkinnon vuonna 2021. Palkinnon taustalla on ollut mm. kaupungin nopea kasvu ja kaupungissa tehty laaja-alainen kehittämistyö esimerkiksi hiilineutraalisuuden, sosiaalisten innovaatioiden ja digitaalisten ratkaisujen suhteen.

Kesäkuussa 2021 eduskunta hyväksyi sote-uudistusta koskevan lainsäädännön. Vuosi 2022 on historiallisesti viimeinen, jolloin kaupunki toimii vielä nykyisessä laajuudessaan. Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueen valmistelu käynnistettiin ja sen tavoitteena on varmistaa turvallinen siirtymä sekä asukkaiden että henkilöstön näkökulmasta. Ensimmäisiä aluevaaleja valmisteltiin loppuvuodesta ja ne pidettiin tammikuussa 2022.

Vantaan talouden tasapainotusta tukeva tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginhallituksen asettamassa tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnassa. Kesäkuun kuntavaalien jälkeen valmisteltiin uuden valtuustokauden kaupunkistrategiaa, jossa huomioitiin tuottavuus- ja kasvuohjelman sekä valtuustoryhmien välisen valtuustosopimuksen talous- ja strategialinjaukset. Vuoden 2022 alussa hyväksytty uusi Vantaan kaupunkistrategia Innovaatioiden Vantaa 2022–2025 antaa suuntaa kaupungin kehittämiselle ja kehitykselle seuraaville vuosille.

Vuonna 2022 koronapandemia jatkuu edelleen. Rokotekattavuuden kasvun ja aiempaa lievempien varianttien myötä paineen terveydenhuollolle uskotaan helpottuvan Suomessa vuoden aikana. Tauti on kuitenkin osoittanut jo monta kertaa yllätyksellisyytensä. Helmikuun lopussa syttyi Ukrainan sota Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Tämä luo ukrainalaisten inhimillisen kärsimyksen lisäksi myös paljon epävarmuutta pitkäksi aikaa aina maailmantalouden näkymistä kaupungin palvelutarpeisiin saakka. Toimintaympäristössä tapahtuvat suuret muutokset on otettava tarkasti huomioon kaupungin toiminnassa ja kehittämistyössä.

Ritva Viljanen, Kaupunginjohtaja

1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Kansallinen kokoomus

Ahokas Siri
Aura Anssi
Hakala Heli
Iivarinen Oskari
Kaiju Susanna
Kaira Lauri
Kanerva Sami
Kasonen Mika
Kivimäki Otso
Lehmuskallio Paula
Multala Sari
Norres Lasse
Orlando Carita
Orpana Anitta
Phull Manav
Raja-aho Maarit
Rokkanen Sakari
Siniketo-Pietilä Katja

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
al-Taee Hussein
Eklund Tarja
el Issaoui Naima
Hall Anu
Kaukola Ulla
Kiljunen Kimmo
Kähärä Sirkka-Liisa
Letto Pirkko
Lindtman Antti
Räsänen Minna
Sainio Jari
Stirkkinen Matilda
Särkelä Jussi
Tahvanainen Säde
Tamminen Ida

Perussuomalaiset

Aidanjuuri-Niemi Tanja
Hartikainen Janne
Järä Juha
Karhu Suvi
Kärki Niilo
Lundell Kai-Ari
Niikko Mika
Saimen Tuukka
Suoniemi Juha
Veltheim Erika
Weckman Markku

Vihreä liitto

Friman Reija
Kaimio Tuire
Kauppinen Sirpa (Siru)
Norrena Vaula
Rautavaara Maija
Rämö Eve
Tawasoli Eva
Valtanen Hanna
Viilo Mikko

Vasemmistoliitto

Demiri Funda
Eerola Antero
Saramo Jussi
Sillanpää Minttu

Suomen Keskusta

Luokkala Pirjo
Tikkanen Eeva

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko
Tuomela Tiina

Liike Nyt

Nummela Nina
Vacker Marjo

Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Karlsson Patrik
Åstrand Stefan

Muut

Dehghan Milad

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Lindtman Antti (SDP)
I varapuheenjohtaja	Kaira Lauri (Kok.)
II varapuheenjohtaja	Veltheim Erika (PS.)

Kaupunginhallitus

Kansallinen kokoomus

Kasonen Mika
Raja-Aho Maarit
Rokkanen Sakari

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Kaukola Ulla
Tammi Visa

Perussuomalaiset

Lundell Kai-Ari
Saimen Tuukka

Vihreä liitto

Norrena Vaula
Valtanen Hanna

Vasemmistoliitto

Karinen Ville

Suomen Keskusta

Luokkala Pirjo

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Multala Sari (Kok.)
I varapuheenjohtaja	Tahvanainen Säde (SDP)
II varapuheenjohtaja	Niikko Mika (PS)

Esittelijä (31.12.2021)
Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Tilivelvolliset (31.12.2021)
Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen
Apulaiskaupunginjohtaja Timo Aronkytö
Apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske
Apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila
Apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand

Vantaan kaupungin organisaatio 2021

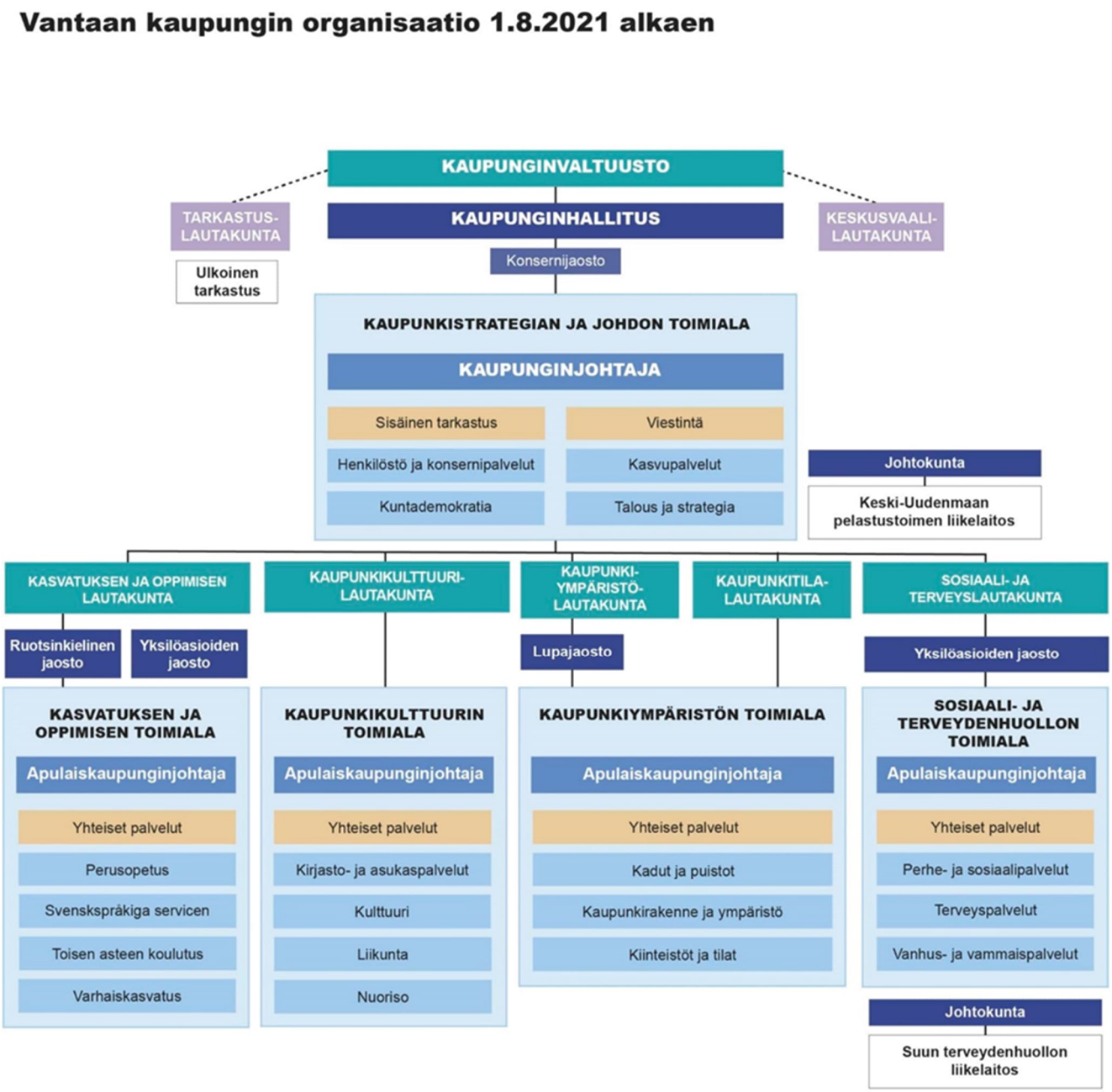

1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Kansantalouden kehitykseen vaikuttaa lähitulevaisuudessa monet vaikeasti ennustettavat tekijät. Näin ollen ennusteisiin liittyvä epävarmuus on suurta. Vaikka taloudet ovat toipumassa nopeasti covid19-pandemian aiheuttamasta pudotuksesta, on kuitenkin muistettava, ettei pandemia ole vielä ohi. Tämä itsessään aiheuttaa epävarmuutta taloudessa. Lisäksi Ukrainan sota, siihen liittyvät kansainväliset talouspakotteet sekä kriisin keston ja kehityksen ennakoimattomuus vaikuttavat myös negatiivisesti talousodotuksiin.

Vuotta 2021 kuvaa nopea elpyminen covid19-pandemian aiheuttamasta taloudellisesta taantumasta. Marraskuussa 2021 kasvua oli 4,2 prosenttia vuoden takaisesta. Nopea talouskasvu veti alas työttömyysastetta ja nosti vielä nopeammin työllisyysastetta. Joulukuussa 2021 työllisyysaste oli 73,3 prosenttia. Siitä laskettu työllisyysasteen trendiluku oli 73,5 prosenttia, mikä oli mittaushistorian ennätys. Työllisyysaste kasvoi vuoden takaisesta 3,3 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste painui 6,7 prosenttiin. Työllisyyttä korotti etenkin työmarkkinoiden ulkopuolella olevien työllistyminen, mutta työttömyyskin laski selvästi.

Vuonna 2021 talouskasvun ennakoidaan olleen 3,4 prosenttia (VM) ja kasvun pysyvän 3,0 prosentissa vuonna 2022. Tämän jälkeen kasvu hiipuisi 1,5 prosentin tasolle vuonna 2023 ja 1,4 prosenttiin vuonna 2024. Nopean kasvun vaiheen oletetaan siis jäävän kohtalaisen lyhyeksi ja johtuvan etenkin siitä, että tuotanto on edelleen potentiaalista alemmalla tasolla pandemian seurauksena. Ukrainan sodan ennakoidaan kuitenkin vaikuttavan negatiivisesti talouskasvuun, jolloin ennusteita tultaneen korjaamaan alaspäin.

Talouden kasvu ei ole jakautunut täysin tasaisesti. Teollisuuden liikevaihto kasvoi 32,9 prosenttia joulukuussa vuoden takaisesta. Vastaavasti päivittäistavarakaupan liikevaihto kasvoi vain 1,0 prosenttia ja tämäkin hintojen nousun vetämänä. Myynnin volyymi laski 2,9 prosenttia. Palvelualoilla kasvua kertyi 14,4 prosenttia ja rakentamisessa 9,2 prosenttia.

Haasteen ennustettavuudelle tekee kuitenkin usea asia. Ensimmäinen vaikeus liittyy luonnollisesti covid19-pandemiaan, joka jatkuu edelleen. Merkittävä muutos on se, että inflaatio on alkanut kiihtyä niin Euroopassa kuin varsinkin Yhdysvalloissa. Inflaatio oli joulukuussa Suomessa 3,5 prosenttia, euroalueella 5 prosenttia ja Yhdysvalloissa peräti 7 prosenttia. Tämä ylittää selkeästi keskuspankkien hintavakaustavoitteet ja luo pohjan koronnousuille. Epäselvää edelleen on, missä määrin kiihtynyt inflaatio johtuu tilapäisestä energianhinnan noususta ja missä määrin se on osoitus pidemmästä trendimuutoksesta. Oletettavaa kuitenkin on, että nollakorkojen aika on päättymässä. Tällä on vaikutuksia niin velkaantuneille kansantalouksille kuin varallisuuden hinnoille.

Julkinen talous

Valtiontalous oli vuonna 2021 alijäämäinen. Pitkittynyt koronapandemia vaikutti kuitenkin vähemmän kuin oli ennakoitu. Valtiokonttorin mukaan lisää velkaa nostettiin noin 3,7 miljardia euroa, jolloin valtion velka vuoden 2021 päättyessä oli 128,7 miljardia euroa. Valtion velan arvioidaan olevan vuoden 2021 lopun tilanteessa noin 51,8 prosenttia bruttokansantuotteesta, mikä on noin 1,1 prosenttiyksikköä edellisvuotta pienempi.

Kuntien yhteenlasketut kunnallisverotuotot kasvoivat 2,3 prosenttia vuonna 2021. 39 kuntaa nosti ja 4 kuntaa laski tuloveroprosenttiaan vuodelle 2021. Yhteisöverotulot kasvoivat peräti 44,6 prosenttia. Koronatukitoimena kuntien yhteisöveron jako-osuutta nostettiin kertaluonteisesti 10 prosenttiyksiköllä, minkä vaikutus oli 610 milj. euroa. Ilman tukea kuntien yhteisöverotulot olisivat laskeneet 14 prosenttia. Varhaiskasvatusmaksujen alennus kompensoitiin korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä. Kiinteistöverotulot kasvoivat 12,3 prosenttia. Kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen lykkäsi noin 200 milj. euroa kiinteistöverojen tilityksiä verovuoden 2021 puolelle. Myös kuntien kiinteistöveroprosenttien korotukset kasvattivat kiinteistöverojen tilityksiä. Valtionosuudet laskivat vuonna 2021 8,4 prosenttia eli noin 920 milj. euroa. Vuonna 2021 kunnat saivat valtionosuuksien kautta koronatukea noin 300 milj. euroa, kun vuonna 2020 tuki oli 1,6 miljardia euroa. Kuntien tehtävien laajennukset, valtionosuuksien indeksitarkistukset ja verotulomenetysten kompensaation kasvu lisäsivät puolestaan kuntien saamien valtionosuuksien määrää.

Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,5 miljardia euroa positiivinen vuonna 2021. Kuntien koronatukea maksettiin 2,4 miljardia euroa. Valtaosa koronatuesta, noin 1,5 miljardia euroa, myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Korotetun yhteisöveron jako-osuuden kautta maksettiin koronatukea noin 600 milj. euroa ja valtionosuuksien kautta noin 300 milj. euroa. Toimintatuotot kasvoivat 21,4 prosenttia erityisesti koronatuen vuoksi ja toimintakulut 7,6 prosenttia sisältäen kuntien välittömät koronakustannukset. Yhteenlaskettu toimintakatteen muutos oli 3,5 prosenttia negatiivinen ja vuosikate heikkeni 6,4 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 66 kunnassa, kun se vuonna 2020 oli negatiivinen 32 kunnassa. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 5,3 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta jatkoi kasvuaan ja oli vuoden 2021 lopussa noin 24,1 miljardia euroa, kasvua edelliseen vuoteen 800 milj. euroa eli 3,2 prosenttia.

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys

Uudenmaan väkiluku kasvoi vuonna 2021 ennakkotietojen mukana 12 734 hengellä. Kasvu on hieman hidastunut vuodesta 2020, jolloin Uudenmaan väestönkasvu oli 13 900 henkeä. Absoluuttisesti kasvu oli Suomen maakunnista nopeinta, mutta suhteellisesti Pirkanmaan väestö kasvoi nopeammin. Uudenmaan väestönkasvu oli 7,4 promillea, kun Pirkanmaalla kasvu oli 9,0 promillea. Huomattavaa kuitenkin on, että maakuntana Uudellamaalla oli muuttotappiota muiden maakuntien kanssa. Kokonaisuudessaan Uusimaa menetti muuttotappiona muille maakunnille 2 575 henkeä. Vastaavasti suurimman maakuntien välisen muuttovoiton keräsi Pirkanmaa, 3 378 henkeä.

Pandemialla on ollut selkeä vaikutus Helsingin seudun väestönkehitykseen. Selkeimmin tämä on näkynyt siinä, että pääkaupunkiseudun kuntien välinen nettomuutto on kokonaisuudessaan kääntynyt negatiiviseksi niin, että vuonna 2021 tappiota on 7 760 henkeä. Luonnollinen väestönkasvu ja nettomaahanmuutto ovat kuitenkin pitäneet pääkaupunkiseudun kaupunkien väestökehityksen selvästi positiivisena. Kokonaisuudessaan pääkaupunkiseudun väkiluku kasvoi 8 710 henkeä. Tästä suurin osa oli maahanmuuttoa, jonka nettovaikutus oli 8 882 henkeä. Tällä luonnollisesti on vaikutusta alueen väestörakenteeseen.

KUUMA-kunnissa kehitys on ollut toisenlaista. Niiden väestöä on kasvattanut niin luontainen väestönlisäys kuin myös kuntien välinen nettomuutto ja maahanmuutto. Merkittävin osa kasvusta tuli kuitenkin kuntien välisestä nettomuutosta, toisin kuin pääkaupunkiseudulla.

Työllisyyden kehittymisen hyvä vire näkyy koko Helsingin seudulla. Työttömyys on laskenut selvästi kaikissa Helsingin seudun kunnissa vuoden 2020 joulukuusta vuoden 2021 joulukuuhun. Kuntien välillä työttömyydessä on selkeitä eroja. Seudun alhaisin työttömyysaste on Kauniaisissa, 6,3 prosenttia. Korkein on Vantaalla, 12,5 prosenttia. Kauniaista lukuun ottamatta voidaan sanoa, että työttömyys on pääsääntöisesti matalampaa KUUMA-kuntien maaseutumaisissa kunnissa ja korkeampaa kaupunkimaisissa kunnissa.

Työttömyyden lasku näkyy myös kaikissa kuudessa suurimmassa kaupungissa. Matalin työttömyys oli Espoossa, 9,4 prosenttia ja korkein Turussa, 13,2 prosenttia.

Kuvio 1: Työttömyysasteet suurimmissa kaupungeissa, joulukuu 2020 ja 2021

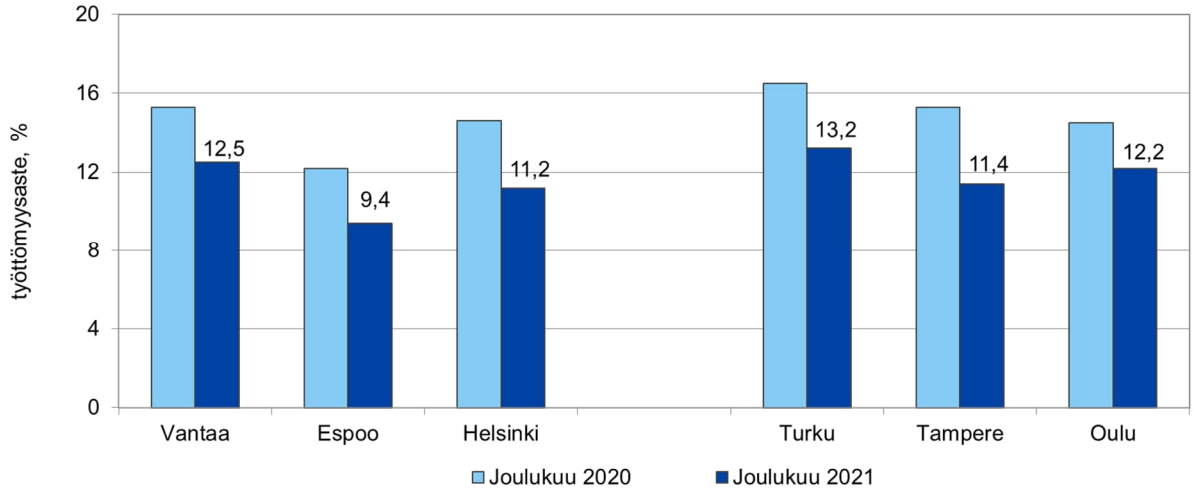

Lähde: TEM

1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys

Väestönkasvu on hidastunut pandemian seurauksena

Väestökehityksen osalta vuosi 2021 oli Vantaalle poikkeuksellinen. Väestönkasvu hiipui 0,8 prosenttiin. Näin hidasta väestönkasvu on ollut viimeksi vuosina 2004–2005 sekä suhteellisesti että absoluuttisesti. Syntyneiden määrä puolestaan nousi 2 678 hengellä. Tämä on uusi ennätys 1970-luvulta jatkuneissa aikasarjoissa. Samaan aikaan kuolleisuuskin hipoo ennätyslukuja ollen 1 576 henkeä. Vuonna 2020 kuoli kuitenkin enemmän, 1 654 henkeä. Luontainen väestönlisäys oli kutenkin selkeästi positiivinen.

Suurin muutos on tapahtunut kuitenkin muuttoliikkeessä. Kuntien välinen nettomuutto painui negatiiviseksi ja Vantaa menetti 1 385 henkeä muihin kuntiin. Tämä on suurin muuttotappio koskaan. Samaan aikaan tulomuutto Vantaalle väheni ja poismuutto kasvoi. Verrattuna vuoteen 2020 poikkeuksellista on se, että tulomuutto väheni.

Maahanmuutto taas kasvatti väkilukua. Nettomaahanmuutto nousi ennätykseen ja oli 2 097 henkeä. Maahanmuutto kasvoi samaan aikaan kun maastamuutto pieneni. Kokonaisuudessaan Vantaan väestöä kasvatti kuitenkin eniten luontainen väestönlisäys 1 192 henkeä, kun nettomuutto oli 712 henkeä.

Väestönkasvun rakenne muovaa myös kaupungin demografista rakennetta. Tulevina vuosina kiinnostavaa on myös se, jatkuvatko havaitut trendit vai onko kyseessä pandemian aiheuttama poikkeus.

Vastaavaa kehitystrendiä on nähtävissä myös muissa suurissa kaupungeissa. Kuntien välinen nettomuutto oli voimakkaasti negatiivinen Helsingissä ja painui miinukselle myös Turussa. Espoo sai pientä muuttovoittoa.

Kuvio 2: Väestönmuutokset kymmenessä suurimmassa kaupungissa

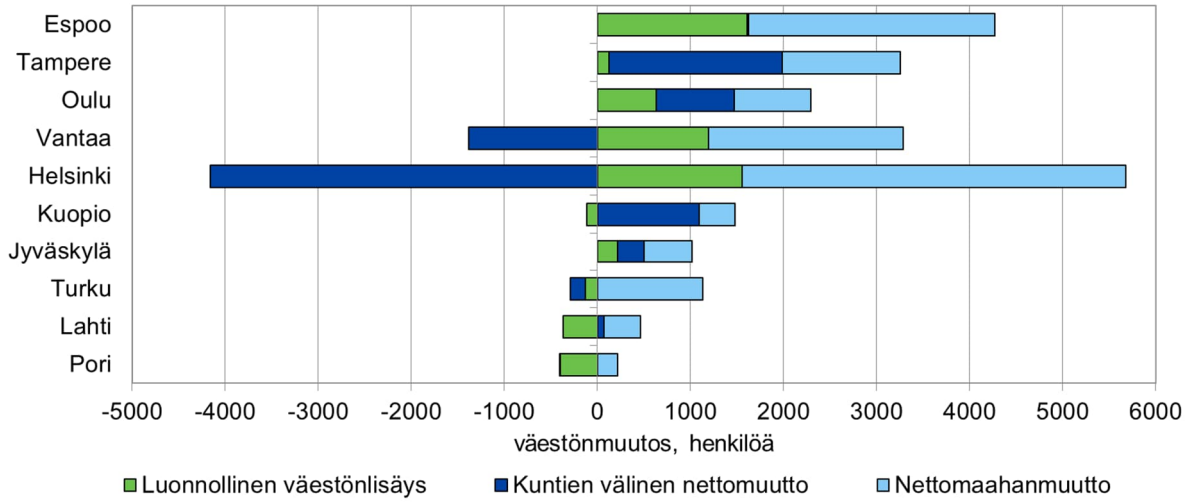

Lähde: Tilastokeskus

Kaikki toimialat toipumassa pandemian aiheuttamasta pudotuksesta

Covid19-pandemia vaikutti voimakkaasti Vantaan ja koko Uudenmaan talouteen. Tämä johtui etenkin siitä, että alue on hyvin palveluvaltaisa, minkä takia pandemian rajoittamiseksi asetetut sulut vaikuttivat alueen talouteen muuta maata enemmän.

Suomen talouden lähtiessä elpymään, myös Vantaan elinkeinoelämä on lähtenyt toipumaan selvästi. Teollisuus sekä tukku- ja vähittäiskauppa kärsivät pandemiasta vähiten ja vastaavasti niiden kasvu on ollut hidasta. Niidenkin liikevaihto on kuitenkin ylittänyt pandemiaa edeltäneen tason.

Rakentamisessa ja varsinkin palveluissa pandemia aiheutti selvemmän laskun. Näillä toimialoilla kasvu on ollut nopeampaa, mutta pandemiaa edeltänyttä liikevaihtoa ei ole vielä saavutettu. Varsinkin palveluissa liikevaihto on selkeästi pandemiaa edeltäneen tason alapuolella. Tähän vaikuttanee se, että Vantaan elinkeinoille lentokenttä liitännäistoimialoineen on todella merkittävä. Esimerkiksi vuonna 2019 Helsinki–Vantaan lentoaseman kautta matkusti lähes 22 miljoonaa matkustajaa. Vuonna 2021 matkustajamäärät nousivat vähän yli 4 miljoonaan. Tämä vaikuttaa luonnollisesti myös muihin lentokenttäalueen palveluihin, kuten rahdinkäsittelyyn, majoitukseen jne. Laajamittainen elpyminen palvelualalla edellyttäneekin sitä, että matkustusrajoitukset poistuisivat.

Covid19-pandemia on vaikuttanut Vantaaseen selvästi enemmän kuin Helsingin seutuun keskimäärin. Helsingin seudulla palkkasumma ja liikevaihdot laskivat vain vähän pandemian alussa ja ovat jo ylittäneet pandemiaa edeltäneen tason. Vantaalla lasku oli selvempää eikä liikevaihto tai palkkasumma ole noussut vielä pandemiaa edeltäneelle tasolle.

Kuvio 3: Liikevaihdon kehitys toimialaryhmittäin Vantaalla vuosina 2010–2021 (Q3)

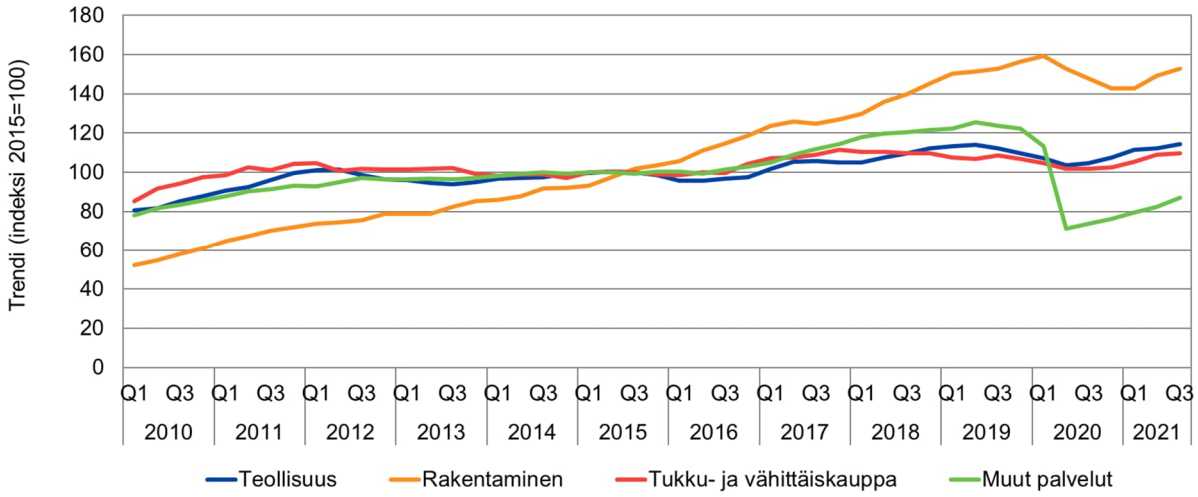

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 4: Yritysten liikevaihdon ja palkkasummien kehitys Vantaalla ja Helsingin seudulla vuosina 2010–2021 (Q3)

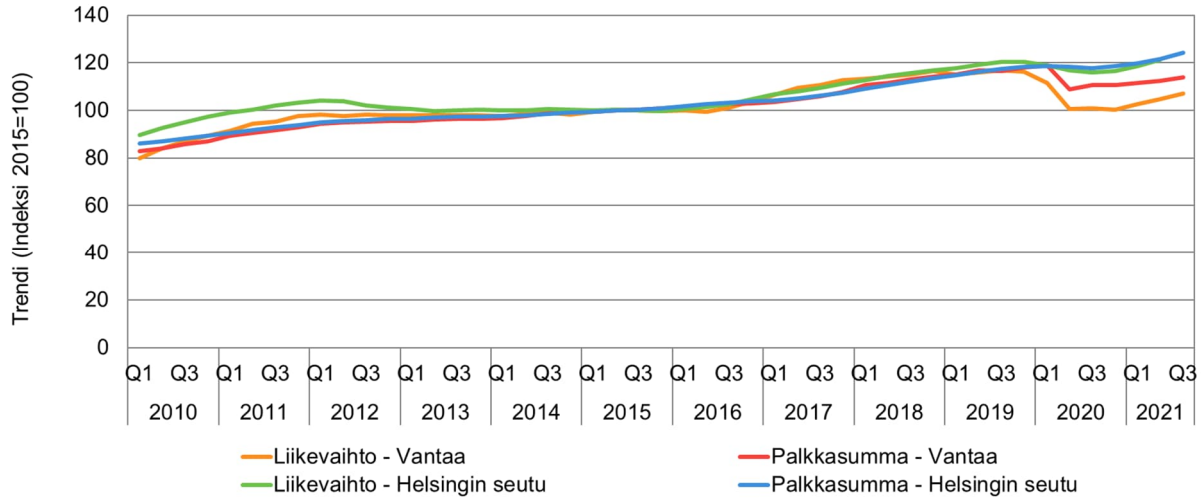

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyys toipumassa

Pandemian alussa keväällä 2020 työttömyys lähti nopeaan nousuun. Tätä siivitti talouden sulut ja mm. lomautusten helpottaminen. Epävarmassa tilanteessa yritykset reagoivat nopeasti ja varsinkin lomautettujen määrä nousi ennätysnopeasti.

Työllisyyden toipuminen käynnistyi kuitenkin jo kesällä 2020 ja on kausivaihteluita lukuun ottamatta jatkunut siitä eteenpäin. Toipuminen on kuitenkin hidastunut ja on selvää, että pandemiaa edeltäneen työttömyysasteen saavuttamiseen menee vielä aikaa. Tammikuussa 2020 juuri ennen pandemian alkua Vantaan työttömyys oli 8,7 prosenttia. Joulukuussa 2021 se oli 12, 5 prosenttia.

Kuvio 5: Työttömyysasteen kehitys suurissa kaupungeissa 1/2020–12/2021

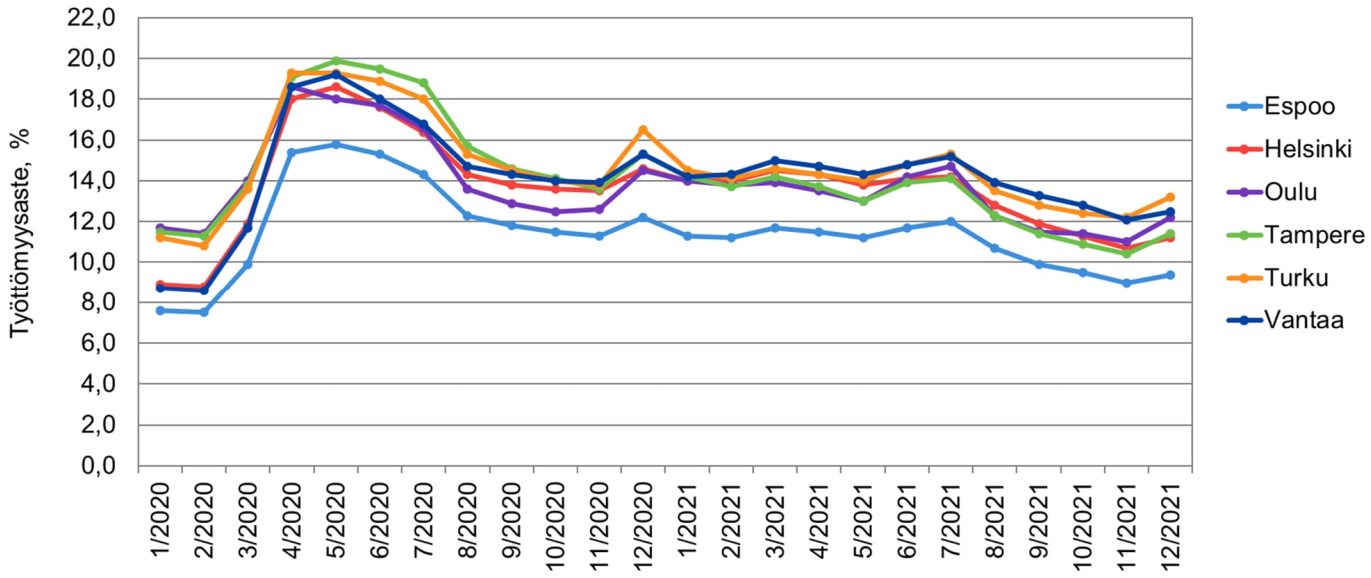

Lähde: TEM

Huolestuttavaa työttömyyskehityksessä on se, että työttömyys uhkaa muodostua rakenteelliseksi. Työllisyyden nopeaa kasvua selitti laajat lomautukset, vastaavasti nopeasti laskeneen työttömyyden taustalla on ollut lomautettujen kutsuminen takaisin töihin.

Taustalla on kuitenkin ollut erittäin nopea pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Vantaalla oli yhteensä 6 724 pitkäaikaistyötöntä joulukuussa 2021. Määrä on kasvanut pandemian alusta lähtien, vaikka kasvuvauhti on tasaantumassa. Tämä heijastelee sitä, että työttömyydestä on muodostumassa kuitenkin pitkään kestävä ongelma.

Toinen huolestuttava trendi oli nuorisotyöttömyyden nopea kasvu. Nuorisotyöttömyys kääntyi selvään laskuun vuoden 2021 lopussa, mutta se ei ole kuitenkaan saavuttanut vielä pandemiaa edeltänyttä tasoa.

Kuvio 6: Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys Vantaalla vuosina 2011–2021

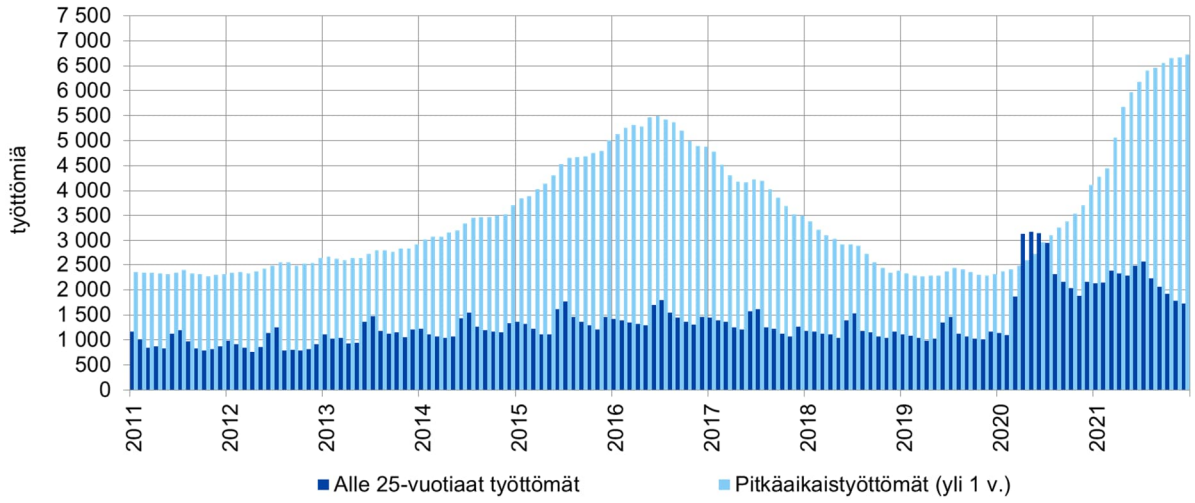

Lähde: TEM

Asuinrakentamisen taso jää edelleen huippuvuosista

Vantaalla valmistui 3 108 asuntoa vuonna 2021. Määrä jää selkeästi vuodesta 2019, jolloin asuntoja valmistui 5 010, mutta ylittää kuitenkin vuoden 2020 tason. Silloin Vantaalle valmistui 2 917 asuntoa. Vantaalla aloitettujen asuntojen kasvu on jatkunut kolmatta vuotta putkeen. Uusien asuntojen aloituksia vuonna 2021 oli 3 420. Uusien rakennuslupien määrä laski edellisestä vuodesta. Yhteensä vuonna 2021 myönnettiin rakennuslupa 2 558 asunnolle. Näyttäisikin siltä, että tulevinakin vuosina asuntojen valmistumistahti olisi asettumassa noin 3 000 asunnon paikkeille.

Selkeästi suurin osa vuonna 2021 valmistuneista asunnoista oli kerrostaloasuntoja, 2 021. Omakotitaloja valmistui 135. Loput asunnot valmistuivat erillis- ja rivitaloihin. Yli puolet asunnoista, 1 910, oli omistusasuntoja. Omistusoikeusasuntoja ei ennakkotietojen mukaan valmistunut vuonna 2021 ollenkaan.

Kuvio 7: Valmistuneet asunnot Vantaalla vuosina 2018–2021

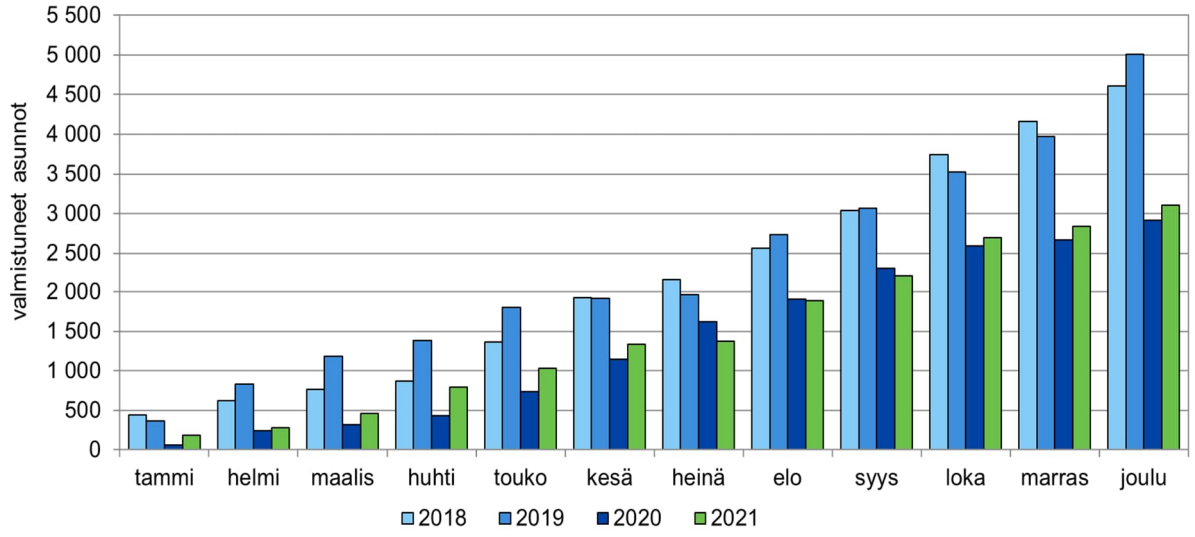

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Kuvio 8: Aloitettujen asuntojen kuukausikertymä Vantaalla vuosina 2018–2021

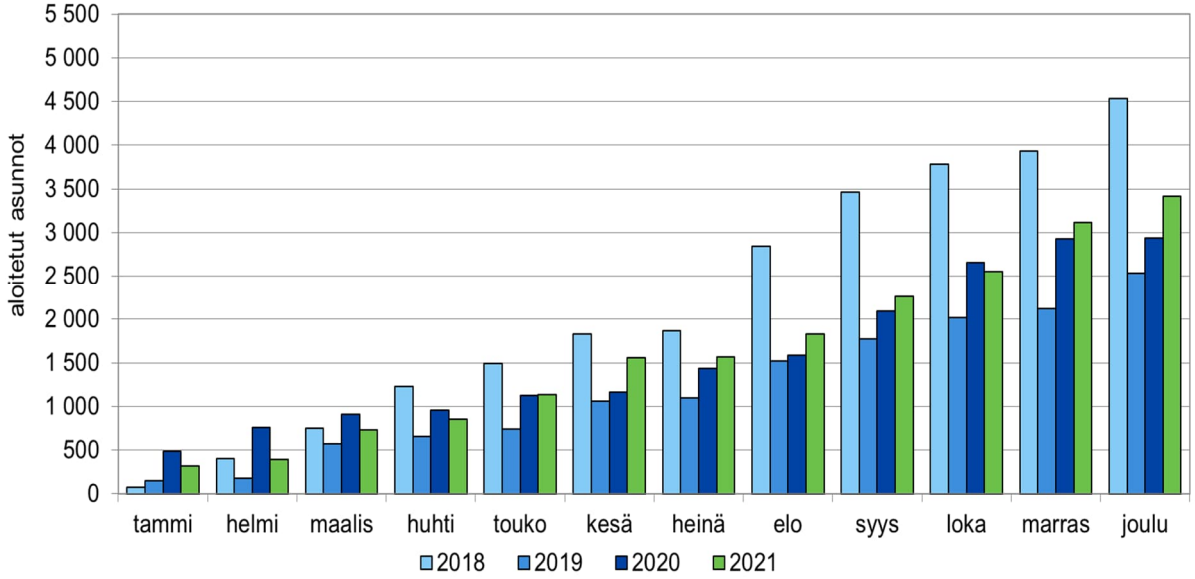

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Kuvio 9: Luvitettujen asuntojen kuukausikertymät vuosina 2018–2021

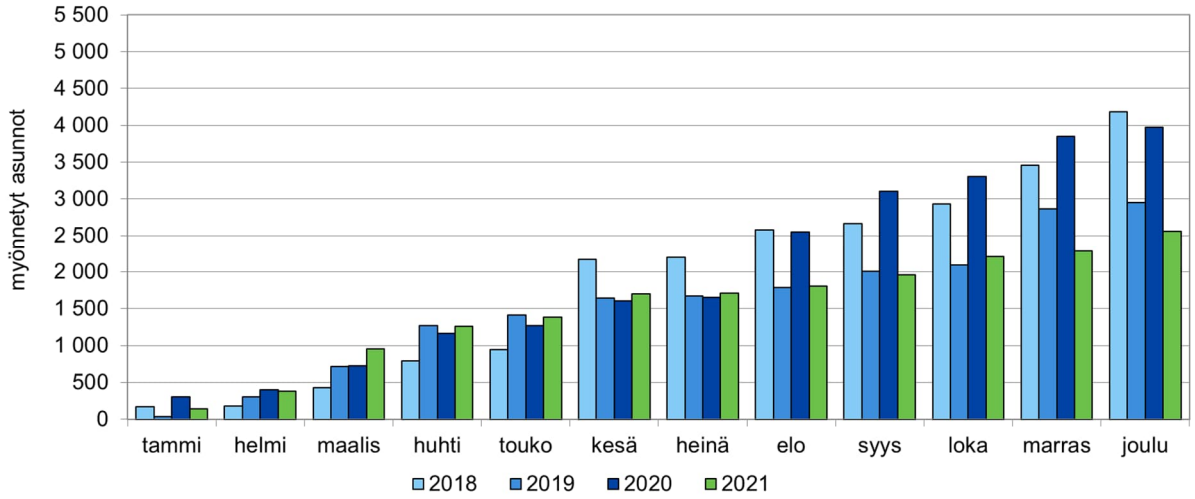

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Muiden kuin asuinrakennusten kerrosneliöiden määrä kasvoi vuonna 2021 vuodesta 2020 ylittäen 200 000 kerrosneliötä. Edellisen kerran Vantaalla on rakennettu enemmän vuonna 2016. Käyttötarkoituksen mukaan jaoteltuna suurin kasvu näkyi liikenteen rakennuksissa.

Kuvio 10: Valmistunut rakennuskanta Vantaalla käyttötarkoituksen mukaan vuosina 2000–2021

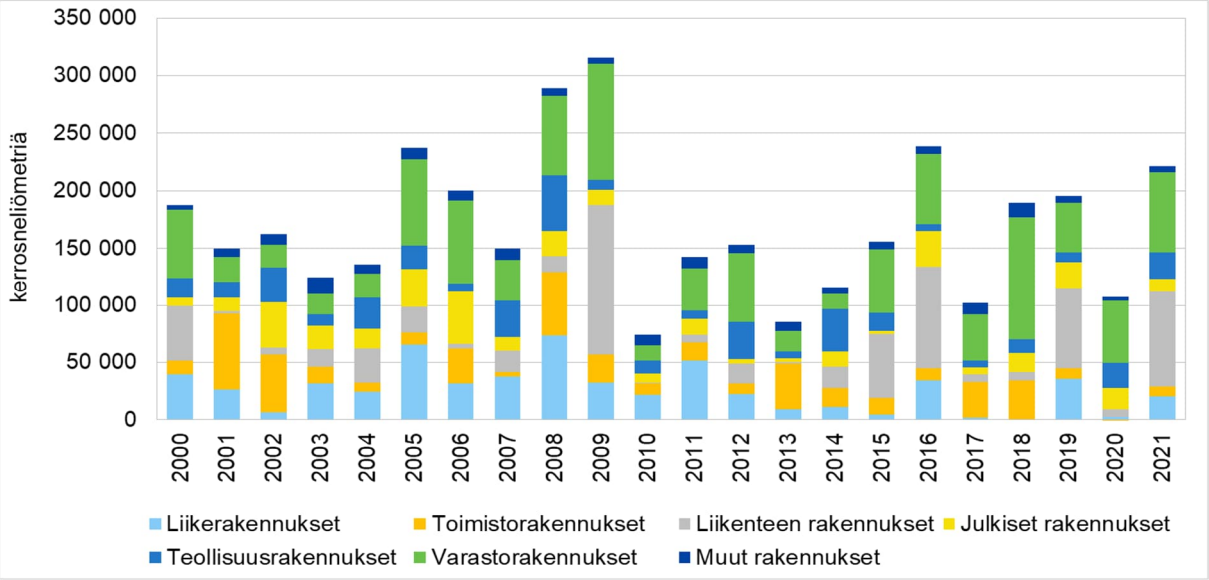

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Verotulot

Vantaan kaupunki sai verotuloja yhteensä 1 131,6 milj. euroa vuonna 2021. Verotulot kasvoivat 58,7 milj. euroa eli 5,5 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Talousarvion alkuperäinen verotuloarvio ylittyi yhteensä 42,3 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 9,5 milj. euroa. Verotuloarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,8 prosenttia muutettuun talousarvioon nähden. Muutettu talousarvio perustui Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Kunnallis- ja kiinteistöverot pysyivät erittäin lähellä alkuperäistä talousarviota, mutta yhteisöverossa oli suurempi poikkeama. Syitä yhteisöveron odotettua parempaan kehitykseen olivat mm. parantunut maksuunpanoarvio vuoden 2020 lisäennakoista sekä väliaikainen yhteisöveron jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä, jonka valtio myönsi kunnille vuosiksi 2020–2021 korvaamaan koronapandemiasta aiheutuvia kustannuksia. Vuonna 2021 astui voimaan myös uusi varhaiskasvatuslaki, joka alensi varhaiskasvatusmaksuja ja tätä valtio kompensoi korottamalla kuntaryhmän jako-osuutta pysyvästi reilulla kahdella prosenttiyksiköllä.

Kunnallisveroja Vantaan kaupunki sai vuonna 2021 yhteensä 907,4 milj. euroa, mikä on 7,5 milj. euroa ja 0,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Vuoden 2020 vertailulukua nosti vuodelta 2019 verohallinnon järjestelmämuutoksen takia vuodelle 2020 siirtyneet kunnallisverotilitykset. Vantaan vuoden 2021 verokertymää vähensi vuoden 2020 lopullisen verotuksen negatiivinen oikaisu. Alkuperäinen talousarvio ylittyi kunnallisverojen osalta 0,4 milj. eurolla, kunnallisveroon ei tehty määrärahamuutoksia. Talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,1 prosenttia. Koko maassa kuntien kunnallisverotilitykset kasvoivat 2,4 prosenttia edellisvuodesta. Pääkaupunkiseudulla kunnallisverojen tilitysten kehitys oli vaimeampaa.

Verovuoden 2021 kunnallisveron ennakoita kertyi kaupungille yhteensä 854,2 milj. euroa. Vantaalaisten ansiotulot yhteensä vuonna 2020 kasvoivat 2,2 prosentilla, mikä oli 0,5 prosenttiyksikköä koko maan kehitystä korkeampi kasvutaso. Vuoden 2021 vantaalaisten ansiotulojen kasvuksi ennakoidaan 4,9 prosenttia ja koko maan kasvuksi 3,3 prosenttia. Vantaan kunnallisveron jako-osuus laski vuonna 2021 0,07 prosenttiyksikköä 4,48 prosenttiin. Koko kuntaryhmän jako-osuus verohallinnon keräämistä tuloveroista laski vuoden 2021 osalta reilulla prosenttiyksiköllä 60,79 prosenttiin, koska talouden noususuhdanne näkyi vahvasti valtion pääomatuloverojen kehitysarvioissa, jotka tilitetään ainoastaan

valtiolle. Koko maassa kaikkiaan 4 kuntaa laski ja 39 kuntaa nosti kunnallisveroprosenttiaan vuodelle 2021. Tämä tarkoitti 0,06 prosenttiyksikön kasvua koko maan kunnallisveroprosentin painotettuun keskiarvoon, joka vuonna 2021 oli 20,02.

Yhteisöveroja kaupunki sai vuonna 2021 yhteensä 124,0 milj. euroa. Kaupungin saamat yhteisöverot kasvoivat edellisvuodesta 40,6 milj. eurolla eli 48,6 prosenttia. Alkuperäinen talousarvio ylittyi yhteisöverojen osalta 42,0 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 9,2 milj. eurolla. Muutetun talousarvion toteumaprosentti asettui 108,0 prosenttiin. Vantaan kuntakohtainen jako-osuus nousi edellisestä vuodesta 0,09 prosenttiyksikköä 4,37 prosenttiin. Kuntien yhteisöveron kertymä oli odotettua parempi ja koko kuntakentän kasvu oli 45,4 prosenttia. Suurin syy kasvuun on verovuoden 2020 lisäennakoissa, joita yritykset ovat maksaneet oletettua enemmän. Lisäksi valtio päätti jatkaa yhteisöveron kuntien jako-osuuden korotusta 10 prosenttiyksiköllä vielä vuoden 2021 ajan. Kuntien jako-osuuden korotuksella korvataan koronapandemian aiheuttamia veromenetyksiä. Jako-osuuden korotus korotti kuntien yhteisöveroja noin 610 milj. eurolla, josta Vantaan osuus oli noin 25 milj. euroa. Myös vuoden 2021 yritysten ennakkomaksuja kertyi arvioitua enemmän. Kuntien jako-osuutta nostettiin lisäksi pysyvästi reilulla kahdella prosenttiyksiköllä ja tällä kompensoitiin muuttuneen varhaiskasvatuslain aiheuttamia muutoksia kuntien varhaiskasvatusmaksujen tasoon. Vuonna 2021 koko kuntaryhmän jako-osuus yhteisöveroista nousi edellisestä vuodesta 0,02 prosenttiyksikköä 44,34 prosenttiin.

Kaupunki sai kiinteistöverotuloja 100,2 milj. euroa vuonna 2021, nousua edellisvuoteen 25,6 milj. euroa eli 34,4 prosenttia. Vuoden 2021 alkuperäisen talousarvion kiinteistöverotuloarvio alittui vain 0,1 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 99,9 prosenttia. Kiinteistöverotuloihin ei tehty tuloarviomuutosta vuoden 2021 aikana. Kiinteistöverojen kehitykseen vaikutti talousarviossa 2021 voimaan tulleet kiinteistöverojen korotukset. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten nousu edellisvuoteen nähden oli 12,9 prosenttia.

Kaupungin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti pidettiin vuoden 2020 tasolla ollen näin 0,41 prosenttia, mutta muita kiinteistöveroprosentteja korotetiin. Yleistä kiinteistöveroprosenttia korotettiin 1,00 prosentista 1,28 prosenttiin ja muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroa 1,00 prosentista 1,25 prosenttiin. Voimalaitoksen ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentit asetettiin lakisääteiseen maksimiin. Näin rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti nousi 4,00 prosentista 6,00 prosenttiin.

Verohallinnon tietojen mukaan kiinteistöveroa olisi Vantaan osalta maksuunpantu 102,4 milj. euroa vuonna 2021, osa maksuunpanosta ei kertynyt vielä talousarviovuoden aikana mm. osan tilityksistä siirtyessä vuoden 2022 puolelle. Maksuunpannuista kiinteistöveroista noin 21,5 milj. euroa kertyi vakituisista asuinrakennuksista ja 38,3 milj. euroa yleisen kiinteistöveroprosentin perusteella muista rakennuksista. Muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentin perusteella kiinteistöveroa kertyi ainoastaan noin 0,1 milj. euroa. Maapohjien kiinteistöverot yhteensä olivat 42,3 milj. euroa, josta rakentamattoman rakennuspaikan korotetun kiinteistöveron osuus oli noin 2,7 milj. euroa.

Taulukko 1: Kaupungin verotulot vuonna 2021

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	**1 089 300**	**32 871**	**1 122 171**	**1 131 636**	**9 465**
Kunnan tulovero	907 000	0	907 000	907 442	442
Kiinteistövero	100 300	0	100 300	100 162	-138
Osuus yhteisöveron tuotosta	82 000	32 871	114 871	124 032	9 161

Taulukko 2: Kaupungin tuloveron määräytymisperusteet

	Tuloveroprosentti	Verotettava ansiotulo milj. euroa	Muutos- %
2012	19,00	4 086,7	4,1
2013	19,00	4 210,3	3,0
2014	19,00	4 276,7	1,5
2015	19,00	4 351,9	1,8
2016	19,00	4 460,5	2,5
2017	19,00	4 529,3	1,5
2018	19,00	4 721,7	4,2
2019	19,00	4 970,0	5,3
2020	19,00	5 082,1	2,3
2021	19,00	*	

* Vuoden 2021 verotus valmistuu syksyllä 2022

Taulukko 3: Kaupungin kiinteistöveron määräytymisperusteet

Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen	1,28
Vakituinen asuinrakennus	0,41
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,25
Voimalaitos	3,10
Rakentamaton rakennuspaikka	6,00

Valtionosuudet

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 255,3 milj. euroa vuonna 2021, kun vuonna 2020 valtionosuuksia kertyi yhteensä 293,0 milj. euroa. Vuoden 2020 valtionosuudet pitivät sisällään huomattavan erän koronakorvauksia, noin 74 milj. euroa. Vuonna 2021 kuntien suoria koronakustannuksia kompensoivat koronakorvaukset maksettiin toisella tapaa eli valtionapuina käyttötalouteen. Valtionosuudet vuosina 2020 ja 2021 eivät siten ole keskenään vertailukelpoisia. Peruspalvelujen valtionosuuksia kertyi vuonna 2021 yhteensä 151,4 milj. euroa, opetus- ja kulttuuritoimen muita valtionosuuksia 23,8 milj. euroa ja verotulomenetysten kompensaatiota saatiin 80,2 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvio ylittyi valtionosuuksien budjetoidun kokonaismäärän osalta 8,3 milj. euroa ja muutettu talousarvio 0,3 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaan valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista sekä lisäosista. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita ovat ikärakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2021 oli 25,67 prosenttia ja kunnan omarahoitusosuus oli 3 747,29 euroa/asukas.

Laskennallisia kustannuksia Vantaalle kertyi vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa yhteensä 1 093,0 milj. euroa. Lisäosien määräytymisperusteita valtionosuusjärjestelmässä ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus sekä saamelaisten kotiseutualue. Lisäosia kertyi Vantaalle vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa 11,1 milj. euroa. Kunnan omarahoitusosuus oli 876,0 milj. euroa.

Talousarviossa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia kaupungin arvioitiin saavan alustavan laskelman mukaisesti 22,1 milj. euroa vuonna 2021. Lopullisen tarkistuspäätöksen mukainen Vantaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määrä vuonna 2021 oli 23,8 milj. euroa. Laskennallisista kustannuksista suurimmat erät kohdistuvat lukiokoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen.

Valtionosuuslaskelmien yhteydessä esitettävät ja kuukausittaisiin valtionosuustilityksiin sisältyvät kotikuntakorvaustulot ja -menot on kirjattu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti erillisille, omille tileilleen kasvatuksen ja oppimisen toimialan käyttötalouden toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset eivät sisälly tilinpäätöksen valtionosuuslukuihin.

Taulukko 4: Kaupungin käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2021

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	**247 000**	**8 000**	**255 000**	**255 322**	**322**
Peruspalvelujen valtionosuus	146 900	8 000	154 900	151 357	-3 543
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	22 100	0	22 100	23 800	1 700
Verotulomenetysten kompensaatio	78 000	0	78 000	80 165	2 165

Vuoden 2021 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.11.2020 talousarvion vuodelle 2021 ja taloussuunnitelman vuosille 2021–2024. Vuoden 2021 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -30,9 milj. euron tilikauden tulokseen ja -28,0 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 146,7 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2021 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella vuoden 2021 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan tulotavoitteen nosto 52,1 milj. eurolla ja menomäärärahan nostaminen 67,0 milj. eurolla. Muutokset johtuivat pääosin koronapandemian aiheuttamista kuluista ja valtion niihin myöntämistä avustuksista. Uuden oppivelvollisuuslain vuoksi kasvatuksen ja oppimisen määrärahoja korotettiin 1,4 milj. eurolla, tietohallinnon määrärahoja 1,7 milj. eurolla sekä valtionosuustuloja 2,4 milj. eurolla. Lisäksi kasvupalveluiden määrärahaa korotettiin 7,7 milj. eurolla johtuen työmarkkinatuen kuntaosuuden voimakkaasta kasvusta. Joukkoliikenteen määrärahoja nostettiin 4,2 milj. eurolla, kasvatuksen ja oppimisen määrärahoja nostettiin 6,6 milj. eurolla ja tuloarviota 1,3 milj. eurolla, kaupunkikulttuurin tuloarviota laskettiin 1,5 milj. eurolla ja kaupunkiympäristön määrärahaa nostettiin 2,0 milj. eurolla. Suurin syy muutoksiin on koronapandemia ja sen tuomat välittömät ja välilliset kustannukset. Investointimäärärahoja korotettiin 4,0 milj. eurolla Kehä III parantamisen aikaistuneen aikataulun vuoksi. Lisäksi yhteisöveron tuottoarviota korotettiin 32,9 milj. eurolla pääosin kuntien jako-osuuden 10 prosenttiyksikön väliaikaisen korotuksen sekä varhaiskasvatuksen lakimuutosten kompensoinnin vuoksi. Valtionosuusarviota nostettiin yhteensä 8,0 milj. eurolla. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -28,1 milj. euroa ja bruttoinvestointitasoksi 150,7 milj. euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätös päätyy 61,3 milj. euron tilikauden tulokseen ja 61,4 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 92,2 milj. euroa parempi kuin alkuperäinen talousarvio ja 89,5 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Talousarvion käyttötalousosan ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloudessa suurimpia poikkeamia vuoden 2021 muutettuun talousarvioon nähden olivat kaupunkitasolla:

- Toimintatuottojen ylittyminen 33,0 milj. eurolla
- Toimintakulujen alittuminen 49,9 milj. eurolla
- Verotulojen ylittyminen 9,5 milj. eurolla
- Valtionosuuksien ylittyminen 0,3 milj. eurolla
- Korkotuottojen ylittyminen 1,1 milj. eurolla
- Korkokulujen alittuminen 0,9 milj. eurolla
- Poistojen ja arvonalentumisten alittuminen 4,2 milj. eurolla

Vuoden 2021 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 522,8 milj. euroa. Vuoden 2021 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 555,9 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 33,0 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 106-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne nousivat 22,5 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden. Vajaa puolet toimintatuottojen ylityksestä aiheutui valtion korvatessa koronapandemian aiheuttamat kustannukset sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle täysimääräisenä. Valtio korvasi myös pandemian aiheuttamien lentokenttään liittyvien terveysturvallisuustoimien kustannukset täysimääräisesti. Tilinpäätökseen on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon mukaisesti arvioitu loppuvuoden osuus koronakorvauksista. Päätökset valtio tekee vasta keväällä 2022. Vuoden 2021 aikana myytiin neljä hoivakiinteistöä VAV Oy:lle sekä A-Tulkkaus Oy. Näistä syntyi myyntivoittoa noin 18,7 milj. euroa, joista pääosa konsernin sisäistä. Maanmyyntivoittotavoite 34 milj. euroa saavutettiin toteuman ollessa 36,3 milj. euroa. Sisäiset vuokratuotot alittivat talousarvion 4,4 milj. eurolla. Myyntituotot sisältävät 3,0 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja.

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 851,9 milj. euroa. Vuoden 2021 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 802,0 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 49,9 milj. eurolla ja ne toteutuivat 97-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Kaupunkiympäristön toimialan toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 19,1 milj. eurolla, kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintakulut 13,3 milj. eurolla, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintakulut 6,0 milj. eurolla sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimintakulut 5,4 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon menomäärärahaa korotettiin vuoden aikana 67,0 milj. eurolla. Määrärahamuutoksessa huomioitiin koronapandemian aiheuttamat huomattavat menolisäykset sekä oman toiminnan muutokset sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Myös muille toimialoille korona toi välillisiä menoja mm. suojautumistarvikkeissa. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden säilyminen korkealla tasolla nosti työmarkkinatuen kuntaosuuden määrää kaupunkistrategian ja johdon toimialalla. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 24,6 milj. eurolla. Palvelujen ostokulut alittivat talousarvion noin 14,8 milj. eurolla, jota selitti erityisesti työvoiman vuokrauskulujen ennakoitua pienempi osuus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla että kasvatuksen ja oppimisen toimialalla. Koronapandemian vuoksi myös joukkoliikenteen kustannuksiin ennustettiin nousua, johon varauduttiin tekemällä 4,2 milj. euron määrärahamuutos. Valtio myönsi kuitenkin joukkoliikenteelle suoraa koronatukea, joten joukkoliikenteen kulut alittavat muutetun talousarvion 8,4 milj. eurolla. Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 1,6 milj. eurolla ja muut toimintakulut 8,6 milj. eurolla, suurimpana eränä vuokrakulut, jotka alittivat talousarvion 5,3 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät 3,0 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut kasvoivat 7,3 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden pääasiassa koronan aiheuttamien kustannusten vuoksi.

Talousarvion toteumavertailuosiossa esitetään talousarvion toteutuminen toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen osalta valtuuston päättämien sitovuustasojen mukaisesti.

Vuoden 2021 verotulot ylittivät muutetun talousarvion 9,5 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 100,1 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 99,9 prosenttia, yhteisöveron toteuma 108,0 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 100,1 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 100,7-prosenttisesti suhteessa muutettuun talousarvioon ja

se kasvoi 1,5 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden. Kunnallisveron ja kiinteistöveron ennusteet osuivat erittäin lähelle toteumaa. Yhteisöveron osuuteen tehtiin syksyllä 2021 lisätalousarvioesitys, jossa toteuma-arviota nostettiin 32,9 milj. euroa. Yhteisöverot ylittivät muutetun talousarvion vielä 9,2 milj. eurolla. Ylityksen syy on parantanut maksuunpanoarvio vuoden 2020 lisäennakoista sekä väliaikainen yhteisöveron jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä, jonka valtio myönsi kunnille vuosiksi 2020–2021 korvaamaan koronapandemiasta aiheutuvia kustannuksia. Vuonna 2021 astui voimaan myös uusi varhaiskasvatuslaki, joka alensi varhaiskasvatusmaksuja ja tätä valtio kompensoi korottamalla kuntaryhmän jako-osuutta reilulla kahdella prosenttiyksiköllä. Vuonna 2020 valtio kompensoi koronapandemian aiheuttamia kustannuksia valtionosuuksia kasvattamalla, mutta vuonna 2021 korvaukset kohdistettiin toimintatuottoihin avustusten tiliryhmään. Valtionosuudet toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti, ylittäen sen 0,3 milj. eurolla.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2021 yhteensä 25,8 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 23,2 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Vuonna 2021 kaupungin ulkoisia lainoja pystyttiin lyhentämään noin 9,5 milj. eurolla, jolloin ulkoinen lainasalkku on noin 849 milj. euroa vuoden 2021 lopussa. Kaupungin lainasalkun korkokulut toteutuivat 1,6 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkokulut yhteensä alittivat talousarvion 0,9 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2021 noin 105,2 milj. euroa, joka oli 3,8 prosenttia ja 4,2 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2021 tilinpäätöksessä muodostui 166,6 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 61,3 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 61,4 milj. euroa. Vantaan kaupungin tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025 käynnistyi ja sen myötä alkuperäinen vuoden 2021 talousarvio sisälsi noin 41 milj. euron toimenpiteet. Talousarviota parempaa tulosta selittävät valtion huomattavan noin 70 milj. euron suoriin koronakustannuksiin suunnatun täysimääräisen tuen lisäksi muu yhteisöveron ja valtionosuuksien kautta suunnattu väliaikainen koronatuki noin 37 milj. euroa, kuntayhtymien saamat koronatuet, yhteisöveron muu vahva kehitys sekä kaupungin käyttöomaisuuden myyntivoitot.

Investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2021 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) noin 6,8 milj. euroa, menot noin 146,7 milj. euroa ja investointiosan netto noin 139,9 milj. euroa. Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti korottaa julkisen käyttöomaisuuden määrärahaa 4,0 milj. eurolla johtuen Kehä III parantamisen aikaistuneesta aikataulusta. Investoinneille on myös osoitettu Myönteisen erityiskohtelun määrärahoja noin 0,2 milj. euroa. Muutoksen jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 150,9 milj. euroa.

Vuoden 2021 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 120,6 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat alittuivat kaikissa hankeryhmissä julkista käyttöomaisuutta lukuun ottamatta. Suurin alitus oli rakentamishankkeissa, 23,3 milj. euroa. Määrärahat alittuivat erityisesti rakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden talousarvioalitusten vuoksi. Kiinteän omaisuuden määräraha alittui 1,7 milj. eurolla, aineeton omaisuus 2,6 milj. eurolla, irtain omaisuus 0,8 milj. eurolla sekä osakkeet ja osuudet 1,2 milj. eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna. Julkisen käyttömaisuuden osalta kunnallisteknisten töiden erillinen sitovuustaso ylittyi noin 1,3 milj. eurolla.

Investointituloja toteutui 23,9 milj. euroa, noin 17,2 milj. euroa yli talousarvion, erityisesti maanmyynnin ansiosta. Vuoden 2021 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 96,7 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 47,5 milj. eurolla.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2021 oli koronapandemiasta huolimatta -9,5 milj. euroa ja ulkoinen lainakanta laski noin 849 milj. euroon (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja). Alkuperäisessä talousarviossa 2021 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 67,6 milj. euron nettolainanottoon.

Tuottavuusmittarit

		TP 2020	TP 2021
Vertailukelpoinen menokehitys	Vertailukelpoinen toimintakatteen kehitys	1,4 %	-1,0 %
Suhteutettu menokehitys	Asukaskohtainen toimintakatteen muutos %	-1,4 %	-3,5 %
Sairauspoissaoloprosentti	Terveysperusteiset poissaolot / työpäivä	4,43 %	4,38 %
Tilatehokkuus	Toimitilaneliöt / asukasmäärä	3,69	3,67
Energiatehokkuus (kWh/rm³)	Energiankulutus / tilavuus	60,0	69,0

Vertailukelpoisen toimintakatteen kehitys sekä asukaskohtaisen toimintakatteen muutos on suhteutettu myös hintatason muutokseen (Peruspalvelujen hintaindeksi, Lähde: Tilastokeskus, ennusteet VM). Toteutuneet mittarit lasketaan kerran vuodessa tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Sairauspoissaoloprosentin mittari kuvaa sitä kuinka suuri osuus kokonaistyöajasta on kulunut terveysperusteisiin poissaolohin. Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

Tilatehokkuus -mittarilla toimitilaneliöt on suhteutettu asukasmäärään. Mittarin suhdeluvun avulla voidaan vertailla kuntien palvelutuotantoon käytössä olevan toimitilan määrää suhteessa palvelujen kysyntään.

Energiatehokkuus -mittarilla energiankulutus suhteutetaan rakennustilavuuteen. Mittari kuvaa kaupungin omistaman rakennuskannan vuotuista energian ominaiskulutusta. Mittarin tunnusluku raportoidaan kerran vuodessa, edellisen vuoden energiankäyttötilastojen valmistuttua.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maaliskuussa 2020 alkanut koronaepidemia vaikutti edelleen voimakkaasti lähes kaikkeen kaupungin toimintaan vuonna 2021. Epidemia eteni aaltoina, jolloin välillä rajoituksia päästiin lieventämään, kun taas välillä niitä kiristettiin. Suuri epävarmuus epidemian leviämisestä ja vaikutuksista vaikeutti lähes kaikkea toiminnan suunnittelua. Epidemian vuoksi tiloja ja toimintoja oli edelleen osittain suljettuna ja laajaa etätyöskentelyä hallinnollisissa tehtävissä toimivan henkilöstön osalta jatkettiin lähes koko vuoden 2021. Tilanne on edelleen vaatinut kaikilta toimialoilta poikkeuksellisissa olosuhteissa toimimista. Kaupungin johtamisen tueksi vuonna 2020 käynnistetty häiriötilannejohtoryhmä jatkoi toimintaansa koko vuoden 2021. Syksyllä 2021 hyväksyttiin toipumissuunnitelma koronaepidemiasta palautumisen ja palveluvelan hoitamiseksi. Suunnitelma on tehty vuosille 2021–2023 ja se sisältää 8 tavoitetta ja toimenpidettä eri toimialoille. Suunnitelman määrärahatarve on noin 18,7 milj. euroa.

Koronaepidemia vaikuttaa edelleen negatiivisesti myös esim. työllisyyteen. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden voimakas kasvu käänsi työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuun vuonna 2020 ja kasvu jatkui voimakkaana vuonna 2021. Vuotta 2021 kuvaa toisaalta myös nopea talouskasvu ja työttömyys kääntyikin laskuun loppuvuodesta 2021. Valtio kompensoi edelleen voimakkaasti kuntien taloutta korvaamalla täysimääräisesti koronaepidemian aiheuttamat suorat kulut kunnille haettuina avustuksina. Myös vuonna 2020 toteutettu määräaikainen yhteisöveron kuntien jako-osuuden korotus jatkui vielä vuonna 2021. Nämä toimenpiteet yhdessä kaupungin omien toimenpiteiden ja muun hyvän yhteisöverokehityksen kanssa käänsivät Vantaan kaupungin vuoden 2021 tuloksen selvästi positiiviseksi.

Helmikuussa 2021 kaupunginhallitus hyväksyi Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelman 2021–2025. Vuoden 2021 tasapainotuksen pääkohdat olivat kiinteistöverojen korotus, maanmyyntitulojen kasvattaminen, muun omaisuuden myyntitulojen kasvattaminen, VTK:n kaupungilta perimien vuokrien vuokratason alentaminen sekä toimialojen omat toimenpiteet. Kaikki pääkohdat sisältyivät alkuperäiseen talousarvioon 2021 ja ne toteutuivat suunnitelman mukaisesti.

Uuden valtuustokauden Kaupunkistrategiaa valmisteltiin vuoden 2021 aikana ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.1.2022.

Kuntavaalit siirrettiin koronaepidemian vuoksi järjestettäväksi kesäkuussa 2021. Myös valtuustokauden vaihdoksen aikataulut muuttuivat tämän vuoksi ja uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021. Vaalien ja valtuustokauden vaihtumisen välinen aika lyheni ja ajoittui keskelle kesää aiheuttaen paineita valmistelulle.

Konsernirakenteen tiivistäminen eteni. Vuonna 2021 käynnistettiin kahden yhtiön purku ja myytiin A-Tulkkaus Oy sekä neljä sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä ollutta kohdetta. Myös Vantaan Työterveys Oy:n ja Kaunialan Sairaala Oy:n myyntiprojektien valmistelu eteni suunnitellusti.

Kaupunkitasoisesti palveleva hanketoimisto aloitti toimintansa 1.4.2021. Hanketoimisto edistää EU-rahoitteisten hankkeiden käynnistymistä.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021. Vuonna 2022 voimaan astuvan Pohjoismaisen työvoimapalveluiden mallia kehitettiin vuonna 2021 ja Barona Oy:n kanssa aloitettiin vaikuttavuuspilotti nuorille ja vieraskielisille työttömille. Vuonna 2024 TE-palvelut siirtyvät suunnitelman mukaan kuntien hoidettavaksi ja edunvalvontaa tätä siirtymää varten suoritettiin mm. yhdessä pks-kaupunkien kanssa.

Kesäkuussa 2021 eduskunta hyväksyi sote-uudistusta koskevan lainsäädännön. Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueen valmistelu käynnistettiin ja sen tavoitteena on varmistaa turvallinen siirtymä sekä asukkaiden että henkilöstön näkökulmasta. Ensimmäisiä aluevaaleja valmisteltiin loppuvuodesta ja ne pidettiin 23.1.2022.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle koronaepidemian vaikutukset ovat olleet suurimmat. Palvelukyky säilyi kuitenkin tyydyttävänä, vaikka palvelutarpeiden kasvu aiheutti jonoja ja odotusaikojen pidentymistä. Henkilöstön saatavuus vaikeutui entisestään ja henkilöstövuokrausta lisättiin niin paljon kuin oli mahdollista. Koronatestaus ja rokotukset toteutuivat hyvin, mutta tartunnanjäljitys ruuhkautui loppuvuonna.

Epidemian aiheuttamista poikkeusoloista huolimatta sosiaali- ja terveydenhuollossa jatkettiin työtä strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tiedolla johtamista vahvistettiin. Suun terveydenhuollon hoitoon pääsy saatiin tasaannutettua vuoden 2021 aikana.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla koronapandemian vaikutukset näkyivät nuorten osaamisvajeena, joka on saatava kurottua umpeen. Opetusta järjestettiin etä- ja hybridiopetuksena vuoden 2021 keväällä, syksyllä palattiin läsnäopetukseen, mutta karanteeni- ja koronapoissaoloja on ollut runsaasti. Suurin lakimuutos oli oppivelvollisuuden laajentuminen, joka koski lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta sekä perusopetuksen lisäopetusta ja lukion valmistavan koulutuksen opiskelijoita. Varhaiskasvatuksessa lasten määrä oli arvioitua pienempi. Vuoden 2021 elokuun alusta alkoi kaksivuotisen esiopetuksen kuntakokeilu osassa päiväkoteja.

Kaupunkikulttuurin toimialalla koronaepidemia on kasvattanut palveluvelkaa ja pahoinvoinnin kasautumista tietyille väestöryhmille. Vuoden 2021 on toteutettu useita hankkeita, jotka tähtäävät mm. syrjäytymisen ja segregaation ehkäisemiseen. Kaupungin hallinnoimien tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteiden uudistus saatiin päätökseen vuoden 2021 aikana. Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 valmisteltiin alkavalle valtuustokaudelle. Ohjelma määrittelee asukasosallisuuden ja -vaikuttamisen kehittämisen.

Kaupunkiympäristön toimialan toiminnot ja palvelut jatkuivat koronapandemiasta huolimatta lähes normaalisti. Etätyötä suosittiin laajasti ja kenttätyössä huomioitiin vallitsevat terveysturvallisuussuositukset ja -määräykset. MATTI-tietojärjestelmän kehittäminen jatkui kohti yhteistä tietoja keskittävää alustaa.

Rakentaminen jatkui vilkkaana etenkin pientalorakentamisen osalta. Uusia rakennuslupia myönnettiin huomattavasti kymmenen vuoden keskiarvoa enemmän ja myös pientalotonttien kysyntä kasvoi. Tämä enteilee vilkasta rakentamista myös tulevina vuosina. Kaupungin omaan rakentamiseen haasteita toi lähinnä rakennusmateriaalien saatavuus ja niiden hintatason nousu.

Kaupunkiympäristön osalta Uusi Vantaa -organisaatiomuutos saatiin täysimääräisesti käyttöön elokuussa 2021. Entisen kolmen lautakunnan sijasta kaupunkiympäristössä jatkaa kaksi lautakuntaa ja yksikköjakoja muutettiin.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksen tavoitteet saavutettiin osittain, asuntotuotantotavoite saavutettiin, mutta uutta asuntopinta-alaa saatiin kaavoitettua vähemmän kuin vuositavoite oli. Sopimukseen sisältyy myös valtion sitoumus osallistua Vantaan ratikan suunnitteluun 30 prosentin osuudella.

Vantaan ratikan suunnittelu etenee aikataulussa ja vuonna 2021 valmisteltiin ratikkakatujen katusuunnitelmia ja asemakaavoja sekä tehtiin maaperätutkimuksia ja useita selvityksiä.

Vantaan uusi yleiskaavaa hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tammikuussa 2021. Yleiskaava määrittää kaupungin kasvusuunnat ja alueiden käyttötarkoitukset vuoteen 2050 saakka. Uudesta yleiskaavasta on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen, joten se ei vielä ole astunut voimaan.

Kaupungin uuden toimitalon hanke eteni ja Tikkurilan keskustaan valmistuvan hybridirakennuksen rakentaminen alkaa keväällä 2022.

Vuoden 2021 aikana päivitettiin myös resurssiviisauden tiekarttaa ja se käsitellään valtuustossa keväällä 2022.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2021 oli noin -9,5 milj. euroa johtuen ennakoitua paremmasta vuosikatteen kehityksestä. Velka/asukas laski noin 87 euroa/asukas ja ulkoinen lainakanta oli vuoden lopussa noin 849 milj. euroa.

Vuonna 2021 valmistuivat seuraavat rakentamishankkeet: Tiedonjyvän päiväkoti, Kulttuurikeskus Orvokin remontti, Håkansbölen kartanon talousrakennuksen remontti ja paviljonkikouluja. Useiden päiväkotien sekä Elmon urheilupuiston rakennustyöt alkoivat. Kehä III:n parantamisen yhteishanke Väyläviraston kanssa eteni odotettua nopeammin. Myös Myyrmäen urheilupuistoa kehitettiin ja Kuusijärvelle rakennettiin uutta pysäköintialuetta. Asukaspysäköintikokeiluja tehtiin uusilla asuinalueilla.

Vantaan kaupunginvaltuuston joulukuussa 2021 hyväksymä talousarvio vuodelle 2022 perustuu negatiiviseen tilikauden tulokseen sekä 63 milj. euron nettolainanottoon. Sosiaali- ja terveydenhuollon menokehityksellä ja maanmyyntitulojen kertymällä on keskeinen rooli vuoden 2022 talousarvion toteutumiselle. Verorahoituksen ennusteet näyttävät vuodelle 2022 talousarviota suurempaa kasvua, minkä arvioidaan parantavan vuoden 2022 tilikauden tulosta talousarvioon verrattuna. Toisaalta Vantaan heikko työllisyystilanne voi kääntää ennusteet laskuun. Koronapandemian talousvaikutukset kunnille ovat olleet arvioitua pienemmät valtion koronatukien myötä, mutta palveluvelan kiinni kurominen kasvattaa kuntakentän kustannuksia.

Erittäin suuret vaikutukset kuntien talouteen on tulossa olevalla hyvinvointialueuudistuksella. Kevään 2022 aikana saadaan lopulliset laskelmat kuntien kunnallisveron leikkausprosentista. Uudistus vaikuttaa koko kaupungin toimintaan ja talouteen ja vaatii huolellista valmistelua, jotta uudistus saadaan sujumaan mahdollisimman kivuttomasti. Uudistusta on valmisteltu kiivaasti koko syksyn 2021 ja tämä työ jatkuu koko vuoden 2022 ajan. Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen toimintojen siirtyminen hyvinvointialueille otettiin huomioon jo talousarviota 2022 valmisteltaessa, mutta laskelmia tarkastellaan huolellisesti vuoden 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä. Lisäksi Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheuttaa monenlaisia taloudellisia vaikutuksia, joiden ennakointi on hankalaa niin kansallisella tasolla kuin kuntatasollakin.

1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

Kaupungin kokonaishenkilöstömäärä on kasvanut 316 hlöä. Vakituisen henkilöstön määrä kasvoi 3,5 prosenttia ja määräaikaisen henkilöstön määrä kasvoi 12,5 prosenttia. Suurinta kasvu oli kasvatuksen ja oppimisen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan määräaikaisissa tehtävissä.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä		Muutos 2021 vs. 2020		Työllistetyt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	Määrä	%	2021	2020
Kaupunkistrategia ja johto	411	410	94	72	505	481	24	5 %	77	65
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	432	433	81	67	513	500	13	3 %	1	0
Kaupunkikulttuuri	543	521	273	228	816	749	67	9 %	28	30
Kasvatus ja oppiminen	4 312	4 280	1 317	1 204	5 629	5 484	144	3 %	26	28
Sosiaali- ja terveystoimi	2 460	2 429	557	490	3 017	2 919	98	3 %	72	74
Suun terveydenhuollon liikelaitos	247	265	34	41	281	306	-25	-8 %	2	3
Kaupunkiympäristö	570	593	52	35	622	628	-5	-1 %	1	3
Yhteensä	**8 975**	**8 930**	**2 409**	**2 137**	**11 383**	**11 067**	**316**	**3 %**	**207**	**204**

Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti.

Lähde: HEVY -järjestelmä

Palkat

Vuonna 2021 henkilöstön palkkamenot olivat yhteensä 444,8 miljoonaa euroa, joka on 5,3 prosenttia (22,3 miljoonaa euroa) enemmän kuin edellisvuonna. Palkkoja on nostanut määräaikaisen henkilöstömäärän kasvu sekä sopimusalakohtaiset paikalliset järjestelyerät, jotka nostivat palkkamenoja 1.4.2021 alkaen. Sopimusmuutosten palkkavaikutus on keskimäärin 2,07 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Kustannuksia on nostanut myös erilaiset, poikkeukselliset koronaan liittyvän lisätyön teettämistarpeet.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimuskentässä tapahtui merkittävä muutos 1.9.2021, kun sosiaali- ja terveysalan palkansaajia siirtyy Kunnallisesta yleisestä virka- ja työehtosopimuksesta (KVTES) uuteen SOTE-sopimukseen. Suurimpia ammattiryhmiä SOTE-sopimukseen. Suurimpia ammattiryhmiä SOTE-sopimuksen piirissä ovat muun muassa sairaanhoitajat, lähihoitajat, terveydenhoitajat, ohjaajat ja sosiaalityöntekijät. Samaan aikaan siirtyvät myös kelpoisuusvaatimuksen täyttävät päiväkotien ja varhaiskasvatuslain mukaisen kerhotoiminnan varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen erityisopettajat ja päiväkodinjohtajat KVTES sopimuksesta opetusalan sopimuksen (OVTES) osioon G.

Rekrytointi

Sosiaali- ja terveystoimen työvoimapula-aloilla kokeiltiin nopean rekrytoinnin toimintatapaa, jota jatketaan ja laajennetaan vuonna 2022. Vuonna 2021 anonyymiä rekrytointia käytettiin 78 haussa, mikä on 28 hakua enemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstön kehittäminen

Toimialojen laatimien koulutussuunnitelmien pohjalta osaamisen kehittämistä on toimialoilla toteutettu mahdollisuuksien mukaan. Valmennusten ja koulutusten kokonaismäärät ovat poikkeusolojen myötä vähentyneet, mutta etävalmennusten määrä on lisääntynyt. Koulutusten ja oppimispäivien kokonaismäärä on laskenut huomattavasti verrattuna normaaliin vuoteen, asetettuun tavoitteeseen nähden oppimispäiviä saavutettiin n. 2/3. Yhteistyö henkilöstökoulutuksen järjestäjän Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa toimii. Osaamisen kehittämisen vuosikellot ja tapaamiset yhteistyössä toimialojen osaamisen kehittämisen työryhmien ja Metropolian kanssa ovat toimineet suunnitelmien mukaisesti. Lähitapaamista vaativia koulutuksia on jouduttu siirtämään, mutta osittain valmennuksia on vuoden aikana

voitu toteuttaa koronatilanteen vaihdellessa. Kaiken kaikkiaan etäpalveluiden käyttö ja osaaminen on vahvasti lisääntynyt.

Vuonna 2020 kilpailutetut strategiset johtamisen, esimiestyön ja työyhteisön kehittämiskumppanit ovat tuottaneet palvelujaan toimialoille. Uudet sopimukset astuivat voimaan kevään 2021 aikana. Palveluvalikkoa uudistettiin niin, että palveluissa on selkeästi ylimmälle johdolle kohdennettuja palveluita. Toimialoja on koko vuoden ajan informoitu ja ohjattu uusien sopimuskumppaneiden käyttöön, samoin uusia kumppaneita on ohjattu palveluiden tuotannossa. Yhteistyö on lähtenyt käyntiin sujuvasti.

Osa palvelualueista on käynnistänyt verkkovalmennusten suunnittelun ja tuotannon valmistelun kaupungin Oppiva verkko-oppimisalustaan. Toimialat saavat tukea ja ohjausta tälle työlleen kehittämispalveluista. Kaupunkitasoisesti oppimisalustalla on myös jokaiselle uudelle työntekijälle suunnattu Uusien työntekijöiden perehdytysvalmennus, jonka työntekijät suorittavat itsenäisesti. Lisäksi tuotannossa kaupunkitasoisesti on jo mm. tietoturvaan liittyviä verkkokoulutuksia.

Vuoden aikana poikkeustilanteessa on edelleen tuotettu etäpalveluja henkilöstölle ja esimiehille. Tällaisia palveluja on mm. koko henkilöstölle suunnattuja Voimavaroja arkeen-webinaarit tai soten esimiehille tarkoitettu päivystävä työnohjaaja -palvelu. Poikkeustilanteen palveluiden lisäksi on tuotettu esimiesten ja työyhteisöjen tukipalveluja uuteen normaaliin paluulle. Tällaisia palveluita ovat mm. Paluu tulevaan -esimiesten teematapaamiset, esimiesten ryhmätyönohjaus. Lisäksi työyhteisöille on luotu tilattavissa oleva työpajasarja ”Paluu tulevaisuuteen – kohti toimivaa työkulttuuria ja johtamista”.

Henkilöstön osaamisen ja johtamisen kehittämisen asiantuntijatuki ja -palvelu toimialoille on toiminut normaalisti, samoin esimiehille suunnatut valmennukset on voitu toteuttaa etävalmennuksina.

Henkilöstöjohtamisen laatuhankkeessa kehitettiin rekrytointia ja esimiesten osaamista

Vuonna 2020 käynnistetty henkilöstöjohtamisen laatuhanke jatkui myös vuoden 2021 aikana. Eri palvelualueilla toteutettiin erilaisia esimiesten valmennusohjelmia. Aktiivisia toimia rekrytoinnin ja markkinoinnin eteen tehtiin aktiivisesti erityisesti saatavuudeltaan haastavissa ammattiryhmissä. Kevään aikana tehtiin ulkoisen konsultin toteuttama uusintakartoitus ammattiryhmille. Koko hankkeen tavoitteena on ollut kehittää hyvää työnantajakuvaa, hyviä rekrytointikäytänteitä, vahvistaa hyvää johtamista sekä luoda houkuttelevia työyhteisöjä, joihin halutaan tulla ja joissa halutaan tehdä työtä.

Hankerahoituksen avulla kehittämistä

Metropolia ammattikorkeakoulu ja Vantaa saivat Sitran hankerahoitusta Opi arjessa – työpaikasta oppimisympäristöksi -hankkeelle, jonka kaupunki toteutti yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa.

Sairauspoissaoloissa myönteinen kehitys

Hyvä työterveyshuoltoyhteistyö ja työkykyjohtaminen vuoden 2021 edelleen jatkuneissa poikkeusoloissa näkyivät vuoden 2021 aikana positiivisena muutoksena sairauspoissaoloissa, sillä sairausprosentti jatkaa laskusuuntaisena tässä organisaatiorakenteessa jo toista vuotta peräkkäin. Vuoden 2021 sairauspoissaoloprosentti oli 4,38, kun vastaava luku vuonna 2020 oli 4,43 prosenttia.

Edelleen mielenterveysperusteiset poissaolot ovat kasvaneet, kun taas tuki- ja liikuntaelinsairauksista johtuvat poissaolot pysyneet samana tai hieman laskeneet.

Vantaalla on kiinnitetty erityistä huomiota pitkittyneisiin sairauspoissaoloihin. Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijat ovat olleet esimiesten tukena yhteensä 355 henkilön työkykyhaasteiden selvittämisessä. Yli 90 päivän sairauspoissaoloja on ollut 265 henkilöllä, näistä jatkosuunnitelma työkyvyn ja työssä jatkamisen tukemiseksi on tehty yhteistyössä työterveyshuollon kanssa 91 prosentille.

Etänä toimimiseen on totuttu myös työterveyshuoltojen osalta, sillä etävastaanottoja on toteutettu edelleen vuonna 2021. Erityisesti työterveyshoitajien tekemissä terveystarkastuksissa, työpsykologin vastaanottokäynneillä ja työterveysneuvotteluissa on hyödynnetty onnistuneesti etäyhteyksiä.

Vuonna 2021 työtapaturmien lukumäärä oli Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen osalta samaa tasoa kuin aiemmin ja muun kaupungin osalta palautui lähelle vuoden 2019 tasoa kun vuonna 2020 tapaturmia oli poikkeuksellisesti yli 20 prosenttia vähemmän. Korvattuja ammattitauteja vuoden 2021 osalta on 24 (edellisenä vuonna 15), jotka kaikki olivat koronainfektion aiheuttamia. Lopullista vakuutusmaksua vuoden 2021 osalta alensi aiemman eläkevarauksen osittainen palautus.

Työturvallisuusjärjestelmä Tutkaan tehtyjen työturvallisuusilmoitusten määrä lisääntyi vuonna 2021 huomattavasti aiempiin vuosiin verrattuna. Kaikkiaan työturvallisuusilmoituksia tehtiin 5 708, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 4 063 ja vuonna 2019 3 675. Erityisen runsaasti lisääntyivät uhka- ja väkivaltailmoitukset, joissa tyypillisin ilmoitettu vaaratyyppi (60 %) oli raapiminen, pureminen, sylkeminen, ruhjominen tai lyöminen. Lisääntymistä oli myös ilmoituksissa, joissa myötävaikuttavana tekijänä on covid19 tai äkillinen tai pitkäkestoinen fyysinen tai psyykkinen kuormittuminen. Covid19 liittyvä tartuntavaara ilmoituksia tehtiin vuonna 2021 yhteensä 606, edellisenä vuonna 449. Työturvallisuusilmoituksista oli käsitelty loppuun 91 prosenttia.

Työolojen haittojen ja vaarojen arviointien päivittäminen oli vuonna 2021 laajasti perusteltu etenkin vuoden aikana vaihdelleen koronatilanteen vuoksi.

Henkilöstökertomus

Vantaan kaupunki laatii vuoden 2021 osalta erillisen henkilöstökertomuksen. Kertomus sisältää tiedon vuoden 2021 merkittävistä tapahtumista sekä henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vuonna 2021 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 2,6 miljoonaa euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2021 olivat yhteensä 32,4 miljoonaa euroa.Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviä henkilöstökuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat runsaat 9 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun, etenkin Vantaan ratikan ja pyöräilyn laatukäytävien suunnitteluun ja toteutukseen.

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2021 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 2,6 miljoonaa euroa. Ne kattoivat 0,8 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 10,7 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2021 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 32,4 miljoonaa euroa miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmistä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet, Jätehuollon ja alueiden puhtaanapito sekä Ilmastonsuojelu. Ympäristökulut olivat 1,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 135,2 euroa asukasta kohden.

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 9,1 miljoonalla eurolla. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun. Ympäristöinvestoinnit olivat 7,5 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 37,9 euroa asukasta kohden.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Vantaan kaupunginhallituksen (15.6.2021 § 10) hyväksymässä edustusohjeessa on todettu, missä tilanteissa ja minkälaisia ulkopuolisten tarjoamia etuja kunnan henkilöstö voi ottaa vastaan. Edustusohjetta sovelletaan yhtä lailla kunnan koko henkilöstöön eli kunnan viranhaltijoihin, työntekijöihin ja luottamushenkilöihin, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Edustusohjeessa viitataan kunnallisesta viranhaltijasta säädettyyn lakiin sekä rikoslakiin, joiden mukaan kunnan viranhaltija ei saa pyytää, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa tai heikentämään luottamusta viranomaisen toiminnan tasapuolisuuteen.

Kappaleessa 1.2 on tehty tarkemmin selkoa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Vantaan kaupungin www-sivuilla on julkistettu kuntalain edellyttämä rekisteri tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksista. Tilinpäätöksen liitetietona on lisäksi esitetty tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista.

Ihmisoikeusasiat

Tällä hetkellä kaikissa hankintakeskuksen kilpailuttamissa sopimuksissa ja myös yleisessä sopimuspohjassa edellytetään alla olevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten noudattamista.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) seuraavat yleissopimukset:

- Nro 29: Pakollinen työ (1930)
- Nro 87: Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu (1948)
- Nro 98: Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen (1949)
- Nro 100: Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka (1951)
- Nro 105: Pakkotyön poistaminen (1957)
- Nro 111: Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä (1958)
- Nro 138: Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä (1973)
- Nro 182: Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi (1999)

Kansallisen julkisten hankintojen strategian täytäntöönpanotoimenpiteenä on laadittu kansallinen Code of Conduct – Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet -malli, joka on otettu käyttöön myös Vantaan hankinnoissa. Vantaan kaupunkikonsernin sopimustoimittajien tulee tulevaisuudessa sitoutua noudattamaan sitä ja varmistaa, että tässä asetetut vähimmäisvaatimukset täyttyvät heidän omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan. Nämä sosiaalisen vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet on tarkoitettu tilanteisiin, joissa on tarve varmistaa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien turvaaminen, kun kyse on hankinnoista ns. riskimaista ja riskitoimialasta.

Lisäksi hankinnoissa kiinnitetään huomiota työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjumiseen erityisesti riskialoilla, kuten siivous-, rakennus-, ja ravintola-aloilla.

Kaikissa Hankinnat palveluyksikön kilpailuttamissa hankinnoissa arvioidaan jo hankinnan valmisteluvaiheessa, miten työllistämisehto, tietosuoja ja tietoturva sekä ympäristövaatimukset voidaan kussakin hankinnassa ottaa huomioon.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan kaupunkikonsernissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa konserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä. Riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voidaan nähdä riskinä.

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio Vantaan kaupungin merkittävimmistä riskeistä perustuu kaupunkiorganisaation laatimiin riskienhallintasuunnitelmiin ja niiden laatimisen yhteydessä tunnistettujen riskien arviointeihin. Kaupunkitasoiset riskit on arvioitu riskienhallinnan ohjausryhmän toimesta. Arvioinneissa riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Luokittelu perustuu riskien vaikutusten ensisijaisiin painopistealueisiin, mutta tunnistettujen riskien välilliset vaikutukset ylittävät usein nämä luokitelurajat, jolloin esimerkiksi vahinkoriskillä voi olla vaikutuksia niin toiminnan operatiiviseen kuin taloudelliseenkin tasoon. Toisaalta strategisen tason riski vaikuttaa toteutuessaan yhtä lailla kaupungin taloudelliseen ja operatiiviseen toimintakykyyn.

Strategisten ja taloudellisten riskien painopiste on kaupungin pitkän aikavälin toimintakyvyssä, kun taas vahinkoriskit ja operatiiviset riskit osuvat tarkemmin kaupungin päivittäiseen palvelukykyyn. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä tarkastellaan riskiluokittelun lisäksi myös paikallisen turvallisuussuunnittelun, häiriötilanteisiin varautumisen ja valmiussuunnittelun sekä toteutuneiden oikeudenkäyntien ja kunnallisvalitusten lähtökohdista.

Strategiset riskit

Strategiset riskit kohdistuvat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä tavoitteiden toteutumista tukeviin kriittisiin menestystekijöihin. Strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti kaupungin kaikilla organisaatiotasoilla osana toiminnan ja talouden suunnittelua sekä seurantaa. Strategisista riskeistä ajankohtaisimmiksi on tunnistettu koronapandemiaan ja hyvinvointialueuudistukseen liittyvät epävarmuudet. Erityisesti hyvinvointialueen siirtymävaiheessa on riski useille yllättäville ja samanaikaisille ongelmille. Siirtymävaiheen hallinta sitoo merkittävästi kaupungin jäljelle jääviä resursseja, ja vastuunjaon sekä käytänteiden yhteensovittaminen vie aikaa. Uudistuksen toteuduttua vuoden 2023 alusta Vantaan kaupunki on verotulojen radikaalin leikkauksen jälkeen huomattavasti riippuvaisempi valtionosuuksista, joiden tasoon kaupunki ei itse omilla toimillaan voi suoraan vaikuttaa.

Koronapandemian jatkuminen on luonut ennakoimattomia kustannuksia eri toimialueille ja palvelun-tuottajille. Poikkeusolot ovat vaatineet uusia resursseja ja työtapoja ja ovat monin tavoin hankaloittaneet kaupungin normaalia toimintaa. Erityisesti pandemian jälkiseuraamusten käsittely ml. hyvinvointi- ja hoitovaje sekä sen taloudelliset vaikutukset etenkin lentokentän talousalueelle aiheuttavat strategista epävarmuutta tulevaisuudelle.

Yhdeksi merkittävimmäksi riskiksi on nostettu eriarvoistumisen kasvu. Tulo- ja varallisuuserojen, hyvinvointi-, oppimis- ja osaamiserojen kasvuilla on pitkälle ulottuvia negatiivisia vaikutuksia kaupungin kehitykselle ja vetovoimaisuudelle. Strategisiksi riskeiksi on tunnistettu myös digisyrjäytyminen ja kuntalaisten palvelutarpeen ennakoitua suurempi kasvu. Sekä kaupungin henkilökunnan että kuntalaisten digiosaaminen on vaarassa jäädä jälkeen yleisessä nopeassa digitaalisessa siirtymässä, millä on osaltaan vaikutuksia myös yleisten osaamiserojen kasvamiseen. Erilaisen kielitaito- ja koulutustaustan omaavien henkilöiden palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää merkittävää resursointia, mille kaupungin tiukka taloudellinen liikkumavara asettaa haasteen. Kaupungin jatkaessa kasvuaan palvelutarpeen ja väestömuutosten seuranta ja ennakointi on ensiarvoisen tärkeää.

Muita strategisen tason riskejä ovat poliittiset riskit ja kaupunkia koskeva negatiivinen uutisointi. Poliittisena riskinä nähdään esimerkiksi se, että kaupungin toimintaa on sopeutettava nopeasti ulkopuolelta tuleviin muutoksiin, jolloin valmistelu jää aikataulullisista syistä johtuen puutteelliseksi. Toteutuessaan riski voi muuttaa kaupungin lakisääteisten tehtävien ja toiminnan painopistealueita niin, että aiemmin aikataulutetut tavoitteet kuten esimerkiksi resurssiviisauden tiekartta sekä hiilineutraali Vantaa 2030

eivät toteudu ajallaan. Kaikessa strategisen tason riskien hallinnassa korostuu kaupungin aktiivinen edunvalvonta ja vuoropuhelu valtion eri organisaatioiden, valtuutettujen ja kaupungin johdon kanssa. Tulevia muutoksia ennakoidaan hyvissä ajoin ja samalla varaudutaan tarvittavin sopeuttamis- ja viestintätoimin.

Operatiiviset riskit

Operatiiviset riskit ovat kaupungin organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Vantaan kaupungissa keskeisiksi operatiivisiksi eli toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu muun muassa henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaamisen turvaaminen etenkin tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä, sekä avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja henkilöstön työkykyyn liittyvät riskit. Näiden riskien toteutumisen välittömiä seurauksia ovat esimerkiksi palvelutason heikkeneminen, osaamisen ja hiljaisen tiedon menettäminen sekä muut kielteiset vaikutukset työyhteisön toimintaan.

Pitkittynyt koronapandemia on myös osaltaan vaikuttanut henkilöstöön negatiivisesti. Pandemian vaikutukset näyttäytyvät sekä henkilöstön että esihenkilöiden uupumisena, työhyvinvoinnin ja työkyvyn heikentymisenä ja toisaalta yhä vahvistuneena työturvallisuushaasteena. Henkilöstön poikkeuksellisen suuri vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota rekrytointien sekä perehdytyksen myötä, mikä korostaa avainhenkilöriskiä. Työmarkkinatilanteen jatkuessa suotuisana riskin voidaan olettaa edelleen kasvavan muun muassa Vantaan kaupungin kannalta haasteellisen palkkakilpailun vuoksi. Riskin hallitsemiseksi on panostettava mm. ennakoivaan rekrytointiin ja työnantajamaineen kehittämiseen. Lisäksi Vantaalla tulee jatkaa työtä erityisesti hyvän johtamisen ja työyhteisötaitojen vahvistamiseksi.

Operatiivisiksi riskeiksi on tunnistettu myös tietojärjestelmäriskit, kybertoimintaympäristön riskit ja tietosuojariskit. Riskien seurauksia ovat muun muassa toiminnalle kriittisten tietojärjestelmien toimimattomuus, palveluyksiköiden prosessien häiriintyminen, hidastuminen tai jopa keskeytyminen sekä erilaiset tietosuojaloukkausten seurannaisvaikutukset kuten mahdolliset taloudelliset korvaukset ja mainehaitat. Operatiivisena riskinä nähdään myös tilanne, jossa tiedolla johtaminen ei perustu ajantasaiseen ja kattavaan tietoon, mikä tekee toiminnan kehittämisestä ja johtamisesta vaikeaa.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on Vantaan kaupungissa varauduttu erillisessä ICT-valmiussuunnitelmassa sekä Vantaan valmiussuunnitelmassa määritetyin toimenpitein tunnistamalla keskinäisriippuvuuksia, ylläpitämällä vaihtoehtoisia toimintatapoja ja testaamalla merkittävimpien ICT-palveluita tuottavien yritysten kykyä toimia häiriötilanteissa. Tietoturvan havainnointikyky on parantunut merkittävästi vuoden 2021 aikana erityisesti Vantaan kaupungin hallinnon ympäristössä. Parantuneen havainnointikyvyn myötä on löydetty useita haavoittuvia järjestelmiä, joiden ongelmiin on voitu puuttua. Uusien järjestelmien tietoturva-arkkitehtuurit ovat parantuneet ja ovat aiempaa läpinäkyvämpiä. Toteutuneet tietoturvaloukkaukset ovat tapahtuneet opetuksen ympäristössä, mutta niiden haitalliset vaikutukset toimintaan ovat olleet vähäisiä.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintaan vaikuttavista taloudellisista riskeistä merkittävin on sen verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset etenkin yhdistettynä menojen budjetoitua suurempaan kasvuun.

Merkittävin yksittäinen taloudellinen riski kaupungille koronapandemian lisäksi on vuoden 2023 alussa käynnistyvä hyvinvointialueuudistus, joka merkitsee kaupungille huomattavaa verotulojen laskua, lisääntynyttä riippuvuutta valtiosta valtionosuuksien kautta sekä kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden kaksinkertaistumista, kun uudistuksessa lainat jäävät kunnille. Toisaalta sote -menot poistuvat kunnilta, mutta uudistus merkitsee joka tapauksessa kaupungin taloudellisen itsenäisyyden ja liikkumavaran kapenemista.

Koska kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulopohjaansa vain rajallisesti, taloudellisia riskejä voidaan jatkossa hallinnoida parhaiten hillitsemällä sekä käyttötalouden menojen kasvua että käyttämällä investoinneissa tiukkaa tarpeellisuusharkintaa ja hajauttamalla niitä ajallisesti. Lisäksi on huolehdittava aktiivisesta edunvalvonnasta valtion suuntaan.

Vantaan kaupunginhallituksen hyväksymän yleisohjeen mukaisesti kaupungin rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin vaikutetaan pääasiassa toteuttamalla kaupunkikonsernin lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä hallitsemalla velan korkoriskiasemaa. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttämällä jälleen rahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti ja varainhankintalähteittäin sekä sijoitetun ylimääräisen likviditeetin avulla.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2021 oli n. 9,5 milj. euroa negatiivinen ja lainakanta (ilman konsernitilin saldoa) supistui edelleen ollen vuoden lopussa 849 milj. euroa. Lainakanta /asukas laski edelleen ja sen ennustetaan olevan n. 3 530 euroa. Suhdeluku oli korkeimmillaan vuosina 2014 - 2015, jolloin kaupungin lainakanta oli yli 5 000 euroa /asukas. Vantaa on siten pystynyt lyhentämään pitkäaikaista velkaansa merkittävästi samalla, kun kaupunki on kasvanut vahvasti, mikä auttaa rahoitus- ja korkoriskien hallinnassa nousevassa korkoympäristössä. Kaupungin oma ja konsernin pitkäaikainen varainhankinta toteutettiin myös vuonna 2021 erittäin kustannustehokkaasti.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty Rahoituksen ja riskienhallinnan yksikköön Talous ja strategia -palvelualueelle. Kaupungin lainasalkun keskikorko painui vuonna 2021 ennätyksellisen alhaiseksi 0,18 %:iin ja kaupungin lainasalkun korkomenot alittivat vuonna 1,6 milj. euroa, mikä on kaupungin alhaisin korkomeno euroaikana. Huolimatta ennätysalhaisesta korkomenosta lainasalkun suojausaste nousi ja korkoriskiasema parani edelleen edellisestä vuodesta.

Vantaan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssi- tai johdannaissopimuksiin liittyviä riskejä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka aiheuttaa toteutuessaan taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen ja on usein seurauksiltaan välitön. Vahinkoriskeihin kuuluvat työtapaturmat, organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahingollisen tapahtuman seurauksesta.

Vantaan kaupungin merkittävimmiksi vahinkoriskeiksi on arvioitu työturvallisuuteen liittyvät riskit kuten henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä muut työturvallisuuspoikkeamat, toimitilojen sisäilmaongelmat ja kosteusvahingot. Tutka-ilmoitusten perusteella on todettavissa, että kaupungin työntekijöiden työssään kohtaamat väkivalta- ja väkivallan uhkatilanteet ovat lisääntyneet lähes 30 prosenttia vuodesta 2020. Tämän lisäksi työntekijöiden kokemat äkilliset fyysiset tai psyykkiset kuormitustilanteet ovat lisääntyneet yli 83 prosentilla. Uhka- ja väkivaltatilanteiden sekä äkillisten psyykkisten kuormitustilanteiden suuret määrät korostuvat erityisesti Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä Kasvatus ja oppimisen toimialoilla.

Keskeisiksi vahinkoriskeiksi on tunnistettu myös kaupungin kiinteistöihin ja omaisuuteen kohdistuvat vahingot, varkaudet ja vahingonteot sekä luonnonilmiöiden aiheuttamat onnettomuudet. Lisäksi vahinkoihin liittyvät vastuuriskit koetaan seurauksiltaan merkittäviksi.

Vahinkoriskejä hallinnoidaan mm. erittäin laajoilla ja kattavilla omaisuusvakuutuksilla sekä toiminnan vastuuvakuutuksilla, liukkaudentorjunnalla, lumenauralla ja valaistuksen parantamisella julkisessa kaupunkitilassa sekä kaupungin kiinteistöjen piha-alueilla.

Yksittäiset vahinkoriskitapahtumat eivät aiheuttaneet merkittäviä taloudellisia seurauksia vuoden 2021 aikana. Kaupungin vahinkorahastosta korvattiin kaupungin kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneista vahingonteoista, kuten töhryistä, lasien rikkomisista ym. omaisuuden vahingoittamisesta noin 43 000 euron kustannukset. Kaupunkiorganisaation ulkopuolisista tapahtumista, joissa katsottiin kaupungin olevan vastuussa, korvattiin yhteensä n. 31 000 euroa. Valtaosa kaupungin vahinkorahastosta maksetuista korvauksista liittyi tavanomaisiksi luokiteltaviin kaatumisiin ja liukastumisiin.

Paikallinen turvallisuussuunnittelu

Turvallinen kaupunki on asukkaiden hyvän elämän perusta. Turvallisuussuunnittelun tavoitteena on vähentää rikosten, häiriöiden ja onnettomuuksien määrää ja niistä aiheutuvia vahinkoja sekä ylläpitää turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta. Turvallisuussuunnittelu on suoraan kytköksissä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Vantaan turvallisuushaasteet liittyvät usein syrjäytymiseen sekä koronapandemiaan. Koettu turvallisuus ei kuitenkaan aina kerro todellisesta turvallisuustilanteesta, vaan joskus turvattomuuden kokemus heijastelee enemmän ihmisten pelkoja ja huolia. Vantaan kaupunki kartoitti asukkaidensa kokemaa turvallisuutta turvallisuuskyselyn avulla 10.3. - 6.4.2021 välisenä aikana. Kysely toteutettiin kaupungin verkkosivuilla ja siihen vastasi 1548 vantaalaista.

Oma asuinalue, joka käsittää oman kodin läheisyydessä olevan alueen, on yksi tärkeimmistä asioista turvallisuuden tunteen sekä viihtyvyyden luomiseen. Kyselyyn vastaajista hiukan yli 45 % koki ympäristön roskaisuuden, epäsiisteyden tai jätteet melko suureksi tai suureksi ongelmaksi omalla asuinalueellaan. Huumeiden näkyvyys katukuvassa sekä nuorten kokoontuminen ja häiriökäytös nousivat myös esille.

Vantaalaiset pitivät huolestuttavina asioina tunnetta poliisien näkyvän valvonnan vähenemisestä, ääriliikkeiden toimintaa, ihmisten syrjäytymistä sekä rasismia tai suvaitsemattomuutta. Vantaalaiset kokevat yleisesti ottaen eniten turvattomuutta juna-asemilla sekä niiden välittömässä läheisyydessä etenkin ilta- ja yöaikaan. Ihmisiä huolestuttavat huumeiden käyttäjät ja myyjät, päihteet, nuorten kokoontuminen ja häiriökäytös sekä järjestyshäiriöt (aseman seutu, ostoskeskukset) ja oman alueen yhteisöllisyyden lasku.

Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 1.11.2021. Turvallisuussuunnitelmaan on nostettu kaksi koko turvallisuussuunnitelman läpileikkaavaa päämäärää: hyvä turvallisuusjohtaminen ja sukupuolitietoisuus. Turvallisuusjohtaminen on kokonaisvaltaista turvallisuuden hallintaa, jossa yhdistyy sekä menetelmien ja toimintatapojen että ihmisten johtaminen jatkuvan turvallisuuden ja terveellisyyden edistämisessä. Sukupuolitietoisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, että kaupungin palvelut tulee resursoida oikeudenmukaisesti, ja joissakin palveluissa voi olla tarvetta sukupuolitietoiselle muutokselle tai positiiviselle erityiskohtelulle. Kaupungin johtoryhmä päätti 1.2.2021, että sukupuolitietoisen budjetoinnin toimintatapaa edistetään yhä kattavammaksi. Toimialat ovat nostaneet vuonna 2021 kukin yhden sukupuolitietoisen turvallisuustyön kohteen kaupungin yhteiseen turvallisuustyöhön.

Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelma on rajattu neljään pääteemaan: lähisuhdeväkivalta, päihteet, nuoriso ja liikkumisen turvallisuus. Rajaus perustuu toimintaympäristön arvioon, johon on käytetty kaupungin, poliisin ja pelastuslaitoksen tilastoja, turvallisuuskyselyn ja muiden hyvinvointiin liittyvien kyselyiden tuloksia sekä kaupungin toimijoiden hiljaista tietoa ja havaintoja turvallisuustilanteen muutoksista. Arviossa tunnistettujen turvallisuusteemojen ongelmiin tai haasteisiin vastaamiseksi on valittu painopistealueet, joihin laaditaan toimenpiteet. Toimenpiteiden tulee olla konkreettisia ja käytännönläheisiä, jotta niiden toimeenpanoa voidaan seurata ja arvioida.

Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

Häiriötilanteisiin varautumisen perusajatus on, että myös häiriötilanteessa toimitaan mahdollisimman pitkälle normaalia lainsäädäntöä noudattaen, julkisen vallan normaaleilla organisaatiorakenteilla ja demokraattisen päätöksenteon periaatteiden mukaisesti. Häiriötilanteen niin edellyttäessä voidaan ylimmän valtionjohdon aloitteesta ottaa käyttöön erityisesti poikkeusolojen varalta säädettyjen lakien sallimia toimivaltuuksia. Kaupungin asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin.

Vantaan kaupungin valmiusohje hyväksyttiin 8.2.2021 kaupunginhallituksessa, ja samalla hyväksyttiin Kaupunkistrategian ja johdon toimialan valmiussuunnitelma. Kaupunkikulttuurin toimialan valmiussuunnitelma on hyväksytty kuluvan vuoden aikana ja muiden toimialojen valmiussuunnitelmien päivitys on käynnistetty.

Vantaan kaupunki osallistui UUSIMAA21 valmiusharjoitukseen ja TAISTO21-harjoitukseen, joissa testattiin organisaation toimintakykyä erilaisissa tietoturva- ja tietosuojaloukkaustilanteissa.

Vantaan ja Keravan alueelle muodostettavan hyvinvointialueen valmius- ja kriisivarautuminen tullaan toteuttamaan yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä hyvinvointialueen (ml. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos) välisenä yhteistyönä hyvinvointialueen käynnistettyä toimintansa. Toimijoiden kesken muodostuu monia uusia rajapintoja ja vastuualueita, jotka vaativat moniulotteista selvittämistä valmiussuunnittelun ja kriisivarautumisen näkökulmasta. Selvitystyötä varten on asetettu työryhmä, jonka tehtävänä on kartoittaa Vantaan ja Keravan kaupunkien valmiussuunnitelmien nykytila, tunnistaa kaupunkien valmiussuunnitelmien erot, puutteet ja päällekkäisyydet, selvittää valmiussuunnittelun vastuut hyvinvointialueuudistuksen astuttua voimaan sekä tunnistaa rajapinnat hyvinvointialueelle siirtyvien toimintojen ja kaupungeille jäävien vastuualueiden välillä.

Koronapandemian aiheuttaman poikkeustilanteen johtamista varten perustettu häiriötilannejohtoryhmä ja johtokeskus jatkoivat toimintaansa vuoden 2021 aikana. Häiriötilannejohtoryhmä on kokoontunut säännöllisesti koko vuoden, ja johtokeskus on laatinut Vantaan koronatilanteesta tilannekatsauksen viikoittain. Valtaosa valmiussuunniteluun varatusta työajasta on käytetty koronapandemian hoitoon liittyvissä akuuteissa valmistelutehtävissä.

Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2021

Vantaan kaupunki ja VAV-Yhtymä Oy ovat nostaneet n. 3 000 000 euron suuruisen vahingonkorvauskanteen entistä tilintarkastusyhtiötä BDO Oy:tä kohtaan virheellisen veroneuvonnan vuoksi. Lisäksi kaupunki vaatii noin 60 000 euroa vahingonkorvausta siitä, että kaupunki on joutunut vaihtamaan tilintarkastajaa kesken tilikauden. Asia on käsittelyssä käräjäoikeudessa.

Vantaan Golfpuisto Oy:n maanvuokrasopimusta koskeva riita-asia on vireillä hallinto-oikeudessa. Vantaan kaupungin vaatimus siitä, että maanvuokrasopimus vahvistetaan päättyneeksi, menestyi käräjäoikeudessa.

Muita merkittäviä kiinteistöjä koskevia riita-asioita ovat Aurinkokiven koulun laajennusta koskeva riita-asia, joka on vireillä käräjäoikeudessa, sekä sopimussakon perimistä koskeva riita-asia, joka on vireillä hovioikeudessa. Ensimmäisen asian intressi on noin 400 000 euroa ja jälkimmäisen noin 125 000 euroa.

Tulkkauspalveluiden hankintaa koskeva valitus on ollut vireillä markkinaoikeudessa vuoden vaihteessa. Vuoden 2022 aikana kyseinen hankinta on päätetty keskeyttää. Lisäksi markkinaoikeudessa on ollut vireillä kaksi muuta hankintoja koskevaa oikeudenkäyntiä.

Kaava-asioiden osalta hallinto-oikeudessa on vireillä 16 valitusta yleiskaavasta. Lisäksi vireillä on yksi valitus suunnittelutarveratkaisusta. Vuoden aikana on kolmessa kaava-asiassa hallinto-oikeus joko kumonnut kaavan osittain tai kokonaisuudessaan.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat oleellinen osa Vantaan kaupungin lakisääteistä toimintaa. Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan valtuusto päättää kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallituksen tehtävänä on Kuntalain 39 §:n mukaan huolehtia kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Liikelaitoksissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaavat kuntalain 67 §:n nojalla johtokunnat.

Sisäinen valvonta on osa Vantaan kaupungin johtamisjärjestelmää ja kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäisen valvonnan selonteko pohjautuu kaupungin toimialojen ja palvelualueiden sekä kaupunkikonserniin kuuluvien liikelaitosten ja konserniyhtiöiden kuvauksiin ja itsearviointeihin kaupungin hallintosäännön mukaisesti delegoidun toimivallan ja vastuiden noudattamisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi selonteko perustuu sisäisen tarkastuksen toimintavuoden aikana tekemiin tarkastuksiin ja arviointeihin.

Riskienhallinta on kiinteä osa sisäistä valvontaa. Konsernijohdon tehtävä on varmistaa konsernivalvonnan avulla, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on hoidettu asiaankuuluvalla tavalla. Konserniyhteisöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat konsernin yhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä esitetään kappaleessa 1.6.7.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet, toimintaperiaatteet ja vastuut on määritetty Vantaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeessa. Ohjeen ajantasaisuus tarkastetaan valtuustokausittain tai tarvittaessa.

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan Vantaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä turvaamaan resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. (Hallituksen esitys kuntalaiksi, HE 268/2014 vp. s.145)

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus sekä huolehtia lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattamisesta. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistumaan myös siitä, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan, riittävään ja ajantasaiseen tietoon.

Sisäinen valvonta on kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä ja se kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Merkittävä osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Hallinto- ja johtamistapa

Vantaan kaupungin päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelee lakien ja asetusten lisäksi mm. hallintosääntö sekä eri toimialojen ja palvelualueiden vastuulla olevien toimintojen osalta palvelualueittain ja -yksiköittäin laaditut ohjeet. Vantaan kaupungin hallintosääntö päivitettiin viimeksi 31.1.2022 ja päivitetty sääntö astui voimaan 1.2.2022. Hallintosäännön 19. luvun 1 §:ssä todetaan, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä. Lisäksi hallintosääntö määrittää riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kohdistuvat erityiset vastuut muun muassa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan sekä liikelaitosten johtajien osalta. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasoilla sekä eri toiminnoissa ja prosesseissa ja palveluntuottajille ulkoistetuissa palveluissa.

Hallintosääntö edellyttää, että kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja palvelualuetasolla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta. Liikelaitoksissa vastuu on liikelaitoksen johtajalla. Esihenkilöt ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksyttyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esihenkilö vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritetty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla tarkoitetaan kaikkia niitä tekijöitä, jotka yhdessä mahdollistavat kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteuttamisen, seurannan sekä kehittämisen. Viitekehys rakentuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteista ja periaatteista, asetetuista tavoitteista sekä riskienhallintaan sitoutumisesta. Kokonaisuuteen kuuluvat olennaisesti myös organisatoriset järjestelyt kuten suunnitelmat, vastuut, resurssit, prosessit ja toimintatavat. Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös vakuutukset, menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet on määritetty ISO 31000-standardin periaatteiden mukaisesti. Riskien arviointia ja hallintaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla määritettyjen vastuiden mukaisesti. Strategiatyön yhteydessä arvioidaan strategian toteutumista uhkaavat riskit ja määritetään niille hallintatoimenpiteet sekä vastuutahot. Lisäksi riskien arviointia toteutetaan tietosuojaa koskevien vaikutustenarviointien, projektien, toimintasuunnitelmien, toimintaympäristöanalyysien sekä varsinaisten riskienhallintasuunnitelmien laadintatyön yhteydessä.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan TargetorPro-järjestelmään kaupungin kaikilla palvelualueilla, toimiala- ja liikelaitostasoisesti sekä kaupunkikonserniin kuuluvissa merkittävissä yhteisöissä. Palvelualueet raportoivat tunnistamistaan ja arvioimistaan riskeistä toimialansa johdolle. Toimialan johto käsittelee ja arvioi sekä laatii näiden tietojen perusteella arvion toimialaan kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä. Lisäksi riskienhallintasuunnitelmat on ohjeistettu laadittaviksi merkittäviin projekteihin sekä hankkeisiin, kuten esimerkiksi Vantaan Ratikka-hankkeeseen tai hyvinvointialueuudistuksen valmisteluun. Vantaan Ratikka-hankkeen riskienhallintasuunnitelma toteutetaan tosin Thinking Portfolion Riskisalkku-ohjelmiston avulla.

Riskienhallintasuunnitelmien päivittäminen on muodostunut luontevaksi osaksi toimialojen vuosikellon mukaista toimintaa. Riskienhallintasuunnitelmaan kootaan sekä riskitieto että riskien hallitsemiseksi määritetyt vastuut ja toimenpiteet organisaation toiminnan kannalta merkittävimmiksi arvioiduista riskeistä. Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään sekä niiden avulla raportoidaan organisaation riskienhallinnasta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden toista päivitystä täydennetään lisäksi selonteolla kuluvan vuoden riskienhallinnassa sekä sisäisessä valvonnassa onnistumisesta. Tällä menettelyllä on pyritty saavuttamaan varmuus siitä, että riskienhallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa riittävässä laajuudessa ja että riskitieto on ajantasaista.

Vantaan kaupungin riskienhallinnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä. Johtoryhmän valmisteluelimenä toimii kaupunginjohtajan nimeämä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä, joka vastaa riskienhallinnasta kokonaisuutena. Ohjausryhmä suunnittelee, koordinoi ja kehittää riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla. Se mm. valvoo, että riskienhallinta toteutuu tehtyjen päätösten ja kaupunkitasoisten suuntaviivojen mukaisesti, tiedottaa organisaatiolle riskienhallinnasta ja valmistelee kaupunkitasoisen riskienhallintasuunnitelman. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii kaupungin rahoitusjohtaja ja sihteerinä riskienhallinnan asiantuntija. Lisäksi ryhmässä on edustettuna riskienhallinnan yhteyshenkilöt kaikilta kaupungin toimialoilta ja liikelaitoksilta. Ohjausryhmän jäsenet toimivat edustamansa organisaation yhteyshenkilöinä riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvissä kysymyksissä.

Kaupungin vakuuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymä vakuutuspolitiikka. Erityisesti vahinko- ja vastuuriskien seurauksia pyritään rajaamaan vakuuttamalla. Kaupungille lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kaupungilla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi tavoitteena on, että kaupungilla, sen liikelaitoksilla ja tytäryhteisöillä on riskiperusteisesti arvioiden riittävän kattava, mutta kustannustehokas vakuutusturva omaisuuden ja toiminnan keskeytymisen sekä toiminnan ja hallinnon vastuiden osalta. Lisäksi kaupunki voi hyödyntää vakuutusyhtiöiden tarjoamia riskienhallinta- ja vahinkojen torjuntapalveluja.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö toimii kaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa. Palveluyksikön tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Tarkastustyö perustuu kalenterivuoden kattavaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan, joka yhteensovitetaan ulkoisen tarkastuksen työohjelman kanssa.

Tarkastusraportit toimitetaan niiden valmistuttua kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle ja koko kaupunkia tai tiettyä toimialaa koskevissa tapauksissa toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja asianosaisille esimiehille sekä toimialaa merkittävästi koskevissa tapauksissa lautakunnan/johtokunnan puheenjohtajalle. Sen lisäksi, että kaupunginjohtaja saa raportit välittömästi niiden valmistuttua niiden tuloksia käydään läpi tarkastusjohtajan kanssa tarpeen mukaan. Kaupunginhallitukselle tuloksista raportoidaan maaliskuussa. Tytäryhteisöä koskevissa tarkastuksissa tarkastusraportit toimitetaan myös ko. yhtiöön ja konsernijaostoon.

Vuonna 2021 sisäinen tarkastus on tehnyt 15 varsinaista tarkastusta ja 13 jälkitarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialoille ja ne kohdistuivat mm. yleishallintoon, henkilöstöhallintoon, avustuksiin, omaisuuden hallintaan, tavaroiden ja palveluiden hankintaan, taloushallintoon, tietohallintoon sekä sopimuksiin. Tarkastuksista neljä kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Palveluyksikössä työskenteli neljä henkilöä.

Tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita lukuun ottamatta sopimushallintaa ja -valvontaa. Sopimusten hallinnointi ei ole kaupunkitasolla kaikilta osin kunnossa ja sopimusten noudattamisen valvonta ei ole riittävää. Lisäksi kaupunkiympäristön toimialan arvonlisävero-osaamista on syytä parantaa. Tarkastettujen toimintojen osalta sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan keskimäärin hyvällä tasolla.

Johdon ja esihenkilöiden valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa, että lainsäädäntöä sekä Vantaan kaupungin arvoja, ohjeita ja toimintaperiaatteita noudatetaan kaupungin toimialoilla ja kaikilla organisaation tasoilla. Kaupunkikonsernin sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esihenkilöt. Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtajaa ja kaupunginhallitusta arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyttä ja toimivuutta. Kaupungin ulkoista valvontaa toteuttavat tilintarkastaja sekä tarkastuslautakunta.

Suuri osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on huolehtia riittävästä sisäisestä valvonnasta väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Sisäinen tarkastus voi kaupungin johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyjä. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusraportit käsitellään johtoryhmätasoisesti ja niiden suosituksia noudatetaan.

Väärinkäytösten mahdollisuutta on pyritty minimoimaan laadunvarmistusprosesseilla, joissa muun muassa asioiden käsittely tapahtuu useamman henkilön toimesta. Niin sanottuihin vaarallisiin työyhdistelmiin kiinnitetään huomiota, jotta niiden syntyminen estetään ennalta. Rekrytointitilanteessa noudatetaan kaupunkitasoista ohjetta luottotietojen tarkastamisesta rekrytoitaessa henkilöitä tehtäviin, jotka edellyttävät erityistä luotettavuutta. Tietyissä tehtävissä edellytetään lisäksi suojelupoliisin tekemää turvallisuusselvitystä henkilön soveltuvuuden arvioimiseksi kyseiseen tehtävään.

Toimialoilla tehdään lisäksi erilaisia auditointeja, ja ne kohdistuvat joko omaan tai ulkoistettuun toimintaan. Sisäistä valvontaa toteutetaan myös muun muassa kaupunginjohtajan säännöllisissä toimialojen navigointitilaisuuksissa sekä konsernihallinnon toimesta konserniyhteisöissä järjestettävissä navigoinneissa.

Viestintä ja raportointi

Kaupunkitasoinen riskienhallintasuunnitelma toimii kaupunkikonsernissa riskienhallinnan raportoinnin välineenä. Raportoinnin kautta toimialojen, liikelaitosten ja nimettyjen yhtiöiden johtoryhmillä, luottamuselimillä sekä riskienhallinnan asiantuntijalla yhdessä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmän kanssa on ollut mahdollisuus todentaa kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteutuminen.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmissä ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä lautakunnille sekä kaupunginhallitukselle. Kaupunkitasoisista, valtuuston hyväksymistä sitovista tavoitteista raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi toimialojen budjettivastuulliset esihenkilöt raportoivat säännöllisesti talouden toteutumisesta, budjetin ylitys- ja alitusuhista sekä tarvittavista toimenpiteistä. Käyttösuunnitelman toteumaennusteita laaditaan lähes kuukausittain palvelualuetasolla. Talouden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä toimintaa ohjaaville lautakunnille. Konserniyhteisöjen osalta toimintaa ohjaavana tahona toimii kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Toimialoilla pyritään hyödyntämään merkittävissä päätöksissä vaikutusten ennakkoarviointia. Tämän menettelyn avulla tavoitteena on ennakoida mahdollisen päätöksen vaikutukset kohderyhmään sekä minimoida ennakoitavissa olevat riskit. Hankintapäätösten perustelujen parantamisella ja yhteydenpidolla toimittajiin on pyritty ehkäisemään potentiaalisia valituksia markkinaoikeuteen. Merkittävien kuntalaisiin vaikuttavien muutosten osalta arviointi liitetään osaksi toimintaa ohjaavaan lautakuntaan vietävää päätösesitystä.

Vantaan kaupungin kaikissa tulosyksiköissä tehdään työturvallisuuslain mukaisesti vuosittainen työn vaarojen ja haittojen arviointi. Vuonna 2018 käyttöönotettu Tutka-järjestelmä mahdollistaa turvallisuuspoikkeamien, kuten uhka- ja väkivaltatilanteiden seurannan ja systemaattisemman puuttumisen poikkeamiin. Sosiaali- ja terveystoimen kaikkien yksiköiden potilasturvallisuussuunnitelmat tai omavalvontasuunnitelmat on laadittu lakien edellyttämällä tavalla. Tietoturvapoikkeamista on lähes reaaliaikaista seurantaa, ja niistä laaditaan kuukausittaiset raportit.

Seuranta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista ja kehittämistä seurataan Vantaan kaupunkikonsernissa monella eri tasolla. Esihenkilöiden ja päälliköiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan. Jokaiselta kaupungin toimialalta, liikelaitokselta ja määrätyiltä konserniyhteisöiltä pyydetään vuosittain kirjallinen selvitys organisaatiossa käytössä olevista sisäiselle valvonnan ja riskienhallinnan menettelyistä, niiden onnistumisesta sekä organisaatioon kohdistuneista merkittävimmistä riskeistä kuluneen vuoden aikana. Samassa yhteydessä tiedustellaan, onko menettelyillä onnistuttu tukemaan asetettujen tavoitteiden täyttymistä ja onko riskienhallinnalla ja sisäisellä valvonnalla kyetty ennaltaehkäisemään toiminnassa esiintyviä poikkeamia. Lisäksi organisaatioita pyydetään tunnistamaan kehittämiskohteita riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosesseissaan.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä tarkastelee kokouksissaan muun muassa kaupunkitasoista riskienhallintasuunnitelmaa, tilintarkastajien huomioita edellisen vuoden riskienhallinnasta, edellisen vuoden arviointikertomusta ja merkittävimpiä toteutuneita riskejä, riskienhallintatyön kehittämistä sekä muita vastuualueensa ajankohtaisia asioita. Lisäksi turvallisuusyhteistyön johtoryhmän kokouksissa käydään läpi riskienhallintaan liittyvät ajankohtaiset asiat neljä kertaa vuodessa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista seurataan myös tarkastuslautakunnan toimesta. Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana neljä kertaa. Kokousten pääpaino oli kaupunkitasoisessa riskienhallintasuunnitelmassa sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan yleisissä kehittämistarpeissa. Näiden lisäksi ohjausryhmässä huomioitiin vuoden 2020 arviointikertomukseen kirjatut tarkastuslautakunnan antamat kehitysehdotukset. Arviointikertomuksen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon runko tulisi jatkossa jäsentää täsmällisemmin vastaamaan COSO-malleja (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, sisäisen valvonnan malli). Nämä otsikoihin pyydetyt muutokset ja tekstiosuuksiin kaivatut johdonmukaisuudet on pyritty toteuttamaan tässä selonteossa.

Yhtenä sisäisen valvonnan kehittämishankkeena toteutettiin sisäisen valvonnan kysely. Kaupunkitasoisen kyselyn suunnittelu tehtiin yhteistyössä sisäisen tarkastuksen kanssa. Kyselyn laadinta perustui vuoden 2019 tilintarkastusraporttiin, jossa suositeltiin Vantaan kaupungin sisäisen valvonnan tilan arvioimista palvelualueille kohdennetun kyselyn avulla. Kysely toteutettiin loppuvuodesta 2021, ja siihen osallistuivat kaikki kaupunkiorganisaation palvelualueet, liikelaitokset sekä toimialojen yhteisten palveluiden palveluyksiköt.

Itsearviointiin perustuvan kyselyn tavoitteena oli kartoittaa sisäisen valvonnan kehittämiskohteita sekä herättää aktiivista keskustelua sisäisen valvonnan järjestelyistä Vantaan kaupunkikonsernissa. Kyselystä saadut vastaukset täydensivät toimialueiden antamaa vuosittaista selontekoa sisäisestä valvonnasta. Saatujen vastausten perusteella Vantaan kaupunkiorganisaation sisäiseen valvontaan liittyvän valvontaympäristön, valvontatoimenpiteiden, viestinnän ja seurannan koettiin olevan hyvällä tasolla. Yleisinä kehittämiskohteina nähtiin prosessikuvausten ja tehtävien vastuualueiden päivitystyöt. Erityisesti valtuustokauden vaihdoksen aiheuttamat tarpeet delegointipäätösten päivittämiselle aiheuttivat epäselvyyksiä päätöksiin liittyvästä toimivallasta. Toisaalta vastauksissa tuli ilmi myös tarve sisäisen valvonnan koulutuksen järjestämiselle sekä sisäisen valvonnan ohjeen käsittelylle erityisesti uusien esihenkilöiden perehdytyksen yhteydessä.

Riskienhallinnan osalta on kaksi kehittämistarvetta noussut selvästi esille kuluneen vuoden aikana. Ensinnäkin riskienhallinnan prosessikuvaus kaipaa selkiyttämistä. Aikaisempi prosessikuvaus on jo yli kuusi vuotta vanha ja siihen liittyy päivitystarpeita niin aiemman organisaatiouudistuksen kuin tulevan hyvinvointialueuudistuksenkin johdosta. Lisäksi prosessikuvaus tarvitsee rinnalleen yksityiskohtaisemman toimintaohjeen. Toinen kehitystarve liittyy kerätyn riskidatan hyödyntämiseen päätöksenteon tukena. Riskienhallintasuunnitelmiin kerätty riskitieto on saatava informatiivisempaan ja helppokäyttöisempään muotoon. Tällä hetkellä riskitiedosta ei muodostu yhtenäistä riskirekisteriä, mikä tekee riskien kumuloitumisen ja vuositasoisen kehityksen seurannan vaikeaksi. Molemmat kehittämistoimenpiteet käynnistetään vuoden 2022 aikana.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2021 tilikauden tulos oli 61,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 61,4 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos parani 6,2 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu vuoteen 2020 verrattuna oli 118,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut nousivat vuonna 2021 117,1 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Näiden erien positiivinen tulosvaikutus on yhteensä 1,1 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot vähennettynä rahoituskuluilla laskivat 1,3 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset laskivat 6,6 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma		2021 milj. €		2020 milj. €		2019 milj. €
Toimintatuotot		334,2		236,9		230,5
Toimintakulut	-	1 580,3	-	1 463,2	-	1 407,5
Toimintakate	**-**	**1 246,1**	**-**	**1 226,3**	**-**	**1 176,9**
Verotulot		1 131,6		1 073,0		1 014,6
Valtionosuudet		255,3		293,0		184,3
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot		13,7		13,7		13,9
Muut rahoitustuotot		14,0		15,3		15,6
Korkokulut	-	1,6	-	1,9	-	1,9
Muut rahoituskulut	-	0,3	-	0,1	-	0,5
Vuosikate		**166,6**		**166,8**		**49,1**
Poistot ja arvonalentumiset	-	105,2	-	111,8	-	115,2
Satunnaiset erät		0,0		0,1		3,3
Tilikauden tulos		**61,3**		**55,1**	**-**	**62,7**
Tilinpäätössiirrot		0,1	-	0,4		0,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**61,4**		**54,6**	**-**	**62,6**

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuotot

Vantaan kaupungin kokonaistuotot vuonna 2021 olivat 1 748,8 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 116,8 miljoonaa euroa eli 7,2 prosenttia. Toimintatuotot nousivat edellisestä vuodesta 97,3 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyi yhteensä 1 131,6 miljoonaa euroa. Vuoteen 2020 verrattuna kasvua oli 58,7 miljoonaa euroa (5,5 prosenttia). Valtionosuuksia kertyi vuonna 2021 yhteensä 255,3 miljoonaa euroa. Ne laskivat edellisestä vuodesta 37,7 miljoonaa euroa (12,9 prosenttia).

Kulut

Vantaan kaupungin kulujen kokonaismäärä vuonna 2021 oli 1 687,4 miljoonaa euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 110,4 miljoonaa (7 prosenttia). Toimintakulut nousivat 117,1 miljoonaa euroa vuodesta 2020. Palvelujen ostot kasvoivat 76,9 miljoonaa euroa (10,4 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko. Tuotot v. 2021 – 2020

Tuotot	2021 milj. €	2020 milj. €
Toimintatuotot	334,2	236,9
Verotulot	1 131,6	1 073,0
Valtionosuudet	255,3	293,0
Rahoitustuotot	27,7	29,1
Yhteensä	**1 748,8**	**1 632,0**

Kuvio. Vuoden 2021 tuottojen jakautuminen

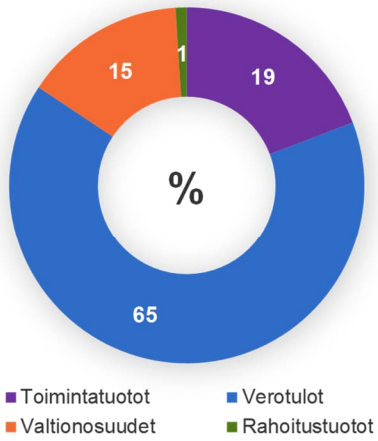

Taulukko. Kulut v. 2021 – 2020

Kulut	2021 milj. €	2020 milj. €
Henkilöstökulut	558,4	529,3
Palvelujen ostot	816,0	739,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	61,0	57,1
Avustukset	73,8	70,3
Muut toimintakulut	71,2	67,4
Rahoituskulut	1,9	2,0
Poistot	105,2	111,8
Yhteensä	**1 687,4**	**1 577,0**

Kuvio. Vuoden 2021 kulujen jakautuminen

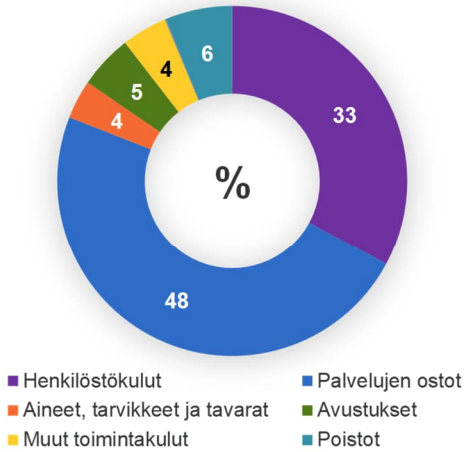

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kaupungin toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2021 toiminta-kate oli -1 246,1 miljoonaa euroa. Se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 19,8 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on kasvanut edellisiin tilikausiin verrattuna. Toimintatuotot kattoivat vuonna 2021 toimintakuluista 21,1 prosenttia (16,2 prosenttia vuonna 2020).

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020	2019
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	21,1	16,2	16,4
Vuosikate/ poistot, %	158,3	149,1	42,7
Vuosikate, euroa/ asukas	696,5	702,9	210,2
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kaupungin vuosikate laski edellisestä vuodesta 0,1 prosenttia ollen 166,6 miljoonaa euroa. Kaupungin tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen.

Asukaskohtainen vuosikate on laskenut vuoden 2020 tasosta 6,4 euroa, ollen 696,5 euroa/ asukas vuonna 2021. Vantaan kaupungin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso (134,9 miljoonaa euroa) asukasmäärällä, jolloin arvoksi muodostuu 563,8 euroa/ asukas.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 105,2 miljoonaa euroa vuonna 2021. Vuonna 2021 ei toteutunut satunnaisia tuottoja. Vuonna 2020 satunnaisia eriä kertyi 0,1 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos parani edellisestä vuodesta 6,3 miljoonaa euroa, ollen 61,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2021. Tilikauden ylijäämä poistoeron ja varausten muutosten sekä rahastosiirtojen jälkeen oli 61,4 miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin ja liikelaitosten eli Suun terveydenhuollon, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, sekä rahastojen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2021 oli 68,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuonna 2021 investointimenot olivat 120,6 miljoonaa euroa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 116,6 miljoonaa euroa. Omahankintameno pieneni edellisvuoteen verrattuna 26,3 miljoonaa euroa (18,4 prosenttia).

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta puolestaan oli 54,0 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupunki otti uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 70,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 79,5 miljoonalla eurolla. Pitkäaikaisten lainojen nettovähennykseksi muodostui siten 9,5 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli 39,1 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen vähennys, 6,7 miljoonaa euroa, koostuu tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Konsernitilisaamisten vähennys 5,3 miljoonaa euroa sisältyy lainasaamisten erään.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarat olivat vuoden 2021 lopussa 142,8 miljoonaa euroa sisältäen tytäryhteisöjen konsernitilin saldon 40,0 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöjen konsernitilin saldo pieneni 1,4 miljoonaa euroa vuoden 2021 aikana. Rahavarat kokonaisuudessaan lisääntyivät 14,6 miljoonaa euroa vuoden 2021 aikana.

Rahoituslaskelma	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	166,6	166,8	49,1
Satunnaiset erät	0,0	0,1	3,3
Tulorahoituksen korjauserät	- 57,4	- 31,4	- 16,8
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 120,6	- 144,9	- 157,6
Rahoitusosuudet investointeihin	4,0	2,1	0,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	75,9	40,0	26,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	**68,6**	**32,6**	**- 94,2**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 34,3	0,0	- 3,1
Antolainasaamisten vähennys	8,2	8,0	8,3
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70,0	120,0	100,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 79,5	- 159,1	- 82,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 6,7	- 9,5	25,5
Oman pääoman muutokset	0,9	- 0,1	0,1
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 12,7	11,6	30,3
Rahoituksen rahavirta	**- 54,0**	**- 29,1**	**78,8**
Rahavarojen muutos	**14,6**	**3,5**	**- 15,4**
Rahavarat 31.12.	142,8	128,2	124,7
Rahavarat 1.1.	128,2	124,7	140,0

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	78,0	64,6	- 4,6
Investointien tulorahoitus, %	142,9	116,7	31,4
Lainanhoitokate	2,1	1,0	0,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,5	0,4
Kassan riittävyys, pv	28,7	26,4	27,5
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoituksen tunnusluku oli 142,9 prosenttia vuonna 2021 eli investoinnit pystyttiin kattamaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella. Vuonna 2020 tulorahoitus riitti kattamaan investoinnit 116,7 prosenttisesti ja vuonna 2019 31,4 prosenttisesti.

Vuosikatteen ja investointien omahankintamenon kehitystä vuosina 2007 - 2021 havainnollistetaan alla olevassa kuvassa.

Kuvio. Vuosikate ja investointien omahankintameno 2007 – 2021

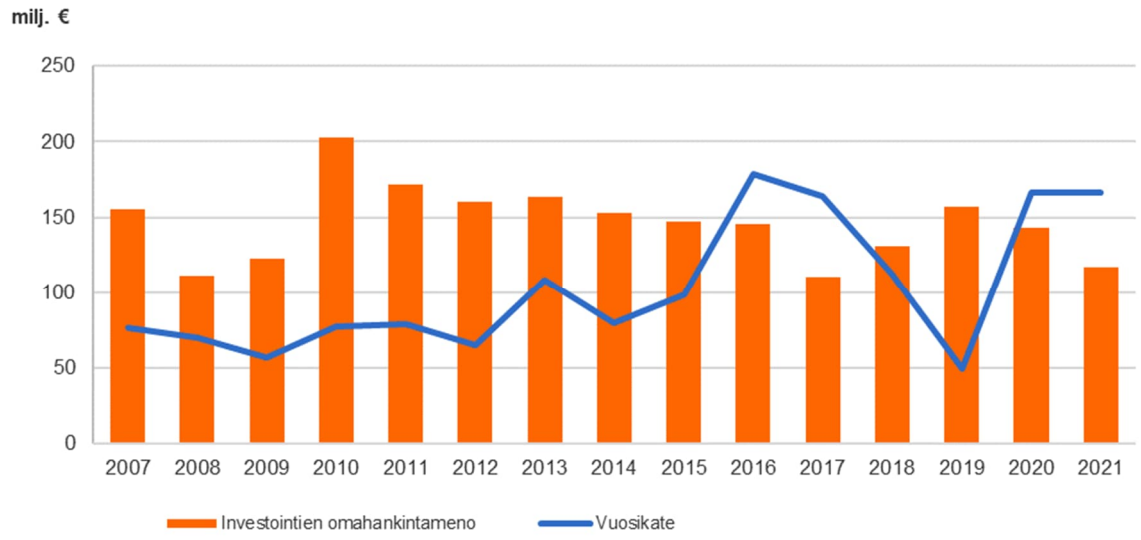

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vantaan kaupungilla lainanhoitokate oli 2,1 vuonna 2021 eli tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vantaan kaupungin vuoden 2021 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa 28,7 päivän maksut kassasta.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää sekä kaupungin että liikelaitosten, eli Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Suun terveydenhuollon, sekä Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston, Sosiaalisen luototuksen rahaston ja Vahinkorahaston taseyksiköiden taseet yhdisteltyinä. Sisäiset erät, kuten keskinäiset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2021 lopussa 1 891,6 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 284,9 miljoonaa euroa vuoden 2021 lopussa (60,7 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2021 lopussa 581,8 miljoonaa euroa (27,5 prosenttia taseen loppusummasta).

Toimeksiantojen varat koostuivat pääosin välitetyistä valtion asuntolainoista. Toimeksiantojen varat olivat vuoden 2021 lopussa 0,9 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 226,0 miljoonaa euroa (10,7 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2021 lopussa 0,8 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuus koostui pääosin hoitotarvike- ja varaosavarastoista.

Saamisia oli vuoden lopussa yhteensä 82,4 miljoonaa euroa. Näistä pitkäaikaisia saamisia oli 0,2 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 18,6 miljoonaa euroa ja lainasaamisia 1,5 miljoonaa euroa. Muita saamisia oli 21,1 miljoonaa euroa ja siirtosaamisia 40,9 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 142,7 miljoonaa euroa, eli ne olivat lisääntyneet 14,6 miljoonaa euroa vuoden 2020 lopun tilanteeseen verrattuna.

Vastattavaa

Oma pääoma oli vuoden lopussa 998,5 miljoonaa euroa (47,1 prosenttia taseen loppusummasta). Oma pääoma koostui peruspääomasta 349,1 miljoonaa, muiden omien rahastojen pääomasta 127,5 miljoonaa sekä edellisten tilikausien ylijäämistä 460,2 miljoonaa ja tilikauden ylijäämästä 61,4 miljoonaa euroa. Muita omia rahastoja ovat Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto sekä Vahinkorahasto.

Vapaaehtoisia varauksia ei ollut vuoden 2021 lopussa. Investointivarausten käytöstä hankintamenoa kattamaan syntyi vuonna 2021 poistoeron vähennystä 0,3 miljoonaa euroa. Pakollisissa varauksissa oli 0,1 miljoonan euron varaus KuEL:n ulkopuolella tehtyjä eläkesitoumuksia varten ja muita pakollisia varauksia 9,6 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomista oli välitettyjä valtion asuntolainoja 2,0 miljoonaa ja lahjoitusrahastojen pääomia 1,6 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 1 105,5 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta pieneni vuoden aikana 16,2 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 890,2 miljoonaa euroa. Laskusta 6,7 miljoonaa euroa selittyy tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin kuului siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia ja muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 74,1 miljoonaa, ostovelkoja 82,2 miljoonaa, saatuja ennakoita 31,3 miljoonaa sekä muita velkoja 27,6 miljoonaa euroa.

Kuvio. Taseen vastaavaa

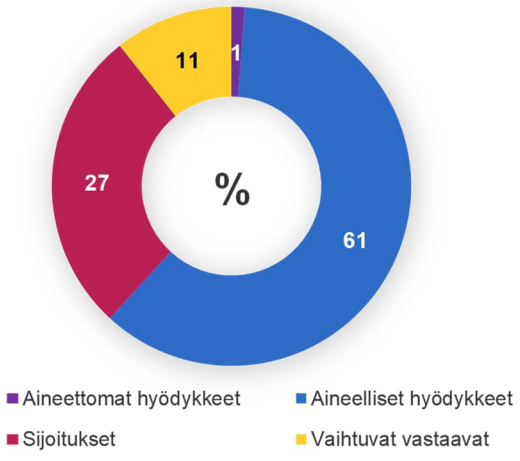

Kuvio. Taseen vastattavaa

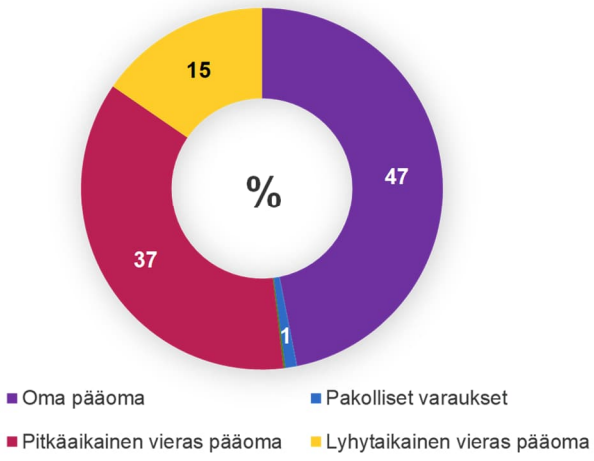

Tase	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	**1 891,6**	**1 874,1**	**1 857,6**
Aineettomat hyödykkeet	*25,0*	*15,3*	*20,1*
Aineettomat oikeudet	0,2	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	24,8	15,3	20,1
Aineelliset hyödykkeet	*1 284,9*	*1 301,4*	*1 272,9*
Maa- ja vesialueet	318,2	311,7	302,0
Rakennukset	585,2	609,9	573,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	319,6	317,8	314,2
Koneet ja kalusto	18,8	20,5	20,2
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	42,9	41,2	62,6
Sijoitukset	*581,8*	*557,4*	*564,7*
Osakkeet ja osuudet	281,8	283,5	285,0
Muut lainasaamiset	299,0	273,1	278,9
Muut saamiset	1,0	0,9	0,8
Toimeksiantojen varat	**0,9**	**1,1**	**1,2**
Valtion toimeksiannot	0,9	1,1	1,2
Vaihtuvat vastaavat	**226,0**	**178,9**	**181,7**
Vaihto-omaisuus	*0,8*	*0,6*	*0,7*
Aineet ja tarvikkeet	0,8	0,6	0,7
Muu vaihto-omaisuus	0,1	0,0	0,0
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	*0,2*	*0,2*	*4,0*
Lainasaamiset	0,2	0,2	0,2
Muut saamiset	0,0	0,0	3,7
Lyhytaikaiset saamiset	*82,1*	*49,9*	*52,4*
Myyntisaamiset	18,6	16,8	17,8
Lainasaamiset	1,5	6,8	9,0
Muut saamiset	21,1	16,9	14,9
Siirtosaamiset	40,9	9,4	10,8
Rahoitusarvopaperit	*0,1*	*0,1*	*0,3*
Osakkeet ja osuudet	0,1	0,1	0,3
Rahat ja pankkisaamiset	142,7	128,1	124,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 118,6**	**2 054,1**	**2 040,5**

Tase	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	**998,5**	**935,9**	**880,6**
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Muut omat rahastot	127,7	127,5	126,7
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	460,2	404,7	467,4
Tilikauden yli-/alijäämä	61,4	54,6	-62,6
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**1,3**	**1,6**	**1,9**
Poistoero	1,3	1,6	1,9
Pakolliset varaukset	**9,8**	**11,1**	**11,4**
Eläkevaraukset	0,1	0,1	0,1
Muut pakolliset varaukset	9,6	11,0	11,2
Toimeksiantojen pääomat	**3,6**	**2,9**	**2,8**
Valtion toimeksiannot	2,0	1,1	1,4
Lahjoitusrahastojen pääomat	1,6	1,8	1,5
Vieras pääoma	**1 105,5**	**1 102,7**	**1 143,8**
Pitkäaikainen vieras pääoma	*777,2*	*782,9*	*796,0*
Joukkovelkakirjalainat	137,2	142,9	188,6
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	640,0	635,9	607,4
Siirtovelat	0,1	4,1	0,0
Lyhytaikainen vieras pääoma	*328,3*	*319,8*	*347,8*
Joukkovelkakirjalainat	5,7	45,7	5,7
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	66,0	33,7	95,7
Lainat muilta luotonantajilta	41,3	48,0	57,5
Saadut ennakot	31,3	24,9	22,0
Ostovelat	82,2	68,0	78,4
Muut velat	27,6	28,4	23,6
Siirtovelat	74,1	71,0	64,9
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 118,6**	**2 054,1**	**2 040,5**

Taseen tunnusluvut	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	47,9	46,2	43,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,4	67,2	78,5
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	521,6	459,3	404,8
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 180,7	1 936,0	1 731,6
Lainakanta 31.12., milj. €	890,2	906,3	954,9
Lainakanta 31.12., €/ asukas	3 721,3	3 820,4	4 084,7
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	1 547,2	1 461,5	1 506,5
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 467,9	6 160,6	6 444,1
Lainasaamiset 31.12., milj. €	299,0	273,1	278,9
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vantaan kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden 2021 lopussa 47,9 prosenttia, mikä tarkoittaa, että Vantaan kaupungilla on merkittävän suuri velkarasite kannettavanaan. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, että Vantaan kaupungin käyttötuloista olisi vuonna 2021 tarvittu 62,4 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun. Vantaan kaupungin lainakanta oli 890,2 miljoonaa euroa (906,3 miljoonaa euroa vuonna 2020) eli 3 721,3 euroa asukasta kohti. Lainakanta sisältää tytäryhteisöjen konsernitilin saldoa 41,3 miljoonaa euroa (48 miljoonaa euroa vuonna 2020). Kun lainoihin lisätään kaupungin vuokravastuut, vastuita on 1 547,2 miljoonaa euroa eli 6 467,9 euroa/ asukas.

Kuvio. Lainamäärän kehitys 2007 - 2021

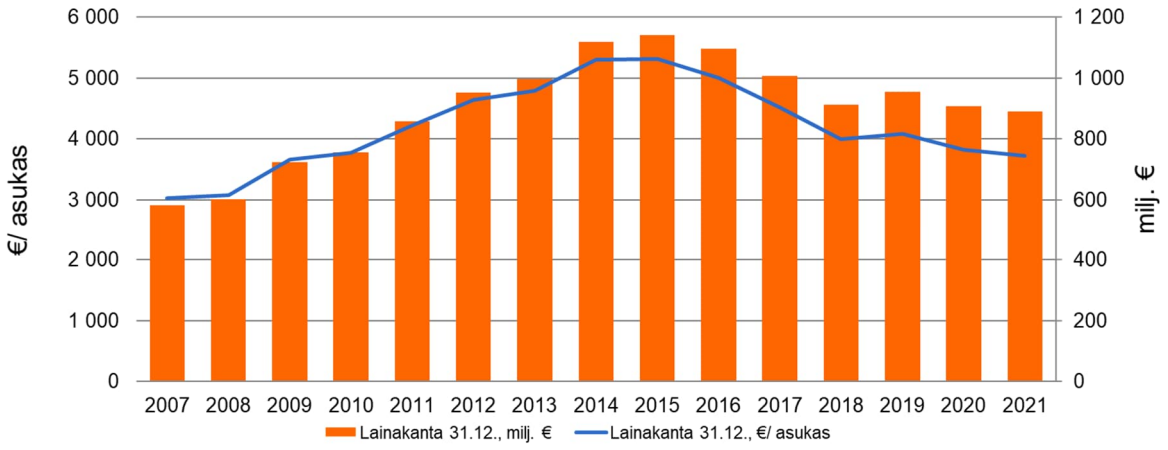

Vantaan kaupungin ylijäämän kehitystä on kuvattu alla olevassa kuviossa. Kaupungin kertyneeseen ylijäämään on vaikuttanut merkittävästi vuoden 2010 tilinpäätöksen ylijäämä (209,2 miljoonaa euroa), joka muodostui erityisesti Vantaan Vesi -liikelaitoksen toimintojen luovuttamisesta perustetulle HSY-kuntayhtymälle. Vuoden 2016 tilikauden ylijäämästä 30 miljoonaa euroa ja vuoden 2017 ylijäämästä 12,4 miljoonaa euroa selittyi Kivistön alueen sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden yhdyskuntarakentamisen tuotoista.

Vuoden 2020 ylijäämää selittää suurelta osin valtion huomattava, noin 90 milj. euron suora koronatuki, joka korotti kaupungin saamia valtionosuuksia ja yhteisöverotuloja. Myös vuoden 2021 tilikauden ylijäämään vaikutti valtion suoriin koronakustannuksiin kohdistama noin 70 milj. euron tuki sekä muu yhteisöveron ja valtionosuuksien kautta suunnattu väliaikainen koronatuki noin 37 milj. euroa. Lisäksi vuoden 2021 tilikauden ylijäämään vaikuttivat käyttöomaisuuden myyntivoitot hoivakiinteistöjen myymisestä VAV Oy:lle sekä A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myynnistä, yhteensä noin 18,7 milj. euroa.

Kuvio. Vantaan kaupungin yli-/alijäämä sekä kertyneen ylijäämän kehitys 2007 – 2021

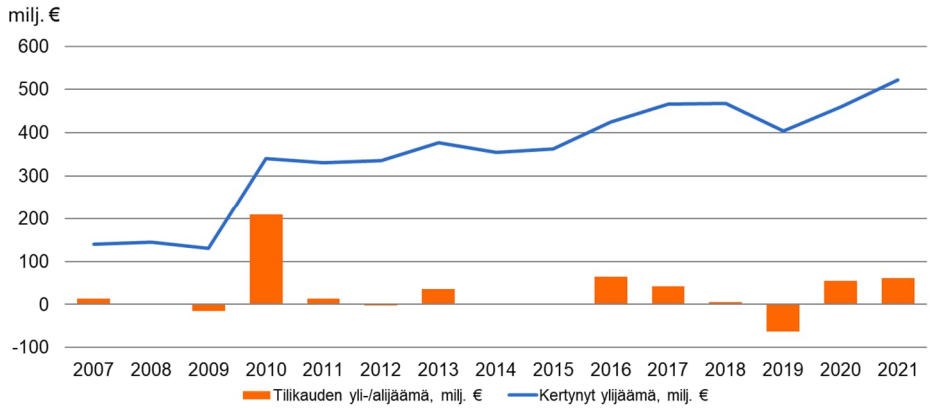

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma muodostetaan kaupungin ja liikelaitosten, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Suun Terveydenhuollon tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Myös Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto sekä Vahinkorahasto on yhdistelty laskelmiin.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2021 olivat 1 851,8 miljoonaa euroa ja kokonaismenot 1 824,5 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui 27,3 miljoonaa euroa. Kun tähän lukuun lisätään rahoituslaskelmasta Muut maksuvalmiuden muutokset (-12,7 miljoonaa euroa), saadaan kassavarojen muutokseksi 14,6 miljoonaa euroa. Se vastaa rahoituslaskelman kassavarojen lisäystä vuoden 2021 aikana.

Kokonaistulot ja menot	2021 milj. €	2021 %	2020 milj. €	2020 %
Tulot				
Toiminta				
Toimintatuotot	334,2	18,0	236,9	13,4
Verotulot	1 131,6	61,1	1 073,0	60,6
Valtionosuudet	255,3	13,8	293,0	16,6
Korkotuotot	13,7	0,7	13,7	0,8
Muut rahoitustuotot	14,0	0,8	15,3	0,9
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	0,1	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 56,1	- 3,0	- 32,1	- 1,8
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,0	0,2	2,1	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	75,9	4,1	40,0	2,3
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	8,2	0,4	8,0	0,5
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70,0	3,8	120,0	6,8
Oman pääoman lisäys	0,9	0,1	0,0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	**1 851,8**	**100,0**	**1 770,1**	**100,0**
Menot				
Toiminta				
Toimintakulut	1 580,3	86,6	1 463,2	82,3
Korkokulut	1,6	0,1	1,9	0,1
Muut rahoituskulut	0,3	0,0	0,1	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos				
- Pakollisten varausten lisäys (-), vähennys (+)	1,4	0,1	0,2	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0	0,0	- 0,9	- 0,1
Investoinnit				
Investointimenot	120,6	6,6	144,9	8,2
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	34,3	1,9	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	79,5	4,4	159,1	8,9
Oman pääoman vähennys	0,0	0,0	0,1	0,0
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	6,7	0,4	9,5	0,5
Kokonaismenot yhteensä	**1 824,5**	**100,0**	**1 778,2**	**100,0**

Vähennyserinä tuloissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikauden aikana muuttunut.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt
Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen velvoitettu yhteisö.

Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräämisvalta. Kunnalla on määräämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalle yhteisölle.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus yhteisössä. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa 20 - 50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty ensimmäistä kertaa vuonna 2008.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	24	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	11	3
Muut yhtiöt	2	1
Kuntayhtymät	8	-
Kuntayhtymien tytäryhteisöt	14	-
Osakkuusyhteisöt	31	7
Yhteensä	**90**	**11**

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta.

Kaupungin tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaavat valtuustokauden strategia sekä osana strategiaa Vantaan kaupungin yleiset omistajapoliittiset linjaukset. Lisäksi valtaosalle yhteisöjä kaupunginhallitus on hyväksynyt yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa määritetään yhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta. Kaupungin kannalta merkittävien yhteisöjen yhteisökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista päättää kaupunginvaltuusto. Merkittäviä yhtiöitä ovat Vantaan Energia Oy, VAV Yhtymä Oy ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy.

Strategisten tavoitteiden toteuttamisen ensisijainen väline on kaupungin talousarvio, jossa kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden pohjalta tytäryhteisö laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus- ja investointisuunnitelman. Yhtiön ei tarvitse laatia rahoitus- ja investointisuunnitelmaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa, mikäli ne ovat yhtiön toiminnan kannalta tarpeettomia esimerkiksi toiminnan vähäisyyden vuoksi.

Omistajaohjauksen toteuttamiseksi Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee noudattaa 1.10.2020 voimaan tullutta konserniohjetta sekä muuta konserniohjauksen ohjeistusta. Konserniohjeella luodaan puitteet Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Lisäksi tytäryhtiöiden johdon toimintaa ohjataan yhtiöjärjestyksen avulla. Tilikauden 2021 aikana tytäryhtiöiden yhtiöjärjestyksiä yhdenmukaistettiin konsernijaoston 18.1.2021 § 6 hyväksymiin malliyhtiöjärjestyksiin perustuen suurimmassa osassa konserniyhtiöitä. Malliyhtiöjärjestyksistä poikettiin tarvittaessa niissä yhteisöissä, joissa tuli huomioida muiden osakkaiden oikeudet ja äänivalta.

Konserniohjauksen tavoitteena on, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisedun sekä asemansa osana kaupunkikonsernia. Kunkin yhtiön toiminnallisen strategian ja tavoitteet määrittelee yhtiön hallitus ottaen kuitenkin huomioon kaupunginhallituksen yhtiölle asettaman yhtiökohtaisen omistajapoliittisen linjauksen ja kaupungin talousarviossa yhtiölle asetetut tavoitteet. Konserniohjeessa määritellään myös ne asiat, joita varten yhteisön on hankittava kaupungin näkemys asiaan ennen omaa päätöksentekoaan. Ennakkosuostumuksen antaa kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva konsernijaosto. Se avustaa kaupunginhallitusta konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämisessä kaupunginvaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla.

Kuntalain mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat. Tällaisia viranhaltijoita ovat henkilöstö- ja konsernijohtaja sekä rahoitusjohtaja.

Omistajaohjausta on toteutettu tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden välityksellä, konserniohjeistuksella sekä näiden lisäksi aktiivisella kaupungin ja tytäryhteisöjen välisellä yhteistyöllä. Kussakin vuoden 2021 aikana pidetyssä konsernijaoston kokouksessa on ollut jokin omistajaohjauksen näkökulmasta merkityksellinen yhteisö tai kuntayhtymä raportoimassa toiminnastaan ja taloudestaan. Lisäksi jokaisen tytäryhtiön kanssa on käyty omistajaohjauskeskustelu kaupungin strategisten tavoitteiden välittymisen varmistumiseksi tytäryhteisössä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernirakenteen tarkasteluun ja selkeyttämiseen liittyvät toimet jatkuivat tilikauden aikana. Kaupunginhallitus päätti 16.11.2020 (§:t 13 ja 14) myydä 2,85 milj. euron peruskauppahinnalla 99,6 prosenttisesti omistamansa A-Tulkkaus Oy:n osakekannan sekä ostaa vastaavat kääntämis- ja tulkitsemispalvelut osakekannan ostajalta Tulka Oy:ltä. Osakekaupan täytäntöönpano ja hankintasopimuksen voimaantulo oli 4.1.2021.

Keväällä 2020 käynnistetyn järjestelyn myötä Kiinteistö Oy Vantaan Maarukka sulautui Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkotiin vuodenvaihteessa 2020–2021. Kaupunginhallitus päätti 20.4.2021 (§ 6), että Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkoti asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi. Osana selvitysmenettelyä kaupunginhallitus hyväksyi menettelyn 30.11.2021 (§ 9), jossa yhtiö maksaa velkansa Vantaan kaupungin Asuntolaina- kiinteistö- ja rakentamisrahastolle luovuttamalla velan sijaismaksuna yhtiöllä olevan maanvuokraoikeuden rakennuksineen, rakennelmineen sekä niihin kuuluvine sähkö-, viemäri-, lämpö- ja kaapelitelevisioliittymineen, koneineen ja laitteineen Vantaan kaupungille. Rakennukset, rakennelmat, liittymät, koneet ja laitteet arvostetaan velkaa maksettaessa tasearvoonsa yhteensä noin 2,4 milj. euroa. Loput velan pääomasta 66 tuhatta euroa sekä maksupäivään asti kertyneet maksamattomat lainan korot maksetaan yhtiön rahavaroista. Tilikauden 2021 päättyessä yhtiön selvitystila jatkui.

Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti asetettiin huhtikuussa 2021 selvitystilaan yhtiön purkamiseksi. Yhtiöllä ei ollut ollut vuodesta 2018 lähtien varsinaista liiketoimintaa, kun yhtiön omistamat rakennukset ostettiin Vantaan kaupungille vuoden 2018 lopussa 1 milj. euron kauppahinnalla. Koska kaupungilla ei ollut yhtiölle sellaisenaan tarvetta, päätti Kaupunginhallitus 8.3.2021 (§ 11), että yhtiö asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi ja noin 1,45 milj. rahavarojen jakamiseksi omistajille. Tilikauden 2021 päättyessä yhtiön selvitystila jatkui.

Kaupunginhallitus päätti 30.11.2021 (§ 8) myydä kokonaan omistamansa Vantaan Työterveys Oy:n osakekannan Terveystalo Healthcare Oy:lle peruskauppahinnasta 15,4 milj. euroa sekä kauppakirjanmukaisesta kauppahinnan tarkistuserästä, joka lisää tai vähentää kauppahintaa. Osakekannan myynti oli osana järjestelyä, jossa hankintamenettelyllä ostetaan jatkossa mm. kaupunkikonsernin ja hyvinvointialueen työntekijöiden työterveyspalvelut. Järjestelyn toimeenpano tapahtui tilikauden 2021 päättymisen jälkeen, helmikuussa 2022.

Lisäksi kaupunki valmistelee parhaillaan konsernijaoston 11.5.2020 § 6 tekemän päätöksen mukaisesti Kaunialan sairaala Oy:n omistuksesta luopumista. Kaupunki myy sairaalan julkisen tarjouskilpailun kautta. Arvion mukaan omistuksen siirto ja palveluhankinnan käynnistyminen ajoittuu vuoteen 2022.

Kiinteistö Oy Kehäsuoran 200 bussin linja-autovarikkohanke valmistui Ojankoon aikataulun mukaisesti ja se luovutettiin elokuussa 2021 vuokralaisen käyttöön. Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat noin 14 miljoonaa euroa. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen varikon linja-autoista 50 % on vähähiilisiä sähköbusseja, minkä johdosta urakkabudjetti ylittyi miljoonalla eurolla.

Muut olennaiset tapahtumat konserniyhteisöissä raportoidaan yhteisökohtaisesti luvussa 1.6.4.

1.6.4 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden vuosikooste ja tavoitteiden toteutuminen

Vantaan Energia Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Toista vuotta jatkuneesta koronapandemiasta huolimatta konsernin toimintakyky säilyi hyvänä. Polttoaineiden, päästöoikeuksien ja sähkön markkinahinnat nousivat vuonna 2021 ennätyskorkealle. Yhtiön sähkön tuotantomäärä lähes kaksinkertaistui edellisvuodesta. Lämmityskauden kylmät sääolosuhteet lisäsivät lämpöenergian myyntiä. Vantaalaiset kaukolämpöasiakkaat olivat tutkitusti Suomen tyytyväisimpiä lämpöasiakkaita. Yhtiö päätti osallistua omistusyhteysyritystensä kautta lisätuulivoiman rakentamiseen sekä teollisen mittakaavan aurinkovoimatuotannon kehitystyöhön. Järvenpää - Tuusula alueella kaukolämpötoimintaa harjoittavan Vantaan Energia Keski-Uusimaa Oy:n palvelutuotanto otettiin kokonaisuudessaan haltuun.

Konsernille määritettiin työturvallisuusstrategia, jonka tavoitetasona on vuositasolla nolla tapaturmaa vuoteen 2025 mennessä.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Konserni saavutti hyvän liikevoittotason. Vuodelta 2021 maksettavan osingon odotetaan toteutuvan jopa ennakoitua paremmin. Lähivuosien suunnitellut, mittavat investoinnit fossiilittomaan tuotantoon parantavat liikevoittokehitystä. Sähköverkkotoiminnan kannattavuutta puolestaan heikentää valvontamenetelmiin kesken käynnissä olevan valvontajakson 2020–2023 tehdyt muutokset.

Yhtiö jatkoi tuotannon kehitysohjelmansa toteuttamista. Turpeen käyttö päättyi joulukuussa 2021 ja jätevoimalan laajennus eteni suunnitellun aikataulun mukaisesti tukien kivihiilestä luopumista 2022. Fossiilittomaan tuotantoon 2026 tähtäävät hankkeet etenivät suunnitellusti esisuunnitteluvaiheissaan. Paikallisen tuotannon muuttamisesta hiilinegatiiviseksi vuoteen 2030 mennessä laadittiin suunnitelma.

Tehdyt investoinnit materiaalikierrätykseen kelpaamattoman jätteen energiahyötykäyttöön ja uusiutuvan bioenergian hyödyntämiseen energiantuotannossa näkyivät yhtiön asiakkaille pääkaupunkiseudun edullisimpana lämpönä sekä ilmastopäästöjen vähenemisenä. Nämä sekä suunnitellut hanketoteutukset mahdollistavat lämmön hintavakauden myös jatkossa. Vantaan Sähköverkot Oy:n sähköntoimituksen laatu toteutui 2021 erinomaisella tasolla ja siirtohinnat pidettiin ennallaan.

Hallituksen osaamiseen ja kokoonpanoon liittyvät tavoitteet toteutuivat linjausten mukaisina.

Tuloskehitys ja investoinnit

Tuloskehitys pysyy yhtiössä ennusteiden mukaan vakaana hyvällä tasolla. Lähivuosien investointitaso (n.100 M€/ v) on merkittävä pyrittäessä fossiilittomaan tuotantoon vuoteen 2026 mennessä.

Avainluvut (K) 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	275 876	217 488
Liikevoitto	48 145	64 059
Tilikauden tulos	34 249	55 308
Taseen loppusumma	815 872	745 768
Henkilöstön lkm	298	301
Bruttoinvestoinnit	96 018	133 200
Quick ratio	1,0	0,9
Omavaraisuusaste	41 %	42,5 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	319 187	329 241
Leasingvastuut	168 170	129 322

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Konsernin tärkeimmät riskit on määritetty avainriskeiksi ja niille on tehty hallintasuunnitelmat.

Riskejä liittyy valtion lainsäädäntöön tai viranomaismääräyksiin. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liiketoimintaregulaatioon tai tukijärjestelmien muutoksiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla alan edunvalvontaan sekä ennuste-/skenaariotyöllä. Alalla voi toteutua myös riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön/kaukolämmön toimituksessa. Riskien hallinnan keinoina ovat tehokkaat kunnossapito-ohjelmat, varautumissuunnittelu sekä kriisitilanteiden harjoittelu

Koronaviruspandemian hallintaa jatketaan tarvittavin toimenpitein.

Tulevaisuuden näkymät ovat lupaavat jätteen energiahyödyntämisen ja fossiilisista tuotantopolttoaineista luopumisen näkökulmasta.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Tuloksellisuus	Konsernin liikevoitto M€	64,1M€	41,1 M€	48,1 M€	Toteutuu täysin
Pääomatehokkuus	Konsernin ROIC	8,7 %	6,1 %	7,5 %	Toteutuu täysin
Osingonjakotavoite	%-osuus tilikauden tuloksesta	35 %	50 %	50 %	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Työturvallisuus	Tapaturmia miljoonaa työtuntia kohti	13,2	< 9,8	7,1	Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Kysely , asteikko 1-5	3,6	3,7	3,8	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Ilmastomuutoksen hillintä	Tuotannon ja hankinnan ominaispäästöt hiilidioksidin osalta , g/ kWh	111	117	133	Toteutuu osittain

VAV Yhtymä Oy (konserni)

Toiminta on alkuvuodesta toteutunut suunnitellusti paitsi uustuotannon investointien ja korjaustoiminnan osalta. Uustuotannon hankkeet ovat viivästyneet mm. suunnitteluun ja pysäköintiratkaisuihin liittyvien haasteiden takia. Vuonna 2021 valmistui vain 240 asuntoa. Perintökuja 9:ään valmistui maaliskuussa 100 asuntoa ja Veturikuja 8:aan 140 asuntoa vuoden loppuun mennessä. Suunnittelussa on 548 asuntoa. Vuonna 2022 on määrä valmistua yksi kiinteistö Perintötielle, 145 asuntoa, sekä Koisotielle, sisältäen 42 palveluasuntoa.

Korona-aika on viivästyttänyt asuntojen sisäpuolisia PTS-korjauksia. Budjetoiduista korjauksista jäi toteutumatta 30 %. Asunnon sisäpuolisia korjauksia tehdään vain asukkaan suostumuksella ja korona huomioiden. Henkilöstön etätyökäytäntöä jatkettiin korona-ajan jälkeen saatujen hyvien kokemusten perusteella. Sähköisiä palveluja lisäämällä ja hyvillä teknisillä ratkaisuilla työt ovat sujuneet. Esimerkiksi vuokrasuhteen saatavat ovat pysyneet viime vuoden tapaan kohtuullisina, ja jopa parantuneet. Myös henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet etätöissä.

VAV myi tammikuussa 2021 rivitalokiinteistön, jossa asuntoja oli 11 kpl.

VAV toteutti yhdessä kaupungin kanssa hoiva-asuntokiinteistöjen oston VAV-konserniin ja sitä varten perustettiin uusi tytäryritys VAV Hoiva-asunnot Oy.

VAV:n hanke Lipstikkakujalle käynnistyi tilikauden aikana, mutta rakennusvalvonta joutui keskeyttämään rakennustyöt urakoitsijan rakennesuunnittelussa tapahtuneiden virheiden vuoksi ja myöhemmin VAV joutui purkamaan rakennusurakan. Kohteen osalta kirjattiin tilinpäätökseen arvonalentuminen.

Viime vuonna VAV ja kaupunki nostivat yhdessä kanteen yritysjärjestelyissä virheellistä veroneuvontaa antanutta asiantuntijaorganisaatiota vastaan. Poistojen verotuskäsittelystä tehtiin lisäksi oikaisuvaatimus Verohallintoon, josta saatiin hylkäävä päätös 3.2.2022. VAV tulee todennäköisesti valittamaan Verohallinnon päätöksestä.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

VAV on onnistunut hyvin laadukkaan ja kohtuuhintaisen vuokra-asumisen tuottamisesta Vantaalla. Tilastokeskuksen tuoreimman tilaston mukaan vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat olivat v. 2021 lopussa keskimäärin 18,30 €/m²/kk, kun VAV:n vuokrat keskimäärin hieman alle 12 €/m²/kk. Vapaarahoitteiset vuokrat ovat siis yli 50 % korkeammat, kuin VAV:n keskimääräinen vuokra. Kaupungin elinkeinopolitiikkaan ja työllisyyteen VAV on vaikuttanut merkittävästi uudiskohteiden ja korjausten rakennuttajana sekä yhteistyökumppanien toimeksiantajana.

VAV:n tavoitteina vuosille 2021-2024 on tukea tytäryhtiöidensä ja kaupungin taloutta kaupunkikonsernin kokonaisetu huomioiden. Tavoitteen toteutumiseksi VAV Yhtymä Oy:n on kasvattanut asuntokantaansa rakennuttamalla v. 2021 lopussa valmistuneen 120 asuntoa käsittävän kiinteistön Veturikuja 8:aan. VAV Yhtymä Oy:n asuntokannan kasvattamiseksi on lisäksi käynnistetty toimenpiteet VAV Asunnot Oy:n osittaisjakautumiseksi ja jakautuneen yhtiö sulauttamiseksi VAV Yhtymä Oy:öön. ARA on myöntänyt vapautuspäätökset kuudelle Asuntojen kiinteistöille (yht. 237 as.) ja VAV on käynnistänyt jakautumisprosessin yhteistyössä E&Y:n asiantuntijoiden kanssa. Yhtiö on saanut verottajalta ennakkoratkaisuhakemukseen myönteisen päätöksen varainsiirtoverottomuudesta ja asian valmistelua jatketaan kevään 2022 aikana.

VAV-konsernilla on erityinen vastuu kohtuuhintaisen asumisen tarjoamisessa pieni- ja keskituloisille kotitalouksille ja reaalisesti vakaan asumismenojen kehityksen turvaamisessa sekä asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä Vantaalla. Tätä vastuuta VAV on kantanut suorittamalla asukasvalinnat ARA-kiinteistöihin ARA:n asukasvalintaoppaan periaatteiden mukaisesti segregaation ehkäisy huomioiden. Laadukkaalla palvelutuotannollaan VAV-konserni on edistänyt asukkaiden fyysistä ja taloudellista asumisturvallisuutta mm. kiinteistöjen valaistuksia uusimalla ja asukkaiden häiriöihin puuttumalla. Asumisneuvonnan aktiivisella ongelmatilanteisiin puuttumisella olemme onnistuneet pitämään häätöjen määrän matalalla tasolla.

Tuloskehitys ja investoinnit

Investoinnit jäivät tilikaudella suunniteltua pienemmiksi. Rakenteilla on tällä hetkellä kiinteistöt Perintötielle ja Koisotielle, joiden arvioidaan valmistuvan vuoden 2022 aikana. Retiisikuja 2 -uudishanke valmisteltiin urakkakilpailuun ja kohteeseen valmistuu 60 asuntoa. Urakkakilpailussa olivat myös hankkeet Myyrmäentie 2:ssa ja Peltolantie 42:ssa, joihin valmistuu yhteensä 248 asuntoa

Korkea vuokrausaste n. 99,0 % takaa tasaisen vuokratuottokertymän, jolla katetaan yhtiön kiinteistöjen ylläpidon, korjausten ja vieraan pääoman kulut. 1.3. alkaen vuokria tarkistettiin 0,42 %, ARA-asuntojen keskivuokra on 12,33 €/m2/kk.

Avainluvut (K) 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	98 094	95 622
Liikevoitto	18 698	20 473
Tilikauden tulos	11 306	12 440
Taseen loppusumma	720 146	689 229
Henkilöstön lkm	52	52
Bruttoinvestoinnit	68 985	25 077
Quick ratio	1,21	1,44
Omavaraisuusaste	30,40	30,24
Pitkäaikainen vieras pääoma	487 252	461 338
Leasingvastuut	31	31

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Vuokra-asuntojen suuri kysyntä on jatkunut ja vain 1,3 % hakijoista saa VAV:n asunnon. Merkittävimpiä riskejä ovat riittämätön tonttitarjonta, mikä estää uustuotannon tavoitteen saavuttamisen sekä asukkaiden vuokranmaksukyvyn heikentyminen työpaikkojen menetysten ja lomautusten takia.

Alhainen korkotaso on mahdollistanut velkakirjaehtojen mukaisten lyhennysten ylitykset. Velan parempi hallinta antaa mahdollisuuden vuokratason vakauteen ja mahdollisuuteen säilyttää asunnot hyvässä kunnossa.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Tulostavoite	VAV Yhtymä Oy (%:a liikevaihdosta) VAV Asunnot Oy (€ vähintään) VAV Palvelukodit Oy (€ vähintään.		2% 0 0	2,5 0 0	Toteutuu täysin
Asuntotuotanto	as/vuosi		220	220	Toteutuu täysin
Käyttöaste	%		99	99	Toteutuu täysin
Ylläpitokustannusten hillitseminen	Kiinteistönhuollon kustannusindeksi		Kiinteistön ylläpidon kustannusten nousu on pienempi kuin indeksin nousu.	Kiinteistön ylläpidon kustannusten nousu on pienempi kuin indeksin nousu.	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Korjaustoiminta (PTS)	Milj. €		14,3	11,0	Toteutuu osittain
Asiakastyytyväisyys	NPS-indeksi		38	32,4	Ei toteudu lainkaan
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Työtyytyväisyys	Eläkeyhtiö Elon vertailu		Yli vertailuaineiston keskiarvon (3,80).	3,91.	Toteutuu täysin
Terveysperusteiset poissaolot	%:a henkilöstöstä /vuosi		3,5	2,9	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Sähkön kulutus	kWh/rm3		4,6	4,6	Toteutuu täysin
Lämpöenengia	kWh/rm3 (Normeerattu indeksi)		41,5 (-1,2%)	40,85	Toteutuu täysin
Veden kulutus	m3/ahm2		1,84	1,91	Toteutuu osittain
Sekajätteen vähentäminen	suhteellinen osuus kokonaisjätemäärästä, %		80	77	Toteutuu täysin

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Kielotie 13:n hybridirakennuksen rakennuttaminen alkoi huhtikuussa 2021 ja se valmistuu vuonna 2025. Hankkeen kustannusarvio on n. 57 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy allekirjoitti 12.5.2021 monitilatoimistorakennusta koskevat toteutussopimukset ja KVR-urakkasopimukset Lehto Tilat Oy:n kanssa. VTK myy kevään 2022 aikana Lehto Tilat Oy:lle rakennusoikeutta, joka oikeuttaa rakentamaan hybridirakennuksen toimisto-osan päälle asumista. Maaliskuussa 2021 toteutettiin maanvaihto kaupungin kanssa.

Jokiuoman päiväkodin vuodelle 2022 budjetoitu investointihanke n. 10,5 milj. euroa projektinjohtourakka on kilpailutuksessa.

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy sulautui emoyhtiöönsä ja maaliskuussa 2021 perustettiin tytäryhtiö Koy Korallin Pysäköinti, joka rakennuttaa Kielotie 13 hybridirakennuksen maanalaisen pysäköintilaitoksen.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Yhtiölle asetettujen omistajapoliittisten linjausten tavoitteena on, että yhtiö huolehtii kiinteistöjen ylläpidosta taloudellisesti tehokkaalla tavalla, siten että noin 10 %:n osuutta liikevaihdosta vastaava summa käytetään peruskorjauksiin ja samalla varmistaa, että yhtiön omistamat kiinteistöt ovat terveellisiä ja turvallisia käyttää. Lisäksi tavoitteena on pitää omavaraisuusaste yli 20 %:n tasolla. Yhtiön tulee kehittää kiinteistöjään lisätäkseen kiinteistökannan arvoa mm. parantamalla vuokrattavien tilojen muuntojoustavuutta ja kartoittamalla osalle kiinteistöjä mahdollisuuksia oikea-aikaiseen myyntiin.

Yhtiö arvioi, että sen toiminta on toteutunut omistajapoliittisten linjausten mukaisesti.

Tuloskehitys ja investoinnit

Alustavien lukujen mukaan konsernin tulos muodostui tarkastelujaksolla budjetoitua 0,3 milj. euroa paremmaksi (toteuma 2,4 milj. euroa, budjetti 2,1 milj. euro). VTK Kiinteistöt Oy:n lainakanta oli 31.12.2021 yhteensä 86,7 milj. euroa.

Konsernin investoinnit vuonna 2021 olivat 8,3 milj. euroa, joista merkittävimmät hankkeet olivat: Kielotie 13:n hanke (2021: 4,6 milj. euro, kumul. 5,1 milj. euroa), Kolohongan K-marketin laajennus 1,0 milj. euroa ja Myyrmäen urheilupuiston investoinnit yhteensä 1,3 milj. euroa ja Koy Korallin pysäköinnin osakkeet 0,6 milj. euroa. Kivistön Putkijäte Oy:n investoinnit olivat 0,4 milj. euroa.

Avainluvut (K) 1000 € ennuste	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	27 791	26 458
Liikevoitto	3 944	2 456
Tilikauden tulos	2 375	1 170
Taseen loppusumma	152 673	156 793
Henkilöstön lkm	9	6
Bruttoinvestoinnit	8 283	3 262
Quick ratio	0,5	0,4
Omavaraisuusaste *)	31,7	29,3
Pitkäaikainen vieras pääoma	86 705	94 789
Leasingvastuut	33 391	35 288

*) VTK Kiinteistöt Oy

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Vantaan kaupungin yhtiölle asettamien omistajapoliittisten linjausten mukaisesti VTK rakennuttaa toisen asteen koulutilat. Varia Vehkala - kampushanke etenee urakkakilpailutukseen vuoden 2022 aikana. Tulevia toisen asteen kouluhankkeita ovat mm. Oppimiskampushanke ja Aviapoliksen lukio. Yhtiön vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, minkä vuoksi tulevina vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot kyetään säilyttämään.

Toisen asteen kouluhankkeiden ja rakennusten ikääntyminen nostaa merkittävästi yhtiön lainakantaa. Lainojen korkotaso muodostaa rahoitusriskin, sillä lähivuodet voivat muodostua rahoituksellisesti haasteelliseksi. Rakennuksien ikääntymisestä johtuvia ennakoimattomia korjaustarpeita hallitaan ennakoivalla PTS-suunnitelman mukaisilla kiinteistöjen vuosi- ja peruskorjauksilla, huolloilla ja ylläpidoilla sekä kiinteistön täysarvovakuutuksilla.

Kiinteistö Oy Myyrinselkä on hakenut yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa asemakaavan muutosta ja tontinluovutuskilpailu aloitetaan kevään 2022 aikana. Kivistön Putkijäte Oy:n koonta-aseman n. 6 milj. euron laajennus on siirtynyt tuleville vuosille.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Omavaraisuusaste (VTK Kiinteistöt Oy	%	29,3	26,5	31,7	Toteutuu täysin
Tulos	milj. eur	3,3	2,0	3,0	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet/elinkaariedullisuus					
Ulkoisten vuokrakohteiden vuokrausaste	%	95	93	93	Toteutuu täysin
Liikevaihdosta vähintään n. 10% käytetään peruskorjauksiin, tavoitteena terveelliset, turvalliset ja viihtyisät toimitilat (sisältäen sisäilmaparannukset)	n. 10% liikevaihdosta,	5	10	10	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Energian säästö CO_2 -päästöistä % (2018 vertailukelpoinen lähtötaso 9 305 tCo2/a)	(Mwh) CO_2 / %	-1	-2,0	-2,5	Toteutuu täysin

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Yhtiön toiminta on vuoden 2021 aikana kehittynyt hyvin ja annetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet.

Vantaan konsernijaosto päätti 11.10.2021, että Vantin eri päätoimintojen osalta tehdään vuonna 2022 uusi ulkopuolinen jatkoselvitys, jossa selvitetään mahdollisuutta ostaa Vantin tuottamia palveluita markkinoilta kokonaan tai osittain. Myös yhtiön myyntivaihtoehto selvitetään.

Vantaan kaupungin 2019 teettämän keittiöverkkoselvityksen pohjalta tehty, tuotantomalleja vertaileva pilotti ei tuottanut selkeitä tuloksia, joita olisi voinut hyödyntää toimintamallin määrittelyssä. Hankintayksikkö ja Kiinteistöt ja tilat -palvelualue ovat tehneet vuoden 2021 aikana esityksen hankejohtoryhmälle Vantaan hajautetusta aluekeittiöverkkomallista.

Ateriakomponenttikilpailutus käynnistettiin uudelleen markkinavuoropuhelulla ja kilpailutus siirtyy vuodelle 2022. Toistaiseksi ateriakomponentit hankitaan nykyiseltä raaka-ainetoimittajalta.

Oppilasruokailun laskutus kaupungilta muuttuu arvonlisäverolliseksi vuoden 2022 alusta. Tämän johdosta Vantti voi myös vähentää oppilasruokailuun liittyvistä ostolaskuistaan arvonlisäveron kokonaisuudessaan. Muutos perustuu ennakkoratkaisuun, jonka keskusverolautakunta (KVL) antoi 28.4.2021 oppilasateriapalvelujen arvonlisäverokohtelusta. Vuoden 2021 aikana oikaistiin vuosilta 2018 – 2021 tehdyt oppilasaterioiden myynnit arvonlisäverolliseksi, minkä seurauksena myös ostojen arvonlisävero voitiin takautuvasti vähentää. Takautuvien oikaisujen takia Vantti on antanut oikaistut arvonlisäveroilmoitukset vuosille 2018 – 2021. Takautuvien arvonlisäveroilmoitusten antamisen seurauksena Vantille aiheutuu arvonlisäverotuksessa suoritettavaa (maksettavaa) arvonlisäveroa sekä verolainsäädännön mukaisesti määräytyvät arvonlisäveron viivästyskorko- ja myöhästymismaksuseuraamukset. Viivästyskorot ja myöhästymisseuraamukset ovat yhteensä noin 224 000 € ja ne kirjattiin vuoden 2021 tulokseen. Samassa yhteydessä oppilasaterioihin kohdistettiin takautuva alennus, jotta ostojen vähennyskelpoisuudesta muodostunut hyöty voitiin kohdistaa kaupungille. Takautuvien alennusten hyöty kaupungille oli yhteensä noin 2,1 miljoonaa euroa vuosilta 2018 – 2021. Vantti hakee Verohallinnolta viivästysseuraamusten perimättä jättämistä ja palauttamista, koska oikaisut ja niistä seuranneet viivästysseuraamukset ovat johtuneet Verohallinnon virheellisestä ja ennakkoratkaisun myötä muuttuneesta lainsäädännön tulkinnasta.

Tuloskehitys ja investoinnit

Yhtiön tulos vuonna 2021 oli 295 t€, joka jäi budjetista 218 t€.

Yhtiön liikevaihto oli 51 577 t€ ja 209 t€ yli budjetoidun. Yhtiön kassa 31.12.2021 oli noin 4,0 milj. € (31.12.2020 4,3 milj. €).

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Yhtiö on varautunut keskipitkän aikavälin investointisuunnitelmassaan vuoteen 2023 mennessä seuraaviin ICT-investointeihin (arvioitu kokonaiskustannus suluissa): Puhtauspalveluiden toiminnanohjausjärjestelmä (150 - 300 t€), Ateriapalveluiden Aromi-järjestelmän uusi versio (150 t€).

Vuodelle 2021 investoinnit olivat yhteensä 436 t€.

Avainluvut 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	51 557	49 114
Liikevoitto	591	767
Tilikauden tulos	295	526
Taseen loppusumma	11 950	11 453
Henkilöstön lkm	985	1 009
Bruttoinvestoinnit	436	640
Quick ratio	1,18	1,18
Omavaraisuusaste	24,2	22,7
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	761	695

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Koronavirustaudin aiheuttamista nopeista asiakastarpeen muutoksista huolimatta yhtiön talous on pysynyt koko vuoden ajan hyvänä. Omistajan asettama taloudellinen tavoite vuodelle 2021 ei toteutunut täysin. Isoin syy tähän on verohallinnolle maksetut viivästyskorot ja myöhästymismaksut yhteensä 224 t€, jotka perustuvat takautuviin alv-korjauksiin vuosille 2018-2021.

Henkilöstöön liittyvissä mittareissa tapahtunut positiivinen kehitys heijastui myös vuoden 2021 toiminnan laatua kuvaavaan NPS-suositteluindeksin paranemiseen. Yhtiölle asetettu ympäristövastuun tavoite jäi jonkun verran asetetusta tavoitteesta johtuen asiakastarpeiden nopeista muutoksista koronan aikana sekä uuden tuotantomallin käyttöönotosta.

Toimintaan vaikuttavia tunnistettuja riskejä ovat: sote-palvelutuotannon pois jääminen 2023, ateriakomponenttikilpailutus 2022, tes-neuvottelu 2022 ja ateriakuljetusten kilpailutus 2022.

Yhtiön tulevaisuuteen liittyvällä epäselvyydellä on vaikutuksia rekrytointeihin, tuleviin kilpailutuksiin ja henkilöstön vaihtuvuuteen. Riskinä on, että edellä mainitut seikat heijastuvat asiakastyytyväisyyteen ja yhtiön kehityshankkeisiin.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Tilikauden tulos vähintään 1 % liikevaihdosta	%	1,07	1,00	0,57	Toteutuu osittain
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS)	Pisteluvun muutos	-56	+ 25	+19	Toteutuu osittain
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1-5	4,00	3,80	4,0	Toteutuu täysin
Sairauspoissaolot %	%	5,90	5,90	5,40	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Biojätteen määrä (luku on kokonaisbiojätteen määrä / ruokailijamäärä) Biojäte sisältää kaiken biojätteen eli ruuan valmistuksessa syntynyt biojäte, linjastosta tai päiväkodin kärrystä syntynyt biojäte sekä palautuspisteen biojäte.	Biojätteen määrä gram-maa/ruokailija	50	48	50,5	Toteutuu osittain

Mercuria kauppaoppilaitos Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Koronaepidemia näkyi yhtiön opetustoiminnassa merkittävästi alkuvuoden 2021 aikana. Opiskelijat olivat etäopetuksessa tammikuusta huhtikuun puoleen väliin asti. Syyslukukausi 2021 saatiin olla lähiopetuksessa. Mercuria Pro:n aikuiskoulutusryhmät ovat toimineet joko hybridimallilla tai täysin verkkokoulutuksina.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus toteutti laajan laadunhallinnan itsearvioinnin, joka koski kaikkia ammatillisen koulutuksen järjestäjiä. Yhtiö on saanut arvioinnista raportin, jota hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Arvioinnin kohteina oli neljä eri osa-aluetta: johtaminen, tutkintojen ja koulutuksen järjestämisen edellytykset, tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen ja tulokset. Näitä osa-alueita arvioitiin neliportaisesti (puuttuva, alkava, kehittyvä ja edistynyt).

Itsearvioinnin tulosten pohjalta laadunhallinnan tila Mercuriassa on kokonaisuutena kehittyvällä tasolla, ja noin 20 % laadunhallinnan osa-alueista on edistyneellä tasolla. Mikään osa-alue ei ole puuttuvalla tasolla. Erityisen hyvää oli tutkintojen ja koulutuksen järjestämisessä Hakeutuminen ja opiskelijaksi ottaminen ja henkilökohtaistaminen. Myös tilat, laitteet ja oppimisympäristöt saivat valtakunnan keskiarvoa paremman tuloksen. Yhteiskunnalliset tulokset (läpäisy, keskeyttämisen vähäisyys, tutkintojen määrä) oli keskiarvoa parempi.

Johtamisen alueella Mercuria arvioi itseään kriittisesti alle valtakunnan keskiarvon (2,6, kun valtakunnan taso oli 3,0). Tähän liittyi mm. sidosryhmien osallistaminen paremmin Mercurian toiminnan kehittämiseen. Mercuria on jo ottanut tämän yhdeksi painopistealueeksi, ja solminut myös avainkumppanuuksia viiden eri yrityksen tai yhteisön kanssa.

Laajennettu oppivelvollisuus tuli voimaan 1.8.2021. Yhtiön kannalta tämä merkitsi sitä, että syksyllä 2021 aloittaville oppivelvollisille opetus ja materiaalit ovat maksuttomia. Laki velvoittaa myös huolehtimaan siitä, että nuori osallistuu opetukseen.

Yhtiöön valittiin uusi hallitus ylimääräisessä yhtiökokouksessa 16.9.2021. Yhtiön uudistettu yhtiöjärjestys hyväksyttiin ylimääräisessä yhtiökokouksessa 4.8.2021.

Mercuria kauppaoppilaitos Oy osallistui työntekijäkokemusta mittaavaan tutkimukseen Great Place to Work syyskuussa 2021. Tutkimuksen tuloksena Mercuria sai hyvän työpaikan sertifikaatin.

Tilikauden aikana yhtiöön tehtiin Vantaan kaupungin vuosisuunnitelmaan kuulunut sisäinen tarkastus. Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että yhtiö noudattaa toiminnassaan osakeyhtiölakia sekä kaupungin ohjeistuksia ja toimii muutoinkin hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Tarkastus toteutettiin syys-lokakuussa 2021. Tarkastuksen loppuraportissa todetaan sisäisen valvonnan olevan yhtiössä hyvällä tasolla, mutta tukipalveluiden käyttöä, hankintaohjeistusta ja ennakkosuostumuksen hakemista koskeviin tarkastushavaintoihin liittyen konsernijaosto kehotti 7.2.2022 henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuetta valmistelemaan yhtiötä koskevat täsmennetyt omistajapoliittiset linjaukset.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Yhtiötä koskeviksi tavoitteiksi on linjattu, että lähivuosien toiminnassa on keskeistä varautua toiminnallisesti ja taloudellisesti mahdolliseen perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden laajenemiseen ja oppivelvollisuusiän nostamiseen yhteistyössä kaupungin kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa. Mercurialla on tärkeä tehtävä nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä, opiskelijoiden työelämään siirtymisen tukemisessa ja työllistymisen edistämisessä. Yhtiön tulee jatkaa hyvää yhteistyötä yritysyhteistyökumppaneidensa kanssa ja luoda uusia kumppanuuksia alan työnantajien piirissä ja siten omalta osaltaan tukea Vantaan kaupungin elinvoimaisuuden kehittymistä.

Yhtiön raportoinnin mukaan sille asetetut tavoitteet toteutuivat täysin pois lukien vastuullisuustapahtumien lukumäärä, johon vaikuttivat merkittävästi vuonna 2021 toimintaa rajoittaneet koronarajoitukset.

Tuloskehitys ja investoinnit

Tilikauden tulos 2021 muodostui budjetoitua paremmaksi. Alkuvuoden etäopetus toi säästöjä mm. opiskelijaruokailukustannuksissa. Myös valtionosuusrahoitus oli arvioitua korkeammalla tasolla. Tilikauden tulos on tämänhetkisen tiedon mukaan 769 564 euroa ylijäämäinen. Liikevaihto jäi hieman edellisestä vuodesta päätyen noin 7,05 miljoonaan euroon.

Investoinneista vuoden 2021 aikana toteutettiin laajennusosan kattoremontti sekä hissiremontti, opintopalvelutilojen uudistushanke, WC-tilojen saneerauksia sekä verkkoyhteyksien uudistamishanke. Talousarviossa ollut sähköautojen latauspisteiden rakentamishanke valmistuu vuoden 2022 alkupuolella. Vuoden 2021 alkuperäinen investointitalousarvio oli 470 000 euroa. Arvio ylittyi noin 130 000 eurolla. Ylitys johtui pääosin opintopalvelupisteen uudistamishankkeen muuttuneista suunnitelmista.

Avainluvut 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	7 046	7 166
Liikevoitto	687	1 343
Tilikauden tulos	770	1 372
Taseen loppusumma	20 349	19 616
Henkilöstön lkm	55	52
Bruttoinvestoinnit	600	400
Quick ratio	9	8
Omavaraisuusaste	95	94
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	258	48

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Koronaepidemiasta johtuva epävarmuus jatkunee edelleen vuonna 2022. Tämä voi näkyä opiskelijoilla mm. työelämäpaikkojen saatavuusongelmina, opintojen etenemisessä sekä jaksamisessa ja hyvinvoinnissa. Myös laitteiden saatavuusongelmat voivat vaikuttaa oppilaitoksen toimintaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön suunnittelemat lainsäädäntöuudistukset saattavat vaikuttaa yhtiön koulutuksen järjestämislupaan ja rahoitukseen. Yhtiön toiminta on erittäin vakaalla pohjalla kaikilla mittareilla mitattuna.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Nettotulos	Eur		100 000	769 564	Toteutuu täysin
Rakennuksen PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla huomioiden rakennuksen tuleva käyttöikä	Toteutusaste %		100	100	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Tavoitteelliset opiskelijavuodet	kpl		790	800 + 12 lisäsuoritepäätöksellä	Toteutuu täysin
Opiskelijapalaute (amispalaute, päättökysely)	nps-indeksi		57	58	Toteutuu täysin
Työelämäpalaute	Arvio 1-5		4	Tietoa ei saatavilla.	Ei tietoa
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstön työfiilis	Tyytyväisyys 1-5		4	4,3	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Kiinteistö, uusiutuva energia 100%	%		100 %	100 %	Toteutuu täysin
Vastuullisuuskampanjat/tapahtumat	kpl/vuosi		6	4	Toteutuu osittain

Kaunialan Sairaala Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vuoden 2021 aikana on ollut useita pienimuotoisia koronaepidemioita Kaunialan eri osastoilla, huolimatta siitä, että henkilöstön ja asukkaiden/potilaiden rokotuksia tehtiin tammikuusta alkaen. Merkittävä takaisku oli myös 11.5. tapahtunut hissionnettomuus, josta on aiheutunut sairaalalle lisäkuluja sekä tulonmenetyksiä, joista Kauniala on hakenut vahingonkorvausta. Tukes ja Otkes ovat syksyn 2021 aikana julkaisseet omat tutkintaraporttinsa onnettomuudesta. Onnettomuuden jälkeen yhtiö on tarjonnut koko loppuvuoden ajan kriisiapua henkilöstölle. Hissien toimintakunto ja käyttölupa on onnettomuuden

jälkeen varmistettu ulkopuolisen tarkastusyhtiön toimesta. Yhtiö pyysi kaupunkia vuokranantajana teettämään hisseille kuntotutkimukset ja vaati vuokranantajaa viipymättä teettämään tarvittavat korjaus- tai uusimistoimet hissien turvallisen käytön varmistamiseksi.

AVI:n toimilupamuutoksen myötä osasto Kultakallio (13 asukaspaikkaa) muuttui vuoden kuluessa asteittain tehostetuksi asumispalveluksi.

Omistaja aloitti yhtiön ja sairaalakiinteistön myyntiin tähtäävän julkisen hankintaprosessin kesäkuussa 2021.

Yhtiö rekrytoi uuden johtavan ylilääkärin, joka aloitti syksyllä 2021. Uuden ylilääkärin myötä yhtiön mahdollisuudet rekrytoida osaavaa lääkärityövoimaa paranivat huomattavasti.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Tilikauden tuloksessa jäätiin hieman tavoitteesta (tavoite 0,4 M€, tulos 0,27 M€). Omistajapoliittisen linjauksen mukaisesti Kaunialan Sairaala Oy:n myyntiprosessi on käynnistetty vuonna 2021.

Tuloskehitys ja investoinnit

Vuoden 2021 tavoite 0,4 M€ jäi saavuttamatta, johtuen potilaspaikkojen vajaakäytöstä, jonka taustalla oli vaihdellen koronaepidemiat, edellä mainittu hissiturma sekä henkilöstövaje. Lääkäri- ja hoitajatyövoimasta on ollut pulaa ja sitä on tarvittu kasvavan kuntoutustoiminnan myötä lisää. Työvoimaa on jouduttu hankkimaan merkittävissä määrin vuokraamalla, mikä on nostanut merkittävästi ostopalvelukustannuksia budjetoidusta.

Avainluvut 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	22 216	20 803
Liikevoitto	141	1 056
Tilikauden tulos	271	845
Taseen loppusumma	4 415	4 454
Henkilöstön lkm	300	313
Bruttoinvestoinnit	120	34
Quick ratio	1,3	1,2
Omavaraisuusaste	27,7	21,4
Pitkäaikainen vieras pääoma	269	269
Leasingvastuut	149	380

Tavoitteiden toteuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Riskeistä suurin on edelleen koronapandemian aiheuttama epävarmuus sekä työsuhteisten lääkäri- ja hoitajaresurssien saatavuus ja tästä johtuva ostopalveluhenkilöstön aiheuttamien kustannusten jatkuva kasvu. Lisäksi yhtiön myyntiprosessin yhteydessä Vantaan kaupungin laatima palvelukuvaus edellyttää henkilöstömitoituksen sekä esimiesten määrän nostamista entisestään, mikä aiheuttaa sekä merkittäviä lisäkustannuksia että epävarmuutta vaatimuksiin vastaamisen suhteen vallitsevassa haastavassa sote-henkilöstön rekrytointitilanteessa.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Koronavirusepidemian aiheuttamien taloudellisten seurausten korjaaminen ja oman pääoman vahvistaminen	Tilikauden taloudellinen tulos Eur	0,85 M€	0,4 M€	0,27	Ei toteudu lainkaan
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Palvelutuotteiden painotusten muutos: Pitkäaikaishoito (PAH) vähenee Tehostettu palveluasuminen (TAP) lisääntyy Postakuuttikuntoutus (PAK) lisääntyy	Potilas/asukaspaikkaluku vuoden lopussa	PAH 85 TAP 40 PAK 89	PAH 60 TAP 50 PAK 100	PAH 73 TAP 46 PAK 92	Ei toteudu lainkaan
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Sairauspoissaolojen vähentyminen	Poissaolo % kokonaistyöajasta	6,4% (ed. v. 7,3%)	5%	6,8 %	Ei toteudu lainkaan
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Ekokompassisertifiointi	Sertifikaatin saaminen ja ylläpito	Jouduttu siirtämään koronapandemian vuoksi	Sertifiointi Q1/2021	Sertifioitu	Toteutuu täysin

1.6.5 Kiinteistöyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöyhtiöille asetettiin tavoitteiksi kiinteistöjen ylläpitokustannusten hillitseminen siten, että ylläpitokustannusten suhteellinen nousu on pienempi kuin Tilastokeskuksen julkaiseman Kiinteistön ylläpidon kustannusten vertailuindeksin muutos. Tutkimuksen mukaan kiinteistön ylläpidon kustannukset nousivat 4,3 prosenttia vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä vuoden 2020 vastaavasta ajanjaksosta Suomessa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksistä 2015=100. Kuudessa kiinteistöyhtiössä ei saavutettu tavoitetta eli ylläpidon kustannukset nousivat indeksiä enemmän.

Toiseksi kiinteistöyhtiöiden yhteiseksi tavoitteeksi asetettiin PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssa. Yhtä yhtiötä lukuun ottamatta kaikki yhtiöt saavuttivat kyseisen tavoitteen.

Kolmantena tavoitteena oli uusiutuvan energian käyttö siten, että uusiutuvan energian osuus kulutetusta sähköstä olisi 100 %. Kolmessa yhtiössä ei ollut täsmällistä tietoa sähkösopimusten sisällöstä ja kolmessa muussa yhtiössä tavoite jäi toteutumatta.

Tavoitteiden toteutuminen	Ylläpidon kustannusten hallitseminen	PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Uusiutuvan energian käyttö	Selite
K Oy Kehäsuora 100 % (Tuupakka/Hakunila)	Ei asetettu.	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Muut tavoitteet: Ojangon rakennushankeen aikataulu toteutuu täysin. Rakennushankkeen urakkabudjetti 13,2 m€ ylittyi johtuen siitä, että alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen varikon busseista tulee on 50 % vähähiilisiä sähköbusseja Yhtiö saavuttaa positiivisen tilikauden tuloksen.
K Oy Tiedepuisto 100 %	Ei asetettu.	Toteutuu täysin	Ei tietoa	Kohde pääomavuokrakohde. Käyttäjä vastaa energian käytöstä ja ylläpitokustannuksista.
K Oy Tikkurilan Terveysasema 62,2/73,8 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Yhtiössä tehtiin 1,4 milj. euron putkisaneeraus.
Tikkuparkki Oy 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ei toteudu lainkaan	Yhtiö osallistuu emokaupungin kilpailuttamaan vihreän sähkön hankintaan.
K Oy Korson Toimistokeskus 77,1 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	PTS:n mukaiset toimenpiteet ovat käynnissä. Vesikatteen uusimisesta johtuen ylläpidon kustannukset ovat kuluvana vuonna edellisvuotta suuremmat.
K Oy Lehdokkitien Virastotalo 85/100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ei tietoa	Korjauksissa tehdään ainoastaan turvallisuudelle ja terveydelle välttämättömiä korjauksia, joita tällä hetkellä ei ole tiedossa. Yhtiön tulee selvittää uusituvan energian käyttömahdollisuuden lisäämistä.
As Oy Vant. Sepänpuisto 100 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ylläpidon kustannusten ylittyminen johtui edellisvuotta suuremmista korjauskustannuksista.
As Oy Vant. Katriinanrinne 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Yhtiössä tehdään parvekkeiden kunnostus, jonka kustannukset eivät ole vielä realisoituneet. Näin ollen hoitokulut ovat edelleen huomattavasti alle budjetin.
Korson Pienteollisuustalo Oy 83,1 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Lumityö- sekä lämmityskustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen nähden verrattain paljon.
Ratakujan Pysäköinti Oy 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ei toteudu lainkaan	Yhtiö osallistuu emokaupungin kilpailuttamaan vihreän sähkön hankintaan. Yhtiön liikevaihto on pienentynyt vuoteen 2020
K Oy Vantaan Helikopteritukikohta 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	
K Oy Vantaan Maakotkantie 10 33,1/88,3 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu osittain	Ylläpidon kustannusten ylittyminen johtui pääosin suuremmista energiakustannuksista sekä vesivahingon korjauksesta.

Tavoitteiden toteutuminen	Ylläpidon kustannusten hallitseminen	PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Uusiutuvan energian käyttö	Selite
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy 52,4 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ylläpidon kustannusten ylittyminen johtui edellisvuotta suuremmista korjauskustannuksista.
Ruukkukujan Autopaikat Oy 87,2/88,3 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	
Hakopolun Liikekiinteistö Oy 57 %	Toteutuu täysin	Toteutuu osittain	Ei tietoa	Yhtiö päivittää PTS:n kevään 2022 aikana. Yhtiö selvittää vuoden aikana uusiutuvan energian käyttömahdollisuuden lisäämistä.

1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vantaan Energia on Voimaosakeyhtiö SF:n (VSF) kautta mukana Fennovoima Oy:n Hanhikivi 1 -ydinvoimalahankkeessa. Hankkeeseen liittyy tällä hetkellä merkittäviä epävarmuustekijöitä. Vantaan Energia seuraa ja arvioi tilannetta VSF:n ja Fennovoiman osakkailleen tuottaman tiedon perusteella.

Hyvinvointialueuudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi konserniomistusten kokonaisuuteen. Kaupungin strategian mukaan omistusten kokonaisuutta tulee arvioida siten, että se on kaupungin jäljelle jäävää palvelutuotantoa tukeva. Yhteisökohtaiset vaikutukset kartoitetaan tarkemmin kevään 2022 aikana laatimalla suunnitelma konserniomistusten kokonaisuudesta ja toimenpiteistä kuhunkin konserniyhtiöön liittyen. Suunnitellut toimenpiteet toteutetaan strategiakauden aikana.

Kaupungin hyväksymä tuottavuus- ja kasvuohjelma käsittää myös konserniyhteisöjen toiminnan. Ohjelman toimenpiteiden valmistelu käynnistyi tilikaudella kaupungin ja konserniyhteisöjen yhteistyönä ja varsinaisista toimenpiteistä on päätetty ohjelman edetessä vuosina 2021–2023.

Vantaan kaupunkikonsernin rakenteen tarkastelua ja organisointia tullaan edelleenkin jatkamaan. Tavoitteena on toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain, jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on jokin muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia. Lisäksi konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurantaa.

Ohjeiden anto kunnan edustajille kaupunkikonsernin yhtiöissä

Konsernijaosto antoi vuonna 2021 menettelyohjeita kaupunkikonsernin yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista. Lisäksi kaupunginjohtaja ja henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päätti kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Menettelyohjeita annettiin mm. yhtiöjärjestysten ja toimintasääntöjen muuttamisesta, yhtiö- ja omistusjärjestelyistä, taloussuunnitelmien hyväksymisestä, tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä, osakassopimuksen noudattamisesta ja lainanottovaltuuksista sekä yhtiövastikkeista, edustajavalinnoista, palkkioista ja konserniohjeistuksen noudattamisesta.

Lisäksi konsernijaosto antoi tilikauden aikana kaksi konserniohjeen mukaista omistajan ennakkosuostumusta toimenpiteille, jotka koskivat VAV Yhtymä Oy:n toimenpiteitä sekä VTK Kiinteistöt Oy:n sisäisiä lainajärjestelyjä.

Kaupunginhallitus teki vuonna 2021 konserniyhtiöihin liittyviä päätöksiä koskien mm. lainojen myöntämistä, sopimusten tekemistä, osakekauppoja ja yhtiön purkautumista. Lisäksi kaupunginhallitus antoi lausuntoja kuntayhtymien taloussuunnitelmaluonnoksista.

Tytäryhteisöjen toiminnan ohjeistus ja taloudellisen aseman seuranta

Tytäryhteisöjen seuranta toteutettiin vuonna 2021 siten, että yhteisöt raportoivat toiminnastaan, taloudestaan ja tavoitteiden toteutumisen näkymistään vuosikolmansittain henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueelle sekä antoivat kaksi kertaa selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta. Palvelualue työsti osavuosiraportoinnin perusteella konserniraportin konsernijaostolle. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan osalta konserniyhtiöiden selonteot toimitettiin kaupungin riskienhallinnan asiantuntijalle edelleen analysoitavaksi.

Lisäksi kunkin tytäryhteisön kanssa käytiin omistajaohjauskeskustelu, jolla varmistettiin omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Merkittävimmät yhteisöt saapuivat kutsusta myös konsernijaoston kokouksiin selostamaan yhteisöjen toimintaa, taloutta ja tavoitteiden saavuttamisen tilannetta.

Tytäryhteisöille tiedotettiin ajankohtaisista konserniohjaukseen liittyvistä asioista säännöllisin väliajoin ja lisäksi niille pidettiin tilikauden aikana kaksi webinaarikoulutusta.

Keskitettyjen konsernipalveluiden käyttö

Vantaan tytäryhtiöiden taloushallinnon palveluita on pääosin keskitetty talouspalveluihin. Muista tukipalveluista mm. konserniohjaus, hankintayksikkö, rahoitus, tietohallinto, kehittämispalvelut ja talouspalvelut ovat kilpailuttaneet koko konsernin käyttöön puitesopimuksia sekä ohjeistaneet tytäryhteisöjä kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttämisessä. Kaupungissa on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisöjä voidaan konsernijaoston päätöksellä liittää.

Riskienhallintajärjestelmien ja sisäisen valvonnan toimivuus tytäryhteisöissä

Hallintosäännön 3 luvun 1 § mukaan kaupunkistrategian ja johdon toimiala vastaa konserniohjauksesta ja valvonnasta. Rahoitus- ja korkoriskien hallinta konsernissa on keskitetty rahoituksen ja riskienhallinnan palveluyksikköön. Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan järjestelyistään osana talouden seurantaa ja raportointia noudattaen Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää (2.3.2015) ohjetta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa.

Hallintosäännön 9 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää kaupungin omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta, vakuutusten kilpailuttamisesta ja hankinnasta sekä vakuutusten hoitosopimuksista. Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 15 kaupunkikonsernin vakuutuspolitiikan, joka astui voimaan 1.2.2018. Vakuutuspolitiikan tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoittavana keinona vahingon tapahduttua. Vantaan kaupunki käyttää vakuutusmeklaria vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa ja asiakasta avustavana asiantuntijana. Vuoden 2018 aikana kaupungin ja tytäryhteisöjen vakuutusturva kilpailutettiin rahoituksen tulosalueen johdolla vuosille 2019 – 2022, jonka jälkeen hankintayksiköillä on oikeus jatkaa sopimusta toistaiseksi voimassa olevana. Vakuutusyhtiöt ja niiden tarjoamat vakuutuslajit päätettiin yleisjaoston kokouksessa 13.3.2018 § 7. Vakuutukset astuivat voimaan 1.1.2019. Kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalvelut kilpailutettiin 2019 ja vakuutusmeklaripalveluiden toimittajana toimii Rewenda Oy (Konsernijaos-to 10.2.2020 § 11).

Sisäinen valvonta on osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Yhteisön hallituksen tehtävänä on järjestää yhteisön sisäinen valvonta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla. Tytäryhtiöissä sisäisestä valvonnasta vastaavat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Sisäinen tarkastus suorittaa työohjelmansa tai erillispäätöksen mukaisia tarkastuksia sekä raportoi havainnoista ja johtopäätöksistä konsernijohdolle. Tarkastusta varten tytäryhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa.

Vantaan kaupungin konsernijaosto päätti 7.12.2021 § 4 konsernijaoston ja konserniohjauksen toiminnan kehittämisestä. Yksi päätetyistä kehittämiskohteista on konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuudesta raportointi konsernijaostolle. Yhtiöille toimitetulla itsearviointikyselyllä selvitetään jatkossa vuosittain Vantaan konserniyhteisöjen yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Kyselyn perusteella tytäryhteisöjä ohjataan kehittämään sisäisen valvonnan järjestämistä.

1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
Toimintatuotot	1 199,7	1 032,6	1 082,4
Toimintakulut	- 2 255,3	- 2 042,6	- 2 051,9
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	- 7,3	0,7	9,3
Toimintakate	**- 1 062,9**	**- 1 009,4**	**- 960,3**
Verotulot	1 131,6	1 073,0	1 010,0
Valtionosuudet	261,6	299,3	189,5
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	10,0	10,1	10,3
Muut rahoitustuotot	3,4	2,6	3,1
Korkokulut	- 17,1	- 17,8	- 18,4
Muut rahoituskulut	- 5,1	1,4	- 0,8
Vuosikate	**321,6**	**359,3**	**233,5**
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	- 213,8	- 215,1	- 214,0
Omistuksen eliminointierot	- 1,2	- 4,0	- 2,4
Arvonalentumiset	- 4,2	- 4,2	0,0
Satunnaiset erät	0,0	0,1	3,3
Tilikauden tulos	**102,4**	**136,1**	**20,4**
Tilinpäätössiirrot	- 0,2	- 0,8	- 0,3
Tilikauden verot	- 12,1	- 9,2	- 10,6
Laskennalliset verot	- 2,8	- 6,7	- 7,3
Vähemmistöosuudet	- 11,6	- 18,8	- 18,8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**75,6**	**100,7**	**- 16,6**

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2021	2020	2019
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	53,2	50,6	52,7
Vuosikate/ poistot, %	147,5	163,9	109,1
Vuosikate, euroa/ asukas	1 344,3	1 514,7	998,8
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

Konsernin rahoituslaskelma		2021 milj. €		2020 milj. €		2019 milj. €
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate		321,6		359,3		233,5
Satunnaiset erät		0,0		0,1		3,3
Tilikauden verot	-	12,1	-	9,2	-	10,6
Tulorahoituksen korjauserät	-	25,8	-	33,3	-	30,9
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-	410,0	-	452,1	-	417,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin		3,0		3,7		0,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		160,0		96,2		158,6
Toiminnan ja investointien rahavirta		**36,6**	**-**	**35,2**	**-**	**63,6**
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-	0,4	-	2,4		0,0
Antolainasaamisten vähennys		2,7		4,7		2,6
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		160,7		221,8		200,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	133,7	-	233,4	-	48,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	18,5	-	29,7	-	71,8
Oman pääoman muutokset	-	7,9	-	20,1	-	4,4
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset		0,9		0,1		0,9
Vaihto-omaisuuden muutos		7,4	-	3,7	-	1,0
Saamisten muutokset	-	102,0		44,3	-	7,2
Korottomien velkojen muutos		79,3		47,4	-	10,4
Rahoituksen rahavirta	**-**	**11,4**		**29,1**		**60,6**
Rahavarojen muutos		**25,1**	**-**	**6,1**	**-**	**3,1**
Rahavarojen muutos						
Rahavarat 31.12.		250,7		225,6		231,7
Rahavarat 1.1.		225,6		231,7		234,8

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		2021		2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	-	30,0	-	0,3	21,5
Investointien tulorahoitus, %		79,0		80,1	55,9
Lainanhoitokate		2,2		1,5	3,8
Laskennallinen lainanhoitokate		1,3		1,4	0,9
Kassan riittävyys, pv		32,3		29,9	33,2

Konsernitase	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	**3 681,7**	**3 623,3**	**3 457,3**
Aineettomat hyödykkeet	*47,2*	*37,8*	*45,2*
Aineettomat oikeudet	7,2	7,4	7,4
Muut pitkävaikutteiset menot	38,9	29,7	36,9
Ennakkomaksut	1,1	0,7	0,9
Aineelliset hyödykkeet	*3 189,9*	*3 137,9*	*3 026,9*
Maa- ja vesialueet	425,6	416,7	404,0
Rakennukset	1 466,7	1 465,5	1 435,4
Kiinteät rakenteet ja laitteet	872,7	837,5	829,5
Koneet ja kalusto	119,2	131,7	141,4
Muut aineelliset hyödykkeet	8,4	6,8	7,5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	297,3	279,7	209,1
Sijoitukset	*444,5*	*447,6*	*385,2*
Osakkuusyhteisöosuudet	101,9	110,6	79,8
Muut osakkeet ja osuudet	150,6	142,8	108,9
Muut lainasaamiset	186,6	189,1	191,2
Muut saamiset	5,4	5,0	5,3
Toimeksiantojen varat	**3,3**	**3,5**	**2,4**
Vaihtuvat vastaavat	**511,9**	**392,0**	**437,3**
Vaihto-omaisuus	20,6	28,0	24,3
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	5,1	5,5	11,6
Lyhytaikaiset saamiset	235,5	133,0	169,7
Rahoitusarvopaperit	31,6	21,2	20,2
Rahat ja pankkisaamiset	219,2	204,4	211,5
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**4 196,9**	**4 018,8**	**3 897,0**

Konsernitase	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	**1 356,2**	**1 280,3**	**1 182,3**
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Muut omat rahastot	180,1	180,8	180,0
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	751,3	649,7	669,8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75,6	100,7	- 16,6
Vähemmistöosuudet	**149,5**	**143,1**	**130,8**
Pakolliset varaukset	**29,5**	**24,9**	**26,0**
Eläkevaraukset	0,2	0,2	0,2
Muut pakolliset varaukset	29,3	24,7	25,8
Toimeksiantojen pääomat	**6,0**	**5,3**	**4,1**
Vieras pääoma	**2 655,8**	**2 565,2**	**2 553,8**
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 827,5	1 809,2	1 807,0
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	203,6	197,8	192,5
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	148,2	157,9	201,4
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	476,5	400,2	352,9
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**4 196,9**	**4 018,8**	**3 897,0**

Konsernitaseen tunnusluvut	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	36,2	35,7	34,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	100,8	105,2	110,5
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	827,0	750,4	653,1
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	3 457,2	3 163,2	2 793,9
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	1 975,7	1 967,2	2 008,4
Konsernin lainakanta 31.12., €/ asukas	8 259,4	8 292,2	8 591,2
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	2 413,9	2 362,9	2 412,6
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	10 091,4	9 960,4	10 320,0
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	186,6	189,1	191,2
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan kaupungin tilikauden 2021 tulos ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutosta on 61 349 989,84 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin liikelaitosten ja rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2021 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 302 804,45 euroa.

- Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 494 016,20 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1 153 455,08 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 19 817,49 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Vahinkorahaston alijäämä 113 338,29 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 791 965,88 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

- Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 470 068,11 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi. Ylijäämä kattaa edellisiltä tilikausilta kertyneen alijäämän ja liikelaitoksen kumulatiivinen tilikausien alijäämä kääntyy näin ylijäämäiseksi.

- Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 61 405 753,97 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

Kaupunginhallitus esittää lisäksi, että tilikauden 2022 kirjanpidossa:

- Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tase yhdistellään Vantaan kaupungin taseeseen. Kaupunginvaltuusto on 15.11.2021 (§6) päättänyt lakkauttaa Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston 31.12.2021.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Sitovien tavoitteiden toteutuminen 2021

Vuodelle 2021 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 39 kappaletta. Tavoitteista 15 toteutui täysin, 14 osittain ja 10 ei lainkaan.

Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 8,0 prosenttia koronan kasvattaessa menoja voimakkaasti. Tuottavuus- ja kasvuohjelma käsiteltiin kaupunginhallituksessa 8.2.2021. Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettiin suunnitellusti ja v. 2022 toimenpiteet hyväksyttiin osana talousarviota.

Maanmyyntivoittoja ja sopimuskorvauksia kertyi vuonna 2021 n. 47,56 miljoonaa euroa (2020 31,1 miljoonaa euroa). Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2021 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 3121 (v. 2020: 2893). Asunnot jakautuivat seuraavasti: 2746 kerrostaloissa, 49 rivitaloissa ja 327 pientaloissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet ovat käynnissä. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Vantaalla v. 2020 kokonaispäästöt olivat 883 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 3,7 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähentyneet 10 prosenttia ja asukaskohtaiset 11 prosenttia (muutostavoite 2019–2020 oli -7 %).

Kestävien liikkumismuotojen osuus ei kasvanut tavoitteen mukaisesti: Joukkoliikenteen matkustajamäärä oli 28 prosenttia matalampi kuin lähtötaso vuodelta 2019. Pyöräilyindeksi oli 8 prosenttia matalampi kuin v. 2019. Ratikkakaupungin suunnittelua on edistetty. Myös vanhojen keskustojen ja lähiöiden kehittäminen edistyy.

Koronaepidemian negatiiviset vaikutukset yrityksille lisäsivät voimakkaasti työttömien määrää. Työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto (12/2021) oli 63 viikkoa (12/2020: 39 viikkoa). Muutos oli +61,5 prosenttia (Tavoitetaso oli -5 %.). Pitkäaikaistyöttömien määrä vuoden lopussa oli 6724 (2020: 4115). Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä puolestaan väheni: heitä oli vuoden lopussa 3476 (2020: 4388).

Oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvä valmistelutyö eteni suunnitellusti ja oppivelvollisuuslaki tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.8.2021. Uusia käytänteitä on laadittu lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden, kuten opintojen edistymisen seurannan ja oppivelvollisten valvonnan toteuttamiseksi. Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa ei vähentynyt tavoitteen mukaisesti v. 2021. Alle 20-vuotiaiden keskeyttäneiden määrä oli 194 opiskelijaa (13,7 %). Keskeyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista oli 609 opiskelijaa (19,3 %).

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli vuoden 2021 lopussa 93,4 prosenttia (v. 2020: 93,4).

Poikkeusaikana luotuja virtuaalisia toimintamalleja on kehitetty ja ylläpidetty: Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla etäopetusta on tuettu ja kehitetty sekä käytössä olevia sähköisiä palveluita kehittämällä että tarjoamalla etäopetuksen tukea. Lisäksi lukioissa on laadittu lukioiden yhteistä etäkurssitarjotinta sekä kehitetty etäopetuksen vuorovaikutuksellisuutta. Kaupunkikulttuurin toimialalla kaikilla palvelualueilla on jatkunut vähintään yksi toimintamuoto.

Monimuotoiset työskentelytavat ja niiden johtaminen kehittyivät. Etätyöpäivien määrä oli vuonna 2021 175 224, 1 896 työntekijällä. Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä vuonna 2021 oli 4,38 (v. 2020: 4,43 %).

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Turvaamme talouden tasapainon							
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon							
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-%	6,70 %	Talousarvion 2021 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Valtuustokauden strategian, talousarvion 2021 sekä tuottavuus- ja kasvuohjelman mukaiset kehittämistoimenpiteet	Ulkoisten käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 8,0 prosenttia. Alkuperäisessä talousarviossa ennakoitiin 5,1 prosentin menokasvua vuoden 2020 toteumaan nähden. Koronaepidemia kasvatti voimakkaasti toimintamenoja, mutta valtio korvasi sosiaali- ja terveydenhuollon suorat koronamenot täysimääräisesti. Toimintakate heikkeni vuodesta 2020 vain 1,6 prosenttia, kun talousarviossa varauduttiin 5,3 prosentin heikkenemiseen.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
1.2 Tuottavuus- ja kasvuohjelma toteutuu suunnitelman mukaisesti	Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutuminen	Ohjelman valmistelu on aloitettu v. 2020.	Tuottavuus- ja kasvuohjelma on hyväksytty ja v. 2021 toimenpiteet toteutettu. Tulevien vuosien talouden tasapainottamiskeinojen valmistelussa painotetaan rakenteellisia muutoksia, kaupungin tulopohjan vahvistamista ja tuottavuuden kasvua.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Tuottavuus- ja kasvuohjelma käsitelty kaupunginhallituksessa 8.2.2021. Vuoden 2021 toimenpiteet on toteutettu suunnitellusti. Vuoden 2022 toimenpiteet on hyväksytty osana talousarviota.	Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutus etenee suunnitellusti.	Tavoite toteutui täysin.
1.3 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja ja sopimuskorvauksia yhteensä 44 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot ja sopimuskorvaukset	Maanmyyntivoitot: 16,3 milj. euroa Sopimuskorvausten määrä: Kyseisenä seurantavuonna tuloutettujen sopimusten summa. Vuonna 2019 summa oli 27,4 milj. euroa.	44 milj. euroa	Tero Anttila	Sopimusneuvotteluja käytiin runsaasti ja tonttikauppoja tehtiin paljon vuoden 2021 aikana. Maanmyyntivoittoja saatiin yhteensä noin 36,26 milj. euroa. Maankäyttösopimustuloja saatiin yhteensä noin 11,3 milj. euroa.	Noin 47,56 milj. euroa	Tavoite toteutui täysin.
1.4 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	72 %	50 %	Tero Anttila	Valtuusto on hyväksynyt yhteensä 14 asemakaavaa, mm. Pähkinänsärkijän, Saagatien, Aviapolis eteläisen ja Kielotie 13 asemakaavan muutokset.	38 %	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
1.5 Työmarkkinatuen kuntaosuus saadaan laskuun kuntakokeilun myötä	Työmarkkinatuen kuntaosuus	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne (mittarin euromäärät lisätään raportoinnin yhteydessä)	-5 % (raportoidaan myös eurot)	Jaakko Niinistö	Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021. Asiakasohjaus TE-palveluista kuntiin ei toiminut alkuvuonna tehokkaasti. TE-hallinnosta jäi lisäksi siirtymättä 30 htv, mikä aiheutti asiakaspalveluresurssien vajauksen ja uusien työntekijöiden rekrytointi ja perehdyttäminen hidasti palveluohjausta kuntakokeilussa etenkin keväällä/kesän yli. Ohjauksia myöskään kuntouttavaan työtoimintaan ei tästä syystä päästy tekemään riittävästi. Pitkäaikais-työttömyys on kasvanut koronakriisin myötä niin valtakunnan tasolla kuin Vantaallakin.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden budjetti ylitettiin n. 9 milj. eurolla (toteuma 2020: 21,9 milj. euroa, budjetti 2021: n. 19 milj. euroa). Taustalla pitkäaikaistyöttö-myyden voimakas kasvu koronakriisin myötä. Muutos +28 % (vrt. mittarin tavoitetaso -5 %)	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
1.6 Osana seuraavan valtuustokauden strategian valmistelua tehdään kaupungin tulopohjan vahvistamista koskeva suunnitelma	Suunnitelma tehty elokuuhun 2021 mennessä.	Suunnitelmaa ei ole tehty.	Suunnitelma on tehty.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Suunnitelman osa-alueiden valmistelua on tehty vuosien 2021 ja 2022 aikana.	Suunnitelman valmistelu on käynnissä. Suunnitelman pohjaksi odotetaan linjauksia kaupungin kiinteistö-omaisuuden myyntisuunnitelmasta sekä maa- ja asuntopoliittisten linjausten maanmyyntiä ja -vuokrausta koskevia kirjauksia. Suunnitelma valmistuu vuoden 2022 aikana.	Tavoite toteutui osittain.
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien							
Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta							
4.1 Vantaa on hiilineutraali kaupunki v. 2030	Kasvihuonekaasut vähenevät.	Kokonaispäästöt 982 (1000 t CO2-ekv) ja asukas-kohtaiset 4,2 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähentyneet 9 % ja asukaskohtaiset 11% (muutostavoite 2018-2019 oli -7 %)	Kokonais- ja asukaskohtai-set päästöt vähenevät 7 % (jolloin pysytään tarvittavalla muutosuralla, kun tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030)	Tero Anttila	Resurssiviisauden tiekartan toimialojen toteutussuunnitelmien toimeenpano etenee ilmastotavoitteiden osalta.	HSY:n tiedot pks-päästöistä vuonna 2020 valmistuneet toukokuussa: Vantaalla kokonaispäästöt 883 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 3,7 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähentyneet 10 % ja asukaskohtaiset 11 % (muutostavoite 2019-2020 oli -7 %).	Tavoite toteutui täysin.
4.2 Kestävät liikkumis-muodot kasvavat	Joukkoliikenteen matkustajamäärät lisääntyvät ja pyöräili-jöiden määrä nousee.	Joukkoliikenteessä 138 656 nousua arkivuorokaudessa ja pyöräilyindeksi = 1039	Joukkoliikenteen lisäänty-minen 3 % ja pyöräilijöiden määrässä 4 % kasvu	Tero Anttila	Joukkoliikenteen olosuhteiden kehittäminen. Runkolinjojen 30, 300, 400, 520 ja 530 toimenpiteitä toteutetaan. Runkolinja 570 aloitti elokuussa 2021 liikennöinnin Ojangon varikolta. Linjan 560 sähkölataus toteutettu. Runkolinjan 300:aa varten tarvittava Luhtitie etenee aikataulussa.	Joukkoliikenteen matkustajamäärä oli 99 600, mikä on 28 % matalampi kuin lähtötaso vuodelta 2019. Pyöräilyindeksi oli 956, mikä on 8 % matalampi kuin lähtötaso vuodelta 2019. Kasvutavoite vuoden 2019 lukuihin verrattuna ei tule toteutumaan lähivuosina. Koronapandemiasta johtuen joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvuun tuli HSL:n arvion mukaan usean vuoden notkahdus. Pyöräilijämäärän kasvutavoite ei täyttynyt. Pyöräilijämäärän luvuissa on suuri luonnollinen heittely, joka johtuu pandemian lisäksi säätilanteiden muutoksesta. Vuoden 2021 elokuu oli sateinen.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
4.3 Vantaan ratikkakau-pungin suunnittelu etenee	Ratikan toteutuspäätöksen 2023 edellyttämien suunni-telmien valmisturninen	Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmis ja hyväksytty	Kaavarunkoluonnos valmis, katusuunnitelmista 40 % valmiina	Tero Anttila	Asemakaavoituksen ja katusuunnittelun edistäminen, kaavarungon lähtökohtien ja tavoitteiden määrittely.	Taustaselvityksiä ja kaavarunko-luonnosta tehty, valmistunee nähtäville asetettavaksi maaliskuussa 2022. Osalla ratikkareitistä tehtiin muun liikenteen sujuvuutta parantavia muu-toksia suunnitelmiin sekä saatiin tarkennuksia lähtötietoihin. Tästä syystä ensimmäiset katusuunnitelmat valmis-tuvat vuoden 2022 puolella. Katualu-eiden asemakaavat ovat edistyneet katusuunnittelun aikataulussa.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet							
5.1 Tehdään oppimis-kampuksen esiselvitys ja kartoitetaan yhteistyö-kumppanit	Esiselvitys ja kartoitus tehty	Suunnitelmaa ei ole.	10 yhteistyökumppania, joista osa kansainvälisiä toimijoita. Esiselvitys valmis. Ennen oppimiskampus-hankkeen esiselvityksen käynnistämistä laaditaan kokonaisselvitys toisen asteen koulutuksen investointihankkeiden nykyisistä toteuttamis-suunnitelmista, oppilaitosten sekä yksiköiden suunnitel-luista sijainneista, aikataulusta ja rahoituksesta. Samassa yhteydessä arvioidaan yksiköiden sijainnin koulutuspoliittiset sekä kaupunkirakenteelliset vaikutukset. Selvitys tuodaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien käsittelyyn.	Katri Kalske	On laadittu kokonaisselvitys toisen asteen koulutuksen investointihankkeiden nykyisistä toteuttamissuunnitelmista, oppilaitosten sekä yksiköiden suunnitelluista sijainneista, aikataulusta ja rahoituksesta. Samassa yhteydessä on arvioitu yksiköiden sijainnin koulutuspoliittiset sekä kaupunkirakenteelliset vaikutukset. Oppimiskampuksen esiselvitys on valmistunut. Touko-kesäkuussa on kontaktoitu kahdeksan mahdollista oppilaitoskumppania. Elo-joulukuussa on järjestetty kolme työpajaa mahdollisille oppilaitoskumppaneille.	Kokonaisselvitys on laadittu. On käyty kumppanuusneuvottelua sekä järjestetty oppilaitoskumppaneille työpajoja. Kansainvälisiä toimijoita ei ole vielä saatu kontaktoitua. Yhteistyökumppaneita on yli 10 kpl.	Tavoite toteutui täysin.
5.2 Vanhojen keskustojen ja lähiöiden kehittäminen edistyy	Kaupunkiympäristön toimiala määrittelee kaikille suuralueille omat kehittämistavoitteet ja avainhankkeet.	Ei kokonaisvaltaista suunnitelmaa	Suuralueiden kehittämistavoitteet ja avainhankkeet on määritelty.	Tero Anttila	Suuralueiden avainhankkeet on määritelty.	Suuralueiden avainhankkeet on määritelty.	Tavoite toteutui osittain.
Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä							
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat	Asuntotuotanto asuntoa/vuosi sekä asemakaavatuotanto asunto-k-m2/vuosi	Uusia asuntoja asuinra-kennuksiin 5 014 kpl ja asuinrakennusten kerros-alaa 331 220 k-m2 Uutta asuntokerrosalaa asemakaa-voitettu 196 841 k-m2 vuodessa	Asuntotuotanto 2 640 asuntoa vuodessa ja asema-kaavatuotanto 240 000 k-m2 uutta asuntokerrosalaa vuodessa	Tero Anttila	Valtuusto on hyväksynyt 14 asemakaavaa, joista merkittävimpiä ovat Kielotie 13 Tikkurilassa (kaupungin uusi toimitalo, liiketilaa ja asumista), Pähkinänsärkijä Hämeenkylässä, Hiirakkokuja Hakunilassa, Mikkolan laajennus-alue sekä Silkkitehtaantie Tikkurilassa.	Vuoden loppuun mennessä hyväksytyissä asemakaavoissa on uutta asuntokerrosalaa yhteensä noin 90 000 k-m2. Uusia asuntoja valmistui 3121 kpl vuonna 2021. Näistä 2746 oli kerrostaloissa, omakoti-, erillis- ja pientaloissa 327 kpl ja rivitaloissa 49 kpl.	Tavoite toteutui osittain.
6.2 Valmistuvien pientalojen määrä	Valmistuvien pientalojen määrä	364 (1:n ja 2:n asunnon pientaloja)	Pientaloasuntoja 400 kpl /vuosi Kaupunki tekee vuoden 2021 aikana toimintasuunnitelman pientalotuotannon lisäämiseksi.	Tero Anttila	Pientaloprojektin tilannetta käsiteltiin lokakuussa KH:n iltakoulussa. Työ valmistuu vuoden 2022 alussa, koska strategian sisältö vaikuttaa työn linjauksiin.	Pientaloasuntoja (omakoti-, erillis- ja paritaloja) valmistui 327 kpl vuonna 2021. Rivitaloasuntoja valmistui 49 kpl vuonna 2021.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
Strateginen tavoite 7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla							
7.1 Asiakkaiden työttömyysjaksot lyhenevät kuntakokeilussa	Työttömyysjakson kesto (keskimääräinen)	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne	-5 %	Jaakko Niinistö	Kuntakokeilun valmistelu ja aloitus. Prosessien ja palvelumanuaalin kehitystyö sekä henkilöstön koulutus. Asiakaspalveluresursseihin liittyvät rekrytoinnit saatiin toisen kolmanneksen loppuun mennessä hoidettua ja palveluohjausta päästiin alkuvaiheen haasteiden jälkeen jo tehostamaan.	Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021. Asiakasohjaus TE-palveluista kuntiin ei toiminut alkuvuonna tehokkaasti. Korona vaikuttanut yleiseen työmarkkinatilanteeseen ja etenkin lomautettujen määrä on ollut suuri. Asiakaspalveluresurssien vajaus ja uusien työntekijöiden jatkuva perehdyttäminen hidasti palveluohjausta. Työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto 12/2021: 63 vkoa (12/2020: 39 vkoa). Muutos +61,5 % (vrt. tavoite -5 %).	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
7.2 Pitkäaikaistyöttömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne	-5 %	Jaakko Niinistö	Kuntakokeilu alkoi 1.3.2021, mutta asiakasohjaus TE-palveluista kuntiin ei toiminut alkuvuonna tehokkaasti.TE-palveluista kuntiin siirtyneen asiakaspalveluresurssien vajaus ja uusien työntekijöiden jatkuva perehdyttäminen hidasti palveluohjausta etenkin kevään ja kesän ajan. Barona Oy:n kanssa aloitettiin loppuvuodesta uusi vaikuttavuuspilotti, jonka tavoitteena on löytää uusia toimintatapoja pitkäaikais-työttömyyden ehkäisemiseksi sekä estää kohderyhmään kuuluvien henkilöiden (nuoret ja vieraskieliset) työttömyyden pitkittyminen sekä päätyminen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelle.	12/2020: 4115 pitkäaikaistyötöntä 12/2021: 6724 pitkäaikaistyötöntä Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu: 63 %. Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut koronakriisin myötä niin valtakunnallisesti kuin Vantaallakin.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
7.3 Alle 30-vuotiaiden työttömyys vähenee	Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne	-15 %	Jaakko Niinistö	08/2021 alkoi Rinnalla kulkija -hanke. Kuntakokeilun palveluohjausta päästiin tehostamaan loppuvuodesta. Lisäksi loppuvuodesta aloitettu Barona-pilotti keskittyy myös nuorten pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisyyn.	12/2020: 4388 alle 30-vuotiasta työtöntä. 12/2021: 3476 alle 30-vuotiasta työtöntä. Työttömyyden lasku: -21 % (vrt. tavoite -15 %).	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita							
8.1 Toteutetaan oppivelvollisuuden laajentamisen uudistus onnistuneesti	Oppivelvollisuuden laajentamisen edellyttämät uudet toimintatavat	Toimintatapoja ei ole.	On luotu palvelualueiden välisenä yhteistyönä toimivat rakenteet oppivelvollisuuden suorittamiseen ja valvontaan, toiselle asteelle hakeutumiseen ja ohjaukseen.	Katri Kalske	Oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvä valmistelutyö on edennyt suunnitellusti ja oppivelvollisuuslaki tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.8.2021. Uusia käytänteitä on laadittu lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden, kuten opintojen edistymisen seurannan ja oppivelvollisten valvonnan toteuttamiseksi. Päätelaitteet ja oppimateriaaleja on hankittu laajennetun oppivelvollisuuden piirissä oleville toisen asteen koulutuksen aloittaville. Palvelualueiden välisiä olemassa olevia yhteistyörakenteita vahvistetaan entisestään. Perusopetuksessa luodaan linjauksia ja malleja tehostetun ohjauksen toteuttamiseksi. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) rakennetta ja organisoitumista on valmisteltu.	Rakenteita on luotu palvelualueiden välisenä yhteistyönä ja uusia toimintatapoja on otettu käyttöön.	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita							
9.1 Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö	Vantaan yritysten ja työpaikkojen määrällinen kehitys	Yritystoimipaikkoja: 13 850 (9/2020) Työpaikkoja: 121 149 (2018)	Yritysten ja työpaikkojen lukumäärä säilyy nykytasolla.	Jaakko Niinistö	Koronatilanteen ja rajoitusten vuoksi yritysten toimintaympäristössä oli suuria haasteita. Toimialojen väliset erot työmarkkinatilanteessa vaihtelivat suuresti. Kaupunki selvitti aktiivisesti eri toimialojen kehittämisen tarpeita koronan vaikutuksia ja elpymistä silmällä pitäen, ja on pyrkinyt ohjaamaan projektitoimintaa tukemaan elpymistä ja liiketoiminnan kehitystä. Saman alan yritysten verkottumista ja kehittymistä on tuettu edelleen klusteritoiminnan kautta.	Yritysten määrä: 14 629 (q2/2021) Työpaikkoja: 122 871 (2019).	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina							
10.1 Suurten tapahtumien ja asukaslähtöisten kaupunginosatapahtumien määrä pysyy ennallaan tai lisääntyy	Suurten tapahtumien määrä	Kulttuuri: 28 Liikunta: 27	Kulttuuri: 30-32 Liikunta: 30	Riikka Åstrand	Alkuvuoden tapahtumat olivat koronasta johtuen pääasiassa peruttu. Koronarajoitusten lieventyessä tapahtumia oli kesällä ja syksyllä mahdollisuus järjestää rajoitetusti.	Kulttuuri: 14 Liikunta: 20	Tavoite toteutui osittain.
	Asukaslähtöisten kaupunginosatapahtumien määrä	Kulttuuri: 19	Kulttuuri: 21		Alkuvuoden tapahtumat olivat koronasta johtuen pääasiassa peruttu. Koronarajoitusten lieventyessä tapahtumia oli kesällä ja syksyllä mahdollisuus järjestää. Vantaan kesälavalla ja Backstagella on järjestetty kesällä yli 100 tapahtumaa. Lisäksi esim. Louhela Jam järjestettiin kiertueena eri kaupunginosissa.	Kulttuuri: 100-200 Kevään 2021 aikana saatiin lisämääräraha Vantaan Kesälavaan (Myyrmäki) ja Martinlaakson BackStage ulkolavaan (Kulttuuritalo Martinus) sekä eri alueiden puistoissa oleviin pienimuotoisiin konsertteihin. Tämä mahdollisti tapahtumat alueilla, jotka tehtiin asukkaat osallistaen.	

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Edistämme asukkaiden hyvinvointia							
Strateginen tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät							
12.1 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaisesti	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman v. 2021 toimenpiteiden toteuttaminen	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma vuosille 2019-2021 hyväksyttiin kh:ssa 17.12.2018.	Suunnitellut toimenpiteen v. 2021 toteutettu	Riikka Åstrand	Toimenpiteet toteutuivat osittain. Rajoitustoimenpiteet vaikeuttivat asukkaiden kohtaamista ja osaa ohjelman toimenpiteistä ei voitu toteuttaa alkuperäisen suunnitelman mukaan. Osa toimista siirtyi ajoittain verkkoon tai muuten erityisjärjestelyin toteutettavaksi.	Suunnitellut toimenpiteet toteutumassa osittain.	Tavoite toteutui osittain.
12.2 Harrastustakuun edistäminen	Hobihobissa näkyvien ilmoitusten (harrastusten) sekä osallistujien määrä lisääntyy	Ilmoitusten (harrastusten) määrä: 357 Osallistujien määrä: 1859	Ilmoitusten määrä lisääntynyt 200 % Osallistujien määrä lisääntynyt 300 %	Riikka Åstrand	Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi harrastusten toteuttamiseen ja niiden ilmoittamiseen Hobihobiin.	Ilmoitusten määrä on kasvanut 17 %. Osallistujien määrä on kasvanut 163 %.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
12.3 Vahvistetaan huoltajien osallisuutta lapsen opinpolulle luomalla ja ottamalla käyttöön osallisuusmalleja	Käytössä olevat huoltajien osallisuutta lisäävät toimintamallit	Huoltajien osallisuutta vahvistavien menetelmien ja mallien käyttö vaihtelee	Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on käytössä yksi uusi huoltajien osallisuutta vahvistava käytäntö.	Katri Kalske	Varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja kerhoihin hakeminen on käytössä uudessa VaSa-palvelussa. Päätökset ovat nähtävissä sähköisenä VaSa-palvelussa. Varhaiskasvatuksessa on laadittu ohjeet etävanhempainiltojen toteuttamiseksi. Perusopetuksen haku- ja valintatoiminnot on muutettu sähköiseksi. Aamu- ja iltapäivätoiminnan verkkosivuilla on otettu käyttöön chatbot huoltajien avuksi. Toisella asteella on kehitetty huoltajien etäosallistumismahdollisuuksia vanhempainiltoihin sekä monialaisiin asiantuntijaryhmiin. Ammattiopisto Variassa on myös pilotoitu etäyhteyksien hyödyntämistä työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjaamisessa.	Huoltajien osallisuutta lisäävien uusien toimintamallien määrä on kuusi.	Tavoite toteutui täysin.
12.4 Vahvistetaan ja syvennetään mielenterveysosaamista opiskeluhuollossa, varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella	Koulutuksiin osallistuneiden työntekijöiden määrä	Osa työntekijöistä ei ole osallistunut koulutuksiin aiemmin.	Osallistujien määrä nousee vähintään 10 prosentilla.	Katri Kalske	Varhaiskasvatuksessa on toteutettu vuonna 2021 yhteensä 5 koulutusta kieli- ja kulttuuritietoisesta mielenterveyden edistämisestä ja mielenterveyden suojatekijöiden vahvistamisesta varhaiskasvatuksessa. 31.12.2020 mennessä varhaiskasvatuksessa oli koulutettu yhteensä 664 työntekijää. Vuonna 2021 on koulutettu 188 työntekijää lisää. Koulutukset toteutetaan yhteistyössä MIELI ryn kanssa. Perusopetuksen koulutuksia ei ole järjestetty johtuen pitkälti koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta. Toisella asteella koulutuskokonaisuuksia on valmisteltu ja niitä toteutetaan vuonna 2022. Opiskeluhuollon yksikön työntekijöistä n. 90 % suoritti lyhytterapeuttinen työote koulutuksen.	Varhaiskasvatuksessa koulutettujen määrä on noussut 28,4 % vuoden 2021 aikana. Opiskeluhuollon yksikön psykologeista ja kuraattoreista lyhytterapeuttinen työote- koulutukseen on osallistunut noin 90 % työntekijöistä. Perusopetuksen koulutuksia ei ole järjestetty johtuen pitkälti koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta. Toisella asteella koulutuskokonaisuuksia on valmisteltu ja niitä toteutetaan vuonna 2022 yhteistyössä MIELI ryn kanssa.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
12.5 Lapsiperheiden tukemiseksi kehitetään ja laajennetaan perhekeskustoimintaa	Perhekeskusmallin konkretisointi ja toimenpiteiden käynnistäminen mallina jo toimivat perhekeskusmallit	Lape-hankekausi loppunut ja valmistaudutaan Tulevaisuuden sote-keskus -hankekauteen. Vantaan perhekeskussuunnittelu-ryhmä työstänyt perhekeskus-toimintamallia Vantaalle.	Perhekeskuksen toimintamalli ja päätavoitteet on konkretisoitu ja sovittuja toimenpiteitä käynnistetty.	Timo Aronkytö ja Katri Kalske, raportointivastuu: Timo Aronkytö	Perhekeskusvalmistelu eteni systemaattisesti tavoitteen mukaisesti. Tulevaisuuden sote-keskushankkeen perhekeskustoimintamallin palvelupakettityöryhmissä toteutettiin pilotteja yhdessä henkilöstön ja asiakkaiden kanssa. Työn tavoitteena on tehdä perhekeskus-toimintamallin kehittämiselle viiden vuoden kehittämissuunnitelma vuosille 2023-2028.	Perhekeskusvalmistelu eteni systemaattisesti tavoitteen mukaisesti.	Tavoite toteutui täysin.
12.6 Lapsia ja lapsiperheitä tuetaan laadukkaalla palvelutarpeen arvioinnilla ja varhaisemman tuen palveluilla lastensuojelutarpeen vähentämiseksi	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0–17-vuotiaista	2,4 %	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0–17-vuotiaista ei kasva.	Timo Aronkytö	Monialaista palvelutarpeen arvioinnin kehittämistyötä ja uuden asiakaslähtöisen organisaatiorakenteen juurruttamista on jatkettu. Lapsia, nuoria ja perheitä koskevien huoli-ilmoitusten määrä nousi huomattavasti, ja palveluun pääsy ruuhkautui; taustalla erityisesti koronan aiheuttama palvelutarve, nuorten mt-ongelmat ja liian hidas pääsy sosiaalihuollon peruspalveluihin. Tilanne on johtanut myös lastensuojelun asiakasmäärän nousuun. Lapsiperheiden varhaisen tuen kehittämiseksi aloitettiin lapsiperheiden keskitetyn neuvonnan ja ohjauksen pilotin suunnittelu. Pilotti toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen palvelupakettien kanssa.	2,7 % (tilanne 31.12.2021)	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
12.7 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona; kotona asumista tuetaan kotiin vietävillä palveluilla, kotikuntoutuksella ja moniammatillisella palvelumallilla (ml. lääkäripalvelut)	Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotona asumista tukevien palvelujen turvin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93,2 %	93,4 %	Timo Aronkytö	MEK Kiinnekohtia -hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi lokakuussa. Marras-joulukuun hankkeessa työskenteli kaksi projektityöntekijää. Hanke sai jatkorahoituksen vuodelle 2022. Asiakasohjauksen uusi arviointitiimi perustettiin vastaamaan muuttuvien tilanteiden arvioinnin ja oikea-aikaisten palvelujen tuottamiseksi ja kotona asumisen tukemiseksi. Kotiin vietävien kuntoutuspal-velujen kehittämistä jatkettiin mm. sosiaalisen kuntoutuksen osalta osana MEK-projektia ja kotikuntoutuksen kehittämissuunnitelman luomisella osana GeroMetro-kehittämistä. Vantaan sairaala käynnisti Liikkuva Sairaala -pilotin, joka kattaa jo vanhusten asumis-palvelut. Tavoitteena on hoitaa ikääntyneiden päivystyksellisiä tilanteita kotona.	93,4 % (tilanne 31.12.2021)	Tavoite toteutui täysin.
12.8 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu	Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille T3, mediaani, vrk)	34 vrk (potilaat, joilla oma-lääkäri) 41 vrk (potilaat, joilla ei omalääkäriä)	14 vrk	Timo Aronkytö	Hoitoon pääsyä pyritty nopeuttamaan hoitajavetoisuuden lisäämisellä. Potilaan asia hoituu yhä useammin ensikontaktissa Maisa-viestien, sähköisen hoidontarpeenarvion ja puhelujen kautta. Lääkäriaikojen saatavuutta parannettiin myös hyödyntämällä eri ajanvaraus-tyyppejä kysynnän mukaan. Tarvittaessa asiakas on asetettu hoitotakuujonoon. Puheluihin vastaaminen parantui, vastaaminen keskimäärin yhdeksässä minuutissa ja takaisinsoitto 4 tunnissa 45 minuutissa.	Odotusaika kiireettömässä asiassa oli 55 vrk potilailla, joilla on omalääkäri ja 83 vrk potilailla, joilla ei ole oma-lääkäriä (31.12.2021).	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
12.9 Nuorten hyvinvointia parannetaan tarjoamalla matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja	Laajennetut ja uudet käyttöön otetut nuorten mielenterveyttä tukevat toimintamallit	Nykytilanne	Nuorten hyvinvointia tukevia mielenterveyspalveluja on laajennettu ja otettu käyttöön.	Timo Aronkytö	Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja kehittävän työryhmän työ jatkui yhteistyörakenteiden, palvelupolkujen muotoilun ja matalan kynnyksen palvelujen kehittämisen merkeissä. Kesäkuussa toteutettiin kysely nuorille, minkä avulla kuultiin nuorten ajatuksia liittyen mm. nuorten tuen tarpeeseen, palvelujen muotoon ja yhteydenottokanaviin. Tuloksia on hyödynnetty kehittämistyössä mm. yhteydenottokanavien laajentamisessa sekä vanhemmuuden tuen ja viestinnän kehittämi-sessä. Joulukuussa toteutettiin nuorten vanhemmille suunnattu kysely heidän tuen tarpeistaan. HUSin koordinoiman Terapiat etulinjaan -hankkeen kautta koulutettiin toimialalla työntekijöitä IPC-menetelmän sekä CoolKids-ryhmäintervention käyttöön. Matalan kynnyksen mt-palveluja vahvistettiin lisäresurssein loppuvuodesta, ja matalan kynnyksen mt-palveluja tarjoavan Nuortenkeskus Nupin toimintaa päätettiin laajentaa v. 2022.	Työ nuorten mielenterveyttä tukevien toimintamallien laajentamiseksi käynnistetty.	Tavoite toteutui täysin.
12.10 Kaupunkiturvallisuutta parannetaan	Turvallisuussuunnitelma valmistuu vuonna 2021.	Turvallisuussuunnitelma 2013-2016	Turvallisuussuunnitelma 2021 on valmis.	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Hanna Ormio	Kuntalaisille tehtiin sähköisellä osallisuustyökalulla turvallisuuskysely. Turvallisuussuunnitelma kirjoitettiin valmiiksi poikkihallinnollisen turvallisuussuunnittelun ohjausryhmän ohjaamana.	Suunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 1.11.2021.	Tavoite toteutui täysin.
12.11 Maisa-asiakasportaalin kautta tapahtuva ajanvaraus onnistuu nykyistä useammassa palvelussa	Palvelut, joissa aikoja varattavissa Maisa-asiakasportaalin kautta	Nykytilanne	Maisa-asiakasportaalin ajanvaraus on käytössä aiempaa useammassa palvelussa toimialalla.	Timo Aronkytö	Koronan vuoksi Maisa-asiakasportaalin kiireet-tömiä ajanvarausmahdollisuuksia jouduttiin supistamaan. Ajanvaraus otettiin vuoden 2021 aikana uutena käyttöön ompeleiden ja hakas-ten poistoon. Eri palvelujen etävastaanotot toteutuvat Maisa-asiakasportaalin kautta.	Koronan vuoksi ajanvarausmahdollisuudet ovat edelleen normaalitilannetta suppeammat.	Tavoite toteutui osittain.
12.12 Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa vähenee	Ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden määrä vähenee	Keskeyttäneiden määrä 496/ keskeyttämisprosentti 13,4 % (2020)	Keskeyttäneiden määrän väheneminen 10 prosentilla, noin 50 opiskelijalla	Katri Kalske	Keskeyttämisestä kohtaamiseen -hankkeeseen liittyviä opettajien koulutuksia on jatkettu. Opiskelijoiden ohjaukseen ja varhaiseen tukeen tarkoitettua mobiilisovellus Annieta on pilotoitu.	Varia: alle 20-vuotiaiden keskeyttäneiden määrä 1.1.-31.12.2021 on 194 opiskelijaa (13,7 %). Keskeyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista on 609 opiskelijaa (19,3 %).	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten							
13.1 Luodaan oppijoiden monikielisyyttä hyödyntävät opintopolut	Opintopolkujen rakentaminen	Ei ole luotuna yhteisiä, monikielisyyttä hyödyntäviä opintopolkuja.	Monikielisyyttä hyödyntävät opintopolut rakennettu varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.	Katri Kalske	Monikieliset ohjaajat ovat työskennelleet perusopetuksessa 10/2020 alkaen. Perusopetuksen opettajien osaamista kielitietoisuudessa on vahvistettu laajalla koulutustarjonnalla sekä lisäksi on kehitetty malleja, joissa oman äidinkielen opettaja ja luokanopettaja/aineopettaja työskentelevät työparina. Tarkasteltu myöhään maahan muuttaneiden koulupoluista on tehty ja on kason joryn käsittelyssä. Monikulttuurisuuskehryssä on valmisteltu valmistavan opetuksen prosessikuvausta esiopetuksesta toiselle asteelle. Varhaiskasvatuksessa kielitietoisen varhaiskasvatuksen kriteereiden koulutuskokonaisuus Oppiva- verkkoalustalle on käynnissä. Kahden uuden kieli- ja kulttuurikoordinaattorin rekrytointi on käynnistynyt. Kotikielellä lukemista on vahvistettu Lukunen- Lumoudu lukemisesta -hankkeen toimilla. Ruotsinkielinen kotouttamisverkosto on perustettu pääkaupunkiseudulle. Kaksikielisen opetuksen (englanti) kielikoe siirryttäessä kuudennelta luokalta yläkoulun 7. luokalle Vantaan kansainväliseen kouluun on poistettu.	Valmistavan opetuksen opintopolusta tehty prosessikuvaus. Lisäksi ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee							
15.1 Toimitilat ovat teknisesti kunnossa ja sisäilmaolosuhteet ovat vaatimusten mukaisia	Kohdekohtainen kunto-tarkastus ja olosuhdemittaus sekä tarpeellisia käyttäjä-kyselyitä	Kuntotarkastusten perusteella useissa kohteissa ollut korjattavaa ja olosuhdemittauksia kokeiltu 15 kohteessa.	Välitavoitteena 20 % kou-luista ja päiväkodeista on tutkitusti teknisesti kunnossa, eikä olosuhteissa ole oleellisia puutteita ja sisäilmaoireilu vähenee.	Tero Anttila	Vuoden aikana selvityksiä toteutettu useissa kohteissa tulevia peruskorjauksia varten tai uusien sisäilmaselvityspyyntöjen perusteella. Korjaustoimenpiteet perustuvat aikaisemmin tehtyihin sisäilmaselvityksiin ja tutkimuksiin. Merkittäviä sisäilmakorjauksia toteutettiin noin 10 kohteessa. Sisäilmaoireilun väheneminen on todettu sisäilmakyselyllä 8:ssa kohteessa vuoden aikana. Korjausten vaikuttavuutta seurataan myös kohdekohtaisilla palaute- ja olosuhdeseurantajärjestelmillä.	Vähintään 20 päiväkotia ja koulua (n. 10 %) on tutkitusti teknisesti kunnossa (korjattu tutkimusten edellyttämässä laajuudessa). Arvion mukaan yhteensä 230-250 koulu- ja päiväkotirakennuksesta ainakin noin 50 % tilanne on tällä hetkellä normaali (ei ilmoitusta, tutkimusten perusteella ei korjaustarvetta tai korjaus-ten jälkeen tilanne kunnossa). Kohdekohtaiset sisäilmakyselyn tulokset osoittavat, että koettu oireilu on vähentynyt korjausten ansiosta.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä							
Strateginen tavoite 17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava							
17.1 Kehitetään ja ylläpidetään poikkeusaikana luotuja virtuaalisia toimintamalleja	Toimintamallien lukumäärä	Uusi mittari	Poikkeusaikana luotuja toimintamalleja käytössä	Riikka Åstrand, Katri Kalske	Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla etäopetusta on tuettu ja kehitetty sekä käytössä olevia sähköisiä palveluita kehittämällä että tarjoamalla etäopetuksen tukea livenä, etänä, somessa ja verkkosivulla. Kuukausittain järjestetään tvt-asiantuntijoiden vetämiä digitapaamisia, joissa osaamista kehitetään. Lisäksi lukioissa on laadittu lukioiden yhteistä etäkurssitarjotinta sekä kehitetty etäopetuksen vuorovaikutuksellisuutta. Korona-avustuksella 31.7.2021 saakka palkatut opinto-ohjaajat sekä lukiopsykologi ovat kehittäneet virtuaalisia tukipalveluita. Opiskelijoiden ohjaukseen ja varhaiseen tukeen tarkoitettua Annie-sovellusta on pilotoitu Variassa ja lukiopilottia on suunniteltu. Kaupunkikulttuurin toimialalla kaikilla palvelualueilla on jatkunut vähintään yksi toimintamuoto (mm. aikuisopiston ja taiteen perusopetuksen etäopetus, asukastilojen virtuaalitapahtumat, virtuaalijumpat, Martinuksen instalivet ja digitaalinen nuorisotyö) Uusina toimintamuotoina on aloitettu kaupunginmuseon podcast, tpo:n hybridiopetuskokeilu ja Korttelilligan liikuntahaasteet.	Kasvatus- ja oppiminen: Sähköisiä välineitä ja palveluita ja digitukea kehitetään jatkuvasti etäopetuksen aikana, ja toimintamalleja koostetaan verkkoalustalle. Etäopetusta edistäviä toimintamalleja on noin 80 kpl. Kaupunkikulttuuri: 12 virtuaalista palvelumuotoa käytössä	Tavoite toteutui täysin.
Johdamme uudistuen ja osallistuen							
Strateginen tavoite 19. Johtaminen uudistuu muutoksissa							
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	Toimitalo on valmis vuonna 2024.	Monitilatoimistorakennuksen toteutuskilpailun alustava hankekuvaus ja kilpailu-ohjelma on hyväksytty. Kielotie 13 asemakaava-muutosehdotus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.8.2019 asetettavaksi nähtäville.	Uuden toimitalon urakoitsija on valittu ja toimitalon rakennussuunnittelu on käynnissä. Asemakaava-muutos on hyväksytty.	Tero Anttila	Uuden toimitalon urakoitsijaksi on valittu Lehto Tilat Oy. Asemakaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021 ja se on tullut voimaan 31.3.2021. Hankkeen urakka-sopimukset on allekirjoitettu. Rakennus-lupasuunnittelu on käynnissä.	Urakoitsija on valittu. Asemakaavamuutos on hyväksytty. Rakennussuunnittelu on käynnissä.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
19.2 Henkilöstöjohtamisen laatuhanke tuottaa henkilöstötyytyväisyyttä	Hankkeen loppukyselyn tulokset. Mukautettu NPS-indeksi varhaiskasvatuksen opettajilla, sosiaalityöntekijöillä ja lääkäreillä. (Mukautettu NPS-indeksi lasketaan niin, että passiiviset arviot 7-8 lasketaan positiivisiin arviointeihin 9-10 ja vain arvosanat 0-6 vähentävät indeksilukua.)	Mukautettu NPS-indeksit: Vantaan suositteleminen työnantajana varhaiskasvatuksen opettaja: 14 sosiaalityöntekijä: -23 lääkäri: 0	Mukautettu NPS-indeksit: varhaiskasvatuksen opettaja: 24 sosiaalityöntekijä: 0 lääkäri: 12	Katri Kalske ja Timo Aronkytö, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Ammattiryhmittäin palvelualueilla tehty kehittämistoimia. Esimies-valmennuksia toteutettu. Ammattiryhmittäin tuotettu uusintakartoitus edellisen vuoden tapaan. Aktiivisia toimia rekrytoinnin ja markkinoinnin eteen tehty erityisesti saatavuudeltaan haastavissa ammattiryhmissä.	Mukautettu NPS-indeksit: varhaiskasvatuksen opettaja: 9 sosiaalityöntekijä: 14 lääkäri: 36 Tavoite toteutuu lääkäreiden ja sosiaalityöntekijöiden osalta täysin, varhaiskasvatuksen opettajien osalta ei toteudu.	Tavoite toteutui osittain.
Strateginen tavoite 20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat							
20.1 Henkilöstön osaaminen kehittyy	Oppimistyöpäivät	33 787	30 000	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Toimialoilla koulutussuunnitelmien mukainen koulutustuotanto käynnistetty. Toimialojen osaamisen kehittämisen työryhmät avainroolissa. Henkilöstökoulutuksen järjestäjäkumppani Metropolia amk sekä uudet kilpailutetut strategiset kehittämiskumppanit. Koronatilanne vähentänyt lähikoulutusten määrää, koulutuksia pidetty etänä, osa siirrettiin keväältä syksyyn, mutta jouduttiin peruuttamaan. Verkko-oppimisalusta Oppiva otettu käyttöön verkkokoulutuksissa, jossa avattu muutamia kaupunkitasoisia koulutuksia. Tiedotettu säännöllisesti koulutusten merkitsemisestä Osumaan.	Oppimispäiviä vuonna 2021 toteutui yhteensä 20 828 päivää, joista ulkoisia koulutuksia 5 411 päivää ja sisäisiä 15 417 päivää. Vuonna 2021 oppimispäiviä työntekijää kohti toteutui 2,3 päivää. Tavoitteesta jäätiin, koulutuksia ei ole voitu toteuttaa täysimääräisesti koronan takia, paluu ns. normaaliin ei ole vielä alkanut. Verkkovalmennukset lisääntyneet huomattavasti.	Tavoite toteutui osittain.
20.2 Monimuotoiset työskentelytavat ja niiden johtaminen kehittyvät	Etätyöpäivien määrä ja etäjohtamisen valmennusten osallistujamäärä	Etätyöpäivien määrä 8 271 päivää 646 työntekijällä	Etätyöpäivien määrän lisääntyminen 30 %, esimiehet, joiden yksiköissä on etätyömahdollisuus ovat suorittaneet etäjohtamisen valmennuksen.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Etäjohtamisen valmennuksia on toteutettu etäjohtamiseen ja työhyvinvointiin liittyviä webinaareja esimiehille sekä avattu Oppiva verkko-oppimisympäristöön etäjohtamisen valmennuksia. Osa toimialoista on arvioinut omia etätyökokemuksiaan. Etätyöohjeet päivitetty, koronan vuoksi kaupunkitasoisia etätyölinjauksia tehty, joka nostaa etätyöpäivien määrän suureksi.	Etätyöpäivien määrän osalta tavoite toteutuu täysin. Vuonna 2021 etätyötä teki 1 896 henkilöä ja etätyöpäiviä yhteensä 175 224 päivää. Luvuissa on mukana esmikossa olleet etätyöpäivät. Etäjohtamisen valmennuksiin osallistunut 35 esimiestä, oppimistyöpäiviä yhteensä 28. Etäjohtamisen valmennusten osalta tavoite ei toteudu.	Tavoite toteutui osittain.
20.3 Sairaspoissaolot vähenevät	Sairaspoissaolo-prosentti	4,35 %	4,30 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Esimiesten työkyky- ja terveysjohtamista vahvistettu. Koronaepidemian jatkuttua toimittu tarkennettujen ohjeistusten mukaisesti, lisäten viestintää, vahvistaen työkyky- ja terveysjohtamista. Pitkittyneet poissaolot hallinnassa. Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijoilla tiedossa kaikki yli 90 päivää poissaolleet. Jatkosuunnitelma työkyvyn ja työssä jatkamisen tukemiseksi tehty yhteistyössä työterveyshuollon kanssa 91 %:lle.	Koko henkilöstön sairauspoissaolo-prosentti vuonna 2020 oli 4,46 ja vuonna 2021 oli 4,38. Sairauspoissaolot alenivat kaupunkitasolla, mutta vuoden 2021 tavoitetasoon ei päästy.	Tavoite toteutui osittain.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

10
Yleishallinto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 815	0	1 815	3 963	-2 148
Menot	-33 181	2 686	-30 495	-28 861	-1 634
Toimintakate	-31 367	2 686	-28 680	-24 898	-3 782

Toiminta ja keskeiset muutokset 2021

Yleishallinnon talousarvio koostuu mm. kunnallisen päätöksentekojärjestelmän ja muiden yleisluonteisten toimintojen ja erien kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen 2021

Yleishallinnon toimintatuotot toteutuivat 218 prosenttisesti ja toimintakulut 95 prosenttisesti. Tuottojen toteumaan sisältyy A-tulkkaus Oy:n myynnistä kirjattu myyntivoitto. Yleishallinnon toimintakate toteutui kokonaisuudessaan noin 3,8 milj. euroa talousarviota parempana.

10 10
Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Nelli Jääskeläinen **Puheenjohtaja: Niilo Kärki**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	267	-267
Menot	-549	-8	-557	-808	252
Toimintakate	-549	-8	-557	-541	-15

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaalla pidettiin kuntavaalit poikkeuksellisesti huhtikuun sijaan kesäkuussa 13.6.2021. Vaaleja siirrettiin kaksi kuukautta eteenpäin pahentuneen koronatilanteen vuoksi vain kuukautta ennen alkuperäistä ajankohtaa. Vaalien siirtämisen lisäksi eduskunta päätti pidentää ennakkoäänestysajan viikosta kahteen.

Koronaepidemia vaikutti voimakkaasti vaalijärjestelyihin. Uuden ajankohdan lisäksi terveysturvallisuus huomioitiin kaikessa toiminnassa, kuten äänestystiloissa, äänestäjien kohtaamisessa ja vaalitoimitsijoiden kouluttamisessa. Koronavirukseen altistuneille tai sairastuneille järjestettiin poikkeavia äänestystapoja.

Ennakkoäänestys toimitettiin 26.5.-8.6.2021. Tällöin oli mahdollista äänestää yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa, laitoksissa ja terveydellisistä syistä kotona. Yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja oli yhteensä neljätoista. Koronatilanteen vuoksi äänestyspaikkoja siirrettiin ulos siten, että ulkona pystyi äänestämään Myyrmäessä, Kivistössä, Koivukylässä, Tikkurilassa ja Tammistossa.

Heti kuntavaalien jälkeen eduskunta hyväksyi hyvinvointialueuudistusta koskevan hallituksen esityksen, ja näin ollen Vantaalla valmistauduttiin toimittamaan ensimmäistä kertaa aluevaalit tammikuussa 2022.

Talousarvion toteutuminen

Keskusvaalilautakunnan toimintakulut toteutuivat 145 prosenttisesti ylittäen talousarvion noin 0,8 milj. eurolla. Toimintakate toteutui 97 prosenttisesti, koska valtio poikkeuksellisesti korvasi kuntavaalien järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Talousarviossa kuntavaalien toimittamiseen oli varattu 556 684 euroa. Vaalien kokonaismenot olivat 778 080 euroa. Menoja lisäsi kahden viikon ennakkoäänestys yhden viikon sijasta, viisi ulkoäänestyspaikkaa sekä muut koronasuojaukseen liittyvät hankinnat. Tavanomaisesti kuntavaaleissa valtio ei korvaa vaalien järjestämisestä aiheutuvia kuluja. Vuoden 2021 kuntavaaleissa koronatilanteesta johtuen oikeusministeriö kuitenkin suoritti kertakorvauksena 1,4 euroa jokaiselta äänioikeutetulta kunnan asukkaalta. Korvaus oli 262 819 euroa ja saadun korvauksen jälkeen maksettavaksi jäi 511 069 euroa. Kuntavaalien vuosikate toteutui 92 prosenttisesti.

Vuonna 2021 aloitettiin tammikuun 2022 aluevaalien järjestelyt. Vuoden 2021 talousarvioon ei ole kirjattu aluevaaleja, sillä niiden järjestämisestä päätettiin vasta 1.7.2021. Vuonna 2021 aluevaalien menot olivat 30 209 euroa.

10 20
Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Puheenjohtaja: Antti Lindtman**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 461	0	-1 461	-1 166	-295
Toimintakate	-1 461	0	-1 461	-1 166	-295

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginvaltuuston kokoukset ja muut tilaisuudet järjestettiin syksylle ajoittunutta lyhyttä ajanjaksoa lukuun ottamatta ns. hybridikokousmallilla, jossa valtaosa osallistujista on kokouksessa etäyhteyden avulla.

Kaupunginvaltuuston kokouksia pidettiin vuoden 2021 aikana 10, samoin selostustilaisuuksia 10 ja iltakouluja 5. Valtuustovaliokunta puolestaan kokoontui 8 kertaa. Valtuuston koulutusseminaari järjestettiin webinaarina 19.-20.8.2021. Myös talousarvio- ja strategiaseminaari järjestettiin kaksipäiväisenä etätilaisuutena 26.-27.8.2021.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston toimintakulut toteutuivat 80 prosenttiseksi.

10 30
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus

Vastuuhenkilö: Sari Hännikäinen **Puheenjohtaja: Tuire Kaimio**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-640	0	-640	-604	-36
Toimintakate	-640	0	-640	-604	-36

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tarkastuslautakunta toimii kuntalain 410/2015 luvun 14 mukaan määräytyvien tehtävien sekä toiminta- ja arviointisuunnitelmansa mukaisesti. Tarkastuslautakunnan kokouksia oli 14. Arviointikertomus vuodelta 2020 hyväksyttiin lautakunnassa 27.4.2021.

Lautakunta käsittelee tilintarkastussuunnitelmaa yhteistyössä tilintarkastajan kanssa. Vastuullinen tilintarkastaja raportoi tarkastuksista lautakunnalle touko- ja joulukuussa.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu valtuustokaudella 2021–2025 yhteensä 13 jäsentä. Lautakunta ei ole jakautunut työryhmiin.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toimintakulut toteutuivat 94 prosenttisesti.

10 40
Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Puheenjohtaja: Sari Multala**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 757	0	1 757	3 645	-1 888
Menot	-14 763	2 694	-12 069	-10 575	-1 494
Toimintakate	-13 005	2 694	-10 311	-6 930	-3 381

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallituksen kokoukset järjestettiin lyhyttä syksylle ajoittunutta ajanjaksoa lukuun ottamatta hybridikokouksina etäyhteyksien välityksellä.

Kaupunginhallituksen kokouksia pidettiin 20, joista yksi ajoittui kokouksen keskeyttämisen jälkeen kahdelle eri päivälle. Iltakouluja järjestettiin 8. Kaupunginhallituksen konsernijaosto kokoontui 11 kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallituksen toimintatuotot toteutuivat 207 prosenttisesti ja toimintakulut toteutuivat 88 prosenttisesti.

10 50
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	57	0	57	51	7
Menot	-15 768	0	-15 768	-15 707	-61
Toimintakate	-15 711	0	-15 711	-15 656	-55

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Määrärahasta on maksettu kaupungin sopimusten mukaiset avustukset Tiedekeskussäätiölle ja Suomen kansallisoopperan vuotuinen käyttöavustus. Määrärahasta on maksettu HRI-hankkeen, kaupunkitalous-professuurin, kaupunkitutkimusinstituutin ja kaupunkiakatemian kustannukset. Lisäksi määrärahasta on maksettu Vantaan kaupungin maksuosuus aluepelastuslaitoksen kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot toteutuivat 89 prosenttisesti ja toimintakulut 100 prosenttisesti.

11
Kaupunkistrategia ja johto

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	13 045	0	13 045	10 312	2 733
Menot	-126 743	-9 655	-136 398	-123 074	-13 324
Toimintakate	-113 698	-9 655	-123 353	-112 761	-10 591

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala koostuu yleisjohdosta, talouden ja strategian, henkilöstön ja konsernipalveluiden, kasvupalveluiden ja kuntademokratian palvelualueista sekä viestinnän ja sisäisen tarkastuksen palveluyksiköistä. Toimialaan kuuluu lisäksi Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos.

Talousarvion toteutuminen 2021

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuotot toteutuivat 79 prosenttisesti ja toimintamenot toteutuivat 90 prosenttisesti.

11 10
Yleisjohto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	71	-71
Menot	-4 814	0	-4 814	-1 262	-3 552
Toimintakate	-4 814	0	-4 814	-1 190	-3 624

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yleisjohto sisältää kaupunginjohtajan ja toimialan yhteiset sekä kehitysprojektien toimintakulut.

Talousarvion toteutuminen

Yleisjohdon toimintakulut toteutuivat 26 prosenttisesti.

11 40
Talous ja strategia

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	924	0	924	784	140
Menot	-6 857	-17	-6 875	-6 354	-521
Toimintakate	-5 934	-17	-5 951	-5 570	-381

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talousohjauksen johdolla kehitettiin taloussuunnitteluprosessia poikkeavissa olosuhteissa. Koronapandemian jatkumisen lisäksi talousarviovalmisteluun vaikutti kuntavaalien siirtyminen, jonka vuoksi syksyn talousarvioaikataulua muutettiin ja kaupunginvaltuusto hyväksyi taloussuunnitelman 2022–2025 joulukuussa. Koronapandemian vaikutukset tulevat näkymään kaupungin taloudessa tulevina vuosina ja sen vuoksi syksyllä 2021 kaupunginhallituksessa hyväksyttiin toipumissuunnitelma koronapandemiasta palautumiselle ja palveluvelan hoitamiselle vuosille 2021–2023.

Kesällä 2021 päätettiin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen siirtymisestä hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta ja tähän muutokseen valmistauduttiin jo taloussuunnitelmassa 2022–2025. Vuonna 2020 aloitettu Vantaan talouden tasapainottamissuunnitelma huomioitiin taloussuunnitelmassa ja sen toteuttamista jatkettiin onnistuneesti.

Vuoden 2021 aikana vietiin läpi myös suuri tietojärjestelmäprojekti, kun siirryttiin käyttämään uutta taloussuunnittelun ja raportoinnin SAP BW/4Hana -ohjelmaa. Uudistuksen myötä Kompassi raportointijärjestelmästä luovuttiin vuoden lopussa ja tilalle otettiin Power BI -työkaluilla tuotetut raportit, joiden kehittäminen jatkuu vuonna 2022. Palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 valmistelu aloitettiin ja se tuodaan päätöksentekoon vuoden 2022 aikana.

Talouspalveluiden toimintaa kehitettiin lisäämällä automatisointia taloushallinnon manuaalitehtäviin ja jatkamalla tietojärjestelmien uudistamista. Aiemmin käyttöönotettuja automatisoituja prosesseja kehitettiin ja käyttöönotettiin uutta robotiikkaa myyntilaskutuksen sekä asiakas- ja toimittaja-avauksien tehtävissä. Konsernin taloushallinnon tietojärjestelmäarkkitehtuurin yhtenäistäminen eteni kahdeksan tytäryhtiön siirtyessä käyttämään emokaupungin kanssa yhtenäisiä järjestelmiä. Taloustehtävien keskit-

tämisen myötä sisäisen laskennan tukipalveluiden tarjoaminen laajeni kaikille oman toimialan palvelualueille. Kuntatalouden lakisääteisen tilastoinnin uudistus- ja tilastoraporttien muodostustyöt jatkuivat talousjärjestelmien muutostöillä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen perustamiseen on varauduttu läpikäymällä Talouspalveluiden prosessit ja määrittelemällä hyvinvointialueelle siirtyvät tehtävät sekä henkilöt.

Rahoitus ja riskienhallinta: Kaupungin nettolainanotto vuonna 2021 oli edelleen pandemiasta huolimatta negatiivinen. Kaupungin lainakanta supistui noin 9,5 milj. euroa ja pitkäaikainen lainakanta vuoden 2020 lopussa noin 849 milj. euroa. Velka/asukas ennustetaan olleen vuoden 2021 lopussa 3 530 euroa ja näin ollen laskeneen edelleen edellisestä vuodesta noin 87 euroa/asukas.

Rahoituksen ja riskienhallinnan yksikkö nosti uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 70 milj. euroa. Lainasalkun keskikorko painui vuonna 2021 ennätyksellisen alhaiseksi 0,18 prosenttiin ja kaupungin lainasalkun korkomenot alittivat vuonna 1,6 milj. euroa, mikä on alhaisin korkomeno euroaikana. Huolimatta ennätysalhaisesta korkomenosta lainasalkun suojausaste nousi ja korkoriskiasema parani edelleen edellisestä vuodesta.

Vuonna 2021 painopiste riskienhallinnassa siirrettiin sisäisen valvonnan kehittämiseen. Kehittämisaihioita tulevalle vuodelle kartoitettiin loppusyksystä toteutetulla kaupunkitasoisella sisäisen valvonnan Webropol- kyselyllä. Muutoin riskienhallinnan kehittämistä on jatkettu uudelleen organisoidun riskienhallinnan, turvallisuuden ja valmiuden kokonaisuuden mukaisilla linjauksilla.

Strategia ja tutkimus: Strategiatyössä merkittävin hanke oli uuden kaupunkistrategian laatiminen. Alkuvuodesta 2021 strategialaadinnassa osallistettiin eri sidosryhmät ja johtoryhmä määritteli strategian rungon. Alkusyksystä strategiaa työstettiin viranhaltijoista koostuvissa työryhmissä ja loppuvuodesta strategian viimeisteli luottamushenkilöistä koostunut neuvottelukunta. Strategia hyväksyttiin tammikuussa 2022.

Tutkimuspalveluiden kaikki vakanssit olivat täynnä vasta syksyllä 2021, mikä vaikutti vuoden toimintaan. VM:n rahoittama hanke uuden väestöennustemallin laatimiseksi eteni, mutta hanke on hieman myöhässä. Tavoitteena on, että se valmistuu keväällä 2022.

Edunvalvonnassa on korostunut valmistautuminen hyvinvointialueuudistukseen. Työnjakoon on vaikuttanut myös pitkittynyt covid19- pandemia ja edunvalvontatiimi on osallistunut myös häiriötilannejohtamiseen. Matkustusrajoitukset ovat vaikuttaneet kansainväliseen toimintaan.

Talousarvion toteutuminen

Talouden ja strategian palvelualueen toimintatuottojen toteuma oli noin 0,8 milj. euroa ja toimintatuotot toteutuivat 85 prosenttisesti. Toimintatulojen alitus johtuu A-Tulkkaus Oy:n myynnistä, joka ei ollut tiedossa vuoden 2021 talousarviota laadittaessa. Toimintakulujen toteuma oli noin 6,4 milj. euroa ja toimintakulut toteutuivat 92 prosenttisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – palvelukeskus	38 758	32 200	44 888
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – koko kaupunki	6 986	6 300	8 441
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – palvelukeskus	47 993	65 600	37 415
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – koko kaupunki	19 500	24 800	25 673
Kirjanpitotehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	11,9	11,5	10,1

11 50
Henkilöstö ja konsernipalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 561	0	4 561	3 986	574
Menot	-65 172	-1 688	-66 860	-62 912	-3 948
Toimintakate	-60 612	-1 688	-62 300	-58 926	-3 374

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Poikkeusolot ovat vaikuttaneet kehittämis- ja työhyvinvointipalveluiden palvelutuotantoon. Pääosa henkilöstön valmennuksista, koulutuksista ja kehittämis- ja työkykypalveluista on toteutettu etävalmennuksena. Uusia palvelutuotteita on luotu sekä esimiehille, että työyhteisöihin tueksi myös uuteen normaaliin paluulle. Vuoden alussa Vantaalla vaihtui henkilöstökoulutuksen järjestäjäkumppani, yhteistyö valitun kumppanin Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa on käynnistynyt sujuvasti ja osaamisen kehittämisen vuosikellot toimialoilla ovat toiminnassa. Toimintaa kehitetään vahvasti hankkeiden kautta ja kehittämispalveluissa on saatu ulkoista kehittämisrahaa kahteen hankkeeseen. Kestävä työkyky – mielen hyvinvointi -hanke sai Kevan rahoitusta ja käynnistyi syksyn 2021 aikana. Hanke jatkuu vuosina 2022–2023. Hankkeen tavoitteena on luoda mielen hyvinvointiin liittyviä tukipalveluita varhaiseen vaiheeseen. Toinen hanke, Opi arjessa – työpaikasta oppimisympäristöksi, on toteutettu yhteistyössä Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa. Opi arjessa -hankkeessa rakennettiin työssä oppimisen mallia Vantaan kaupungille palvelumuotoilun avulla vuoden 2021 aikana. Tavoitteena oli löytää suunnitelmallinen tapa tukea eri työyksiköitä kasvamaan työpaikoista oppimisympäristöiksi luomalla valmiuksia ja työkaluja työyksiköiden systemaattiseen ja ketterään työssä oppimiseen. Kielotie13 uuden toimitilan muutosjohtamisen tukea on rakennettu ja toteutettu integroiden muutostuki rakentajan osallistavan suunnittelun prosessiin.

Toimialojen hr-palveluissa on käynnistynyt projekti, jossa valmistaudutaan hr- ja palkkajärjestelmän vaihtumiseen syksyllä 2022. Uusi hr- ja palkkajärjestelmä muuttaa sekä esimiesten että hr-henkilöstön toimintatapoja arjen työtehtävissä käyttöönoton myötä. Myös työntekijöiden toimintatavat tulevat muuttumaan yhä laajempien roolikohtaisten palvelujen myötä. Muutosta tullaan valmistelemaan tiiviissä yhteistyössä toimialojen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen osalta on valmisteltu erillistä ratkaisua hr-järjestelmämuutokseen liittyen, jossa Hus Asvia tuottaa jatkossa hr- ja palkanlaskentapalvelut sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle. Muutoksen myötä edellä mainittujen toimintojen palkanmaksupalvelua sekä Titania-pääkäyttäjäpalveluja tuottava henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella Hus Asvian palvelukseen alkuvuodesta 2022. Ratkaisun avulla myös varmistetaan tulevan Vantaa-Keravan hyvinvointialueen palkanmaksu 1.1.2023 lähtien. Edellä mainittujen muutosten vaikutuksesta on vuoden 2021 aikana lähdetty myös valmistelemaan henkilöstöpalvelujen toimintatapamuutosta sekä organisaatiomuutosta muuttuvaan tilanteeseen soveltuvaksi.

Sote hankintatiimin ja sote palveluhankintojen siirtyminen vuoden 2021 alusta hankinta palveluyksikköön on edellyttänyt prosessien läpikäyntiä ja yhtenäistämistä ja on haasteista huolimatta onnistunut hyvin. Kilpailuttamisjärjestelmän ja sopimushallinnan uudet versiot on otettu käyttöön ja suunnitteluosion käyttöönotto on aloitettu. Thinking portfolion hankintojen toiminnot on otettu käyttöön. Henkilöstöruokailun maksamisjärjestelmän prosessikuvausten laadinta on aloitettu yhteistyössä tietohallinnon ja talouspalvelujen kanssa ja vastuut selkeytetty. Sähköistä tilausjärjestelmää on laajennettu ja aluekeittiömallin käyttöönoton mahdollisuuksia sekä kustannuksia selvitetty. Hankinta on osallistunut Julkisten hankintojen vauhdittamisohjelman (Hankinta Suomi) tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseen liittyviin eri työryhmiin ja tilaisuuksiin. Lisäksi on tehty hyvinvointialueelle siirrettävien ja jaettavien sopimusten kartoittamista.

Tietohallinnon oman toiminnan keskeisimpiä toiminnan uudistuksia ovat olleet ITSM järjestelmän ja IT-palvelukanavan käytön laajentaminen. Työn seurauksena kehitettiin tietohallinnon kykyä vastata Vantaan työntekijöiden IT-palvelutarpeisiin, hallita IT-omaisuutta ja kehittää toimittajaohjausta. Toinen merkittävä tehtävä oli toisen asteen oppilaiden tietokoneiden hankkiminen, asentaminen sekä näiden hallinta- ja tukiprosessien käyttöönotto. Lisäksi jatkettiin Hyötyjenhallinta projektia, jonka tavoitteena on investointiohjelman hyötyjen selkeämpi realisoituminen tulevina vuosina. Vuoden 2021 aikana kehitettiin toimintamallit investoinnin elinkaaren kattavaan hyötyjen arviointiin, mittaamiseen ja seurantaan. Investointiohjelman isoimmista hankkeista Digione laajentui seitsemän kaupungin hankkeeksi. Vuoden 2021 aikana saatiin keskeiset isot hankinnat tehtyä tuleville vuosille ja Vantaan oma kehitystyö hankkeessa etenee suunnitelman mukaan.

Alkuvuodesta hyväksyttiin konsernijaostossa ja kaupunginhallituksessa loppujen kaupungin konserniyhtiöiden yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset. Lisäksi valmisteltiin konsernijaoston hyväksyttäväksi malliyhtiöjärjestykset kaupunkikonsernin osakeyhtiöille ja kiinteistöosakeyhtiöille. Yhtiöjärjestykset muutettiin vastaamaan malliyhtiöjärjestystä vuoden 2021 aikana kaikissa kaupungin kokonaan omistamissa yhtiöissä ja myös osassa muiden tahojen kanssa omistettuja yhtiöitä. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n osalta omistajapoliittista linjausta tai yhtiöjärjestystä ei vielä valmisteltu, sillä talousarvioneuvottelutuloksen mukaisesti kevään 2021 aikana tehtiin selvitys Vantaan puhtaus, ateria ja kiinteistöpalveluiden järjestämisen tulevaisuudesta. Selvitystä päätettiin jatkaa konsernijaoston tilaamalla uudella selvityksellä.

Hallituksen jäsenten osaamisen kehittämiseksi kilpailutettu Vantaan kaupungin oma hallitusosaajakoulutus käynnistyi ja ensimmäinen yhteensä 7 kerran koulutuskokonaisuus toteutettiin vuoden 2021 aikana.

Konsernirakenteen tiivistäminen eteni ja vuoden 2021 aikana käynnistettiin kahden yhtiön purku selvitystilan kautta. Lisäksi tuottavuus- ja kasvuohjelman satunnaisten tuottojen keräämistä edistettiin A-Tulkkaus Oy:n myynnillä ja neljän sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevan kohteen myynnillä VAV Hoiva-asunnot Oy:lle. Myös Vantaan Työterveys Oy:n ja Kaunialan Sairaala Oy:n myyntiprojektien valmistelu eteni suunnitellun mukaisesti. Molemmissa projekteissa tavoitteena on, että kaupunki myy omistuksensa kevään 2022 aikana.

Keväällä 2021 konsernijaosto päätti laatia vertailevan selvityksen kuusikkokuntien konserniohjauksesta ja viestinnästä. Selvitys valmistui elokuussa 2021 ja sitä täydennettiin erillisellä hallintosääntöjen toimivaltamääräyksiä koskeneella yhteenvedolla. Selvityksien havaintojen perusteella hyväksyttiin joulukuussa 2021 konsernijaostossa suunnitelma konserniohjauksen kehittämistoimista. Lisäksi valmisteltiin päätöksentekoon hallintosäännön muutos, jolla konsernijaostolle tulee jatkossa toimivaltaa myös elinkeino- ja kilpailukykyasioissa.

Talousarvion toteutuminen

Henkilöstö- ja konsernipalveluiden toimintatuotot olivat vuonna 2021 noin 3,99 milj. euroa ja toimintakulut noin 62,91 milj. euroa. Talousarvioon nähden tuotot alittuivat noin 574 000 euroa. Kulut puolestaan alittivat talousarvion noin 3,95 milj. euroa.

Korona vähensi ateriapalveluiden määrää huomattavasti ja aiheutti valtaosan alituksesta toimintatuottoihin.

Merkittävin alitus toimintakuluissa oli Apotti, joka jäi talousarviosta yhteensä 1,75 milj. euroa. Tämän lisäksi kulujen alitus muodostui pääasiassa valmennus- ja ruokailukustannuksista, joiden toteumat olivat pieniä koronasta johtuen.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Henkilöstöhallinto			
Kaupunkistrategia ja johto toimialan prosenttiosuus koko kaupungin henkilöstöstä (poislukien työllisyyspalvelut ja Kupela)	3,3 %	3,3 %	3,5 %
Työterveyshuollon kustannukset, euroa / työntekijä	340	360	326
Palkkalaskelman hinta			
Muut sopimusalat (KVTES)	11,8	10	11,7
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	17,8	19,4	17,4
Tikettimäärä			
- keskimäärin kuukaudessa	2 651	2 500	5 913*
* sote tullut mukaan v.2021. Vuoden 2021 toteuma ilman sotea 3 333 kpl			
Tietohallinto			
Työasemamäärä hallinto			
- kannettavat ja työasemat, kpl	8 290	8 200	7 189
Työasemamäärä opetus			
- kannettavat ja työasemat, kpl	23 663***	23 800***	27 009
(*Chromebookit laskettu mukaan)			
Asiakastyytyväisyys			
- ServiceDesk (1-5)	4,5	4,5	7,9 [1)]
Tikettimäärä			
- keskimäärin kuukaudessa	6 635	6 700	6 144 [1)]
IT-investointien onnistunut läpivienti			
- budjettitoteuma	88 %	-	64% [2)]

1) Tiedonlähde ja määrittely vaihtuneet Vantaa ITSM järjestelmään.
2) Investointimenoja alensi DigiOne-hankkeen vuosien 2019–2021 kulujen (n. 2 milj. euroa) siirto keskeneräisestä käyttöomaisuudesta vaihto-omaisuuteen.

11 60
Kasvupalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	7 206	0	7 206	5 329	1 876
Menot	-44 150	-7 907	-52 057	-47 014	-5 042
Toimintakate	-36 944	-7 907	-44 851	-41 685	-3 166

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkitasoisesti palveleva hanketoimisto aloitti toimintansa 1.4.2021, vahvistaen hankkeilla tapahtuvaa kaupunkikehittämistä edistämällä EU-rahoitteisten hankkeiden käynnistymistä. Hanketoimisto vahvistaa sisäisiä verkostoja ja sisäistä yhteistyötä sekä tukee kehittämisessä keskeisen tiedon avointa kulkemista toimialojen ja kaupungin ulkopuolisten sidosryhmien välillä.

Smart Vantaa -konseptin kehittämisen koordinointia on jatkettu, jonka osina on työstetty Aviapoliksen alueen sekä Oppimiskampus -hankkeen kehitystyötä. Kaupunkitasoisen Oppimiskampus-hankkeen tavoitteena on osaamislähtöisen vantaalaisen kehittämismallin eteenpäin vieminen. Hankkeen hankepäällikkö aloitti 17.5.2021, vastaten Kasvupalveluiden palvelualueen puolesta hankkeen valmistelun ja suunnittelun koordinaatiosta sekä elinvoiman alatyöryhmän kehitysprosesseista.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021, mikä on merkinnyt voimakasta toiminnan prosessien uudelleenorganisointia ja yhdessä koronakriisin aiheuttaman työttömyyslukujen nousun myötä merkittävästi kasvavaa asiakasmäärää ja kunnan viranomaisvastuun kasvamista. TE-hallinnosta kuntakokeiluun siirtyneiden asiakaspalveluresurssien vajaus ja sen myötä uusien työntekijöiden jatkuva rekrytointi sekä perehdytys hidasti kuntakokeilun palveluohjausta pitkään.

Uudelleenorganisoinnin jatkumista ja asiakaspalveluresurssin vahvistamista edellyttää myös toukokuussa 2022 voimaan astuva Pohjoismainen työvoimapalveluiden malli, johon liittyvä valmistelu on aloitettu jo vuoden 2021 aikana. Uuden lainsäädännön myötä asiakkaiden lakisääteisten tapaamiskertojen määrät lisääntyvät. Tavoitteena on asiakkaiden vahvempi tukeminen työttömyyden alkuvaiheessa.

Barona Oy:n kanssa aloitettiin loppuvuodesta vaikuttavuuspilotti, jonka kohderyhmänä ovat Vantaan kaupungin työllisyyden kuntakokeilun nuoret (alle 30-vuotiaat) sekä vieraskieliset asiakkaat, jotka ovat olleet 100–299 päivää työttömänä. Pilottiin valitaan enintään 750 asiakasta sekä vastaavan kokoinen verrokkiryhmä. Pilotin tavoitteena on luoda, mallintaa ja testata työllisyyden hoitoon uudenlainen vaikuttavuuteen perustava malli, jossa operaattoritoiminta ja operaation rahoituksen hankkiminen on yhdistetty, ja jossa vaikuttavuuden rahoitusmekanismina toimivat kunnalle syntyvät säästöt kunnan maksamasta työmarkkinatuen maksuosuudesta. Pilotin tavoitteena on löytää uusia toimintatapoja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseksi sekä estää kohderyhmään kuuluvien henkilöiden työttömyyden pitkittyminen sekä päätyminen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelle. Pilotin tavoitteena on asiakkaan mahdollisimman nopea työllistyminen, työssä pysyminen, opiskelun aloitus tai muu sellainen ratkaisu, joka estää asiakkaan siirtymisen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelle tai poistaa asiakkaan kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelta. Sopimus on voimassa 30.6.2023 asti. Kokeilun enimmäishinta on 399 000 euroa ja kaikissa tapauksissa kustannus alittaa työmarkkinatuen kautta tulevat maksut kaupungille.

Talousarvion toteutuminen

Kasvupalveluiden toimintatuotot vuonna 2021 olivat noin 5,3 milj. euroa (74 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 47 milj. euroa (90 % talousarviosta). Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi huomattavasti, johtuen pitkäaikaistyöttömyyden voimakkaasta kasvusta koronakriisin myötä. Kokonaisuudessaan talousarvio kuitenkin alitettiin noin 3 milj. eurolla, henkilöstökuluissa, palveluiden ostoissa ja tukityöllistämisessä tehdyillä säästöillä.

Kasvupalveluiden hallinnon toimintatuotot olivat noin 344 000 euroa (121 % talousarvioon nähden) ja toimintakulut noin 1 milj. euroa (102 % talousarvioon nähden). Talousarvio ylitettiin hankkeiden jatkumisen myötä. Hankerahoitusta saatiin budjetoitua enemmän, samalla hankkeiden jatkumiseen liittyviä henkilöstökuluja syntyi budjetoitua enemmän.

Elinkeinopalveluiden kumulatiiviset toimintatuotot vuonna 2021 olivat noin 867 000 euroa (47 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 2,3 milj. euroa (59 % talousarviosta). Talousarvion alittaminen johtui pitkälti siitä, ettei hankkeita olla koronakriisin myötä päästy toteuttaman suunnitellulla tavalla ja sen myötä ostopalveluja on käytetty ja avustuksia on saatu vähemmän.

Työllisyyspalveluiden kumulatiiviset toimintatuotot vuonna 2021 olivat noin 4,1 milj. euroa (81 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 43,7 milj. euroa (93 % talousarviosta). Toimintatuotot laskivat pitkälti valtionavustusten vähäisemmän määrän vuoksi, johtuen tukityöllistämisen vähentymisestä työllisyyden kuntakokeilun alkuvaiheen asiakaspalveluresurssivajauksen ja sen myötä palveluohjauksen hidastumisen vuoksi. Kuntakokeilun alkuvaiheessa 1.3.2021 valtion TE-hallinnolta jäi siirtymättä noin 30 prosenttia kuntaan allokoiduista henkilöstöresursseista, jonka myötä kuntakokeiluun tehtiin kevään ja kesän yli jatkuvaa rekrytointia ja uusien työntekijöiden perehdytystä, mikä oli palveluohjauksen hidastumisen syynä - samoin kuin koronakriisin aiheuttama voimakas asiakasmäärän kasvu. Myös myyntituotot laskivat toimintojen ollessa välillä koronarajoitusten vuoksi kiinni.

Toimintakulut ylitettiin työmarkkinatuen kuntaosuuden voimakkaan kasvun myötä, mutta säästöjä saatiin henkilöstökulujen ja ostopalveluiden osalta. Tukityöllistämisen osalta jäi käyttämättä 1,7 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Elinkeinopalvelut			
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	542	500	565
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	2 416	1 700	2 161
Työllisyyspalvelut			
Ohjaukset kuntouttavaan työtoimintaan (uudet asiakkaat)	745	-	653
Työttömien nuorten 15–24-vuotiaiden virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen (%)	47 %	25 %	52 %
Pitkäaikaistyöttömyys	4 115		6 724
Vieraskielisten työttömyys	6 294	-	5 917

11 80
Kuntademokratia

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5	0	5	62	-57
Menot	-3 053	-21	-3 074	-3 279	205
Toimintakate	-3 048	-21	-3 069	-3 217	148

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Korona vaikutti edelleen kuntademokratian palvelualueen yksiköiden ja tiimien toimintaan. Pääosa henkilöstöstä työskenteli lyhyttä syksylle ajoittunutta jaksoa lukuun ottamatta pitkälti etänä. Palvelualueen tuloskortin vuoden 2021 tavoitteet toteutuivat pandemiasta huolimatta kuitenkin varsin hyvin.

Kuntavaalien siirtymisen myötä myös valtuustokauden vaihdoksen aikataulut muuttuivat. Kuntavaalit järjestettiin 13.6.2021 ja uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021. Näin ollen vaalien ja valtuustokauden alun välinen aika oli selvästi normaalia lyhyempi ja ajoittui keskelle kesää.

Lakiasioiden ja päätösvalmistelun palveluyksikössä tämä vaikeutti heikkenevän koronatilanteen ohella huomattavasti valtuustokauden vaihdokseen liittyviä teknisiä valmisteluja (mm. ICT) ja uusien luottamushenkilöiden koulutusten järjestämistä. Esimerkiksi elokuun valtuustoseminaarit jouduttiin muuttamaan webinaareiksi. Luottamushenkilökoulutusta järjestettiin myös kaupungin uuden sähköisen koulutusportaalin, Oppivan, välityksellä itseopiskeluna. Koronatilanteen hoitoon liittyvä lainsäädäntövalmistelu ja päätökset lisäsivät huomattavasti lakiasioiden ja päätösvalmistelun yksikön lakimiesten työmäärää.

Tiedonhallinnan tiimissä laadittiin yhteistyössä Tietohallinnon tietojärjestelmäarkkitehtien kanssa uuden tiedonhallintalain edellyttämä tiedonhallintamalli. Asianhallintajärjestelmä Astassa otettiin käyttöön uusi, käyttäjäystävällisempi Valmu-viranhaltijapäätössovellus. Kaupunkitasoisessa lomakesuunnittelussa siirryttiin uuden tietojärjestelmän käyttöön lomakkeiden luomisessa.

Tiedonhallintalain edellyttämä sähköinen arkisto kilpailutettiin **kaupunginarkiston** ja tiedonhallinnan tiimien yhteistyönä. Järjestelmän käyttöönoton valmistelu aloitettiin vuoden 2021 lopulla. Tavoitteena on tulevaisuudessa siirtyä kokonaan sähköiseen pysyväisarkistoon nykyisen paperisen arkistoinnin sijasta.

Kaupunkiturvallisuuden tiimissä pandemian hoitoon liittyvän johtokeskuksen ja häiriötilannejohtoryhmän toiminta sekä viranomaisyhteistyö veivät edelleen paljon resursseja. Kaupungin valmiusohje, kaupunkistrategian ja johdon toimialan valmiussuunnitelma ja kaupunkitasoinen turvallisuussuunnitelma kuitenkin uudistettiin vuoden aikana. Tiimiin siirtyi vuoden alussa kaksi turvallisuusasiantuntijaa kasvatuksen ja oppimisen toimialalta. Tiimi järjesti laajan, kaupunkitasoisen koulutuksen radikalisoitumisen tunnistamisesta valtion rahoituksella. Poliisikoordinaattorisopimusta Itä-Uudenmaan poliisin kanssa uudistettiin.

Uuden toimialatasoisen **PR- ja assistenttitiimin** toimintamalleja hiottiin, muun muassa muiden toimialojen kanssa aloitettiin laaja henkilöstön koulutuskokonaisuus. Koronatilanteen vuoksi kaupungin PR-toiminta oli vähäistä. Julkisten tilojen sulut vaikuttivat kaupungintalolla **tukipalvelutiimin** toimintaan.

Kuntademokratian palvelualueella toimii kaupungin **vaalitoimisto**, josta käsin johdetaan noin 850 henkilön valtakunnallisten vaalien projektit. Vuoden 2021 kuntavaalien järjestäminen oli poikkeuksellisen hankalaa vaalien siirtymisen ja koronan aiheuttamien turvallisuushaasteiden vuoksi. Vaalijärjestelyt sujuivat kuitenkin erittäin hyvin. Kesäkuun kuntavaalien jälkeen aloitettiin heti elokuussa ensimmäisten, 23.1.2022 pidettävien aluevaalien järjestelyt.

Talousarvion toteutuminen

Palvelualueen toimintakulut olivat 107 prosenttia budjetoidusta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettävien koulutusten lukumäärä	14	16	32
Osallistujamäärä luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettäviin koulutuksiin	90	-	-
Käännöstyöt	2 981	3 060	3 490

Osa koulutuksista siirtyi sähköiseen Oppiva-portaaliin itseopiskeluna suoritettavaksi.

11 70
Viestintä

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	350	0	350	80	270
Menot	-2 291	-22	-2 313	-1 883	-430
Toimintakate	-1 941	-22	-1 963	-1 803	-160

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupungin viestintä ja markkinointi keskittyivät vuoden aikana koronapandemian hoitoon ja viestintään. Koronan vuoksi markkinointia kevennettiin ja resursseja suunnattiin pandemiaviestintään. Koronaviestinnässä kehitettiin erityisesti monikielistä ja monikanavaista viestintää saavutettavuuden parantamiseksi. Kaupungin verkkosivujen uudistus eteni aikataulussa. Kaupungin viestintäjohtaja jäi eläkkeelle ja uusi viestintäjohtaja aloitti työnsä toukokuussa 2021.

Talousarvion toteutuminen

Koronapandemian aiheuttamista toiminnan muutoksista johtuen viestintä alitti talousarvion. Kaupungin viestintä- ja markkinointitoimenpiteet keskittyivät vuoden aikana koronaviestintään, minkä vuoksi suunniteltuja markkinointi- ja matkailukampanjoita jäi toteutumatta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Viestinnän ja markkinoinnin nettokustannukset €/ asukas	6,8	8,3	7,5

Tunnusluku sisältää viestinnän, aluemarkkinoinnin ja matkailun menot ja tulot.

11 30
Sisäinen tarkastus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-406	0	-406	-370	-35
Toimintakate	-406	0	-406	-370	-35

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Sisäinen tarkastus avusti kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Vuosisuunnitelma toteutui lähes suunnitellusti.

Toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Talousarvion toteutuminen

Sisäisen tarkastuksen talousarvio alittui.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2021	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	**41 585**	**0**	**41 585**	**41 602**	**-17**
Liiketoiminnan muut tulot	0	0	0	752	-752
Materiaalit ja palvelut	-5 686	0	-5 686	-5 623	-63
Henkilöstömenot	-27 717	0	-27 717	-27 839	122
Poistot ja arvonalentumiset	-1 971	0	-1 971	-1 496	-476
Liiketoiminnan muut menot	-6 211	0	-6 211	-5 911	-300
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**0**	**0**	**0**	**1 486**	**-1 486**
Muut rahoitustulot	0	0	0	4	-4
Muut rahoitusmenot	0	0	0	-1	1
Rahoitustulot ja -menot	0	0	0	3	-3
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0**	**0**	**0**	**1 489**	**-1 489**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	303	-303
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**0**	**0**	**1 792**	**-1 792**

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on kyennyt saavuttamaan vuoden 2021 aikana sille asetetut tavoitteet lähes kaikilla osa-alueilla. Pelastustoiminnan tehtävämäärät, 7 876 pelastustoimen tehtävää, ovat palanneet koronapandemiaa edeltäneelle ajalle. Vuoden 2021 pelastuslaitoksella oli kolme suuronnettomuudeksi luokiteltua onnettomuutta ja lisäksi pelastuslaitos osallistui Kalajoen maastopalojen sammuttamiseen.

Ensihoidon tehtävämäärät, 40 901 ensihoidon tehtävää, ovat ylittäneet jo koronapandemiaa edeltävän ajan ensihoidon tehtävämäärät 3,5 prosenttia. Eräiden ensihoitoyksiköiden kuormitusaste on noussut jo niin korkeaksi, että on kiireellisesti ryhdyttävä neuvotteluihin tilanteen korjaamiseksi HUS Akuutin kanssa, joka vastaa ensihoidon järjestämisestä ja rahoituksesta.

Palotarkastusten määrässä pelastuslaitos on kokonaisuutena koronapandemiaa edeltäneiden vuosien kanssa samalla tasolla. Pelastuslaitos on jatkanut asiakirjavalvontaa tavanomaisten fyysisten palotarkastusten rinnalla.

Vuonna 2021 turvallisuuskoulutuksien ja tavoitettujen henkilöiden määrä nousi hieman 2020 tasosta. Koronapandemia on rajoittanut tänäkin vuonna koulutustoimintaa ja koulutuksia on pyritty toteuttamaan etäkoulutuksina.

Pelastuslaitoksen henkilöstön työkuormaa on lisännyt koronapandemian tuomien haasteiden ja muutosten lisäksi esimerkiksi hyvinvointialuevalmistelu, uusien tietojärjestelmien käyttöönotto sekä näistä johtuen tapahtuneet muutokset organisaatiossa ja avainhenkilöiden pois jäämiset. Tästä johtuen osa tunnistetuista kehittämiskohteista on edennyt hitaasti.

Pelastuslaitoksella on ollut jo muutaman vuoden ajan haasteita rekrytoida riittävästi pelastajia sijaisiksi kesälomakaudelle. Vuoden 2021 aikana haasteeksi on lisäksi noussut, ettei pelastuslaitos ole kyennyt rekrytoimaan enää riittävästi pelastustoimen päällystöäkään, palomestareita ja palopäälliköitä. Ongelmat pelastustoimen henkilöstön saatavuudessa on lisännyt ylitöitä ja aiheuttanut merkittävästi kuormitusta pelastustoimen ja ensihoidon päällystössä sekä pelastuslaitoksen hallinnossa.

Pelastuslaitos on pyrkinyt kehittämään työhyvinvointia ja yhdenvertaisuutta laitoksen toiminnassa esimerkiksi ottamalla vahvasti kantaa häirinnän ja syrjinnän nollatoleranssiin.

Keväällä pelastuslaitoksen hallintoa työllisti Lounais-Suomen aluehallintoviraston operatiivisen henkilöstön työajan poikkeuslupapäätökset, jotka eivät olleet hakemusten mukaisia. Pelastuslaitos haki oikaisuvaatimuksella muutoksia poikkeuslupapäätöksiin Työneuvostolta ja muutokset saatiin lähes oikaisuvaatimusten mukaisina maaliskuussa. Työneuvoston odotettua pidemmän oikaisuvaatimusten käsittelyajan johdosta ensihoitajien kokonaispalkkauksen paikallisen sopimuksen irtisanomisaika päättyi ja sen seurauksena ensihoitajien kokonaispalkkauksen paikallinen sopimus jouduttiin neuvottelemaan uudelleen ja huomioimaan siinä vuoden 2007 kunnallisen virkaehtosopimuksen säädökset, jotka heikentävät ensihoitajien palkkausta sairausloman ja perhevapaiden aikana. Tämä on aiheuttanut ensihoitajien keskuudessa huomattavaa tyytymättömyyttä. Tämä ensihoitajien kokonaispalkkauksen paikallisen sopimuksen selvittely jatkuu edelleen vielä vuoden 2022 puolella.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi päätöksen Keski-Uudenmaan pelastustoimen antaman selvityksen pohjalta huomattavista toimintavalmiuden puutteista Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueella. Päätöksessä aluehallintovirasto edellyttää pelastustoimen noudattavan selvityksessä kerrottuja toimintavalmiuden parannuskeinoja täsmällisesti. Valmistelut asemaverkoston tihentämiseksi on aloitettu Vantaan Tilakeskuksen kanssa. Tikkurilan ja Myyrmäen valmiusasemien tarveselvitykset on hyväksytty. Myös Mäntsälän paloaseman sisäilmaongelmien ratkaisuksi käynnistettiin yhdessä Mäntsälän kunnan kanssa väistötilojen suunnittelu.

Talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio jakaantuu kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle. Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Vuonna 2021 pelastuslaitoksen liikeylijäämä oli yhteensä 1 486 048,18 euroa. Lopulliseksi tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 1 791 965,88 euroa. Liikeylijäämä muodostui lähinnä muissa tuotoissa olevista budjetoimattomista myydyistä autoista, koronatuista ja hankerahoituksista. Liikeylijäämään vaikutti myös, etteivät poistot toteutuneet suunniteltujen mukaisesti, autot valmistuvat ennakoitua myöhemmin. Henkilöstömenot olivat suunniteltua suuremmat hankkeista aiheutuneiden kustannusten takia.

Pelastustoimen liikevaihto oli 30,4 milj. euroa (29,3 milj. euroa vuonna 2020). Liikevaihto alittui 0,1 milj. euroa. Toimintakulut olivat 28,1 milj. euroa (27,3 milj. euroa vuonna 2020). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,4 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämä oli 1 447 431,38 euroa.

Ensihoidon osalta liikevaihto oli 11,3 milj. euroa (10,7 milj. euroa vuonna 2020). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa (3,7 milj. euroa vuonna 2020). Hyvinkään sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,9 milj. euroa (2,2 milj. euroa vuonna 2020). HYKS-Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,8 milj. euroa (1,6 milj. euroa vuonna 2020). Ensihoidon toimintakulut olivat 11,3 milj. euroa (10,7 milj. euroa vuonna 2020).

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2021	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-569**	**805**	**-1 374**
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-2 671	2 671
Rahavarojen muutos	**-569**	**-1 866**	**1 297**

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 804 564 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos -1 866 424 euroa laskee rahavarojen määrän 534 147,84 euroon.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2021	Toteutuma	Ylitys/alitus
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	-1 890	-2 074	184
Muu pelastus- ja huoltokalusto	-100	-84	-16
Asemakalusto	-120	-11	-109
Johtokeskukset	-100	0	-100
Väestönsuojelujärjestelmät	-40	-44	4
Tietojärjestelmät	-50	-87	37
Investoinnit yhteensä	**-2 300**	**-2 300**	**0**
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	120	-120
Investoinnit netto	**-2 300**	**-2 180**	**-120**

Vantaan valtuuston asettama sitova tavoite investoinneille oli 2,3 milj. euroa. Investointien sitova tavoite toteutui, kun investointeihin kului 2 300 504,50 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 120 000 euroa jälkeen olivat 2 180 504,50 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Valvontakäynnit ja paloturvallisuuden itsearvioinnit	7 434	7 000	6 525
Turvallisuusviestintä (henk.)	21 362	70 000	24 470
Pelastustoimen tehtävät	6 858	8 000	7 876
Ensihoitotehtävät	36 522	39 000	40 901
Menot € / asukas	83,11	88,05	85,44

12
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Vastuuhenkilö: Timo Aronkytö **Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta**
Puheenjohtaja: Pirkko Letto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousar-viomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä					
Tulot	46 503	52 100	98 603	117 724	-19 121
Menot	-728 115	-66 983	-795 098	-789 051	-6 047
Toimintakate	-681 613	-14 883	-696 496	-671 327	-25 169
Sosiaali- ja terveydenhuolto ilman erikoissairaanhoitoa					
Tulot	45 203	52 100	97 303	112 676	-15 373
Menot	-454 275	-66 983	-521 258	-527 829	6 571
Toimintakate	-409 072	-14 883	-423 955	-415 153	-8 802

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palvelukyky säilyi vuonna 2021 koronasta huolimatta tyydyttävänä. Palvelutarpeiden kasvu aiheutti jonoja ja odotusaikojen pidentymistä mm. avoterveydenhuollon vastaanotoille, psykososiaalisiin palveluihin ja hoiva-asumiseen. Henkilöstön saatavuus alueella vaikeutui entisestään määrätietoisista rekrytointitoimista huolimatta.

Toimialalla jatkettiin koko vuoden ajan aaltoina edenneen Covid-19-pandemian hallintatoimia. Koronatestaustoiminta toteutui hyvin, ja pääosin asukas sai testausajan samalle päivälle. Tartunnanjäljitykseen hankittiin henkilökuntaa sisäisinä henkilöstösiirtoina, ostopalveluna, SPR:n ja seurakunnan vapaaehtoistyönä sekä virka-apupyyntönä puolustusvoimilta; siitä huolimatta tartunnanjäljitys ruuhkautui loppuvuodesta, ja toiminnan vaikuttavuus heikentyi. Kansallinen covid-19-testaus- ja jäljitysstrategia päivitettiin joulukuussa omikron-variantin aiheuttaman tartuntamäärien nopean kasvun vuoksi, ja kattavasta eristyspäätösten laatimisesta luovuttiin.

Pandemiarokotukset etenivät Vantaalla hyvin, ja vuoden aikana annettiin lähes 400 000 koronarokotetta. Rokotushenkilöstö järjestettiin sisäisten siirtojen lisäksi ostopalveluna sekä lisärekrytointeina. Yksityinen työterveyshuolto tuli loppuvuodesta mukaan rokotustoimintaan. Vuoden aikana testattiin yli 335 000 vantaalaista. Vuonna 2021 Vantaan sairaalassa hoidettiin 131 ja erikoissairaanhoidossa 599 vantaalaista potilasta, joilla oli korona. Koronaan kuoli vuoden aikana 56 vantaalaista.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala jatkoi Helsinki-Vantaan lentokentän terveysturvallisuustoimintaa sekä suunnitteli ja käynnisti kesällä tartuntatautilain mukaiset laajentuneet rajatoimenpiteet, ml todistusten tarkastus.

Koronaepidemian laajeneminen, väestön palvelutarpeiden kasvu sekä lainsäädännön muutokset ovat vaikeuttaneet henkilöstöintensiivisen toimialan henkilöstötilannetta entisestään. Henkilöstön kuormitus lisääntyi, mihin pyrittiin vastaamaan vuorovaikutteisella johtamisella ja sisäistä viestintää parantaen. Henkilöstösaatavuuden haasteisiin vastattiin lisäämällä henkilöstövuokrausta niin paljon kuin henkilöstöä oli alueella saatavilla.

Eduskunta hyväksyi sote-uudistusta koskevan lainsäädännön kesäkuun 2021 lopussa. Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Vantaan kaupunginhallitus asetti lainsäädännön

edellyttämän väliaikaisen valmistelutoimielimen kokouksessaan 9.8.2021 vastaamaan välttämättömistä valmistelevista toimenpiteistä ennen aluevaltuuston toimikauden alkua. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmistelu käynnistettiin alkusyksystä, ja valmistelu organisoitiin kahdeksaan valmistelukokonaisuuteen. Valmistelun keskeinen tavoite on varmistaa turvallinen siirtymä sekä asukkaiden että henkilöstön näkökulmasta. Ensimmäisiä aluevaaleja valmisteltiin yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien vastuutahojen kanssa.

Hyvinvointialueen käynnistymistä tukevaa esivalmistelua tehtiin vuoden 2021 lopussa päättyneessä rakenneuudistushankkeessa yhteistyössä Keravan kaupungin ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa jatkettiin palvelujen kehittämistä asiakastarpeisiin vastaamiseksi ja strategisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi. Uusimaa-tasoisena yhteistyönä jatkettiin erikoissairaanhoidon ohjauksen ja palveluintegraation kehittämistä. Em. sote-uudistusta toteuttavia hankkeita toteutettiin valtionavustuksen tuella. Sote-uudistuksen toimeenpanon ja hankevalmistelun etenemistä esiteltiin säännöllisesti mm. Vantaan ja Keravan poliittisille toimielimille.

Pandemian aiheuttamista poikkeuksellisista paineista huolimatta sosiaali- ja terveystoimessa jatkettiin pitkäjänteistä työtä valtuuston toimialalle asettamien strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Perhekeskustoimintaa kehitettiin ja laajennettiin lapsiperheiden tueksi yhdessä Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen kanssa. Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä ei vähentynyt toivotusti. Joulukuussa 2021 lastensuojelun avohuollon asiakkaana oli 2,7 prosenttia Vantaan 0–17-vuotiaista tavoitteen oltua enintään 2,4 prosenttia ikäluokasta. Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotona asumista tukevien palvelujen turvin asui tavoitteen mukaisesti 93,4 prosenttia Vantaan 75 vuotta täyttäneistä. Terveysasemien vastaanotoille pääsy kiireettömässä asiassa ei nopeutunut toivotusti koronapandemian jatkuessa. Joulukuun lopussa odotusaika kiireettömälle vastaanotolle oli keskimäärin 67 vrk. Puhelinpalvelun uudistus kuitenkin nopeutti puheluihin vastaamista terveysasemilla. Työtä hoitoon pääsyn nopeuttamiseksi jatketaan. Tavoite laajentaa ja ottaa käyttöön nuorten mielenterveyttä tukevia toimintamalleja toteutui suunnitellusti; matalan kynnyksen palveluja kehittävä monialainen yhteistyöryhmä jatkoi toimintaansa, nuorten ja heidän vanhempiensa näkemyksiä kuultiin kehittämistyön tueksi, henkilöä koulutettiin uusiin menetelmiin ja lisäresurssia kohdennettiin matalan kynnyksen palvelujen vahvistamiseksi. Maisa-asiakasportaalin ajanvarausmahdollisuuksia ei koronan vuoksi pystytty laajentamaan toivotusti, mutta portaalia hyödynnettiin eri palvelujen etävastaanotoissa.

Tiedolla johtamisen vakiinnuttamista osana johtamisen työkaluja jatkettiin suunnitellusti. Toimialatasoinen tiedolla johtamisen ja raportoinnin pilottiryhmä jatkoi työtään koordinoiden palvelualueiden tietotarpeita. Ylimmän johdon viikoittain päivittyvä Power BI -tilannekuvanäyttö on käytössä, ja palvelualuekohtaisten Power BI -koontinäyttöjen kehitystyö eteni. Tiedolla johtamisessa panostettiin myös koronatilanteen tuomiin tarpeisiin.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnan kannalta keskeinen asia oli vuonna 2020 covid 19-pandemian vuoksi syntyneeseen palveluvelkaan vastaaminen. Hoitoon pääsy tasaantui vuoden aikana; kiireettömään hoitoon pääsi neljän kuukauden sisällä ja kiireettömään hoitoon pääsi saman päivän aikana. Pandemian vaikutus näkyi vielä vuonna 2021 alhaisena asiakaskäyntien ja painotettujen toimenpiteiden määränä.

Vuoden 2021 toimialan viestintää hallitsivat koronatilanne sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen perustaminen. Vuoden aikana saatiin Vantaan alueella valtaosa yli 18-vuotiaista rokotettua kahteen kertaan, saavutus, jossa viestintä oli olennaisesti mukana. Kesällä hyväksytyn hyvinvointialuelainsäädännön jälkeen Vantaan ja Keravan hyvinvointialue näkyi myös Vantaan sosiaali- ja terveyspalveluiden viestinnässä vahvasti. Loppuvuonna 2021 suunniteltiin ja toteutettiin viestintää Suomen ensimmäisistä aluevaaleista, jotka pidettiin tammikuussa 2022. Viestintää toteutettiin vuoden aikana monikanavaisesti, Vantaan sosiaali- ja terveyspalveluiden some-kampanjoista sosiaali- ja terveyspalvelun johtajan viikoittaisiin henkilöstövideoihin.

Talousarvion toteutuminen 2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menot vuonna 2021 olivat 789,0 milj. euroa ja tulot 117,7 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon menot vuonna 2021 olivat 527,8 milj. euroa. Toimialan toimintakate alitti alkuperäisen talousarvion 2021 10 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon menot vuonna 2021 olivat 527,8 milj. euroa ja tulot 112,7 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti 25.10.2021 toimialan menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 67,0 milj. eurolla ja tulomäärärahaa 52,1 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen.

Toimialan alkuperäiseen talousarvioon nähden normaalin toiminnan menot ylittyivät 73,5 milj. eurolla ja tulot 67,5 milj. eurolla. Menoylityksestä suuri osa kertyi pandemiamenoista yhteensä 58,9 milj. euroa. Valtio korvasi pandemiamenot kokonaisuudessaan. Toimialan alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt pandemia- eikä lentokenttätoiminnan menoja. Lentokenttätoiminnan menoja toteutui 8,6 milj. euroa ja muita pandemiamenoja 50,3 milj. euroa. Muita merkittäviä määrärahan ylityksiä syntyi lastensuojelun, varhaisen tuen ja aikuisten ja nuorten palvelujen ostopalveluista 7,6 milj. euroa, vammaisten henkilökohtaisessa avussa, jossa asiakaspalveluostot ylittivät lisämäärärahallisen talousarvion 1,3 milj. eurolla (2,5 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen talousarvioon). Ostopalveluissa vammaisten asumispalvelut ylittivät 3,5 milj. euroa lisämäärärahallisen talousarvion, mutta ylitys alkuperäiseen talousarvioon oli 4,8 milj. euroa sekä Kaunialan sairaalan ostopalvelut, joissa oli 2,7 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen talousarvioon.

Suun terveydenhuollon liikelaitos saavutti vuonna 2021 ylijäämäisen tuloksen johtuen saadusta avustuksesta (palvelusopimus suoritettiin täysimääräisenä sekä erillinen pandemia-avustus) sekä kustannusten hallinnasta. Vuoden 2021 ylijäämällä katettiin aikaisempien vuosien alijäämä.

12 10
Talous- ja hallintopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 859	968	5 827	3 726	2 101
Menot	-32 081	-55	-32 136	-28 539	-3 597
Toimintakate	-27 222	913	-26 309	-24 813	-1 496

Taulukko sisältää talous- ja hallintopalvelujen sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan määrärahat ja toteuman.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talous- ja hallintopalvelut vastaa keskitetysti toimialan talouteen, hallintoon, kehittämiseen ja digitaalisiin palveluihin liittyvistä tehtävistä ja tukipalveluista. Vuonna 2021 palvelualueen kokonaisuuteen on kuulunut myös Vantaan ja Keravan yhteisten Tulevaisuuden sote-keskus - ja Rakenneuudistus -hankkeiden hanketoimisto.

Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen kehittämiskärkiä ovat asiakasohjaus ja neuvonta, vastaanottopalvelujen kehittäminen, perhekeskustoimintamallin kehittäminen ja mielenterveys- ja päihdepalvelujen kokonaisuus, ja nämä kehittämiskärjet tukivat palvelualueiden asiakastyön kehittämis- ja uudistamistyötä useiden kokeilujen kautta. Tulevaisuuden sotekeskus-hanke jatkuu valtioavustuksen tuella vuoteen 2024. Sote-uudistuksen vapaaehtoista alueellista valmistelua toteuttanut rakenneuudistushanke päättyi vuoden 2021 lopussa; hyvinvointialueen suunnitteluun ja valmistelutyöhön liittyvä valmisteluvastuu siirtyi lainsäädännön edettyä elokuussa käynnistyneen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väliaikaiselle valmistelutoimielimelle. Hanketoimiston koordinoimissa hankkeissa toimi vuonna 2021 noin 40 määräaikaista hanketyöntekijää.

Kehittämisyksikkö jatkoi toimialan koronatyön koordinointia suojainten hankinnassa, tilastoinnissa ja johto-keskustyössä sekä tuki palvelualueita yksikön osaamisalueitten puitteissa. Kehittämisyksiköstä osallistuttiin kaupunkitasoiseen strategiatyöhön muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiateeman osalta. Toimialatasoista tiedolla johtamisen kehitystyötä jatkettiin; uusia raportointipohjia ja sähköisiä analytiikkatyökaluja kehitettiin ja niitä otettiin toimialan johtamisessa aktiiviseen käyttöön. Kehittämisyksikön koordinoimana uudistettiin vuoden aikana myös tutkimuslupaprosessi. Prosessin kehittämisen avulla haluttiin sujuvoittaa tutkimuslupien hakemista ja käsittelyä sekä samalla varmistaa tietojen käsittelyyn liittyvien lainsäädäntövelvoitteiden täyttyminen. Palveluverkon uudistamiseen liittyen osallistuttiin mm. Tikkurilan hyvinvointikeskuksen tarveselvityksen valmisteluun. Lisäksi kehittämisyksikön henkilöstöä osallistui eri työpanoksin sote-uudistukseen liittyviin hankkeisiin sekä hyvinvointialueen perustamista koskeviin valmistelutehtäviin.

Asiantuntijapalvelut-yksikkö muodostuu kahdesta asiantuntijatiimistä, lakimiestiimistä ja arkistotiimistä. Yksikkö tuki palvelualueita vakituisten tehtävien ohella koronapandemiaan ja hyvinvointialueen käynnistämisen liittyvissä tehtävissä. Toimialan valmiussuunnitelma päivitettiin. Asiakas- ja potilasarkistot keskitettiin yksiin tiloihin, ja samalla työnjakoa ja toimintatapoja organisoitiin uudelleen. Arkiston siirto Katriinan sairaalasta Vantaan asiakas- ja potilasarkistoon Hosantielle tapahtui toukokuun alussa ja käsitti noin 500 hyllymetriä potilasasiakirjoja. Lisäksi otettiin käyttöön sähköinen arkistointi. Tietopyyntöjen käsittelyyn liittyviä toimintatapoja yhtenäistettiin.

Digitaaliset palvelut -yksikkö on siirtynyt Apotti-hankkeesta jatkuvaan palvelutuotantoon. Digitaaliset palvelut yksikkö vastaa toimialan ICT-tukipalveluiden ja häiriöhallinnan koordinoinnista, pääkäyttäjäpalveluista, tietojärjestelmien kehittämisen hallinnasta pienkehityksenä ja projekteina linjaorganisaation ICT-hankintojen valmistelun tuesta ja tietojärjestelmien käyttöön liittyvästä koulutuksesta. Keväällä 2021 oli Vantaan ns. neljäs käyttöönotto, joka koski erityisesti sosiaalihuollon asumisen lääkekirjauksia ja ikääntyneiden palveluiden käyttäjäoikeuksia. Vanhojen järjestelmien alasajo ja koronatyöhön liittyvät tehtävät työllistivät digiyksikköä.

Talousyksikkö vastasi pandemiasta ja rajojen terveysturvallisuudesta aiheutuvien kustannusten raportoinnista ja valtionavustusten hakemisesta. Yksikkö valmisteli palvelualueiden ja asiantuntijapalvelujen lakimiehen kanssa asiakasmaksulain uudistuksen päätöksentekoon. Laki tuli voimaan 1.7.2021 ja sen pohjalta päivittyvien asiakasmaksuprosessien toteutus jatkui yhteistyössä palvelualueiden ja digitaalisten palvelujen yksikön kanssa. Muutoksen toteuttaminen edellyttää edelleen asiakas- ja potilastietojärjestelmän toimittajalta ja palvelualueilta toimenpiteitä. Talousyksikössä otettiin käyttöön taloussuunnittelussa vuoden 2022 talousarvion ja käyttösuunnitelman teossa uusi SAP BW -järjestelmä.

Talousarvion toteutuminen

Talous- ja hallintopalvelujen alkuperäisen talousarvioon nähden menot alittuivat 3,5 milj. eurolla ja tulot alittuivat 1,1 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittivat 3,6 milj. eurolla ja tulot alittuivat 2,1 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä käyttösuunnitelmaa 2,4 milj. euroa parempi ja muutettua käyttösuunnitelmaa 1,5 milj. euroa parempi.

Poikkeamat johtuvat merkittävin osin palvelualueen määrärahaan sisällytetystä rakenneuudistus -hankkeiden rahoituksesta, joiden menokertymät olivat käyttösuunnitelmaa 2,1 milj. euroa pienemmät. Lisäksi talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa on varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, kuten hankkeiden menoihin sekä toimialan koulutusmenoihin. Kaikkien toimialan yhteisten menojen toteuma oli 1,4 milj. euroa alle käyttösuunnitelman.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Toimialan henkilöstömäärä [1)]	2 874	2 903	3 207
Toimialan esimiesten määrä [1)]	213	212	216
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä [2)]	85	89	76
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	72,5	71,0	61
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	3,0 %	3,1 %	2,4 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	39,9 %	42,0 %	35,2 %

1) Sis. suun terveydenhuollon liikelaitoksen.
2) Sis. tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen määräaikaiset ja tietosuoja-asetuksen toimeenpanon arkistotyöhön kohdistuvat määräaikaiset tehtävät. V. 2021 vakituinen henkilöstö.
Tunnusluvut korjattu vastaamaan kaupungin talousarvion yhteydessä oikaistuja henkilöstölukuja

12 20
Erikoissairaanhoito

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 300	0	1 300	5 048	-3 748
Menot	-273 841	0	-273 841	-261 222	-12 619
Toimintakate	-272 541	0	-272 541	-256 174	-16 367

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

HUS:n palvelutuotanto väheni vuonna 2021 hoitopäivätuotteiden osalta -2,3 prosenttia sekä käyntituotteiden osalta -0,3 prosenttia edellisvuoden tilanteesta. NordDRG-tuotteet kasvoivat 5,6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Tammi-joulukuun kumulatiivinen lähetemäärä (43 907 kpl) oli 20,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020 ja 15,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Osastohoitoon jonotti joulukuun lopussa 2 841 potilasta. Näistä 440 oli odottanut yli puoli vuotta. Avohoitoon jonotti joulukuun lopussa 4 702 potilasta, näistä 307 (6,5 %) potilasta oli odottanut yli 6 kuukautta. Eniten hoitotakuun ylittäneitä jonottajia oli silmätautien erikoisalalle. Päiväkirurgisen toimenpiteeseen odotti 1 495 potilasta, joista 32 prosenttia jonotti silmätauteihin. Hoitojonojen pituuteen vaikutti sekä lähetemäärien kasvu että COVID-19-pandemia. HUSissa hoitojonojen lyhentämiseen haettiin ratkaisua oman toiminnan järjestelyjen ohella ostopalveluista ja palveluseteleistä.

Lääkärikonsultaatiotoiminta jatkui perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä aikaisemman suunnitelman mukaisesti. Uusia yhteistoimintamalleja ei otettu käyttöön molempien organisaatioiden keskittyessä Covid 19 -pandemian hoitoon.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2021 olivat 261,2 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon menomäärärahat alittuivat 12,6 milj. eurolla ja tulomääräraha ylittyi 3,7 milj. eurolla talousarvioon verrattuna. Tulos (nettotoimintamenot) oli talousarviota 16,4 milj. euroa parempi.

Vantaan kaupungin talousarviossa vuoden 2021 palvelusopimuksen menoihin oli varattu 263,3 milj. euroa. HUS:n palvelusopimuksen menot Vantaalle vuonna 2021 olivat 252,8 milj. euroa. HUS toteutti palvelujen käytön mukaisen laskutuksen lisäksi HUS:n 2021 tilikauden ylijäämän palautuksen, joka Vantaan osalta oli yhteensä 8,1 milj. euroa. Tehtäväalueen määräraha sisältää HUS-palvelusopimuksen lisäksi kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen, e-arkiston ja e-reseptin tietojärjestelmämenot ja myrkytystietokeskuksen, terveysasemien erikoissairaanhoidon menot sekä HUS-eläkevastuut.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	87 166	96 268	92 065
Poliklinikkakäynnit	263 390	291 047	262 664
Vuodeosastohoitopäivät	34 434	31 908	33 629
Kaikki jonossa olevat	2 638	2 300	2 841
Laskutetut siirtoviivepäivät /milj. eur.	0,4	0,0	0,6
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. eur. [1)]	246,7	263,3	260,9
Euroa/asukas	1 055	1 094	1 077
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 593	1 589	..

1) Vantaan talousarviossa HUS-palvelusopimuksen menoihin varattu määräraha. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen.

12 30
Terveyspalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 160	53 107	57 267	68 878	-11 611
Menot	-86 676	-54 010	-140 686	-148 703	8 017
Toimintakate	-82 516	-903	-83 419	-79 825	-3 594

(sis. koronapandemian ja lentokenttätoiminnan menot ja tulot)

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Terveyspalvelut edistävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä hoitaa sairauksia ja pandemiaan liittyviä tehtäviä. Terveyspalvelut järjestää terveydenhuoltolain mukaiset palvelut kuntoutus-, terveysasema- ja päihde- ja mielenterveyspalveluissa sekä ennaltaehkäisevän terveydenhuollon äitiys- ja lastenneuvoloissa ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa. Lääkärin, sairaan- ja terveydenhoitajan, puhe-, toiminta-, fysio- ja ravitsemusterapeuttien vastaanotot, tartuntatauti-, hygienia-, diabetes- ja jalkaterapiayksiköt, ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvola, mahasuolikanavan tähystysyksikkö, hoitotarvikejakelu sekä apuvälinepalvelut tuotetaan seitsemällä terveysasemalle. Perustason mielenterveyspalveluita ja perus- ja erityistason päihdepalveluita tarjotaan terveysasemilla, päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä sekä 24/7 hoitoa tarjoavassa päihdevieroitusyksikössä.

Covid-19-pandemia vaikutti toimintaan merkittävästi. Tartunnanjäljityksessä hoidettiin lähes 20 000 vantaalaisen koronaan sairastuneen tartunnanjäljitys sekä altistuneiden kontaktointi. Toiminta vaati ajoittain avuksi terveyspalvelujen eri palveluyksiköiden resursseja sekä järjestöjen, seurakunnan ja puolustusvoimien toimijoita. Epidemiavastaanotto toteutettiin Martinlaakson terveysasemalla syyskuun

loppuun, minkä jälkeen toiminta hajautettiin viidelle eri terveysasemalle. Yhteensä epidemiavastaanotoilla hoidettiin yli 5 000 eri potilasta. Vuoden 2021 aikana organisoitiin laajamittainen koronarokotustoiminta; rokotuksia annettiin noin 400 000. Lisäksi järjestettiin terveysneuvontaa Helsinki-Vantaan lentoasemalla sekä koronatodistusten tulostuspalvelua.

Pandemia-aika lisäsi kuntalaisten palvelutarpeita ja vaikeutti palveluihin pääsyä. Lääkärin kiireettömälle vastaanotolle 14 vuorokaudessa pääsi 61 % (ml. ostopalvelu) asiakkaista. Ostopalveluilla tuettiin omaa palvelutuotantoa ja mahdollistettiin lääkäriin pääsyä myös ilta-aikoina. Terveysasemien puhelinpalvelun kehittäminen lyhensi puhelujen jonotusaikaa noin 9 minuuttiin ja takaisinsoittoja noin 4 h 45 minuuttiin. Hoidon painopistettä siirrettiin kevyempiin kontaktimuotoihin, sähköisiin kontakteihin ja puheluihin. Yli kolmasosa asiakkaista sai hoidon ensikontaktin yhteydessä, mikä oli määrällisesti 18 500 asiakkaan lisäys aiempaan.

Päihde- ja mielenterveyspalvelujen kysyntä lisääntyi ja saatavuutta parannettiin etä- ja digitaalisia palveluita lisäämällä. Kysynnän kasvaessa jonot päihdehuollon avo- ja laitoshoitoon kuitenkin pidentyivät. Päihdehuollossa kasvatettiin opioidikorvaushoidon hoitopaikkojen määrää omissa palveluissa, jalkautettiin C-hepatiitti- ja HIV-testausta asumispalveluyksiköihin ja tehostettiin laitosvieroitushoitoon pääsyä 3 vrk:n sisällä. Palveluiden laatua kehitettiin edelleen henkilöstön systemaattisella koulutuksella.

Kuntoutuspalvelujen henkilöstösiirrot pandemiatehtäviin ja puheterapian henkilöstövaje vähensivät käyntimääriä ja lisäsivät odotusaikaa palveluihin. Erilaisia etävastaanottotapoja kehitettiin mahdollistamaan vastaanotot pandemian aikana. Etäkontakteja oli reilu viidennes kaikista käynneistä.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa kaikki lakisääteiset palvelut toteutettiin suunnitellusti, ajoittain kiireettömiin vastaanottoihin pääsyssä oli viivettä. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa kontaktimäärät vähenivät etäopetuksen sekä pandemiatehtäviin liittyvien henkilöstösiirtojen vuoksi. Neuvolan puhelinpalvelussa 95 prosenttia sai palveluun yhteyden alle 5 minuutissa.

Terveysasemilla hoitoon pääsyä ja saatavuutta kehitettiin panostamalla hoitajavetoiseen moniammatilliseen tiimityöskentelyyn ja hoitamalla potilaan asiat ensikontaktissa. Toimintaan koulutettiin 6 lääkkeenmääräämishoitajaa. Erikoissairaanhoidon kanssa tehtiin yhteistyötä reaaliaikaisten etäkonsultaatioiden kehittämisessä ja jalkautuvassa toiminnassa. Työttömien terveystarkastusprosessit on uudistettu yhteistyössä Kuntakokeilun ja TE-toimiston kanssa, mutta tarkastuksia tehty toistaiseksi niukalti.

Kuntoutuspalveluissa jatkettiin puhelinpalvelujen, sähköisen asioinnin ja etäkuntoutusratkaisujen kehittämistä saavutettavuuden ja oikea-aikaisen ohjauksen ja neuvonnan parantamiseksi. Moniammatillisia yhteis- ja ryhmävastaanottoja sekä fysioterapeutin suoravastaanottoja lisättiin. Fysioterapeutteja koulutettiin lisää suoravastaanottotoimintaan. Apuvälinepalvelu eriytyi omaksi toimintayksiköksi ja uusi apuvälinejärjestelmä otettiin käyttöön.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa asiakkaiden lisääntyneisiin mielenterveyden haasteisiin vastattiin osaamista, työmenetelmiä ja moniammatillista työtä parantamalla esimerkkeinä matalan kynnyksen IPC-interventio koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ja perinataalipsykiatrin toiminta keskusneuvolassa. Myös muita näyttöön perustuvien menetelmien käyttöä laajennettiin: Perhepolku koko neuvolatoiminnan alueelle, Voimaperheet pilotti käynnistynyt, väkivallan puheeksiottokoulutus toteutettu ja toimintamalli jalkautettu sekä Moniku-malli käynnistetty. Perhekeskustoiminnan suunnittelutyötä lapsiperheiden tukemiseksi jatkettiin ja miniperhekeskustoimintaa toteutettiin järjestämällä fysioterapian ja erikoissairaanhoidon vastaanottoja neuvoloiden tiloissa. Asiakkaiden palvelutarjontaa neuvolapisteissä kehitettiin yhdistämällä Mikkolan ja Pähkinärinteen neuvolat osaksi laajemman palvelun yksiköitä.

Mielenterveyspalveluissa kehitettiin vakiosisältöinen ryhmähoito jokaisen toipumisvaiheen kohderyhmälle ja henkilökunta sai ryhmähoidon koulutusta. Ryhmähoitoa jouduttiin vuoden aikana rajoittamaan koronaepidemian vuoksi. Liikkuva terveysneuvonta siirtyi ostopalveluista omaan palvelutuotantoon, mutta palvelun avulla ei tavoitettu kohderyhmää hyvin. Laitoskuntoutuksesta tai vankilasta vapautuvien asiakkaiden yksilöllistä kuntoutumista tuettiin Silta-mallin avulla. Kokemusasiantuntijat olivat aktiivisesti mukana palvelujen kehittämisessä ja tuottamisessa. Vuoden lopulla tehtiin päätös Terapiat etulinjaan

-hankkeen käynnistämisestä. Ehkäisevän päihdetyön yksikön koulutuksellinen rooli vahvistui ja tavoitteena ollut 8 koulutusta ylittyi. 20-vuotisjuhlavuoden Päihdefoorumi järjestettiin web-seminaarina ja siihen osallistui noin 1 400 katsojaa, minkä lisäksi tilaisuus on katsottavissa tallenteena. Myös muut päihde- ja mielenterveyspalveluiden työntekijät järjestivät aikaisempaa enemmän koulutuksia etupäässä sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstölle.

Henkilöstötilanne oli kokonaisuudessaan melko hyvä. Henkilöstön saatavuuden ongelmat kuitenkin lisääntyivät, minkä vuoksi myös ostopalvelun ja vuokratyövoiman käyttöä lisättiin. Henkilöstöä jouduttiin kohdentamaan pandemia- ja kehittämistehtäviin, mikä vaikutti myös henkilöstön jaksamiseen ja eettiseen kuormittumiseen.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2021 olivat 148,7 milj. euroa ja tulot 68,9 milj. euroa.

Toimialan pandemiamenojen seuranta toteutettiin keskitetysti terveyspalvelujen palvelualueella. Terveyspalvelujen menot vuonna 2021 ilman toimialan pandemiamenoja ja lentokentällä toteutetun rajaterveysvalvonnan (terveysturvallisuuden edistämistoiminta) menoja olivat 89,8 milj. euroa ja tulot 3,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto muutti 25.10.2021 palvelualueen määrärahoja toimialan esityksen mukaisesti pandemiamenojen osalta 40,9 milj. euroa ja lentokenttämenojen osalta 9,8 milj. euroa. Palvelualueen omassa toiminnassa menomäärärahaa lisättiin hoitotarvikejakelun ja päivystystoiminnan menoihin sekä työvoiman vuokraukseen. Tulomäärärahaa korotettiin pandemiamenojen perusteella 53,8 milj. eurolla, mikä sisälsi lentokenttätoiminnan osalta myös vuoden 2020 toiminnasta saatavan korvauksen. Tulomäärärahaa pienennettiin asiakasmaksutulojen osalta 0,7 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määräraha siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan.

Pandemiamenot

Palvelualueen alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt pandemia- eikä lentokenttätoiminnan menoja. Lentokenttätoiminnan menoja toteutui 8,6 milj. euroa ja muita pandemiamenoja 50,3 milj. euroa.

Palvelualueen alkuperäiseen talousarvioon nähden normaalin toiminnan menot ilman pandemia- ja lentokenttätoiminnan menoja ylittyivät 3,1 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,5 milj. eurolla. Menoylitys syntyi diabetesyksikön hoitotarvikejakelun, terveyskeskuspäivystyksen sekä työvoiman vuokrauksen menoista. Lopulliseen määrärahaan nähden tulot alittuivat 0,1 milj. eurolla ja menot alittuivat 0,2 milj. eurolla.

Pandemiamenojen osalta lopulliseen määrärahaan nähden menot ylittyivät 9,4 milj. eurolla ja lentokenttätoiminnan osalta menot alittuivat 1,2 milj. eurolla. Lentokenttätoiminnan menot toteutuivat 8,6 milj. euron suuruisina. Pandemiamenojen osalta suurimmat menoerät olivat testaustoiminta 35,7 milj. euroa, koronarokotustoiminta 5,9 milj. euroa ja tartunnanjäljitys 2,3 milj. euroa. Pandemiasta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi saatiin valtionkorvausta alkuvuoden osalta 38,0 milj. euroa sisältäen korvaukset testaustoiminnasta, rokotustoiminnasta ja tartunnanjäljityksestä sekä Vantaan väestömäärään perustuvan yleiskorvauksen (kertakorvaus) muihin koronasta aiheutuneisiin välittömiin kustannuksiin. Lentokenttätoiminnan osalta valtio korvasi alkuvuoden osalta 5,9 milj. euroa. Loppuvuoden osalta pandemiamenojen valtionkorvauksesta ei saatu maksupäätöstä ennen tilinpäätöksen valmistumista, mutta Kirjanpitolautakunnan ohjeistuksen mukaisesti Sosiaali- ja terveyspalvelujen vuoden 2021 tilinpäätöksen tuloihin on sisällytetty pandemian osalta 21,4 milj. euroa ja lentokenttätoiminnan osalta 4,3 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun suorien puhelujen odotusaika (min, ka)	27	≤5	9
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)	1 445	≤60	265
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille, vrk, mediaani) [1)]	37,5	≤14	67
Äitiys- ja lastenneuvolan käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä [2)]	121 601	123 000	119 881
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä [2)]	64 010	76 000	69 270
Mielenterveyspalvelujen käyntejä ja käyntejä korvaavia kontakteja/asukas	-	0,031	0,036
Terapiapalvelut, etäkontaktien suhde vastaanottokäynteihin (%) [3)]	-	≥15 %	22 %
Perumattomat poisjäännit, suhde toteutuneisiin käynteihin (%) [4)]	-	≤2,0 %	3,2 %

1) Mediaani on järjestetyn tulosjoukon keskimmäinen luku. Parillisessa tulosjoukossa kahden keskimmäisen luvun keskiarvo.
2) Sisältää hoitajien ja lääkäreiden vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit, ryhmätilaisuudet, kotikäynnit, käyntejä korvaavat puhelut ja sähköiset kontaktit.
3) Fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, ravitsemusterapia.
4) Terveysasemapalvelut, ennaltaehkäisevä terveydenhuolto, kuntoutuspalvelut.

12 40
Perhe- ja sosiaalipalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 939	-1 975	10 964	12 929	-1 965
Menot	-120 273	-7 506	-127 779	-130 290	2 512
Toimintakate	-107 334	-9 481	-116 815	-117 362	547

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tehtävä on edistää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja viimesijaisia sosiaali- ja terveyspalveluja. Palvelualueeseen kuuluu lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun, aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen sekä psykososiaalisten palvelujen palveluyksiköt sekä keskitetty laatu-, osto- ja valvontayksikkö.

Palvelualueen tavoitteena on vahvistaa yhdessä vantaalaisten perheiden toimivaa ja turvallista arkea. Perhe- ja sosiaalipalvelujen perustehtävä on monialaisten lakisääteisten palvelutehtävien laadukas ja inhimillinen toteuttaminen. Palvelualue mahdollistaa edellytykset vantaalaisten perheiden hyvään arkeen, turvalliseen ja oman näköiseen elämään yhdessä asiakkaan ja muiden toimijoiden kanssa.

Pandemian aikana kaikissa palvelualueen lakisääteisissä toiminnoissa turvattiin palvelujen saatavuus asiakkaille. Lisääntynyt palveluntarve kuitenkin ruuhkautti palveluun pääsyä ja pitkitti palvelutarvetta.

Palvelutarpeen kiihtymisen syinä olivat pandemian lisäämä kuormitus perheissä sekä muiden tukea tarjoavien palvelujen saatavuuden vaikeus. Pandemian aikana syntynyt palveluvelka kohdistuu erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin, työikäisten päihde- ja mielenterveyspalveluihin, parisuhteen tukeen ja eroauttamiseen sekä kotiin annettavaan tukeen.

Lastensuojeluilmoitusten ja sosiaalihuoltolain mukaisten ilmoitusten käsittely sekä palvelutarpeen arviointi tehostui organisaatiomuutoksen myötä. Koronan aiheuttamasta palvelutarpeen kasvusta johtuen lastensuojeluilmoitusten ja uusien palvelutarpeen arviointien määrä kuitenkin kasvoi huomattavasti. Lisääntynyt palvelutarve johti siihen, että toiminnan tehostumisesta huolimatta lakisääteisissä määräajoissa ei pysytty. Vuonna 2021 tehtiin 12 050 lastensuojeluilmoitusta, mikä oli 14 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä kasvoi vuoden 2021 aikana 27 prosenttia. Huostaanottoja tehtiin vuoden 2021 aikana yhteensä 109, joka oli 15 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Huostaanotettuna oli 0,2 prosenttia Vantaan 0–17-vuotiaista.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan asettama tavoite on ollut rajata lastensuojelun vastuusosiaalityöntekijänä toimivien sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärä enintään 35 asiakaslapseen vastuusosiaalityöntekijää kohden. Kasvaneiden asiakasmäärien ja etenkin avohuollon täyttämättä olevien vakanssien vuoksi tavoitteeseen ei vuoden 2021 aikana päästy.

Psykososiaalisissa palveluissa lisääntynyt palveluntarve ja tilanteiden kriisiytyminen näkyi palveluihin pääsyn viivästymisinä. Esimerkiksi nuorten psykososiaalisiin palveluihin odotusaika oli keskimäärin 50 päivää ja palvelua odotti 172 nuorta (tilanne 31.12.2021).

Aikuisten ja nuorten palveluissa pandemiavuosi näyttäytyi asiakkaiden lisääntyneinä tuen tarpeina. Ajoittaisten sulkujen ja harrastustoimintojen vähentymiset vaikuttivat myös asukkaiden mielen hyvinvointiin ja sosiaalisiin suhteisiin, mikä heijastui viimesijaisiin sosiaalihuollon palveluihin.

Aikuissosiaalityössä ensiarviomalli otettiin käyttöön palvelutarpeen arviointia edeltävänä vaiheena. Tästä saatiin asiakkailta hyvää palautetta, kun asiakas sai ripeästi yhteyden työntekijään. Nopeampi puuttuminen estää myös ongelmien kasaantumista.

Asumispalvelut olivat suurien haasteiden edessä koronapandemian aikana. Palvelua kyettiin kuitenkin tarjoaman kaikille tarvitseville myös ostopalveluja hyödyntämällä. Palvelualueen keskitetty laatu- osto- ja valvontayksikkö tuki osaltaan ostopalvelutuottajien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Palvelualue osallistui Vantaa-Kerava asukkaan asialla -sotehankkeen kehittämiskärkiin aktiivisesti (sote-keskus -konsepti, perhekeskus-toimintamalli, päihde- ja mielenterveyspalvelut, neuvonta ja asiakasohjaus sekä vastaanottopalvelut). Lisäksi perhe- ja sosiaalipalveluissa oli käynnissä useita muita hankkeita, kuten toistuvasti ja vakavasti rikoksilla oireilevien nuorten hanke ja asunnottomuutta ehkäisevä hanke.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen organisaatiomuutos astui voimaan 1.1.2021. Esimiehet ja palveluyksiköt osallistettiin johtamisen kehittämiseen ja asiakaslähtöisen organisaation toimintaperiaatteiden työstämiseen.

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä jatkettiin systeemisen sosiaalityön juurruttamista työkäytäntöihin ja sitä kautta vahvistettuiin työn suhdeperustaisuutta ja asiakkaiden osallisuuden kokemusta. Sijaishuoltoon sijoitettujen lasten osalta jatkettiin edelleen perhehoidon vahvistamista ja myös teini-ikäisiä lapsia saatiin sijoitettua perhehoitoon. Kuuselan perhekuntoutuksen paikkalisäys vähensi tarvetta ostoperhekuntoutukselle.

Lapsiperheiden keskitetyn ohjauksen ja neuvonnan sekä monialaisen palvelutarpeenarvioinnin kehittämistä jatkettiin. Tavoitteena on prosessien sujuvoittaminen ja yhteistyörakenteiden luominen.

Laatu, osto ja valvonta -yksikön työ käynnistyi toukokuussa. Yksikkö perustettiin pilottina, ja sen ensivaiheen tehtäviä ja vastuualueita linjattiin palvelualueen johtoryhmässä. Toiminta käynnistyi rekrytointien ja työprosessien kehittymisen myötä loppuvuodesta.

Psykososiaalisissa palveluissa pyrittiin vastaamaan palvelutarpeen kasvun tuomiin haasteisiin mm. kehittämällä ryhmämuotoista tukea, asiakkaaksi tulon prosesseja, laajentamalla konsultatiivista tukea sekä hyödyntämällä ostopalveluja. Palveluvelan hoitamisen tueksi palveluyksikköön kohdennettiin syksyllä uusia vakansseja (Nuortenkeskus Nuppi, lääkäripalvelut, lapsiperheiden kotipalvelu, sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö), joista osa saatiin täytettyä loppuvuoden 2021 aikana. Vakanssien avulla lähdettiin aktiivisesti mm. purkamaan Nuortenkeskus Nupin jonoa.

Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja kehittävän työryhmän työ jatkui konsultaatiorakenteiden kehittämisen, toimialarajat ylittävän kesätoiminnan ja nuorten osallisuuden vahvistamisen merkeissä.

Sosiaali- ja kriisipäivystyspalveluiden tuottaminen Keravalle käynnistyi suunnitelmien mukaisesti 6.11.2021. Psykososiaalisen tuen valtakunnallisen valmiuden toimintaa kehitettiin edelleen ja vuonna 2021 saadut toimeksiannot toteutettiin vahvalla ammattitaidolla ja osaamisella.

Aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelussa kehitettiin asiakaslähtöisempiä palveluja uudessa organisaatiorakenteessa. Hanketyö (Rikoksilla oireilevat nuoret, Asunnottomuushanke, TEOT-osatyökykyisten hanke, Tulevaisuuden sote-keskus) toimi merkittävänä yhteistyökumppanina ja yhdessä tekijänä työn kehittämisessä. Uutena toimintana alkoi kesäkuussa tavoitevalmennusryhmä Noste, jonka kautta aikaisemmin ostopalveluna hankittua sosiaalista kuntoutusta tukevaa palvelua toteutetaan omana toimintana. Toiminta alkoi lupaavasti, vahvuuksia ovat moniammatillisuus, mahdollisuus osallistua ryhmiin, selkeä rakenne ja asiakkaan tarpeen mukainen suunnitelmallinen työskentely. Asiakkaat olivat mukana suunnittelemassa toimintaa. Aikuisten sosiaalipalvelujen neuvonnan ja taloudellisen tuen palveluissa jatkettiin matalan kynnyksen palveluohjauksen mallin kehittämistä. Yksikköön keskitettiin vuoden alusta alkaen palvelualueen asiakaspäätösten toimeenpanoa ja keskittämisestä on saatu hyviä kokemuksia.

Palvelualueella toteutettiin kahta myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan liittyvää toimenpidettä. Lapsiperheiden kotipalvelun toimenpiteenä tarjotaan kaikille vauvaperheille kolme maksutonta kotikäyntiä; toiminta alkoi toukokuussa. Osana avoimien kohtaamispaikkojen toimintaa, perheneuvolatoiminnan yksikön koordinoimana, toteutettiin läpi kesälomakauden kesäleiritoimintaa ja syksyn aikana aloitettiin iltapäiväkerhotoiminta alakoululaisille Koivukylän avoimessa kohtaamispaikassa ja Hakunilan yhteisötaholla.

Henkilöstön ja erityisesti sosiaalityöntekijöiden saatavuus haastoi pandemian aikaan enenevässä määrin. Myös psykologien ja lääkäreiden saatavuudessa oli haasteita. Asumispalveluissa oli ajoittain suuriakin haasteita varmistaa riittävä henkilöstömäärä vuorotyöhön. Palvelualue seurasi systemaattisesti henkilöstön, erityisesti sosiaalityöntekijöiden rekrytointitilannetta. Lastensuojelun avohuollon sosiaalityöntekijätilanne kääntyi loppuvuodesta todella haastavaksi ja keinoja tilanteen parantamiseksi haettiin aktiivisesti.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2021 olivat 130,3 milj. euroa ja tulot 12,9 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 25.10.2021 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 7,5 milj. eurolla ja alensi tulomäärärahaa 2,0 milj. euroa.

Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan 0,1 milj. euroa.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 10,0 milj. eurolla ja tulot toteutuivat. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 2,5 milj. eurolla ja tulot 2,0 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 10,0 milj. euroa ja lopullista talousarviota 0,5 milj. euroa heikompi.

Määrärahan ylitykset syntyivät lastensuojelun, varhaisen tuen ja aikuisten ja nuorten palvelujen ostopalveluista 7,6 milj. euroa, hallinto-oikeuden päätöksistä, joilla Vantaa velvoitettiin maksamaan muille kunnille lastensuojelun ja jälkihuollon korvauksia yht. 0,5 milj. euroa, työvoiman vuokrauskustannuksista ja palkoista yht. 1,4 milj. euroa ja tulkki- ja turvapalveluista 0,5 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	65 %	100 %	84,6 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	99,2 %	100 %	99,70 %
Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0--17-vuotiaista	2,2 %	2,4 %	2,7 %
Huostaanottojen tarve väestön 0–17-vuotiaissa	0,22 %	0,19 %	0,22 %
Lastensuojelun asiakasmäärä, lasta/sosiaalityöntekijä	37	35	47
Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,3	4,2	4,2
Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	2,5	4,2	3,1
Lapsiperheiden kotipalvelua saavien asiakkaiden määrä	813	500	680
Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,4	3,5	3,9

12 60
Vanhus- ja vammaispalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	23 245	0	23 245	27 143	-3 898
Menot	-215 245	-5 412	-220 657	-220 296	-361
Toimintakate	-192 000	-5 412	-197 412	-193 153	-4 259

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueen toiminta on organisoitu erityisasumisen, kotona asumisen tuen, ostopalvelujen ja Vantaan sairaalan palveluyksiköihin sekä palvelualuetasoisesti toimivaan resurssikeskukseen. Erityisasumisen palveluyksikössä tuotetaan erilaisia lakisääteisiä asumispalveluja ikääntyneille ja vammaisille. Kotona asumisen tuen palveluyksikön vastuulle kuuluvat asiakasohjaus, kotihoito, vammaisten työ- ja päivätoiminta sekä vanhusten päivätoiminta. Vantaan sairaalan palveluyksikkö vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta. Palveluyksikköön kuuluu toimipisteitä Katriinan sairaalassa sekä Peijaksen sairaalassa. Ostopalveluyksikkö vastaa palvelujen hankinnasta, järjestämisestä, sopimus- ja laadunvalvonnasta sekä palvelun tuottamistavan valinnasta asiakasta ja omaista kuullen. Resurssikeskuksen tehtävä on tukea palvelualueen tavoitteita henkilöstön ja muiden resurssien kohdentamisessa asiakastarpeiden mukaisesti.

Vanhus- ja vammaispalveluissa tehtiin vuoden 2021 aikana lukuisia toimenpiteitä pandemiatilanteen hillitsemiseksi ja sujuvien hoito- ja palveluketjujen varmistamiseksi poikkeustilanteessa. Pandemiatilanne lisäsi tehostetun palveluasumisen tarvetta ja kasvatti jonoa palveluun. Vapaiden paikkojen puutteesta sekä henkilöstövajauksesta johtuen lakisääteisiä palvelujen järjestämisen määräaikoja ei pystytty noudattamaan kaikilta osin. Palveluketjujen sujuvuuksissa oli haasteita niin kotiin vietävissä kuin asumisen palveluissa. Kaikkiin Vantaan alueella sijaitseviin vanhusten ja vammaisten asumisyksiköihin tehtiin vähintään kaksi valvontakäyntiä vuoden aikana. Toinen käynneistä oli ennalta ilmoittamaton.

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen paikkojen tarve oli ennustettua suurempi. Tehostettu palveluasuminen on pääsääntöisesti asukkaiden loppuelämän ajan kestävää. Koronan vuoksi tehostetut hygieniatoimet ovat todennäköisesti vähentäneet muita infektiotauteja ja ikääntyneiden sairastavuutta, ja asukkaiden vaihtuvuus tehostetussa palveluasumisessa oli aiempaa vähäisempää. Vammaisten palvelujen osalta saatavuuden ongelma kohdentui erityisesti vaativiin palveluihin. Henkilöstön saatavuuden haasteet vaikeuttivat tilannetta, kun tyhjille paikoille ei henkilöstövajeen vuoksi pystytty ottamaan uusia asiakkaita. Parin viime vuoden aikana kasvanut palveluvelka kasvoi edelleen, vaikka jossain määrin palveluja pystyttiin myös räätälöimään ja esimerkiksi perhehoitoa pystyttiin järjestämään uusille asiakkaille, etenkin ikääntyneiden lyhytaikaisen hoivan tarpeisiin.

Koko vuoden jatkuneesta haastavasta henkilöstötilanteesta sekä koronasta huolimatta kotihoito pystyi vastaamaan asiakkaiden hoidon- ja palveluntarpeisiin. Palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnissa hyödynnettiin RAI-järjestelmää ja kotihoidon asiakkaiden RAI-arviointien peittävyys nousi edelliseen vuoteen verrattuna 10 prosenttiyksikköä. Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus oli joulukuun lopussa tavoitteen mukaisesti 93,4 prosenttia.

Keväällä ikääntyneiden päivätoiminnan osittainen supistaminen koronan vuoksi kasvatti asiakkaiden palvelujen aloittamisen odotusaikoja. Syksyllä kasvaneen palvelutarpeen purkamiseksi omaa toimintaa vahvistettiin avaamalla Raikukujan päivätoiminta ja lisäämällä Simonkylän päivätoimintaan asiakaspaikkoja. Myös vammaisten työ- ja päivätoimintakeskusten toimintaa supistettiin keväällä koronatilanteesta johtuen tilapäisesti. Työtoimintakeskukset toimivat koko vuoden normaalisti, mutta toiminta-aikoja toteutettiin porrastaen terveysturvallisuutta varmistaen.

Sairaalan kyky tuottaa sairaanhoito- ja kuntoutuspalveluja pysyi koronasta huolimatta varsin tyydyttävällä tasolla. Kevään osastoepidemiat ja niistä johtuneet sulut vähensivät hoitojaksojen määrää ja pidensivät niiden kestoa, minkä jälkeen toimintaa on haastanut jatkohoitoa sairaalassa odottavien potilaiden lukumäärän kasvu. Kotisairaalan ja Liikkuvan sairaalan käyntimäärät olivat tavoitellusti kasvusuuntaiset.

Elokuussa 2021 otettiin käyttöön 54-paikkainen Hämeenkylän vanhustenkeskus, johon siirtyi Ruukkukujalta Myyrinkoti 3:n tehostetun palveluasumisen paikat. Uusia tehostetun palveluasumisen paikkoja tuli vanhustenkeskukseen 31, jotka otettiin asteittain käyttöön henkilöstövajeesta johtuen. Myyrinkodin remontointi arviointi- ja kuntoutusyksiköksi käynnistyi loppuvuodesta. Koivukodin toiminta siirtyi huhtikuun alussa Ruukkukujalle remontoituihin tiloihin. Vammaisten lasten ja nuorten uuden lyhytaikaisen hoidon yksikön toiminta käynnistyi vähitellen.

Tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksen välittömän ja välillisen asiakastyön seuranta käynnistyi ja henkilöstörakennetta uudistettiin vastaamaan vanhuspalvelulain edellyttämää mitoitusta.

Asiakkaiden kasvavan palvelutarpeen ja sen oikea-aikaiseen arviointityöhön vastaamiseksi perustettiin uusi asiakasohjauksen arviointitiimi syyskuussa 2021. Arviointitiimin työ kohdentui alkuvaiheessa erityisesti huoli-ilmoituksiin, henkilökohtaisen avun sekä vammaisasumisen asiakkaiden palvelutarpeiden arviointiin sekä oikeiden vaikuttavien palvelujen käynnistämiseen kotona asumista ja asiakkaan voimavaroja tukien.

Kotihoidon kehittämisprojekti kokosi tietoa välittömään asiakasaikaan vaikuttavista tekijöistä ja tämän pohjalta luotiin suunnitelma toteutettavista korjaustoimista mm. työnjaon, kirjaamisen sekä toimintakulttuurin muutoksen edistämiseksi. Kotona asumista vahvistavan kuntoutuksen kehittämistä ja lisäämistä toteutettiin mm. GeroMetro kuntoutuksen yhteistyöverkostoa vahvistaen, kuntoutuksen palveluvalikkoa kuvaten sekä kuntoutuksen osaamista vahvistaen mm. kotihoidon uusien fysioterapeuttien vakanssien perustamisen myötä. Etsivää vanhustyön MEK Kiinnekohtia -hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi lokakuussa. Hanke sai jatkorahoituksen vuodelle 2022 ja toiminnan jatkumisen suunnitelmaa laadittiin joulukuussa. MEK-kiinnekohtia hanke tuotti aktiivisia asiakasjaksoja 71 asiakkaalle ja Vantaalla aloitti kaksi Pilke-ryhmää.

Vanhusten päivätoiminnassa kehitettiin vuoden aikana virtuaalitoimintaa, jonka piirissä oli 21 asiakasta. Vammaisten työ- ja päivätoiminnassa virtuaalitoiminnan pilotointi jatkui, ja kokemukset toiminnasta olivat positiivisia. Toiminnan piirissä oli vuonna 2021 59 asiakasta.

Palvelujen myöntämisen perusteita kehitettiin yhteistyössä Keravan kanssa. Vammaisten palvelujen myöntämisen perusteiden työntekijäohje laadittiin ja otettiin käyttöön päätöksenteon tukena. Myös ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteet päivitettiin. Henkilökohtaisen avun, ikääntyneiden kotikuntoutuksen, asunnon muutostöiden ja turvapuhelimen palvelut kilpailutettiin vuoden 2021 aikana, ja uusiin sopimuksiin siirtyminen sujui suunnitellusti. Myös asiakasohjauksesta ostopalveluihin siirtyvien järjestämisvastuiden toteuttaminen eteni suunnitelmien mukaan.

Vantaan sairaalan kaksivuotinen kehittämisohjelma (2020–2021) saatiin päätökseen koronan ajanjaksolle aiheuttamista haasteista huolimatta. Kehittämisohjelmassa edistettiin keskeisiä potilaan hoidon, kuntoutuksen ja hoitoketjun prosesseja ja toimintamalleja, ja sen painopisteinä olivat potilaskokemus, sujuva ja vaikuttava hoito, osaamisen vahvistaminen, uusien potilaslähtöisten palvelumallien kehittäminen sekä valmentava johtaminen. Ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana käynnistetyn uuden palvelumuodon, LiiSa liikkuva sairaalan, pilotointia jatkettiin suunnitelman mukaisesti eteenpäin. Ensimmäisen toimintavuoden kokemukset olivat myönteisiä ja kontaktimäärät odotetusti kasvoivat loppuvuotta kohden. Palvelua kehitetään ja seurataan yhteistyössä HUS Akuutin ja Espoon kaupungin kanssa.

Vuoden 2021 RAI-vertailutiedot vietiin Power BI:hin ja esimiesten koulutus tietojen hyödyntämiseksi toiminnan kehittämisessä aloitettiin. Palvelualueen RAI-roolien ja prosessien tarkastelu sekä päivittäminen tiedolla johtamisen näkökulmasta käynnistyi.

Palvelualueelta osallistuttiin Tulevaisuuden sote-keskus -valmistelun kehittämiskärkien työryhmiin. Palvelurakenteen uudistamiseksi osallistuttiin projektiryhmään, joka selvittää eri palvelujen nykyistä ja tulevaisuuden tarvetta sekä palvelujen tarkoituksenmukaisia tuotantotapoja.

Kunta 10 -kyselyn, työolojen arvioinnin ja Laava-arvioinnin pohjalta palveluyksiköt tekivät työhyvinvoinnin ja työn mielekkyyden lisäämiseksi kehittämissuunnitelmat, joiden mukaan toimintaa lähdettiin kehittämään. Työn mielekkyyttä sekä henkilöstön pito- ja vetovoimaa vahvistettiin mm. systemaattisella perehdytyksellä, vastuukuvauksia selkiyttämällä ja toimintatapoja yhtenäistämällä. Palvelualueen osaamisen kehittämisen projektiryhmä kehitti, koordinoi ja tuki palvelualueen koulutussuunnittelua sekä koulutusten toimeenpanoa yhdessä uuden koulutuskumppaniksi vaihtuneen Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa.

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueella oli merkittävä työvoimavaje useissa toimintayksiköissä. Vuoden lopussa palvelualueen vakanssien täyttöaste oli noin 88 prosenttia. Henkilöstön saatavuutta pyrittiin parantamaan uusien rekrytointikanavien käyttöönotolla elokuusta alkaen. Tehostettujen kampanjoiden näkyvyys nosti hakijamääriä avoimiin tehtäviin. Palvelualueen lähtövaihtuvuus oli 13 prosenttia ilman eläkkeelle jääneitä. Henkilöstön pitovoimaa arvioitiin mm. lähtöpalautekyselyn avulla. Vuoden aikana palvelualueelta lähteneistä työntekijöistä vain 39 prosenttia antoi kirjallisen lähtöpalautteen.

Talousarvion toteutuminen

Palvelualueen menot vuonna 2021 olivat 220,3 milj. euroa ja tulot 27,1 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 25.10.2021 palvelualueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 5,3 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen ja koostui pääosin asiakaspalvelujen ostoista. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan 0,1 milj. euroa.

Palvelualueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 5,1 milj. eurolla. Merkittävimmät ylitykset toteutuivat vammaisten asumisen ostoissa, vammaisten henkilökohtaisessa avussa sekä Kaunialan sairaalan ostopalveluissa. Palvelualueen menot toteutuivat lopullisen määrärahan mukaisesti.

Palvelualueen tulot ylittyivät 3,9 milj. eurolla. Ylityksestä 1,2 milj. euroa on valtion maksamia korvauksia koronapandemian aiheuttamista kuluista.

Tulosalueen menot alittivat lopullisen määrärahan kokonaisuudessaan 0,4 milj. euroa. Henkilöstömenojen osuus alitti talousarvion 1 milj. euroa sisältäen vuokratyövoiman käytön (henkilöstökulujen alitus 3,9 milj. euroa ja työvoimavuokrauksen ylitys 2,9 milj. euroa). Hämeenkylän vanhustenkeskuksen avaus syyskuussa 2021 vähensi henkilöstömenoja 0,6 milj. euroa (budjetoitu kokovuotiseksi). Asiakaspalveluiden ostot ylittivät talousarvion 5,3 milj. eurolla. Ilman talousarvion lisämäärärahaa, ylitys oli 11,2 milj. euroa.

Palvelualueista kotona asumisen tuen menot alittuivat 3,1 milj. eurolla, ostopalvelujen menot ylittyivät 5,3 milj. eurolla (8 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen), erityisasumisen menot alittuivat 3,6 milj. eurolla (4,1 milj. euroa alitusta alkuperäiseen) ja Vantaan sairaalan menot alittuivat 0,6 milj. eurolla (2,6 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen). Resurssikeskuksen menot toteutuivat 1,6 milj. euroa talousarviota suurempina.

Toiminnoittain tarkasteltaessa suurimmat erot talousarvioon toteutuivat vammaisten henkilökohtaisessa avussa, jossa asiakaspalveluostot ylittivät lisämäärärahallisen talousarvion 1,3 milj. eurolla. (2,5 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen talousarvioon). Ostopalveluissa vammaisten asumispalvelut ylittivät 3,5 milj. euroa lisämäärärahallisen talousarvion, mutta ylitys alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli 4,8 milj. euroa.

Kaunialan sairaalan ostopalvelut alittivat lopullisen käyttösuunnitelman 0,5 milj. eurolla (2,7 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen).

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä 31.12	93,4 %	93,4 %	93,4 %
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	2,1 %	2,1 %	2,0 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12	8,8 %	9,3 %	7,8 %
Kotihoidon välitön työaika, % työajasta, lh	38 %	60 %	38 %
Ikääntyneiden pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä	6,3 %	6,2 %	6,4 %
Tuetusti ja palveluasumisessa asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa, % asumispalvelujen piirissä olevista	37,6 %	39,0 %	38,6 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija, ka (v. 2020 yht. 211 sairaansijaa)	15,1	17,5	14,7
Terveyskeskussairaala, kotiutus -% omaan kotiin	70 %	75 %	73,6 %

12 13
Suun terveydenhuollon liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2021	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	**24 775**	**0**	**24 775**	**24 020**	**755**
Liiketoiminnan muut tulot	635	0	635	661	-26
Materiaalit ja palvelut	-5 326	0	-5 326	-6 225	900
Henkilöstömenot	-16 836	0	-16 836	-15 825	-1 011
Poistot ja arvonalentumiset	-10	0	-10	-11	1
Liiketoiminnan muut menot	-2 338	0	-2 338	-1 948	-389
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**900**	**0**	**900**	**671**	**229**
Muut rahoitustulot	17	0	17	28	-11
Kunnalle maksetut korko-menot	-159	0	-159	-159	0
Korvaus peruspääomasta	-68	0	-68	-68	0
Muut rahoitusmenot				-1	1
Rahoitustulot ja -menot	-210	0	-210	-201	-10
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**690**	**0**	**690**	**470**	**220**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**690**		**690**	**470**	**220**

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti.

Vuoden toiminnan kannalta keskeinen asia oli vuonna 2020 covid19-pandemian vuoksi syntyneeseen palveluvelkaan vastaaminen. Lisäksi pandemian vuoksi tuli hammashoidossa käyttää koko vuoden erityissuojauksia ja -materiaaleja sekä -instrumentteja. Nämä lisäsivät materiaalikuluja ja hidastivat työskentelyä. Henkilökuntaa piti siirtää haastattelemaan potilaita ennen vastaanotolle tuloa, mikä oli pois suoraan potilastyöhön osoitetusta henkilöresurssista.

Koronaepidemian aikana kehitetty videovastaanottopalvelu on vakiintunut osaksi palvelutarjontaapienten lasten tarkastuksissa, oikomishoidossa, terveydenedistämisessä ja neuvonnassa. Kuntalaisten suun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen toimenpiteineen on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Terveydenedistämisen isommat yleisötapahtumat ovat jouduttu perumaan tai ne ovat toteutuneet digitaalisia palveluita hyödyntäen, sillä muunlaisia yleisötapahtumia ei ole ollut mahdollista toteuttaa pandemian aikana. Sosiaalisen median ja internet-sivujen kautta välitettäviä terveydenedistämiseen liittyvää materiaalia on tuotettu aikaisempaa enemmän.

Vuoden aikana annettiin palveluja 72 354 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen 19,9 prosenttia. Vantaalaisten terveyskeskuksessa hammaslääkärissä käyvien osuus väestöstä pysyi melkein samana kuin edellisenä vuonna (2021 18,40 % ja 2020 18,25 %). Potilaskohtaisten käyntien määrä nousi edellisestä vuodesta (2021 2,86 käyntiä/potilas ja 2020 2,20 käyntiä/potilas).

Suun terveydenhuollossa toteutui 124 869 hammaslääkärikäyntiä (93 842 käyntiä vuonna 2020, kasvua edelliseen vuoteen 33,1 prosenttia), 47 787 suuhygienistikäyntiä (35 122 käyntiä vuonna 2020, kasvua edelliseen vuoteen 36,1 prosenttia) sekä 7 579 hammashoitajakäyntiä (3 923 käyntiä vuonna 2020, kasvua 93,2 prosenttia).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäyntejä oli saman verran kuin edellisenä vuonna (2021 oli 18 536 käyntiä ja 2020 oli 18 554 käyntiä).

Talousarvion toteutuminen

Liikevaihto oli 24,0 milj. euroa verrattuna talousarvioon 24,8 milj. euroa. Keskeinen tekijä on asiakasmaksujen alhaisempi kertymä (-793 000 euroa), johtuen pandemian vaikutuksesta. Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatun avustuksen tarkoitus kattaa edellisten vuosien alijäämä ja tasapainottaa taloutta.

Toiminnan materiaali- ja palvelukuluissa merkittäviä ylityksiä talousarvioon verrattuna olivat aine- ja tarvikekuluissa (ylitys -775 000 euroa) ja palveluissa (ylitys -125 000 euroa). Henkilöstökulut olivat 15,8 milj. euroa, talousarvio oli 16,8 milj. euroa. Materiaaleja jouduttiin hankkimaan yli suunnitelmien johtuen pandemian edellyttämistä suojavarusteista sekä erityisinstrumenteista ja -välineistä sekä välinehuollon ulkoistamisesta. Talousarvion henkilöstömenoissa on mukana välinehuollon henkilöstömenot (740 000 euroa). Liiketoiminnan muissa kuluissa säästettiin 389 000 euroa, johtuen pääasiassa kirjattujen luottotappioiden määrästä. Sisäiset vuokrat 2021 olivat talousarvion mukaiset.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 11 000 euroa.

Liikelaitoksen tulos oli 470 068,11 euroa ylijäämäinen (vuonna 2020 ylijäämä oli 166 952,47 euroa ylijäämäinen).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2021 lopussa oli 992 612,19 euroa (vuoden 2020 lopussa 383 087,78 euroa). Liikelaitoksen peruspääoman ylijäämä on 18 177,19 euroa.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2021	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	**700**	**481**	**220**
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	139	-139
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-635	635
Rahavarojen muutos	**700**	**-15**	**715**

Investoinnit

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2021 rahoitettiin leasingperusteella, joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste on ollut voimassa myös edellisinä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
asiakasmäärä kpl	60 348	78 000	72 354
käynnit yhteensä kpl	136 442	207 000	180 235
painotetut toimenpiteet kpl	343 106	450 000	379 105
painotetut toimenpiteet per käynti kpl	2,5	2,2	2,1

13
Kasvatus ja oppiminen

Vastuuhenkilö: Katri Kalske

Toimielin: Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta
Puheenjohtaja: Paula Lehmuskallio

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kasvatus ja oppiminen yhteensä					
Tulot	34 665	1 729	36 393	38 282	-1 889
Menot	-480 156	-8 669	-488 825	-483 465	-5 360
Toimintakate	-445 492	-6 940	-452 432	-445 182	-7 249
Kasvatus ja oppiminen bruttoyksiköt					
Tulot	32 760	1 729	34 489	36 658	-2 169
Menot	-442 484	-7 603	-450 087	-445 807	-4 280
Toimintakate	-409 724	-5 874	-415 598	-409 150	-6 448

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan toiminnassa isoimpana muutoksena vuoden 2021 aikana tuli voimaan oppivelvollisuuden laajentuminen, joka koski lukiokoulutuksen ensimmäistä vuosikurssia, ammatillista koulutusta, perusopetuksen lisäopetusta sekä lukion valmistavan koulutuksen opiskelijoita. Oppivelvollisuuden laajentaminen lisäsi myös resurssien tarvetta opiskeluhuollossa.

Varhaiskasvatuksessa lasten määrä palvelujen piirissä oli arvioitua pienempi, jonka vuoksi alkuperäistä talousarviota ei ylitettykään loppuvuoden aikana. Kotihoidon tuen kuntalisää pienennettiin 1.4.2021 alkaen 55 euroa. Kaksivuotisen esiopetuksen kuntakokeilu alkoi elokuun 2021 alusta Vantaalla 26 toimipaikassa. Palveluverkossa aloitti yksi uusi päiväkoti ja lopetti 2 päiväkotia sekä 7 ryhmäperhepäiväkotia.

Talousarviovuoden aikana osallistuttiin uuden valtuustokauden strategian laadintaan sekä valmisteltiin toimialan omaa toimeenpano-ohjelmaa laajasti henkilöstöä, luottamushenkilöitä ja huoltajia osallistaen.

Koronapandemia vaikutti vielä vuonna 2021 palveluiden järjestämiseen. Opetusta järjestettiin etä- ja hybridiopetuksena vuoden 2021 keväällä. Opetuksen järjestämiseen ovat vaikuttaneet myös runsaat karanteenipoissaolot. Lähes koko vuoden ajan on tehty etätöitä niissä tehtävissä missä se on ollut mahdollista palveluiden järjestämisen kannalta. Koronaepidemian aiheuttaman osaamisvajeen kuromiseksi on palkattu lisähenkilökuntaa kaupungin oman toipumisohjelman puitteissa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksella.

Talousarvion toteutuminen 2021

Toimialan toimintakulut olivat yhteensä 483,5 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 98,9. Toimintatuotot olivat yhteensä 38,3 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 105,2. Talousarviovuoden aikana valtuusto päätti kahdesta lisätalousarviosta.

Ensimmäisessä lisätalousarviossa 15.6.2021 kaupunginvaltuusto hyväksyi oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvät määrärahat eli toimintakuluihin –1,798 milj. euron lisäys ja tuottoihin 0,439 milj. euron lisäys. Toisessa lisätalousarviossa 13.12.2021 kaupunginvaltuusto hyväksyi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksesta aiheutuneen 1,3 milj. euron toimintatuottojen vähentymisen sekä saaduista avustusrahoista aiheutuneet menot ja tulot, muun muassa koulutuksellisen tasa-arvon avustuksen 1,7 milj. euron lisäyksen perusopetuksen toimintakuluihin ja –tuottoihin. Lisäksi hyväksyttiin toimintakulujen ylitykseen 4,2 milj. euroa, jonka tarve jäi odotettua pienemmäksi johtuen pääasiassa varhaiskasvatuksen palveluiden piirissä olevan lapsimäärän vähentymisestä. Kaupungin koronatoipumissuunnitelman mukaista rahoitusta kohdistui perusopetukseen ja ruotsinkieliselle palvelualueelle 1,1 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää korona-avustusta 0,45 milj. euroa. Valtiolta saadussa korona-avustuksessa oli 3,4 milj. euron vähennys verrattuna vuoden 2020 avustuspäätöksiin.

Toimialan bruttoyksiköissä toimintakulujen toteumaprosentti oli 99. Talousarvioon nähden toimintakulujen säästöä tuli varhaiskasvatuksen palvelualueen toiminnasta, jossa palveluiden piirissä oleva lapsimäärä jäi odotetusta. Bruttoyksiköiden toimintatuottojen toteumaprosentti oli 106,3, joissa saatiin odotettua enemmän avustuksia. Nettoyksikön toiminnassa toimintakatteen toteumaprosentti oli 97,8. Ammatillisen koulutuksen toimintatuotot jäivät hieman odotettua pienemmäksi avustusmäärän pienentyessä. Toimintakuluissa tuli muutettuun talousarvioon nähden säästöä noin 1 milj. euron verran mm. palvelujen ostoista.

13 10
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-90	0	-90	-85	-5
Toimintakate	-90	0	-90	-85	-5

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2021 aikana opetuslautakunta kokoontui 7 kertaa ja kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 4 kertaa. Lautakunnan nimi muuttui syyskuussa 2021 kasvatuksen ja oppimisen lautakunnaksi.

Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto kokoontui 6 kertaa ja kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielinen jaosto 3 kertaa. Myös jaoston nimi muuttui syyskuussa 2021 kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkieliseksi jaostoksi.

Lautakunnalle ja jaostolle pidettiin yhteinen talousarvioseminaari 28.-29.9.2021.

Opetuslautakunnan yksilöasioiden jaosto kokoontui vuonna 2021 yhden kerran.

Talousarvion toteutuminen

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan toimintakulut olivat 84 521 euroa vuonna 2021, jolloin toteumaprosentti oli 94.

13 20
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	395	11	406	436	-30
Menot	-9 962	-465	-10 427	-9 082	-1 345
Toimintakate	-9 567	-454	-10 021	-8 647	-1 375

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialan yhteisissä palveluissa jatkui palveluiden digitalisointi kahdessa merkittävässä hankkeessa: Digionessa ja varhaiskasvatuksen VASAssa ja koko toimialan digitalisaatiota on kehitetty rakentamalla digivisio ja tiekarttaa sen toteuttamiseksi. Tiedolla johtamisessa työ on jatkunut sekä tavoitteiden asetannan selkeyttämisessä datavision muodossa että käytännön työnä eri palvelualueiden raporttien ja näkymien rakentamisena.

Vuoden 2021 aikana on vahvistettu viestinnän resurssointia ja nyt jokaisella palvelualueella on vastuutiedottaja. Lisäksi palvelualueille ja yksiköihin on rakennettu viestintäyhdyshenkilöiden verkosto. Näillä toimilla on päästy kehittämään niin sisäistä kuin ulkoistakin viestintää. Poikkeusolojen lisääntynyt viestimisen tarve ja verkkosivu-uudistus ovat leimanneet viestinnän työtä viime vuonna.

Talous- ja hallintopalvelut ovat yhdessä palvelualueiden kanssa kartoittaneet yhteisten työprosessien kehittämiskohteita. Työnkulkuja ja rooleja on selkiytetty ja nimetty vastuuhenkilöitä prosessien eri vaiheisiin. Hyvin alkanut kehittämistyö jatkuu vuonna 2022.

Opiskeluhuollon yksikön toimintaa vahvistettiin palkkaamalla kaksi uutta opiskeluhuollon esimiestä, yksi kuraattori ja yksi psykologi perusopetukseen sekä kaksi kuraattoria ja kaksi psykologia oppivelvollisuuden laajenemisen myötä toiselle asteelle. Lisäksi määräaikaisiin työsuhteisiin palkattiin 1 psykologi ja 1 kuraattori kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun ja yksi MEK-ohjelman kuraattori lisää varhaiskasvatukseen. Vantaa sai 261 600 euron valtion erityisavustuksen oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin, erityisesti yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen esi- ja perusopetuksessa sekä lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa vuosina 2021–2022. Lapsia, nuoria ja perheitä tuettiin koronapandemian aiheuttamasta pahoinvoinnista selviämiseen sekä yhteisöllisen että yksilökohtaisen opiskeluhuollon keinoin. Psykologien ja kuraattorien tekemälle vanhemmuustyölle laadittiin yhteiset tavoitteet. Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien siirtymisestä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen tehtiin valtakunnallisen tason päätös. Siirtymisen valmistelu aloitettiin. Psykologien suuret rekrytointivaikeudet aiheuttivat palveluaukkoja.

Tuoreiden kouluterveyskyselyn tuloksien analysointiin, raportointiin ja tiedolla johtamiseen palkattiin erityisasiantuntija, joka koosti yhteenvedot ja esitteli niitä laajasti kaupungin sisällä ja kumppaneille. Tämän lisäksi hän laati yhteistyössä tietohallinnon työntekijän kanssa tuloksista Power BI raportin. Vantaalla käynnistyi myös UNICEFin lapsiystävällinen kunta -työ, joka alkoi nykytilan kartoituksella ja jatkui toimintasuunnitelman koonnilla. Kaupunginhallitus hyväksyi Lapsiystävällinen Vantaa -toimintasuunnitelman joulukuussa 2021.

Talousarvion toteutuminen

Johdon ja yhteisten palveluiden toimintakulut olivat 9,1 milj. euroa toteumaprosentin ollessa 87,1. Toimintatuottoja oli yhteensä 0,4 milj. euroa toteumaprosentin ollessa 107,3. Talous- ja hallintopalveluiden yksikön toimintakulut olivat 2,3 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 91,5. Opiskeluhuollon toimintakulut olivat 5,1 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 94,5. Määrärahoja säästyi yhteisissä palveluissa palvelujen ostojen ollessa ennakoitua pienemmät. Lisäksi henkilöstökulut alittuivat johtuen pääasiassa opiskeluhuollon psykologien rekrytointihaasteista.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä	0,50 %	0,60 %	0,50 %
Esiopetuksen oppilaat / psykologit tai kuraattorit	833	867	833
Suomenkielinen perusopetus/psykologit	973	853	936
Suomenkielinen perusopetus/kuraattorit	924	890	869
Toinen aste / psykologit	1 001	919	826
Toinen aste / kuraattorit	1 058	936	864

13 30
Perusopetus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	13 125	2 155	15 280	17 707	-2 426
Menot	-210 515	-4 034	-214 550	-214 180	-370
Toimintakate	-197 390	-1 879	-199 270	-196 474	-2 796

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyen perusopetuksessa annettiin tehostettua oppilaanohjausta uuden lain mukaisesti valtionosuuden kasvun 220 000 euron mukaisella lisäpanostuksella. Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 332 oppilaalla. Koronapandemian oppimisvajetta paikattiin niin valtion kuin Vantaan erillisrahoituksen turvin merkittävästi lisäämällä laaja-alaista erityisopetusta, resurssiopettajia, tsempparіopettajia esi- ja alkuopetukseen, jakotunteja, koulunkäyntiavustajia ja tukiopetusta yhteensä 4 milj. euron panostuksella. Vuoden 2021 perusopetuksen toimintaan vaikutti koronaepidemiasta johtuneet runsaat karanteenipoissaolot niin oppilaiden kuin henkilöstön osalta sekä uutena asiana maskien käyttäminen vuosiluokkien 3.–9.-oppilailla. Pandemiatilanteesta huolimatta opetus saatiin toteutettua pääsääntöisesti opetussuunnitelman mukaisesti ja poikkeukselliset olosuhteet huomioiden hyvin.

Talousarvion toteutuminen

Perusopetuksen toimintatulojen toteuma oli 17,7 milj. euroa (115,9 %) ja toimintamenot 214,2 milj. euroa (99,8 %). Määrärahamuutoksia tehtiin vuoden aikana tuloihin 2,155 milj. euroa, josta kota-rahan osuus oli 1,704 milj. euroa ja korona-avustuksen 0,45 milj. euroa. Toimintamenoihin määrärahalisäyksiä tehtiin yhteensä 4,034 milj. euroa. Koronasta johtuen lisäys oli 2,078 milj. euroa, josta kaupungin toipumissuunnitelman osuus oli 1,048 milj. euroa, korona-avustus 0,45 milj. euroa ja koronan aiheuttamien ylimääräisten kulujen osuus 0,58 milj. euroa. Määrärahalisäyksenä oppivelvollisuuden pidennyksen osuus oli 0,22 milj. euroa ja kota-rahan 1,704 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	23 068	23 619	23 400
Käyttömenot euroa/oppilas	8 841	8 913	9 172
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	52 %	53 %	52 %
Huoneistoneliöt/oppilas	10,3	10,2	10,2
Keskimääräinen ryhmäkoko, 1-9 luokat	15,9	15,9	15,9
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	99 %	99 %	99 %
Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 229	2 348	2 615
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	42 %	42 %	39 %
Oppilaita/oppilaanohjaaja	220	220	200

13 50
Varhaiskasvatus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	17 971	-1 144	16 827	16 483	344
Menot	-182 338	-1 456	-183 795	-181 723	-2 072
Toimintakate	-164 368	-2 600	-166 968	-165 240	-1 728

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä oli vuonna 2021 huomattavasti alhaisempi kuin talousarviossa. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli 100 ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 260 lasta vähemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Kotihoidon tuella oli 280 lasta vähemmän. Palvelujen peittävyys vuoden lopussa oli 79,7 prosenttia, joka on 3,0 prosenttia alhaisempi kuin talousarviossa.

Kotihoidon tuen kuntalisää pienennettiin 1.4.2021 alkaen 55 euroa. Alennettu kuntalisä on 160 euroa/kk. Pandemiatilanteen vuoksi avoimet päiväkodit ja avoimet kohtaamispaikat ovat olleet suljettuna 1.1.–30.4., asukaspuistot 18.3.–30.4. ja kerhot 12.4.-30.4.2021.

Vantaa valikoitui mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, joka kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Opetus- ja kulttuuriministeriö teki otannan kokeiluun osallistuvista Vantaan toimipaikoista (26 toimipaikkaa) ja lapsista (noin 500 lasta).

Tiedonjyvän päiväkoti aloitti toimintansa elokuussa 2021. Päiväkodissa on 143 paikkaa, joista uusia 58. Yksi kunnallinen ja yksi yksityinen päiväkoti sekä viisi kunnallista ja kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia lopetti toimintansa heinäkuussa. Näissä oli paikkoja yhteensä 132.
Rinnakkaisjohtamisen malli käyttöönotettiin seitsemässä yksikössä.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottojen toteuma oli yhteensä 16,5 milj. euroa (toteumaprosentti 98). Lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä varhaiskasvatuksen tulotavoitetta pienennettiin 1,3 milj. euroa varhaiskasvatuksen uuden asiakasmaksulain vaikutuksen vuoksi. Hoitopäivämaksuja kertyi muutetun tuloarvion mukaisesti 13,0 milj. euroa, hankerahoitusta saatiin 2,2 milj. euroa ja muut tuotot 1,2 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuotot alittuivat 0,3 milj. euroa. Valtiolta saadut tuet ja korvaukset toteutuivat budjetoitua pienempänä.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 2,1 milj. euroa. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien budjetoitua pienempi lasten määrä vaikutti toimintakuluissa syntyneisiin säästöihin. Kotihoidontuella olevien lasten määrä väheni arvioitua enemmän, josta syntyi säästöä 0,7 milj. euroa. Yksityisenhoidon tuen kustannukset alittuivat 0,3 milj. euroa budjetoitua pienemmän käyttäjämäärän vuoksi. Lisäksi yksityisen palvelutuotannon arvioitua pienempi käyttäjämäärä alensi palvelusetelikustannuksia 1,2 milj. euroa.

Henkilöstökulut Seuren henkilöstövuokraus mukaan luettuna ylitti talousarvion 2,6 milj. eurolla. Valtuusto myönsi henkilöstövuokraukseen 0,9 milj. euroa lisärahoituksen kasvaneisiin sijaistarpeisiin ja lasten tuen tarpeista johtuviin avustajalisäyksiin. Henkilöstökulut oman henkilöstön osalta alittuivat, jolla katettiin osa Seuren kasvatushenkilöstön ja Seure-avustajien työvoiman vuokrauksen kustannuksista. Oman henkilöstön ja henkilöstövuokrauksen kustannukset olivat yhteensä 101 milj. euroa.

Koronasta aiheutuvia lisäsiivouskustannuksia kertyi 0,3 milj. euroa, johon valtuusto myönsi rahoituksen lisätalousarviossa. Muiden palvelujen ostoissa ja materiaalihankinnoissa syntyi säästöä yhteensä 1,7 milj. euroa, Tilavuokrat alittuivat 0,7 milj. euroa budjetoidusta.

Kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen toimintakulut alittuivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 0,6 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lasten määrä eri varhaiskasvatuspalveluissa keskimäärin kuukaudessa:			
Kunnallinen varhaiskasvatus	10 247	10 627	10 522
Yksityinen varhaiskasvatus	2 016	2 300	2 047
Kerhotoiminta	280	400	206
Kotihoidon tuki	3 446	3 300	3 021
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä [1)]	76,80 %	82,70 %	79,70 %
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	16,00 %	17,80 %	16,30 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat lapset (kunnallinen varhaiskasvatus)	9,40 %	9,30 %	10,30 %
Käyttömenot €/palveluja käyttävä lapsi	10 862	10 966	11 524

1) Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.

13 90
Svenskspråkiga servicen

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	708	36	744	544	200
Menot	-13 293	-211	-13 504	-13 343	-161
Toimintakate	-12 585	-175	-12 760	-12 800	39

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaa valikoitui mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, joka toteutetaan vuosina 2021–2024. Kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja kehittää esiopetuksen laatua. Kokeilu koskee vuonna 2016 ja 2017 syntyneitä lapsia. Vantaalla 26 toimintayksikköä osallistuu kokeiluun, joista yksi on ruotsinkielinen yksikkö, Dickursby daghem. Kokeilu on osa OKM:n Oikeus oppia –kehittämisohjelmaa. Kustannuksista korvataan kunnille 100 prosenttia.

Toimialan uudet strategiset painopisteet työstetään koko toimialan voimin ja oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle annettiin mahdollisuus vaikuttaa koko toimialaa koskeviin strategisiin painopisteisiin. Palvelualueen pedagoginen kehittämisprojekti Challenging learning on päättymässä. Projektin aikana kehitetyt toimintatavat tulee osaksi palvelualueen strategista toimenpideohjelmaa.

Perusopetuksen osalta Mårtensdals bildningsrumin tarvesuunnitelma hyväksyttiin keväällä 2021 ja projekti etenee hankesuunnitelman laatimisella. Lukion opetussuunnitelma uudistettiin ja otettiin käyttöön 1.8.2021 alkaen. Uusi oppivelvollisuuslaki astui voimaan 1.8.2021 ja oppivelvollisuusikä nostettiin 18 vuoteen. Toisen asteen koulutus on uuden lain mukaan maksuton opiskelijoille. Syksyllä 2022 alkavan tuva-koulutuksen (HUX) käynnistymiseksi palvelualue on tehnyt yhteistyötä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Tuva-koulutus korvaa kymppiluokan ja muut tutkintoon valmistavat koulutukset.

Lukio-opetus toteutettiin etäopetuksena 11.1–9.4 ja hybridiopetuksena 12.4–3.5. Yläkoulun opetus toteutettiin etäopetuksena 8.3–9.4 ja hybridiopetuksena 12–30.4 pandemiatilanteen takia. Pandemia on vaikuttanut laajasti sekä varhaiskasvatuksen, koulun, lukion että hallinnon henkilökuntaan ja esim. kehittämistyö on kärsinyt etätyöstä johtuen.

Syksystä 2021 kaupungilla on kokoaikainen ruotsinkielinen tiedottaja, kun aikaisemmin hän työskenteli 50 prosenttia työajasta ruotsinkielisten palveluiden parissa.

Uuden vaalikauden myötä poliittisten elimien kokoonpano vaihtui. Svenska kommitténilla oli 11 varsinaista jäsentä ja yhtä monta varajäsentä, mutta vaalikauden vaihtuessa valittiin 9 varsinaista jäsentä, yhtä monta varajäsentä sekä kaupunginhallituksen edustaja. Nuorisovaltuustolla on yksi varsinainen jäsen ja varajäsen Svenska kommitténissa. Vaikuttamistoimielin kokoontuu jatkossa vähintään seitsemän kertaa vuodessa.

Talousarvion toteutuminen

Ruotsinkielisten palveluiden toimintatuottojen toteuma 0,5 milj. euroa (73 %), joka jää noin 0,2 milj. euroa budjetoitua pienemmäksi. Tämä johtuu pääosin siitä, että päivähoidon maksutuotot jäivät 88 400 euroa sekä tuet ja avustukset noin 100 000 alle arvioidun. Ruotsinkielisten palveluiden toimintakulujen toteuma oli 13,3 milj. euroa (98,8 %), eli alittuivat noin 161 000 eurolla siitä huolimatta, että vuokrakulut ylittyivät noin 60 000 eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa [1)]	297	293	301
Lapsia esiopetuksessa	78	72	80
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa	728	737	722
Käyttömenot euroa/ oppilas	10 050	10 764	10 799
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista/ oppilas	54 %	60 %	53 %
Huoneistoneliöt/ oppilas	13,6	13,1	13,7
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1–9 luokat	16,3	16,3	15,7
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	98 %	99 %	100 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	124	122	125
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	150	155	155
Käyttömenot euroa/ opiskelija	7 977	8 202	8 410
Huoneistoneliöt/ lukio-opiskelija	8,6	8,4	8,4

1) Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.

137
Toisen asteen koulutus

13 40
Lukiot

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	561	671	1 232	1 489	-257
Menot	-26 285	-1 436	-27 721	-27 394	-327
Toimintakate	-25 724	-765	-26 489	-25 905	-583

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Oppivelvollisuuden laajentuminen on toteutettu lukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden osalta sekä perusopetuksen lisäopetuksen ja lukioon valmistavan koulutuksen opiskelijoiden osalta. Lukioiden uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden osalta ja sen kehittämistyötä on jatkettu syyslukukaudella. Aikuislukioiden palveluverkosta on tehty selvitys ja osa tarpeellisista toimenpiteistä aloitettu. On kehitetty lukioiden yhteistä etäkurssitarjotinta.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio on toteutunut suunnitellusti lukiokoulutuksen toimintakulujen toteumaprosentin ollessa 98,8 ja toimintatuottojen toteumaprosentin ollessa 120,8. Lukiokoulutukseen tehtiin vuoden 2021 aikana tuloihin 0,67 milj. euron lisäys, josta valtion korona-avustus oli 0,44 milj. euroa ja osaamiskeskushankkeelle myönnetty avustus 0,23 milj. euroa. Menoihin tehtiin yhteensä 1,4 milj. euron lisäys, josta oppivelvollisuuden pidennys oli 0,6 milj. euroa, osaamiskeskushanke 0,33 milj. euroa, korona-avustus 0,44 milj. euroa sekä infektiovarautumisen menot 0,07 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 673	3 590	3 658
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä/lukio, keskiarvo	735	718	732
Aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	257	240	242
Keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	1,88 %	2,50 %	2,18 %
Kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	84,20 %	85,00 %	83,10 %
Kaikki tunnit/vvt/opiskelija (päivälukiot)	1,35	1,35	1,35
Käyttömenot euroa/opiskelija (päivälukiot)	6 623	6 877	7 086
Huoneistoneliöt/opiskelija (päivälukiot)	7,4	7,5	7,5

13 70
Ammatillinen koulutus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 904	0	1 904	1 624	280
Menot	-37 672	-1 066	-38 738	-37 657	-1 081
Toimintakate	-35 768	-1 066	-36 834	-36 033	-801

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2021 aikana rakennettiin opiskelijoille uusia oppimisympäristöjä sekä laajennettiin oppimisen ja ohjauksen digitaalisten välineiden käyttöä. Työpaikkojen kaltaiset tilat Variassa, simulaatiot sekä digitaaliset ympäristöt auttoivat opinnoissa etenemisessä erityisesti sellaisilla aloilla, joilla työpaikalla tapahtuvan oppimisen mahdollisuuksia oli koronan vuoksi tavallista vähemmän. Eri aloille soveltuvat etäopetuksen menetelmät olivat myös käytössä. Kaikilla Varian aloilla otettiin käyttöön Annie-mobiilisovellus, jonka avulla tavoitettiin aiempaa paremmin tuen tarpeessa olevia opiskelijoita.

Alle 20-vuotiaiden opintojen keskeyttäminen väheni hieman sen ollessa vuonna 2020 13,8 prosenttia ja vuonna 2021 13,7 prosenttia. Uudet oppivelvolliset nuoret saatiin hyvin vastaanotettua ja opiskelun käytännöt sujuivat ennakoitua paremmin.

Kuntakokeilussa olevien asiakkaiden ohjaus Variaan on käynnistynyt hitaasti. Vuoden 2021 aikana Varia oli vahvasti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa uusia toimintatapoja ja työkaluja asiakasohjauksen tehostamiseen sekä oman palvelutarjonnan kehittämiseen ja näkyvyyden parantamiseen, tukien näin kuntakokeilun tavoitteiden saavuttamista.

Varian strategiaa vuosille 2022–2025 valmisteltiin yhteistyössä opiskelijoiden, henkilöstön ja työelämän kanssa ja osana kaupunki- sekä kasvatus ja oppimisen toimialan strategiaa. Tiimiorganisaation tukemiseksi järjestetty tiimimestarivalmennus päättyi vuoden lopulla.

Henkilöstö työskenteli vuoden aikana vaihdellen etä- ja lähityössä koronatilanteen mukaan. Pienille erityisryhmille tarjottiin kuitenkin haastavasta tilanteesta huolimatta lähes koko vuoden lähiopetusta.

Talousarvion toteutuminen

Varian vuoden 2021 toimintakate oli yhteensä noin 36 milj. euroa, joka on 97,8 prosenttia talousarvion mukaisesta toimintakatteesta. Tuottoja kertyi 1,6 milj. euroa ja menoja 37,7 milj. euroa. Projektituottoja kertyi 1,2 milj. euroa. Palvelujen ostot toteutuivat 0,9 milj. euroa arvioitua pienempinä, koska lähiopetusta oli koronan vuoksi arvioitua vähemmän. Näin ollen ateriapalvelut ja muut lähiopetuksen kulut olivat pienemmät. Tämä oli nähtävissä jo alkuvuonna 2021 ja osa palveluista säästyneistä euroista käytettiin opetushenkilöstön palkkaamiseen opiskelijoiden tukemiseksi.

Varia sai OKM:stä vuoden ensimmäisellä lisäsuoritepäätöksellä opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen 2,5 milj. euroa, jonka käyttö jakautuu vuosille 2021–2023. Lisäksi saatiin koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin 200 000 euroa.

Toisella lisäsuoritepäätöksellä Varia sai vuodelle 2021 lisäystä opiskelijavuosiin 22 (143 548 euroa) ja koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin 100 000 euroa. Strategiarahoitusta tuli 70 000 euroa oppimisympäristöjen kehittämiseen.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäluokasta %	38 %	38 %	37 %
Ministeriön päättämän tavoiteopiskelijavuosien käyttöaste	98,30 %	100 %	100 %
Oppisopimusopiskelijavuosien osuus tavoiteopiskelijavuosista	13 %	20 %	13 %
Käyttömenot euroa/opiskelijavuosi (ammatillinen koulutus yhteensä)	10 250	10 642	10 425
Huoneistoneliöt/opiskelijavuosi	13,9	13,7	13,5

16
Kaupunkikulttuuri

Vastuuhenkilö: Riikka Åstrand **Toimielin: Kaupunkikulttuurilautakunta**
Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkikulttuuri yhteensä					
Tulot	10 700	-1 444	9 256	8 963	293
Menot	-71 519	-1 297	-72 816	-70 858	-1 958
Toimintakate	-60 819	-2 741	-63 560	-61 895	-1 665
Kaupunkikulttuuri bruttoyksiköt					
Tulot	9 331	-1 460	7 871	7 579	292
Menot	-66 369	-1 216	-67 586	-65 564	-2 021
Toimintakate	-57 038	-2 676	-59 714	-57 985	-1 729

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Kaupunkikulttuurin toimialan vuotta 2021 sävyttivät vahvasti koronapandemian mukanaan tuomat rajoitukset ja nopeat muutokset. Edellisvuoden kokemusten myötä nopeasti muuttuneisiin tilanteisiin pystyttiin vastaamaan hallitusti ja mukautettuja palvelumuotoja soveltaen. Uuden toimialan rakentumisen ja toimintojen kehittämisen kannalta vuosi oli haasteellinen eikä palveluiden normaaleja käyttöasteita tai kysyntää voida kuluneen vuoden perusteella tarkemmin arvioida.

Koronaviruspandemian aiheuttamat säästöpaineet kaupungin talouteen näyttäytyivät kaupunkikulttuurin toimialalla mm. toimitilaverkoston karsintana ja palveluaikojen supistamisena. Tuottavuus- ja kasvuohjelman velvoite toimialalle oli yhteensä noin 1,4 milj. euroa, joista noin 0,4 milj. euroa oli tulonlisäystä ja noin milj. euroa menojen karsintaa. Suunnitellut toimenpiteet toteutettiin, mutta asetetuista tulotavoitteesta jäätiin koronasulkemisten vuoksi.

Vuosi oli monella tapaa niin henkilöstölle kuin kuntalaisillekin poikkeuksellisen kuormittava. Palveluiden sulkeutuminen on aiheuttanut palveluvelkaa ja pahoinvoinnin kasautumista tietyille väestöryhmille. Tämä näkyi mm. kohtaamisissa jalkautuvassa nuorisotyössä sekä kirjastojen ja Vantaa-infojen asiointipisteissä. Erityisesti näiden henkilöstöryhmien kuormitus heijastui sairauspoissaoloissa.

Vuoden 2021 keskeisimpiä uusia avauksia oli ulkopuolista rahoista saaneet hankkeet: harrastamisen Suomen mallia toteuttava Harrastusten Vantaa -hanke, myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa täydentävä Lähiöohjelma-hanke, mittava nuorisotyöttömyyteen pureutuva hanke Rinnalla kulkien sekä digitaalista syrjäytymistä ehkäisevä Monipaikkainen digituki –hanke. Palveluverkon kehittämishankkeista merkittävimmät olivat Kuusijärven ja Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon kärkihankkeet, Elmon uimahallin suunnittelu sekä Kivistön palvelukeskittymän rakentaminen.

Useamman vuoden työskentelyn päätteeksi kaupungin hallinnoimien tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteiden uudistus saatiin päätökseen. Uusittu malli on yhtenäisempi ja kohtelee erilaisia käyttäjiä tasapuolisemmin. Myös järjestöjen omaan hallintaan luovutettujen toimitilojen tilatukimuotoja tarkasteltiin ja teetettiin ulkopuolinen selvitys. Raportin perusteella tukimallista tehdään nykyistä moninaista kokonaisuutta läpinäkyvämpi ja yhdenmukaisempi.

Viime vuonna saatiin päätökseen kaupungin poikkileikkaavien strategiateemojen päättyessä myös osallisuuden strategiateema, jonka johtoryhmän ohjauksessa valmisteltiin myös alkaneelle valtuustokaudelle Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–25. Ohjelma määrittelee, miten Vantaalla kehitetään asu-

kasosallisuutta ja -vaikuttamista kuluvalla valtuustokaudella. Ohjelmaa valmisteltiin laajassa yhteistyössä asukkaiden, henkilöstön ja luottamushenkilöiden voimin ja se etenee luottamushenkilöiden päätöksentekoon maaliskuun 2022 aikana.

Talousarvion toteutuminen 2021

Vuonna 2021 toimialan talousarvioon tehtiin loppuvuodesta muutos, jossa bruttoyksiköiden toimintatuottoja pienennettiin 1 460 000 euroa ja toimintamenoja kasvatettiin 199 000 euroa. Talousarviomuutokset kohdistuivat yhteisiin palveluihin, kulttuuripalveluihin, liikuntapalveluihin ja nuorisopalveluihin ja ne olivat pääasiassa seurausta koronan vaikutuksista sekä lisäksi muutoksista hankkeissa. Kulttuuripalveluiden nettoyksiköiden toimintakatteen alijäämää kasvatettiin talousarviossa 65 000 eurolla johtuen lukukausimaksujen menetyksistä.

Loppuvuoden talousarviomuutoksina toimialan luvuissa näkyy lisäksi myönteisen erikoiskohtelun määrärahasiirrot toimialoille sekä kesätyöntekijöiden palkkarahat kaupunginhallituksen määrärahoista. Toimialan menot myönteisen erikoiskohtelun osalta olivat noin 650 000 euroa vuonna 2021 ja kesätyöntekijöiden palkkaraha 365 000 euroa.

Kaupunkikulttuurin bruttoyksiköissä toimintatuotot alittivat alkuperäisen talousarvion 1 752 000 euroa ja muutetun talousarvion 292 000 euroa. Muutokset tuloissa olivat seurausta koronaviruspandemian vaikutuksista erityisesti liikuntapalveluihin sekä vuoden aikana toteutuneesta budjetoimattomasta projektitoiminnasta.

Bruttoyksiköiden toimintamenot alittivat alkuperäisen talousarvion 805 000 euroa ja muutetun talousarvion 2 021 000 euroa. Menoissa syntyi säästöä erityisesti koronan vuoksi toimintojen ja tilojen ollessa suljettuna tai muussa käytössä suuren osan vuotta sekä hankkeissa tapahtuneiden muutosten johdosta.

Nettoyksiköissä toimintakatteen alkuperäinen talousarvio ylittyi 130 000 euroa. Muutettuun talousarvioon verrattuna nettoyksiköiden toimintakate ylittyi 64 000 euroa.

Palvelualueiden talousarvion toteutuminen on raportoitu tarkemmin palvelualueita koskevissa kappaleissa.

16 10
Kaupunkikulttuurilautakunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-69	0	-69	-85	15
Toimintakate	-69	0	-69	-85	15

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2021 aikana kaupunkikulttuurilautakunta (ent. vapaa-ajan lautakunta) kokoontui 11 kertaa. Valtaosa kokouksista toteutettiin hybridimallilla kokoontumisrajoituksia noudattaen. Valtuustokauden vaihtuessa myös lautakunnan uusi toimikausi käynnistyi syyskuussa ja nimeksi tuli kaupunkikulttuurilautakunta. 30.9.-1.10.2021 järjestettiin kaksipäiväinen talousarvioseminaari. Kaupungin hallinnoimien liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteiden uudistamistyö jatkui alkuvuoden aikana. Lisäksi lautakunnan jäsenistä nimetty työryhmä pohti toimialan tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteitä. Lautakunta päätti uusista kaupungin hallinnoimien tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteista sekä päivitti ja yhtenäisti avustuslajikohtaisia myöntämisperiaatteita.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunnan määrärahat ylittyvät 15 000 euroa, mikä liittyi pääasiassa valtuustokauden vaihtumiseen ja muun muassa siihen liittyvään työryhmätyöskentelyyn.

16 21
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	450	450	439	11
Menot	-2 077	-1 153	-3 230	-2 913	-317
Toimintakate	-2 077	-703	-2 780	-2 474	-306

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkikulttuurin yhteisissä palveluissa toimintavuosi oli koko toimialan tapaan poikkeuksellinen. Kuluneen vuoden aikana keskityttiin perusprosessien rakentamiseen sekä kaupunkitasoisten tehtävien ja toimialan hankkeiden edistämiseen.

Henkilöstön vaihtuvuus on ollut kohtuullisen suurta, mikä on hidastanut hallinnollisten prosessien hioutumista sekä luontevien yhteistyörakenteiden muodostumista palvelualueiden kanssa. Toimialan yhteistyöfoorumien kokonaisuus otettiin uudelleen tarkasteluun ensimmäisen vuoden kokemusten perusteella.

Toimialan viestinnän ja markkinoinnin työtä määritteli myös vuonna 2021 vahvasti koronapandemiaan liittyvä viestintä, kun palveluita avattiin ja suljettiin sekä rajoituksia muutettiin. Kaupunkikulttuurin sisältöjä tuotettiin tasaisesti kaupungin eri kanaviin kuitenkin ympäri vuoden. Markkinoinnissa otettiin vahvasti käyttöön sosiaalisen median maksettu mainonta, jolla tavoitettiinkin yhteensä 5,5 miljoonaa kertaa vantaalaiset. Vantaa.fi-verkkosivu-uudistus käynnistyi ja pääsi hyvään vauhtiin vuoden loppuun mennessä.

Pandemia tuotti painetta asukasosallisuuden kaupunki- ja toimialatasoiseen järjestämiseen. Keväällä asukasfoorumi toteutettiin Kivistön alueelle täysin etänä. Syksyllä tilaisuus järjestettiin Koivukylässä hybriditoteutuksena. Osallisuus-strategiateeman työ eteni johto- ja projektiryhmätyöskentelynä hyvin. Toimialojen osallisuussuunnitelmat valmistuivat kevään lopussa.

Keväällä aloitettiin myös Osallistuva Vantaa –mallin uudistaminen ohjelmaksi strategiakaudelle 2021–2025 henkilöstöä, luottamustoimijoita ja asukkaita osallistaen. Vuoden aikana käynnistettiin ja pilotoitiin kehittäjäasukkaiden ryhmä Vantaan vaikuttajat asukasraatitoiminnan rungoksi. OsallistuvaVantaa.fi sähköiseen osallisuusympäristöön lisättiin osallistuvan budjetoinnin toiminnot. Asukasvuorovaikutuksen ja osallisuuden toteuttamiseen järjestettiin säännöllisesti koulutusta, josta erityisenä mainitsemisen arvoisena koulutettiin yli 50 erätauko-dialogimenetelmään ohjaajaa poikkitoimialaisesti. Kivistön kaupunkikulttuurikeskuksen tilojen ja toiminnan suunnittelua tehtiin yhdessä asukkaiden kanssa.

Toimialalta käsin koordinoitujen vaikuttamistoimielinten, vanhusneuvoston, vammaisneuvoston, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan ja nuorisovaltuuston viime vuoteen mahtui myös muutoksia. Kolmen ensiksi mainitun kokoonpanot vaihtuivat uuden valtuuston aloittaessa. Samalla yhtenäistettiin toimielinten toimintasääntöjä ja vahvistettiin niiden kytköstä luottamushenkilöjärjestelmään. Nuorisovaltuustovaalit järjestettiin marraskuussa ensimmäistä kertaa sähköisenä vaalina.

Kuusijärven koordinaatiotehtävä käynnistyi. Kuusijärvelle laadittiin palvelukonsepti. Koronapandemian vuoksi palvelut olivat ajoittain kiinni tai aukioloaikoja rajoitettiin. Kuusijärvi-Sipoonkorpi-työryhmä

kokoontui kuusi kertaa. Vantaan Hyvinvointiviikko järjestettiin Kuusijärvellä. Hyvinvointiviikko tarjosi maksuttomia luontoretkiä ja viikon päätti uusi luonto- ja retkeilytapahtuma. Ulkoilualueelle rakennettiin uusi pulkkamäki ja ulkoilureitti. Pysäköintialueen laajennustyöt ja uuden esteettömän reitin ja esteettömän tulipaikan rakentaminen käynnistyivät.

Tammikuussa 2021 käynnistyi Harrastusten Vantaa –hanke (harrastamisen Suomen malli), jonka tavoite on tarjota kaikille vantaalaisille peruskoululaisille tasavertaiset mahdollisuudet osallistua liikunta-, kulttuuri- ja taidetoimintaan koulupäivään kytkeytyneenä ja samalla tarjota heille pitkäkestoinen ja laadukas harrastus lähellä kotia. Hankkeen toimintoihin kuuluu myös etsivä harrastekaveritoiminta. Vuonna 2021 harrastustoimintaa toteutettiin yhteensä 39 koululla ja 10 muussa Vantaalla sijaitsevassa tilassa. Harrastuksiin osallistui 3 046 peruskoululaista 299 harrastusryhmässä. Lisäksi harrastekaveritoiminnan kautta tavoitettiin yksilö- ja pienryhmätoiminnassa yhteensä 122 peruskoululaista sekä pop-up- ja välituntitoiminnan kautta 318 lasta ja nuorta. Harrastustakuu -työryhmän työskentely jatkui vuonna 2021 kaupunkikulttuurin sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan edustajien toimesta.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (2019–2021) toimenpiteet etenivät vuonna 2021 vain osittain suunnitellusti, sillä toimintaa jouduttiin osin sopeuttamaan vallitseva pandemiatilanne huomioiden. Talouden rajoittamistoimenpiteenä vuoden 2020 määrärahaa leikattiin 318 000 euroa, mikä siirsi muutamien suunniteltujen toimenpiteiden aloitusta vuodelle 2021. Uusina toimenpiteinä vuonna 2021 toteutettiin lapsiperheitä tukevia palveluja (Moniku-malli, lapsiperheiden kotipalvelu ja koulujen iltapäivätoiminta), lasten ja nuorten kollektiivinen valoteos, nuorisotyötä, osallisuustyöpajaa, osallistuvaa budjetointia sekä muita investointeja lähiöiden keskustojen ja koulujen viihtyisyyden parantamiseksi. Lisäksi erillisrahoituksella toteutettiin lapsille suunnattua kesäruokailua, mahdollistettiin Hakunilan lasten ja perheiden yhteisötalon toiminta sekä uudenlaisen yhteisötalon perustaminen Länsi-Vantaalle.

Vantaa hyväksyttiin mukaan ympäristöministeriön koordinoimaan lähiöohjelmaan 1.7.2020 alkaen. Vantaan hankekokonaisuus ”Raidekaupunkia rakentamassa” koostuu kolmesta hankkeesta: 1. Radanvarren keskukset, Ratikanvarren keskukset ja Länsimäen energiatehokas kaupunkiuudistus. Asuinalueiden kehittämiseen ja alueellisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtääviä hankkeita koordinoidaan kaupunkikulttuurin toimialalta käsin. Lähiöohjelman toteutus on edennyt pääosin suunnitellusti, mutta rajoitustoimenpiteet ovat vaikeuttaneet mm. asukasosallisuuden kehittämistä. Lisäksi osa investointiohjelmassa olevista hankkeista on jouduttu siirtämään aloitettavaksi myöhemmin. Lähiöohjelmaan kuuluvien kaupunkien, kuntien ja tutkimusryhmien kanssa olemme kuitenkin käyneet useita erittäin hyödyllisiä keskusteluja lähiöiden kehittämiseksi ja yhteistyön edistämiseksi.

Yksikön osalta tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteinä toteutettiin hallinnon toimitilojen tiivistäminen kokonaisuudessaan Silkin toimitiloihin sekä järjestötilojen tarkastelu. Lisäksi säästöä kertyi myös palveluostoista ja henkilöstömenoista, kun toimialan palveluita tai toimialan yhteiseen kehittämiseen liittyviä tilaisuuksia ei pystytty järjestämään ja vakansseja oli rekrytointien vuoksi pidemmän aikaa tyhjillään.

Yhteisten palvelujen työpanosta on kuluneen vuoden aikana käytetty laajalti uuden toimialan yhteistyökäytäntöjen rakentamiseen. Myös etätyön olosuhteet ovat lisänneet painetta mm. sisäisen viestinnän uusille toimintamalleille ja virtuaaliselle fasilitointiosaamiselle. Huolimatta olosuhteista Yhteiset palvelut ovat onnistuneet perustehtävässään toimialan tukipalveluina hyvin.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkikulttuurin yhteisten palveluiden talousarviota muutettiin vuoden aikana Harrastusten Vantaa -hankkeesta johtuen, minkä johdosta tuloja kasvatettiin 450 000 ja menoja 495 000 euroa. Yhteisten palveluiden muutetussa talousarviossa näkyy lisäksi myönteisen erityiskohtelun määrärahasiirto kaupunginhallituksen määrärahoista (652 000 euroa). Yhteisten palveluiden tulot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisena, muun muassa henkilöstömenoissa ja tilakustannuksissa syntyi säästöä lopulta 306 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kaupunkikulttuurin yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö % [1)]	2,9	2,9	3,4
Koettu tyytyväisyys kunnan osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin (ka väliltä 1–5) [2)]	3,2	4,0	[3)]

1) Uusi tunnusluku 2021.
2) Uusi tunnusluku 2021, pohjana kuntalaispalveluiden tunnusluku.
3) Ei vielä raportoitavissa.

16 37
Kirjasto- ja asukaspalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 169	0	2 169	2 150	19
Menot	-20 494	-57	-20 551	-19 406	-1 146
Toimintakate	-18 325	-57	-18 382	-17 256	-1 127

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Koronaepidemian jatkuminen vaikutti edelleen kirjasto- ja asukaspalveluiden toiminnan laajuuteen ja palveluiden toteutustapaan. Etänä ja virtuaalisesti toteutetut toimintamuodot ovat vakiinnuttaneet asemansa ja lähipalveluita on tuotettu muuttuvien rajoitusten mukaisesti.

Aikuisopiston toiminnasta suurin osa toteutettiin myös vuonna 2021 etävälitteisesti, mutta koronarajoitukset näkyivät opiston toiminnassa asiakasmäärän ja kurssimaksutulojen vähenemisenä. Kirjaston virtuaalitapahtumien osallistujamäärä oli erittäin hyvällä tasolla, ja lainaustilastojen perusteella asiakkaat lainasivat aineistoa hieman enemmän kuin edellisenä vuonna. Myös virtuaaliset yhteisötapaamiset, turvallinen digiasiointi ja koronalinja tavoittivat suuren joukon vantaalaisia.

Aikuisten perusopetuksen kehittämistä jatkettiin suunnitelman mukaisesti, mutta tilatarpeita ei saatu ratkaistua. Kirjasto 2030 -ohjelma hyväksyttiin lautakunnassa ja sen sisältämää suunnitelmaa toteutettiin, tosin epidemian vuoksi aiottua rajoitetummin. Hankkeita toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Asukastilojen ja Vantaa-infon yhteistyötä on tiivistetty ja kohtaavan neuvonnan ja asioinnin Kohtaamo-konseptia ryhdyttiin valmistelemaan. Palautepalvelun kilpailutuksen sekä kaupunkitasoisen asiakaspalvelun kehittämistyön valmistelu alkoivat.

Sosiaali- ja potilasasiamiehelle ohjautui vuoden 2021 aikana enemmän asiakkaita kuin ennen pandemia-aikaa. Yhteydenottoja on aiheuttanut muun muassa se, että asiakkaat ovat joutuneet odottamaan kiireettömäksi määriteltyjä palveluita kuten eri viranomaisille annettavia lausuntoja.

Talousarvion toteutuminen

Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualueen toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Noin 19 000 euron alitus johtui koronan aiheuttamista rajoituksista. Toimintamenot alittuivat suhteessa alkuperäiseen talousarvioon 1 088 000 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna toimintamenot alittuivat 1 146 000 euroa. Toimintamenojen alitus johtuu pääosin koronan vaikutuksista palvelutuotantoon, sillä osa palvelutuotannosta sopeutettiin poikkeusoloihin ja toteutettiin osittain virtuaalisesti. Lisäksi ennakoimattomat rekrytointihaasteet ja toimittajien toimitusvaikeudet pienensivät toimintakuluja.

Pitkällä tähtäimellä on nähtävissä, että tulevaisuudessa on painetta kasvattaa sekä toimintatuottoja että toimintamenoja, jotta palveluiden kysyntään pystytään vastaamaan.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kaupunginkirjasto			
kävijät	1 300 232	1 900 000	898 882
aineistolainojen määrä	2 384 631	2 500 000	2 101 997
aineistolainaus/asukas	10	11	9
aineistomääräraha euroa/asukas	4,84	5,00	5,00
toimintamenot/ asukas	30,31	38,57	37,60
Aikuisopisto			
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	27 355	33 000	23 759
opetustuntien kokonaismäärä	47 693	47 400	41 768
kurssien määrä	1 810	1 900	1 727
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	906	1 400	649
aikuisten perusopetuksen opiskelijat	131	120	126
kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen opiskelijat	86	200	93
oman maksutulon osuus budjetista %	34	31	33
Kuntalaispalvelut			
Palvelualueella avustusta saaneiden järjestöjen ja toiminta-ryhmien lukumäärä	119	160	90
Sähköisen asioinnin tuen ja digituen osuus palvelukontak-teista (%)	6	6	12
Vantaa-infon asiakaskontaktien määrä	241 000	330 000	199 200
Yhteisen pöydän verkoston kautta jaetun ruokahävikin hyö-tykäyttäjät / vko	5 500	6 000	5 500

16 33
Kulttuuri

16331 Kulttuuripalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	365	-15	350	246	104
Menot	-7 313	-162	-7 475	-7 340	-135
Toimintakate	-6 948	-177	-7 125	-7 094	-31

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Niin toiminnassa kuin palveluiden kehittämisessäkin otettiin isoja edistysaskeleita digitaalisen kulttuurin sisältöjen tuottamisessa ja palveluiden tarjonnassa. Lisäksi parannettiin eri toimijoiden osallisuutta ja osallistumista digitaalisten keinojen avulla.

Kulttuuritoiminta toteutui koronapandemiasta johtuneiden muuttuneiden suunnitelmien mukaisesti. Suuri osa tapahtumista ja museonäyttelyistä siirtyi verkkoalustoille. Toimintaa kehitettiin ja mm. Vantaan kulttuurilinjaukset 2021–2030 valmistui ja otettiin käyttöön laatimalla ensimmäisen vuoden toimintasuunnitelma yhteiselle toiminnalle kohti asetettuja tavoitteita.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalveluiden talous toteutui suunnitelmallisesti tuottavuus- ja kasvuohjelman säästövaatimusten mukaisesti. Säästövelvoite toteutui tapahtumatuotantoa vähentämällä sekä nettoyksiköiden osalta lukukausimaksujen korotuksella. Tulopuolella korona pandemian vaikutus näkyi siten, että vaadittua tulotavoitetta ei saavutettu, koska mm. Kulttuuritalo Martinuksen ulkopuolinen vuokraus tapahtumatuottajille jäi vähäisiksi. Myös tapahtumatuotantojemme vähenemisestä johtuen lipputuloissa ei saavutettu tavoitetta.

Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden alkuperäistä toimintatuottotavoitetta alennettiin määrärahamuutoksin yhteensä 15 000 euroa koronan aiheuttamien sulkemisten vuoksi. Toteutuneet tuotot jäivät lopulta 104 000 euroa tavoitteesta.

Toimintamenoja kasvatettiin 141 000 euroa. Toimintamenot alittivat muutetun talousarvion 135 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	142 710	250 000	216 782
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu)	2 392	2 521	2 465
Taiteen perusopetus euroa/oppilas	2 153	2 043	2 153
Taiteen perusopetus euroa/asukas	21,82	22	22
Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden tulot (euroa) / asukas	1,36	1,55	1,04
Taiteen perusopetuksen tulot (euroa) / asukas	5,96	5,80	5,86
Avustukset, euroa/asukas	5,2	5,6	5,4
Kävijämäärä kaupunginmuseossa [1)]	23 018	15 000	15 686
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	12 255	20 000	6 033
Käyttömenot euroa/asukas [2)]	52,21	52,79	53,62

1) Luku sisältää kaupunginmuseon pop up -näyttelyiden kävijämäärän sekä Håkansbölen kartanon päärakennuksessa opastettujen määrän.
2) Kulttuuripalvelut, musiikkiopisto ja kuvataidekoulu yhteensä.

16332
Musiikkiopisto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 047	37	1 084	1 035	49
Menot	-4 196	-62	-4 258	-4 245	-13
Toimintakate	-3 149	-25	-3 174	-3 210	36

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuotta 2021 leimasi koronapandemia, jonka takia kevätkautena oli pitkiä etäopetusjaksoja. Pahiten koronasta kärsi muskaritoiminta ja erityisesti 0–2-vuotiaiden ryhmät. Lopetuksia tuli etäopetukseen siirtymisen johdosta noin 250, ja lukukausimaksut vähenivät. Syksyllä saatiin lähiopetuksen myötä suurin osa pienistä oppilaista takaisin. Esitystoiminta oli myös pitkiä aikoja tauolla, ja suurin osan konserteista, tapahtumista, leireistä ja matkoista jouduttiin perumaan.

Opetussuunnitelma uudistettiin ja hyväksyttiin kaupunkikulttuurilautakunnassa 22.9.2021. Kaikki oppilaat siirtyivät lukuvuoden alussa uuteen OPS:aan, koska kolmen vuoden siirtymäaika päättyi.

Orvokin kulttuurikeskuksen peruskorjaus valmistui kahdessa vaiheessa. Hallinto muutti rakennukseen vuoden alussa, ja opetus palasi elokuussa 2021. Orvokki on peruskorjattu ja remontoitu tyylikkäästi, ja tilat ovat harmoniset ja viihtyisät. Niissä on huomioitu akustiikka eri soittimien mukaisesti. Erityisesti pop&jazz-opetus sai asianmukaiset tilat oltuaan ensimmäiset 25 vuotta Simonkallion koulussa iltakäyttäjinä. Hallinnon siirryttyä Lummetieltä opetus sai neljä luokkaa lisää.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalveluiden nettoyksiköiden toimintakatetavoitetta alennettiin yhteensä 65 000 euroa saamatta jäävien lukukausimaksujen johdosta. Nettoyksiköiden yhteenlasketut maksutuotot toteutuivat lopulta muutetun talousarvion mukaisesti. Hankkeiden osalta tehdyillä talousarviomuutoksilla ei ollut vaikutusta toimintakatteeseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 31 999 euroa hankerahaa “Värinää” taideopetusta päiväkoteihin -hankkeeseen. Lisäksi loppuvuodesta saatiin OKM:stä 27 000 euron korona-avustus, jolla katetaan lukukausimaksujen menetykset ja tehostettuun siivoukseen käytetyt ylimääräiset kulut. Musiikkiopisto ylitti budjetin summalla, joka syntyi Orvokin kohonneista vuokrista.

16333
Kuvataidekoulu

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	322	-21	300	348	-48
Menot	-954	-19	-973	-1 049	76
Toimintakate	-632	-40	-672	-700	28

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kulttuurikeskus Orvokin pitkään jatkunut perusparannus valmistui vuodenvaihteessa 2020–2021 ja kuvataidekoulu pääsi muuttamaan remontoituihin tiloihin. Uudet tilat ja resurssit on otettu hyvillä mielin käyttöön; remontin myötä kuvataidekoulu sai ajanmukaiset keramiikkaluokan, valokuvausstudion ja medialuokan. Tilojen virallisia avajaisia kutsuvierasyleisön läsnä ollessa vietettiin 23.9.2021.

Koronapandemia jatkui vuoden 2021, mutta kuvataidekoulun opetus pystyttiin suurimmaksi osaksi järjestämään lähiopetuksena rajoituksista huolimatta. Koronan vaikutus näkyi jonkin verran laskeneena oppilasmääränä. Kevään 2021 aikana Kuvataidekoulu ei koronarajoitusten takia pystynyt järjestämään ainuttakaan lyhytkurssia.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalveluiden nettoyksiköiden toimintakatetavoitetta alennettiin yhteensä 65 000 euroa saamatta jäävien lukukausimaksujen johdosta. Nettoyksiköiden yhteenlasketut maksutuotot toteutuivat lopulta muutetun talousarvion mukaisesti. Hankkeiden osalta tehdyillä talousarviomuutoksilla ei ollut vaikutusta toimintakatteeseen.

Vuonna 2021 Kuvataidekoulu sai opetustuntikohtaisen valtionosuuden piiriin kuuluvan taiteen perusopetuksen valtionavustusta Opetushallitukselta hybridiopetuskokeilun järjestämiseen 21 080 euroa sekä koronapandemiasta aiheutuvan lisärahoitustarpeen kattamiseen Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 30 000 euroa.

Yhdessä Musiikkiopiston kanssa saatiin Opetushallitukselta Värinää taidekasvatuksessa hankkeelle 31 999 euroa. Hankkeessa päiväkodeissa toteutettavaa taiteen perusopetusta kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa.

16 34
Liikunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 887	-2 213	3 674	3 638	37
Menot	-27 022	569	-26 454	-26 274	-180
Toimintakate	-21 135	-1 644	-22 779	-22 636	-143

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toiminnallisten palveluiden kohderyhmät ovat laajentuneet entisestään vuoden 2021 aikana ja ne kattavat kaikki ikäryhmät. Vakiintuneiden toimintojen ja hankkeiden avulla palveluita on tarjolla raskausajan elintapaneuvonnasta toimintakyvyltään heikentyneiden ikääntyneiden liikuntaan aktivointiin asti. Koronapandemian vuoksi palveluita on aika ajoin toteutettu epidemiatilanteesta riippuen poikkeusjärjestelyin tai supistetusti.

Olemassa olevia palveluita on kehitetty elämänkaariperiaatteen mukaisesti, jotta entistä useammalla vantaalaisella olisi mahdollisuuksia fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Elämänkaariperiaate nousee vahvasti esille myös liikuntapoliittisissa linjauksissa, jotka ohjaavat palvelualueen tavoitteita ja toimenpiteitä vuoteen 2030 asti.

Liikkuva päiväkoti -ohjelmaa toteutettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattujen työpajojen, koulutuksien sekä aktivoivien oppimisympäristöjen kehitysprojekteina. Toiminnan jatkokehittämistä jatkettiin Leikkien liikkumaan -hankkeena, jossa fyysinen aktiivisuus pyritään saaman entistä laajemmin osaksi varhaiskasvatusympäristöjä. Epidemiatilanteen vuoksi koulutukset ja seminaarit toteutettiin etätoteutuksin.

Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoille että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloja koskevissa uudistuksissa. Koulujen oppilashuollon kanssa luotuun Sporttikaveri-toimintaan osallistui 33 oppilasta. Epidemiatilanne hankaloitti toiminnan järjestämistä keväällä 2021 ja sporttikaverit pitivät yhteyttä oppilaisiin epidemiatilanteesta riippuen myös etäyhteyksin.

Palvelualue osallistui pääkaupunkiseudun kaupunkien oppilaille suunnatun School Action Day:n järjestämiseen, jonka päävastuukaupunkina oli Helsinki. Epidemiatilanteen vuoksi tapahtuma järjestettiin virtuaalisena lähetyksenä. Osana Euroopan urheiluviikkoa järjestettiin myös varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle suunnattu Hyvinvoinnista oppimisen iloa -seminaari.

Esikouluikäisten ja koululaisten uinninopetusta ei pystytty toteuttamaan täysipainoisesti kevätkaudella ja oppilasurheilutoiminta oli keskeytettynä koko vuoden ajan epidemiatilanteesta johtuen. Oppilasurheilutoiminnan kehittämiseksi toteutettiin kehitysprojekti, jotta toimintaa voidaan laajentaa ja se houkuttelisi entistä suurempaa määrää oppilaita. Yläkoululaisten Urhea-toimintaa järjestettiin kaikille vuosiluokille ja mukana oli noin 1 000 nuorta. Palvelualue tarjoaa toimintaan tilat ja ohjaajakorvaukset harrasteliikunnan ohjaajatuen kautta.

Palvelualue toimi koordinoijana EU:n Erasmus+ Sport -ohjelmasta rahoitettavassa kaksivuotisessa Youth with Immigrant Background in Sport -hankkeessa, joka saatiin päätökseen syksyllä 2021. Hankkeen tavoitteena oli hyvinvoinnin, työllistymisen ja koulutuksen edistäminen liikuntaa apuna käyttäen sekä maahanmuuttajataustaisiin nuoriin liittyvien sidosryhmien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen parempien palveluiden tuottamiseksi.

Kaupunkitasoisen harrastusportaali Hobihobin teknisessä kehittämisessä ja ylläpidossa on ollut suuria haasteita, joiden vuoksi palvelun harrastustarjonta ei ole ollut toivotulla tasolla. Koululaisten maksuttomia Pelipäivätapahtumia sekä aikuisille suunnattua Korttelileliiga-toimintaa laajennettiin ja kehitetiin vuoden aikana, mutta epidemiatilanteen vuoksi toimintaa voitiin järjestää vain rajoitetusti. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha -liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n sekä muiden seurojen kanssa ympäri Vantaata. Epidemiatilanne vaikutti myös Perhepeuhojen järjestämiseen.

Liikunnan palvelualueen ohjattu kurssitoiminta tarjosi erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja tunteja seniori-ikäisille ja työikäisille liikkujille. Ohjattuun liikuntaan osallistuu viikoittain noin 5 000 vantaalaista. Epidemiatilanteesta johtuen ohjatun liikunnan tarjonta jouduttiin tarjoamaan kevätkauden osalta virtuaalisena. Live-striimattua ohjattua liikuntaa oli tarjolla kevätkaudella keskimäärin 14 tuntia viikossa. Senioreiden vertaisohjattuja kuntosali- ja liikuntaryhmiä pystyttiin toteuttamaan vain muutaman kuukauden ajan epidemiatilanteesta johtuen.

Liikuntapalveluiden hallinnoima kaupunkitasoinen Terveyden edistämisen määrärahahanke “Hyvinvointityön tavoitteista toimintaan” päättyi lokakuussa 2021. Hankkeen keskeisinä toimenpiteinä olivat liikunta-apteekkitoiminnan kehittäminen ja laajentaminen uusille kohderyhmille, kaupungin hyvinvointiohjelman tavoitteiden toimeenpanon arviointi sekä hyvinvointijohtamisen työpajojen toteutus toimialojen ylimmälle johdolle. Hankkeessa kehitetystä elintapaneuvontamallista “hyvinvointimentoroinnista” pidettiin seminaari sekä julkaistiin toimintamallikuvaus muiden kuntien hyödynnettäväksi. Hankkeen aikana käynnistetty elintapaohjaus jatkui marraskuusta alkaen kaupungin toipumissuunnitelman rahoituksen turvin.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikuntapaikkoihin. Harrasteliikunnan ohjaajatukea kohdistettiin kahteen isompaan kokonaisuuteen, Sporttia kaikille -ryhmien toimintaan sekä yläkoululaisten Urhea-valmennukseen.

Koronavirusepidemia aiheutti laajoja käyttörajoituksia tilojen käyttöön ja harrastustoiminnan järjestämiseen. Kuntalaisten nopea rokotustoiminta mahdollistettiin tarjoamalla suuret liikuntahallit rokotustoiminnan käyttöön. Ulkoliikuntapaikkojen, ulkoilualueiden sekä reittien ja latujen käyttö kasvoi.

Liikuntapaikkojen kehittämistä toteutettiin liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Myyrmäen urheilupuiston liikenne- ja paikoitusjärjestelyt, viimeiset lähiliikuntapaikat, Seutulan ja Mikkolan koulujen pihojen lähiliikuntapaikat sekä Ilolan skeitti- ja pumptrack-rata valmistuivat. Kuusijärvelle valmistui pulkkamäki ja hiihtolenkki. Ulkokuntosalit valmistuivat Kuusijärvelle, Petikkoon, Tikkurilan urheilupuistoon ja Hiekkaharjun liikuntapuistoon.

Myyrmäen jalkapallostadionin tekonurmipinta uusittiin. Myyrmäen jäähalli 1:een tuli uusi betonilaatta ja turvakaukalo, Myyrmäki-halliin uusi kierrätetty tekonurmi ja LED-valot. Tikkurilan kuplahallin tekonurmi uusittiin, ja Rajakylän tennishallin asennettiin LED-valot. Hakunilan uimahallin isoon altaaseen asennettiin teräsallas. Martinlaakson uimahallin julkisivuremontti valmistui.

Elmon uimahallin suunnittelu jatkui. Elmon urheilupuiston ja Tikkurilan urheilupuiston yleissuunnittelut valmistuivat. Hakunilan urheilupuiston tekojäähankkeiden rakentaminen alkoi. Rajatorppaan valmistui yksityinen Padel-kenttä kokonaisuus.

Koronavirusepidemia vaikutti merkittävästi mahdollisuuteen järjestää liikunnan ja urheilun yleisötapahtumia, ja monet tapahtumista jouduttiin peruuttamaan tai siirtämään vuoteen 2022. Vuonna 2021 toteutuivat mm. maastohiihdon Suomen Cupin osakilpailu, sulkapallon sekajoukkueiden MM- ja EM-kilpailut sekä SM-kilpailut, futsalin EM-karsintaa, käsipallon EM- ja MM-karsintaa, joukkuevoimistelun Vantaa Cup, Kultainen keihäs, jalkapallon U17 EM-karsinta, amerikkalaisen jalkapallon EM-pronssiottelu, jalkapallon Vantaa Cup, Vantaa Triathlon, Vantaa Maraton, maantiepyöräilyn SM-kilpailut.

Vuonna 2021 Vantaalla oli 13 kumppaniurheilijaa ja 5 tukimallin piirissä olevaa edustusjoukkuetta.

Talousarvion toteutuminen

Liikunnan palvelualueen toimintatuotot alittuivat 37 000 euroa ja menot 180 000 euroa lisätalousarviosta huolimatta. Alkuperäisiin talousarviolukuihin nähden toimintatuottojen alitus oli 2 250 000 euroa ja toimintamenojen alitus 748 000 euroa.

Tulojen alitus johtui liikuntatilojen koronasta johtuvista liikuntapaikkojen sulkemisista ja rajoitetusta käytöstä. Menojen alitus johtui pääosin liikuntatilojen sisäisten vuokrien pienenemisistä, koska liikuntatiloja muutettiin koronarokotuspisteiksi. Lisäksi liikuntatiloista aiheutuneet koronasulkemiset vähensivät henkilöstö- ja siivouskustannuksia. Myös erilaisista hankkeista tuli säästöjä, koska niitä ei voitu toteuttaa koronan vuoksi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kokonaiskulut, euroa/as.	108,04	114,48	111,38
Toimintatuotot, euroa/as.	16,67	24,94	15,41
Avustukset, euroa/as.	5,87	5,65	5,62
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	23	25	21
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa/käynti	15,04	7,7	16,1
– uimahallien verorahoitusosuus, %	89	80	90
Toimitilaneliöt, m²	87 951	87 885	89 349
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	62	70	61

16 35
Nuoriso

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	910	318	1 228	1 107	121
Menot	-9 394	-412	-9 806	-9 547	-259
Toimintakate	-8 484	-94	-8 578	-8 440	-138

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuotta 2021 leimasi vahvasti korona. Nuorisopalveluiden toiminnot olivat välillä kiinni, välillä toimittiin erilaisten esim. kävijämäärärajoitusten alla ja osan vuodesta päästiin toteuttamaan toimintaa myös täysimääräisesti. Keskeisin vuotta leimannut asia oli kuitenkin muutos, koska tilanne vaihteli kuukausittain. Tästä johtuen nuorisopalveluissa keskityttiin perustoimintojen ylläpitämiseen sekä aina muuttavan tilanteen tullessa vastaan, uuden toimintamallin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tällä on ollut vaikutusta toiminnan kehittämiseen ja joiltain osin vuodelle suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista jatketaan vuodelle 2022.

Jatkuvat muutokset sekä peruuntuneet kehittämispäivät, työyhteisöpäivät sekä muut työyhteisön yhteisöllisyyttä ylläpitävät asiat ovat jääneet liian vähälle. Myös koronan vaikutukset työoloihin ja esimerkiksi työn teon paikkoihin ovat vaikuttaneet työssäjaksamiseen ja työhyvinvointiin merkittävällä tavalla. Asiaan on herätty kuluneen vuoden aikana ja syksyllä 2021 on ryhdytty suunnittelemaan useampia tapoja vaikuttaa heikentyneeseen työhyvinvointiin. Tämä työ jatkuu vuoden 2022 aikana. Erityisesti alueellinen nuorisotyö on joutunut reagoimaan todella nopealla tahdilla muuttuviin tilanteisiin. Alueellinen nuorisotyö on pystynyt reagoimaan todella hienolla tavalla koronatilanteen vaikutuksiin nuorten keskuudessa ja esimerkiksi jalkautuva nuorisotyö on osoittanut vuoden aikana merkityksensä.

Siinä missä perustoiminnoissa on keskitytty toimintojen ylläpitämiseen ja säilyttämiseen, on hanketyössä saatu useampia onnistumisia. Koulunuorisotyön case-manager-hanke, jolla pyritään vaikuttamaan nivelvaiheen ongelmien vähentämiseksi, on kerännyt paljon kiitosta ja näyttäytynyt varsin innovatiivisena ja kaivattuna toimintamallina. Vuoden 2022 ajan hanke toimii vielä koko vuoden, mutta tämän vuoden aikana toiminnan juurruttamista täytyy ruveta suunnittelemaan.

Toinen iso onnistuminen vuoden 2021 aikana hanketyössä oli Rinnalla kulkien nuorisotyöttömyys laskuun -hankkeen suunnittelu ja rahoituksen haku. Työllisyyspalveluiden kanssa yhteistyössä haettua rahoitusta saatiin lopulta miljoona euroa. Hanke lähti hitaasti liikkeelle kuntakokeilun aloituksesta aiheutuneiden palveluohjausten hidastumisen vuoksi, mutta loppuvuotta kohti asiakasohjautuminen alkoi nopeutua ja toimintamallista ruvettiin saamaan positiivisia kokemuksia.

Nuorten aikuisten palveluissa korona vaikutti eniten nuorten aikuisten harrastustoimintaan, jota on jouduttu välillä toteuttamaan pelkästään etäyhteyksin. Toiminta on näyttänyt tarpeellisuuteensa nuorten aikuisten ennaltaehkäisevänä ja yksinäisyyttä vähentävänä toimintana, mutta toiminnan skaalaaminen korona-aikana on ollut vaikeaa.

Työpajat ja etsivä nuorisotyö on pystynyt toimimaan mukautetuilla tavoilla olosuhteet huomioon ottaen varsin hyvin. Työllisyyden kuntakokeilu aiheutti kesän jälkeen todella selkeän ja suuren notkahduksen asiakkaiden ohjautumisessa palveluihin, mutta tämä tilanne alkoi parantua loppuvuotta kohti.

Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteet toteutuivat lähes suunnitelman mukaisesti. Ainoastaan veneen ja sukellustarvikkeiden myynnistä suunniteltu tuotto jäi 10 000 euroa arvioidusta. Kukonnotkon palvelunostoista tehdyt leikkaukset siirtyivät leirien toteuttajien maksettavaksi.

Toiminta-avustuksia myönnettiin vuodelle 2021 34 eri järjestölle yhteensä 320 450 euroa. Kohdeavustuksia myönnettiin 22 eri järjestölle yhteensä 115 365 euroa. Yhteensä 51 eri järjestöä sai toiminta- tai kohdeavustusta vuoden 2021 aikana järjestettävään toimintaan lapsille ja nuorille.

Talousarvion toteutuminen

Nuorisopalveluiden talousarviota muutettiin budjetoimattomien hankkeiden ja pandemiatilanteen vuoksi. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintatuotot alittuivat 197 000 euroa ja menot 153 000 euroa. Muutettuihin määrärahoihin suhteutettuna toimintatulot alittuivat 121 000 ja toimintamenot 259 000 euroa. Nuorisopalveluille asetetut säästövelvoitteet toteutuivat omaisuuden myynnistä saatavaa tuloa lukuun ottamatta täysimääräisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät) [1)]	177 464	250 000	179 456
Kävijämäärä nuorisotiloissa (oman toiminnan kävijät)	144 777	160 000	140 081
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukonnotko ja Palajärvi)	5 250	7 500	4 009
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet [2)]	250	380	260
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	748	750	797
Avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	50	58	51
Käyttömenot/asukas	38,30	39,80	40,52
Avustukset/ asukas	1,83	1,86	1,85
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	21	21	21
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m²	15 640	15 642	15 642

1) Tilastointitapa muuttunut, lukua ei ole saatavissa vertailukelpoisena.
2) Luvut sisältävät vain työpajatoimintaan osallistuneet.

14
Kaupunkiympäristö

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	296 284	0	296 284	309 086	-12 802
Menot	-255 089	-6 574	-261 664	-242 541	-19 122
Toimintakate	41 195	-6 574	34 620	66 545	-31 924

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,0 milj. euroa.

Kaupunkiympäristön toimialalla Uusi Vantaa -organisaatiomuutos on viety loppuun vuoden 2021 aikana. Muutos vaikutti toimialan sitovuustasoihin. Alkuperäisen talousarvion luvut on esitetty uuden organisaation mukaisina. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uudet sitovuustasot päätöksessään 23.8.2021 § 27.

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Vuonna 2021 rakentaminen Vantaalla jatkui vilkkaana. Globaalin koronaviruspandemian jatkuminen toi haasteita lähinnä rakennusmateriaalien saatavuuteen ja nosti niiden hintatasoa. Pääosin toimialan toiminta jatkui pandemiasta huolimatta kuitenkin ennallaan. Etätyötä suosittiin laajasti niissä tehtävissä, joissa se oli mahdollista. Kenttätyötä tehtiin koronaturvallisesti sopeutuen kulloinkin vallitseviin terveysturvallisuussuosituksiin ja -määräyksiin.

Uusi valtuustokausi aloitettiin elokuussa 2021 uudistuneella lautakuntarakenteella, mikä kaupunkiympäristön toimialan kohdalla tarkoitti kahta lautakuntaa, kaupunkiympäristölautakuntaa ja kaupunkitilalautakuntaa, aiemman kolmen lautakunnan sijaan. Kiinteistöt ja tilat -palvelualueella toiminnot jakautuivat uuden yksikköjaon mukaisesti. Näiden organisaatiomuutosten myötä vuodesta 2019 lähtien valmisteltu Uusi Vantaa -organisaatiouudistus saatiin toimialalla täysimääräisesti käytäntöön.

Vantaa on yhdessä muiden Helsingin seudun kaupunkien kanssa sopinut valtion kanssa maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisestä MAL-sopimuksella. Vantaa ylitti sille sopimuksessa asetetun 2640 asunnon vuotuisen asuntotuotantotavoitteen, kun kaupunkiimme valmistui 3124 uutta asuntoa viime vuonna. Kaavoitettava uusi asuntokerrosala puolestaan toteutui vain osittain, noin 90 000 kerrosneliömetrin verran, vuositavoitteen ollessa 240 000 kerrosneliömetriä. Kaavoitusta viivästytti muun muassa luontoarvoihin liittyvät lisäselvitykset ja sopimusneuvotteluiden pitkittyminen.

Etenkin pientalorakentaminen oli Vantaalla nosteessa: viime vuonna myönnettiin rakennuslupa 441 pientalolle kymmenen vuoden keskiarvon ollessa 369 pientalon rakennuslupaa. Myös kaupungin pientalotonttien kysyntä kasvoi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan uuden yleiskaavan tammikuussa 2021. Noin neljä vuotta kestänyt valmistelutyö saatiin näin päätökseen. Yleiskaava määrittää kaupungin kasvusuunnat ja alueiden käyttötarkoitukset vuoteen 2050 saakka. Uusi yleiskaava ei kuitenkaan ole vielä astunut voimaan, sillä siitä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen.

Vantaan ratikan suunnittelu eteni sille asetetussa aikataulussa. Vuonna 2021 valmisteltiin ratikkakatujen katusuunnitelmia ja asemakaavoja, tehtiin maaperätutkimuksia ja useita selvityksiä.

Kaupungin uuden toimitalon hanke eteni, kun keväällä 2021 Vantaan kaupungin omistama kiinteistöyhtiö VTK Kiinteistöt Oy valitsi hybridirakennushankkeen toteuttajaksi Lehto Tilat Oy:n. Myös alueen kaavamuutos vahvistui. Tikkurilan keskustaan kohoaa monipuolinen kokonaisuus uutta toimistotilaa, asumista, katutason liike- ja palvelutilaa sekä maanalainen pysäköintilaitos. Hybridirakennuksen rakentaminen alkaa keväällä 2022.

Toimitiloja, katuja ja puistoja rakennettiin eri puolilla kaupunkia. Vuonna 2021 valmistui muun muassa paviljonkikouluja, Tiedonjyvän päiväkoti, Kulttuurikeskus Orvokin remontti ja Håkansbölen kartanon talousrakennusten remontti. Useiden päiväkotien rakentaminen alkoi. Elmon urheilupuiston rakennustyöt käynnistyivät puunkaadoilla ja maanrakennustöillä, jotka jatkuvat ensi vuoteen. Länsi-Vantaan joukkoliikenteelle merkittävän Luhtitien jatkeen ja Kelokuusenmäen uusien katujen rakentaminen alkoi. Idässä Ojangon bussivarikko valmistui palvelemaan itäisen Vantaan ja Helsingin bussiliikennettä.

Kehä III:n parantamisen yhteishanke Väyläviraston kanssa eteni odotettua nopeammin. Myyrmäen urheilupuistoa kehitettiin ja Kuusijärvelle rakennettiin muun muassa uutta pysäköintialuetta. Asukaspysäköintiä uusilla Kaskelanrinteen ja Kivistön ja Keimolanmäen asuinalueilla helpotettiin pysäköintikokeilulla. Myös Kivistön palvelukeskuksen rakentaminen alkoi. Palvelukeskukseen sijoittuu kaupallisten toimijoiden lisäksi kaupungin palveluita ja vapaa-ajan toimintoja.

Tikkurilan vilkasta kehitystä viitoitettiin pidemmälle tulevaisuuteen, kun kaupunki sopi Tikkurilan Väritehtaan alueen kehittämisestä Tikkurila Oyj:n kanssa. Yhteistyö etenee vuonna 2022 alueen arkkitehtuurikilpailuun, minkä jälkeen alueen kaavoitus alkaa.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmassa (MEK) asukasyhteistyötä kehitettiin ensisijaisesti osallistuvan budjetoinnin hankkeiden ideoinneilla ja äänestyksillä Havukoskella, Länsimäessä ja Mikkolassa. Martinlaakson ja Hakunilan alueilla toteutettiin asukkaiden vuonna 2020 valitsemia kohteita.

Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Tähän tavoitteeseen kaupunkia ohjaa resurssiviisauden tiekartta, jonka päivitystyötä tehtiin aktiivisesti kaupungin kaikkien toimialojen yhteistyönä vuoden 2021 ajan. Päivitetty tiekartta etenee valtuuston käsittelyyn kevään 2022 kuluessa. Uusina teemoina tiekarttaan nousee entistä vahvemmin luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, hiilinielut sekä päästöjen kompensointi. Vantaan päästöt laskivat jo toista vuotta peräkkäin noin 10 prosentilla pääosin Vantaan Energian toimien seurauksena.

Toimialan yhteisen MATTI-tietojärjestelmän kehittäminen jatkui. Vuoden aikana valmistui useita kehitysprojekteja, jotka kaikki edistävät järjestelmän kehitystä kohti yhteistä tietoja keskittävää alustaa. Vuoden aikana MATTI:iin integroitiin muun muassa yritys- ja kiinteistönhallintajärjestelmien tietoja.

Vuoden 2021 ajan valmisteltiin myös uutta valtuustostrategiaa. Toimialan edustajat työskentelivät strategian painopistealueittain muodostetuissa poikkihallinnollisissa valmisteluryhmissä. Strategiaa valmisteltiin valtuuston käsittelyyn tammikuulle 2022.

Toimialamme osallistui Vantaan iCapital -hakuun, jossa yhtenä hakemuksen painopisteenä oli resurssiviisaus, hiilineutraalisuustavoite 2030 ja niihin liittyvät innovatiiviset hankkeet ja toimenpiteet sekä digitaalinen edelläkävijyys, jota kaupunkiympäristön toimialalla ilmentää MATTI. Vantaa voitti sarjan ”The European Rising Innovative City”.

Talousarvion toteutuminen 2021

Vuoden 2021 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset käyttötalousosaan:

- Kiinteistöt ja tilat palvelualueen sisällä siirrettiin nettoyksiköistä 0,7 milj. euroa henkilöstömenoja bruttoyksikköihin Uusi Vantaa organisaatiomuutosten seurauksena.
- Kadut ja puistot palvelualueen kunnossapidon määrärahoja korotettiin 2 milj. euroa poikkeuksellisen lumisen alkuvuoden vuoksi.
- Joukkoliikenteen määrärahoja korotettiin 4,2 milj. euroa HSL:n toisen osavuosikatsauksen ennusteen mukaisesti.
- Vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja lisättiin 275 842 euroa talousarvioon.
- Myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja kohdennettiin 45 728 euroa yhteisiin palveluihin ja 52 697 euroa kadut ja puistot palvelualueelle.

Käyttötalouden tulot ylittivät talousarvion 12,8 milj. euroa. Tulojen ylitys johtui muun muassa hoivakotien myynnistä VAV:lle sekä ennakoitua suuremmista maanmyynti- ja sopimuskorvaustuloista.

Käyttötalouden menot alittivat korotetun talousarvion 19,1 milj. eurolla. Joukkoliikenteen ennustettiin ylittävän talousarvion merkittävästi, joten sille tehtiin 4,2 milj. euron määrärahakorotus. Loppuvuodesta HSL sai valtiolta koronatukea, joka laski merkittävästi myös Vantaan kuntaosuutta. Joukkoliikenne alitti korotetun talousarvion 8,4 milj. eurolla. HSY:n läpilaskutuserä toteutui 6 milj. euroa talousarviota alhaisempana.

Vuoden 2021 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset investointiosaan:

- Julkisen käyttöomaisuuden yhteishankkeiden määrärahoja korotettiin 4 milj. euroa, koska Kehä III:n parannuksia Askiston kohdalla aikaistettiin vuodella.
- MEK-määrärahoja siirrettiin rakentamisen investointeihin (Mikkolan ja Länsimäen koulun hankkeisiin) 164 313 euroa ja julkisen käyttöomaisuuden investointeihin (Koivutorin kunnostukseen) 70 000 euroa.

Toimialan investointimenot alittivat talousarvion 24,5 milj. eurolla. Alitus kohdistui pääosin toimitilarakentamiseen ja johtuu usean hankkeen aloituksen siirtymisestä myöhempään sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden budjettien alituksesta.

14 0
Kaupunkiympäristölautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Tero Anttila **Toimielin: Kaupunkiympäristölautakunta**
Puheenjohtaja: Anssi Aura

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 524	0	5 524	5 787	-263
Menot	-13 965	-141	-14 106	-13 070	-1 037
Toimintakate	-8 441	-141	-8 582	-7 283	-1 299

Kaupunkiympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkiympäristölautakunta, yhteiset palvelut sekä kaupunkirakenne ja ympäristö.

14 10
Kaupunkiympäristölautakunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-155	0	-155	-144	-11
Toimintakate	-155	0	-155	-144	-11

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi Vantaa –organisaatiomuutoksen myötä kaupunkiympäristölautakunta korvasi entiset kaupunkisuunnittelulautakunnan ja ympäristölautakunnan valtuustokauden alussa elokuussa 2021. Lisäksi lautakuntarakenteen uudistuksen yhteydessä kiinteistöpolitiikka ja maaomaisuuden hallinta siirrettiin kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävistä uuden kaupunkitilalautakunnan tehtäviin. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta vastaa kaupunkirakenteen kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, kaavoituksesta ja ympäristövastuullisuuden kehittämisestä. Samalla kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaostosta tehtiin kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto, jolle siirrettiin rakennuslupa- ja valvontaviranomaisen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun sekä ympäristöterveydenhuollon lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävät.

Uusi kaupunkiympäristölautakunta ehti kokoontua syksyn aikana yhteensä viisi kertaa käsitellen yhteensä 48 asiaa (noin 10 asiaa per kokous). Niin ikään kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto ehti kokoontua syksyn aikana viisi kertaa käsitellen yhteensä 55 asiaa (11 asiaa per kokous). Sekä lautakunnan että jaoston tehtävänkuvissa tapahtuneiden muutosten vuoksi vertailu aikaisemman lautakuntarakenteen mukaisten toimielinten kokous- tai asiamääriin ei ole tarkoituksenmukaista.

Vuoden aikana kaupunkisuunnittelu- ja myöhemmin kaupunkiympäristölautakunta käsittelivät useita merkittäviä kaavahankkeita. Kaavarunkoja hyväksyttiin tai asetettiin nähtäville mm. Kivistössä ja Tikkurilassa. Asemakaavoituksen täydennysrakennushankkeina hyväksyttiin mm. Lännessä Pähkinänsärkijän ja Idässä Hiirakkokujan sekä Mikkolan laajennuksen asemakaavat. Aviapoliksen alueella asetettiin nähtäville Backaksen elämyspuiston kaavahanke. Tikkurilassa lautakunta hyväksyi loppuvuodesta Silkkitehtaantien asemakaavamuutoksen, joka tuo uutta asumista Tikkurilan ytimeen vanhan silkkitehtaan naapuriin. Myös Vantaan ratikan varren kaavoitus edistyi. Loppuvuodesta kaupunkiympäristölautakunta käsitteli Länsimäen kaavarunkoa, jossa on tarkasteltu alueen kehitystä pitkällä tähtäimellä. Kaavoitusasioiden ohella vanha kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi useita tontinluovutus-, vuokraus- ja varauspäätöksiä eri puolilta kaupunkia niin asuin- kuin liikerakentamisenkin tarpeisiin.

Kaupunkiympäristön toimialan uusille lautakunnille järjestettiin syksyllä yhteinen koulutustilaisuus. Koulutustilaisuuden ohjelmaan kuului perehtymistä lautakuntien tehtäväalueisiin ja kaupunkiympäristön toimialaan sekä verkostoitumista lautakuntien jäsenten kesken. Osana koulutustilaisuutta tutustuttiin myös Tampereen ratikkaan sekä sen kiinteistötaloudellisiin vaikutuksiin. Lautakunnan varsinaiset kokoukset järjestettiin niin sanottuina hybridikokouksina, eli suurin osa jäsenistä osallistui kokouksiin etäyhteydellä.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkiympäristölautakunnan menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Määrärahoihin ei tehty muutoksia vuoden aikana.

14 20
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	2	-2
Menot	-2 173	-61	-2 234	-2 001	-233
Toimintakate	-2 173	-61	-2 234	-1 999	-235

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkiympäristön toimialan yhteiset palvelut uudistuivat vuoden 2020 alussa Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen myötä. Organisaatiouudistuksen jalkauttamista jatkettiin vuoden 2021 aikana ja viimeiset organisaatiorakenteen muutokset tulivat voimaan elokuussa 2021, kun päivitetyn hallintosäännön mukainen lautakuntarakenne astui voimaan. Yhteisillä palveluilla on ollut merkittävä rooli uuteen lautakuntarakenteeseen siirtymisen valmistelussa ja muutoksen jalkauttamisessa sekä palvelualueiden perustyön tukemisessa. Vuoden 2022 aikana jatketaan uuden organisaatiorakenteen vakiinnuttamista osana palvelualueiden perustyötä sekä edistetään poikkihallinnollisia työtapoja, joita vuoden 2021 aikana on otettu käyttöön.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen keskeisiä teemoja ovat olleet ratikka, ympäristö- ja sisäilmaviestintä sekä osallistuva budjetointi. Uutena ratikan suunnittelusta tiedottamisen työkaluna otettiin käyttöön sosiaalisen median kanavia sekä Vantaan ratikan uutiskirje, jossa kerrotaan ajankohtaisesta suunnittelutilanteesta, suunnitteluun osallistumismahdollisuuksista sekä tulevista ratikkaan liittyvistä tapahtumista. Sisäilmaviestinnän systemaattista kehittämistä on jatkettu ja tavoitteena on jatkossa tehdä sisäilmatiedotteista aiempaa yksityiskohtaisempia sekä kertoa niissä aiempaa laajemmin tutkimustuloksista ja löydöksistä. Vantaa.fi -verkkosivu-uudistus on edennyt toimialalla viestinnän koordinoimana kohti uudistetun sivuston julkaisua keväällä 2022.

Osana myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaan kuuluvaa osallistuvaa budjetointia Havukoskella, Länsimäessä sekä Mikkolassa alueiden asukkaat pääsivät ideoimaan asuinalueensa viihtyvyyttä edistäviä hankkeita. Yhteiset palvelut koordinoi toimialan myönteisen erityiskohtelun ohjelman toimenpiteitä tiiviissä yhteistyössä kadut ja puistot palvelualueen kanssa.

Yhteisten palvelut tukivat palvelualueita muutoksenhakuun sekä yksityisoikeudellisiin riita-asioihin liittyvissä oikeudenkäyntiasioissa. Yhteisissä palveluissa oli hoidettavana tilikauden aikana yhteensä 16 oikeudenkäyntiasiaa, joita käsiteltiin käräjäoikeudessa, markkinaoikeudessa tai kuluttajariitalautakunnassa. Oikeudenkäynnit hoidettiin pääasiallisesti toimialan lakimiesten toimesta.

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden menot alittivat talousarvion 0,2 milj. eurolla. Yhteisiin palveluihin kohdennettiin määrärahamuutoksin myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja 45 728 euroa sekä 15 613 euroa koululaisten ja opiskelijoiden kesätyömäärärahaa.

14 40
Kaupunkirakenne ja ympäristö

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 524	0	5 524	5 785	-261
Menot	-11 637	-80	-11 717	-10 925	-793
Toimintakate	-6 113	-80	-6 193	-5 140	-1 053

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualueen yhteinen tavoite on luoda kestävää kaupunkia, jossa sen asukkailla on hyvä elää. Vuoden 2021 aikana tavoite on erityisen konkreettisesti toteutunut Tikkurilan keskustassa, jossa useita uusia rakennuksia on valmistunut tai valmistumassa. Toinen erityisen vaikuttava hanke rakennetun ympäristön näkökulmasta on vuoden 2021 aikana suunnitteilla ollut Vantaan ratikka ja siihen liittyvä kaupunkikehitys. Tämä työ jatkuu edelleen. Palvelualueella luodaan jatkuvasti edellytyksiä vastaavalle kehitykselle Vantaan muilla alueilla erilaisten ohjelmien, suunnitelmien, kaavojen ja lupien kautta.

Kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualueen rooli on korostunut myös kaupungin elinvoiman näkökulmasta. Edistämme sekä sujuvaa rakentamisen prosessia että tuomme lisäarvoa tavoitteisiin ja suunnitelmiin. Samalla Resurssiviisauden tiekartasta on tulossa yhä tärkeämpi työkalu, joka antaa kehykset sekä palvelualueen että koko kaupungin toiminnalle. Vuoden 2021 aikana vahvistui myös tarve vastata entistä ponnekkaammin luontokadon haasteeseen. Elinvoiman, resurssiviisauden ja asukaslähtöisyyden yhdistäminen onkin innovatiivisen kaupungin lähtökohta ja oiva perusta.

Palvelualueen toiminta sujui vuonna 2021 normaalisti pandemiasta huolimatta. Mahdollisuuksien mukaan sovellettiin hybridimallia, jossa etä- ja läsnätyö vuorottelivat. Koulutustilaisuuksia ja yhteisiä tapahtumia oli tavanomaista vähemmän. Johtamista sovitettiin monilla tavoilla etätyöhön ja sähköiseen ympäristöön sopivaksi. Toiminta oli kaikissa palveluyksiköissä siirtynyt sähköiseksi jo pandemiaa edeltävinä vuosina ja digitalisaatiota edistettiin useilla kehittämistoimilla.

Palvelualueen edustajat osallistuivat aktiivisesti kaupunkistrategian valmisteluun, ja palvelualueella tulee olemaan tärkeä rooli sen toteuttamisessa.

Useita vuosia kestänyt maankäyttö- ja rakennuslain uudistus eteni lausuntovaiheeseen. Lakimuutosta pidettiin keskeneräisenä ja siksi toivotaan mieluummin sen kehittämistä osauudistusten kautta. Laki liittyy kiinteästi koko palvelualueen sekä toimialan työhön. Lakiuudistuksen keskeisiä tavoitteita kuten ilmastoasioita, energiamuutosta, luontokadon pysäyttämistä ja digitalisaatiota ennakoidaan jo toiminnassa.

Ympäristökeskus

Resurssiviisauden tiekartan päivittäminen oli ympäristökeskuksen näkyvimpiä ja vaikuttavimpia tehtäviä vuonna 2021. Tiekartta hyväksytään valtuustossa keväällä 2022. Päivityksen keskeisiä muutoksia oli vahvistaa monimuotoiseen luontoon liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Toimiala osallistui kaupungin iCapital -hakuun, jossa yhtenä hakemuksen painopisteenä oli resurssiviisaus, hiilineutraalisuus tavoite 2030 ja niihin liittyvät innovatiiviset hankkeet ja toimenpiteet. Vantaa voitti sarjan ”The European Rising Innovative City”.

Vantaa osallistui myös CDP-vertailuun, joka mittaa yritysten ja kaupunkien ilmastotoimia luokituksella A-D. Mukana vertailussa on noin 1 100 kaupunkia yli 90 maasta. Vantaa saavutti erinomaisesti luokituksen A-. Miinus aiheutui raportin uusiutuvan energian tavoitteiden epätarkkuudesta.

Tiekartan ja sen toteutussuunnitelmien toimenpiteitä jatkettiin suunnitellusti. Menneen kauden toteutuneita ilmasto- ja ympäristötoimia koottiin keväällä julkaistuun ympäristövastuuraporttiin. Hiilineutraali Vantaa 2030 –strategiateeman puitteissa ohjattiin tiekartan päivityksen valmistelua uudelle valtuustokaudelle. Päivitetty tiekartta esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle loppuvuonna. Keväällä valmistui Vantaan kestävän energian– ja ilmaston suunnitelma SECAP. Kuluttamisen päästöt laskettiin ensimmäisen kerran Vantaalle KULMA-hankkeessa.

Ympäristökeskus koordinoi Hiilineutraalit alueet -selvitystä, jossa selvitettiin, kuinka Vantaan kaupunki voi ohjata etenkin maankäytön keinoin hiilineutraalisuuden ja resurssiviisauden tavoitteiden toteutumista erilaisilla alueilla. Selvitys valmistui vuoden lopussa. Ympäristövahti-työkalun kehitystyö jatkui. Työkalun avulla tullaan seuraamaan ja raportoimaan ilmasto- ja resurssiviisaustavoitteiden toteutumista. Kesällä käynnistyi ympäristöministeriön rahoittama elinkeinoelämän ja kaupungin välisen yhteistyön kehittämisen Ilmastokumppanuushanke. Kesällä toteutettiin Ely-keskuksen rahoittama yhdessä Helsingin kanssa Mätäojalla vieraslajin torjunnan hanke, jossa kitkettiin jättipalsamia. Krakanojan ja Ruuhijärven metsän hoito- ja käyttösuunnitelmat valmistuivat. Ympäristökeskus osallistui aktiivisesti tai koordinoi yhteensä 31 suunnitelmaa, ohjelmaa tai hanketta.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tarkastus- ja kenttäkäyntejä toteutettiin suhteellisen normaalisti. Keväällä 2021 annettiin tartuntatautilain muutos, joka toi ympäristöterveydenhuollolle uusia koronaan liittyviä tarkastustehtäviä. Näistä tarkastuksista ei voi periä erillistä maksua, mikä osaltaan heikensi maksujen kertymistä alkuvuonna 2021.

Ympäristövalvonnan tarkastustoteutuma kaikessa valvonnassa oli 90 prosenttia arvioidusta. Laitosvalvontakohteita ei kuitenkaan kaikin osin saatu tarkastettua suunnitelman mukaisesti. Eniten päätöksiä tehtiin meluilmoituksista (60 kpl) ja vesihuoltolain vapautushakemuksista (51 kpl), ympäristölupapäätöksiä oli 7 kpl. Ympäristöhaittoja koskevia toimenpidepyyntöjä tuli edelleen paljon korona-aikaa edeltäviin vuosiin verrattuna.

Ympäristöterveydenhuollon tarkastuksia jatkettiin valvontasuunnitelman mukaisesti keskeisiin kohteisiin. Kesken vuotta 2021 aloitetut tartuntatautilain mukaisten koronamääräysten tarkastukset priorisoitiin suunnitelmallista valvontaa tärkeämmiksi. Valvontasuunnitelman mukaisiin tarkastustavoitteisiin ei ylletty. Maksullisia tarkastuksia tehtiin muutama edellistä vuotta enemmän. Ympäristöterveydenhuollolle tuli uusien toimijoiden ja toimijoiden vaihtumiseen liittyviä hakemuksia ja ilmoituksia hieman edellistä vuotta enemmän. Lähes kaikki pystyttiin käsittelemään tavoiteaikataulussa. Kaupungin pieneläinvastaanotto toimi normaalisti koronapandemiasta huolimatta ja potilasmäärä pysyi edellisen vuoden tasolla.

Yleiskaavoitus

Yleiskaava luo lähtökohdat kaupungin kehittämiselle ja kaupunkistrategian toteuttamiselle. Uusi yleiskaava, jota valmisteltiin neljä vuotta, saatiin hyväksytyksi kaupunginvaltuustossa 25.1.2021. Hyväksymispäätöksessä jätettiin valituksia Helsingin hallinto-oikeuteen, joten yleiskaava ei tullut vielä voimaan. Valituksiin laadittiin kattavat vastineet keväällä kaupunginhallituksen kautta.

Yleiskaavan viimeistelyn rinnalla 2020 käynnistetty ratikan kaavarungon laadinta eteni lähtökohtien ja tavoitteiden koostamiseen. Syksyn aikana työstettiin luonnosta siten, että se saadaan nähtäville keväällä 2022. Muita yleiskaavan jatkotöitä olivat pientalorakentamisen mahdollisuuksien ja edistämisen edellyttämien kehittämistoimien kokoaminen. Työ jatkuu vuonna 2022.

Yleiskaavan jatkoksi käynnistettiin viheralueita tarkemmin tutkiva viherrakenteen kehityskuvatyö eli Vihreä ja virtaava Vantaa – VIVA ja sen osana viheralueiden saavutettavuuden ja mitoituksen linjaus SAAVU. Liito-oravan suojelusuunnitelma on laadittu pääosin vuoden 2021 aikana ja se valmistuu vuonna 2022. Työssä esitetään toimenpiteitä liito-oravan suotuisan suojelutason turvaamiseksi ja maankäytön yhteensovittamiseksi. Kestävä kaupunki -tiimin maisema-arkkitehdit ovat olleet asemakaavatöissä viheralueverkostoja, vihertehokkuutta ja maisemallisia asioita määrittelemässä ja suunnittelemassa.

Asemakaavoitus

Asemakaavoilla luodaan edellytyksiä hyvälle kaupunkiympäristölle, asumiselle ja työnteolle. Vaikuttavimpia vahvistuneita asemakaavahankkeita ovat olleet kaupungin uuden toimitilan asemakaava ja useat Aviapoliksen kaavat. Erityisen kiinnostava on myös käynnistynyt kaavoituskokonaisuus Tikkurilan väritehtaan alueelle. Alueelle valmisteltiin kilpailuohjelma yhdessä maanomistajan ja SAFAn kanssa ja se toteutetaan vuonna 2022.

Vuoden aikana valtuusto on hyväksynyt 14 asemakaavaa tai asemakaavan muutosta. Uusia asemakaavahankkeita on pantu vireille 26 kpl ja kaavarunkoja tai -luonnoksia 3 kpl. Asemakaavahankkeita on ollut valmisteltavana kaikkiaan 90 kpl ja kaavarunkoja tai -luonnoksia 14 kpl. Poikkeamispäätöksiä on tehty 87 kpl. Kaavavalituksia ei tehty.

Keskeisiä laaja-alaisia suunnitelmia ovat olleet Tikkurilan, Kivistön ja Länsimäen kaavarungot sekä Aviapoliksen keskustan, Muuran kaupunkikylien ja Hakunilan keskustan laajennuksen kaavaluonnokset. Merkittäviä asemakaavoja ovat olleet mm. Myyrmäen asemakorttelit, Kivistön tapahtuma-areena, Aviapoliksen toimitilakaavat ja Backaksen elämyskeskus, Tikkuri sekä Hiirakkokuja Hakunilassa.

Sitovat tavoitteet saavutettiin vain osittain. Hyväksytyissä asemakaavoissa on uutta asuntokerrosalaa noin 90 000 k-m², mikä on selvästi alle MAL-sopimuksessa Vantaalle asetetun tavoitteen 240 000 k-m² vuodessa. Pääsyyt kaavojen viivästymiseen ovat luontoarvojen aiheuttamat ennakoimattomat lisätyöt sekä sopimusneuvottelujen pitkittyminen. MAL-tavoite valmistuneiden uusien asuntojen lukumäärän osalta toteutui kuitenkin yli tavoitteiden. Kaupungin maan osuus kaavoitetusta maa-alasta oli 38 prosenttia, kun tavoite oli 50 prosenttia. Vantaan ratikan asemakaavoitus on edennyt suunnitellusti. Tikkurilan uuden toimitilahankkeen asemakaavan muutos on tullut voimaan 31.3.2021.

Rakennusvalvonta

Rakentaminen jatkui vilkkaana ja vuosi 2021 oli rakennusvalvonnan näkökulmasta sekä vaihteleva että työntäyteinen. Arkkitehtuuriltaan ja rakentamisen vaativuuden näkökulmasta merkittävin rakennus on lentoaseman uusi terminaali, joka otettiin käyttöön joulukuussa. Rakennusjärjestyksen uudistus aloitettiin vuonna 2021. Työ jatkuu vuonna 2022 ja tavoitteena on saattaa uusi rakennusjärjestys voimaan vuoden 2023 alusta.

Vuosi 2021 oli tilastollisesti epäyhtenäinen. Myönnettyjen rakennuslupien kokonaismäärä jäi 5 prosenttia alle 10 vuoden keskiarvon. Toisaalta pientaloille myönnettiin rakennuslupia 20 prosenttia keskiarvoa enemmän (2021: 441 kpl, 2020 347 kpl ja kymmenen vuoden keskiarvo 369 kpl). Rakennusluvan saaneiden asuntojen määrä täytti MAL-tavoitteen jääden kuitenkin 10 vuoden keskiarvon alapuolelle (2021: 2 441 kpl, 2020: 3 982 kpl, kymmenen vuoden keskiarvo 3 338 kpl). Valmistuneiden asuntojen määrä ylitti keskiarvon (2021: 3 124, 2020: 2 921 kpl ja kymmenen vuoden keskiarvo 2 937 kpl). Sekä lupakäsittely että tarkastustoiminta ovat olleet täystyöllistettyjä.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelu on käynnissä. Ministeriön esitys uudeksi laiksi annettiin lausunnolle syksyllä 2021. Rakennusvalvonta osallistui kaupungin lausunnon laatimiseen. Jos lakiuudistus etenee, on lain voimaantulon ajankohdaksi arvioitu vuosi 2024. Lakiesityksen mukaan tietomallipohjaisella suunnittelulla tulee uudessa laissa olemaan merkittävä rooli. Rakennusvalvonnassa onkin sähköisen asiointipalvelun rinnalla kehitetty tietomallipohjaista lupakäsittelyä. Rakennusvalvonta osallistui vuonna 2021 Raklin järjestämiin ns. skaalausklinikoihin, joiden tarkoituksena on edistää tietomallipohjaista rakennuslupakäsittelyä. Rakennusvalvonta osallistuu myös Valtionvarainministeriön rahoittamaan kehityshankkeeseen ”Kunnan rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleen kehittäminen ja prosessien automatisointi” yhdessä suurimpien kuntien sekä Kuntaliiton kanssa. Tietomallien laajempaan käyttöönottoon on valmistauduttu myös henkilökuntaa kouluttamalla.

Uusi rakennusvalvontataksa tuli voimaan 1.2.2021. Taksauudistuksen tavoitteena oli taksarakenteen yksinkertaistaminen ja helpompi soveltaminen. Taksan uudistamisen yhteydessä taksaa korotettiin. Korotuksen määrä on kustannusvaikutukseltaan noin 4,3 prosenttia. Taksaa oli edellisen kerran korotettu vuonna 2015.

Tietopalvelut

MATTI-järjestelmä on keskeinen työkalu ja johtamisen väline koko toimialalla ja myös palvelualueilla. Sen käyttöä kehitetään erityisesti tietopalveluissa jatkuvasti ja systemaattisesti. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat olleet mm. uudet tilannekuvat, joiden avulla KATOn hankkeiden hallittavuutta on vahvistettu.

Toimintamallin vakiinnuttamisessa pyörivät säännölliset toimintamallityöryhmät, infot, MATTI@cafet, tutorointitilaisuudet ja koulutukset sekä tarvittaessa yhteiset työpajat, joissa on ollut teeman mukaan osallistujia yleensä useammastakin palveluyksiköstä.

Ajantasa-asemakaavan kehittämisprojektissa kehitettiin nykyisestä hybridimuodossa (vektori- ja rasteriaineisto) olevasta ajantasa-asemakaavasta tietomallipohjainen ajantasa-asemakaava ja samalla siirryttiin ajantasa-asemakaavan ylläpidossa 100 prosenttia MATTI-järjestelmään. Lisäksi tällä kehittämisprojektilla valmistaudutaan tulevaan kaavoitus- ja rakentamislaki -uudistukseen ja digikaavoituksen (valtakunnallisen RYT-järjestelmän) vaatimuksiin. Kehittämistyö ja valmistautuminen jatkuu edelleen mm. aineistojen laadun parantamisella sekä toimintamallien kehittämisellä.

Verkkosivut ovat merkittävä kaavoituksen viestintäkanava. Vantaa.fi- verkkosivu-uudistuksen yhteydessä on kehitetty toimintamallia, jolla saadaan MATTIssa oleva kaavoitustietoa siirtymään helposti sivustoille.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualueen tulot ylittivät talousarvion 0,3 milj. euroa. Menot alittivat korjatun talousarvion 0,8 milj. euroa. Talousarvioon lisättiin vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja 79 895 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Hyväksytyt asemakaavat kpl	23	40	14
Uusi asuntokerrosala k-m²	239 146	240 000	89 880
Poikkeamispäätökset	94	75	87
Kaikkien rakennuslupien kokonaisala, m²	545 592	400 000	419 961
Aloitetut asunnot	2 942	2 400	3 420
Aloitetut rakennukset, kpl	452	500	396
Luvat ja ilmoitukset, ympäristöterveys, kpl	273	300	334
Tarkastusten määrä, ympäristöterveys, kpl [1)]	1 503	1 800	1 336
Eläinlääkärin potilaat, kpl	5 728	5 500	6 015
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit, ympvalv, kpl	93	130	174
Tarkastusten määrä, ympäristövalvonta, kpl [2)]	4 950	5 100	365

1) Sisältää tartuntatautilain mukaiset koronatarkastukset.
2) Laskentatapa muutettu, kattaa vain tarkastukset.

14 5
Kaupunkitilalautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Tero Anttila **Toimielin: Kaupunkitilalautakunta**
Puheenjohtaja: Otso Kivimäki

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkitilalautakunta yhteensä					
Tulot	290 760	0	290 760	303 299	-12 539
Menot	-241 124	-6 433	-247 557	-229 472	-18 086
Toimintakate	49 636	-6 433	43 203	73 828	-30 625
Kaupunkitilalautakunta bruttoyksiköt					
Tulot	82 251	0	82 251	83 884	-1 633
Menot	-128 316	-6 433	-134 749	-122 026	-12 723
Toimintakate	-46 065	-6 433	-52 498	-38 143	-14 356

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,0 milj. euroa.

Kaupunkitilalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkitilalautakunta, kadut ja puistot palvelualue sekä kiinteistöt ja tilat palvelualueen bruttoyksiköt. Lisäksi joukkoliikenne (Kadut ja puistot) on erikseen sitova bruttobudjetoitu yksikkö. Erikseen sitovina nettobudjetoituina yksiköinä toimivat kiinteistöt ja tilat palvelualueen nettoyksiköt sekä varikko (Kadut ja puistot).

14 60
Kaupunkitilalautakunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-65	0	-65	-61	-4
Toimintakate	-65	0	-65	-61	-4

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi Vantaa –organisaatiouudistuksen myötä uusi kaupunkitilalautakunta korvasi Vantaan kaupungin teknisen lautakunnan 1.8.2021 alkaen. Organisaatiouudistuksessa kiinteistöt ja tilat palvelualue siirtyi kokonaisuudessaan kaupunkitilalautakunnan alaisuuteen. Täten kaupunkitilalautakunnan vastuualueeksi muodostui kaupungin kiinteistöomaisuuden hallinta ja kehittäminen, julkisista toimitiloista vastaaminen sekä liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kehittäminen ja ylläpito.

Tekninen lautakunta ja kaupunkitilalautakunta kokoontuivat vuoden 2021 aikana yhteensä 14 kertaa. Lautakuntien käsittelemiä asioita oli yhteensä 151 eli keskimäärin 11 asiaa kokousta kohti. Teknisen lautakunnan käsittelyssä oli alkuvuoden aikana muun muassa useita toimitilojen vuokrausasioita sekä puisto- ja katualueita koskevia suunnitelmia. Yksi merkittävimmistä teknisen lautakunnan käsittelemistä hankkeista oli Elmon urheilupuisto, jonka yleissuunnitelman tekninen lautakunta hyväksyi. Samalla tekninen lautakunta myös hyväksyi Elmon uimahallin hankesuunnitelman. Lisäksi Vantaan ratikan tarkempi suunnittelu käynnistyi vuonna 2021 myös Tikkurilan osuudella, kun tekninen lautakunta hyväksyi suunnittelutyön aloittamisen kaupunginhallituksen päättämällä reitillä. Vastaavasti kaupunkitilalautakunta edisti syksyn aikana monia merkittäviä toimitilahankkeita, joiden myötä Vantaan kaupungin palveluverkko pystyy vastaamaan paremmin kasvavan kaupungin tarpeisiin. Lautakunta muun muassa käsitteli Tikkurilaan suunniteltua oppimiskampusta, joka tulee paitsi tarjoamaan modernit ja viihtyisät oppimistilat toisen asteen koulutukselle, myös innovatiivisen alustan tutkimus- ja kehitystoiminnalle. Lisäksi kaupunkitilalautakuntaa työllistivät useat tonttivaraukset sekä maan ostot, myynnit ja vuokraukset.

Kaupunkiympäristön toimialan uusille lautakunnille järjestettiin syksyllä yhteinen koulutustilaisuus. Koulutustilaisuuden ohjelmaan kuului perehtymistä lautakuntien tehtäväalueisiin ja kaupunkiympäristön toimialaan sekä verkostoitumista lautakuntien jäsenten kesken. Osana koulutustilaisuutta tutustuttiin myös Tampereen ratikkaan sekä sen kiinteistötaloudellisiin vaikutuksiin. Koulutustilaisuutta lukuun ottamatta valtaosa lautakunnan kokouksista järjestettiin niin sanottuina hybridikokouksina, eli suurin osa jäsenistä osallistui kokouksiin etäyhteydellä.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkitilalautakunnan menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Määrärahoihin ei ole tehty muutoksia.

14 50
Kadut ja puistot

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	26 955	0	26 955	25 896	1 059
Menot	-43 400	-2 193	-45 592	-40 211	-5 381
Toimintakate	-16 445	-2 193	-18 637	-14 315	-4 322

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,0 milj. euroa.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kadut ja puistot jatkoi toimintaansa vuonna 2021 ennallaan ilman rakenteellisia muutoksia.

MATTI-jatkokehitysprojektissa paranneltiin sekä järjestelmää että prosesseja, jotta tiedonhallinta, työn laatu, tehokkuus ja vuorovaikutus paranevat. Hankeyhteistyö-varaston toiminnallisuuksia, muun muassa käyttäjähallintaa paranneltiin jo kevään aikana. Ratikan projektinhallinnan helpottamiseksi kehiteltiin M-Filesiin lisäominaisuuksia (mm. Gantt-kaavion lisäominaisuudet).

Suunnittelu- ja rakentamishankkeiden työnkulkuun toteutettiin automaatio, jonka avulla prosessien edetessä hankkeen työnkulku muuttuu automaattisesti. Tämä mahdollistaa jatkossa hankkeiden ajantasaisen seurannan. Hankkeiden seurantaa varten toteutettiin tilannekuvia, joiden avulla on mahdollista nähdä hankkeiden ajantasaisia tietoja investointihankkeista, suunnitteluhankkeista ja rakentamishankkeista.

Rakentamisen projekteissa otettiin käyttöön Trimble Connect, joka varmistaa tiedonhallinnan Suunnittelun ja Rakentamisen välillä. Näiden yksiköiden välillä kehitettiin myös yhteisten rajapintojen prosesseja. SAP-integraatiota investointihankkeiden osalta edistettiin.

Tietomallipohjaisten hankkeiden osalta kehitettiin prosessia yhä toimivammaksi suunnittelun ja rakentamisen yksiköissä yhteistyöllä. Tietomallikoordinaattorin tehtäviä ja suunnittelun ja rakentamisen rajapintoja sovittiin yhteisesti ja kirjattiin ylös taulukkoon ohjeistukseksi tuleville hankkeille. Tietomallipohjaisen aineiston käsittely ja tallentaminen MATTI-alustalla oli ajankohtaisena teemana suunnittelussa ja rakentamisessa. Käynnissä on yksiköiden yhteinen selvitys ja kehittämistyö, jonka kautta saadaan ohjeistukset ja periaatteet sovittua sekä suunnittelun että rakentamisen aikaisiin hankkeisiin. Tietomallipohjaisten hankkeiden osalta kehitystyö jatkuu edelleen.

Lupien ja valvonnan palveluyksikössä yleisten alueiden lupa- ja valvontatoiminta on käytössä MATTI-alustalla, joka on integroitu Lupapisteen kanssa. Maastossa valvonnan apuna käytetään Field Maps -mobiilityökalua. Yleisten alueiden lupien tiedot ja geometriat on viety Matista Vampatti-karttaan yhteistyössä kaupunkimittauksen kanssa.

Kunnossapidossa päivitettiin katurekisteritietoja sekä kehitettiin viheraluerekisteriä ja sen käytettävyyttä.

Kivistön, Keimolan ja Kaskelanrinteen alueilla otettiin syksyllä 2021 käyttöön uudenlainen pysäköintipalvelukokeilu, jossa kaupunki pyrkii tilapäisillä alueilla helpottamaan yleistä pysäköintitilannetta. Pysäköintipaikkoja on muutamia satoja ja niiden käyttö on kokeilun alusta lähtien ollut suosittua sekä kuukausilupien että vuorokausilupien osalta. Kokeilun jatkosta tullaan päättämään 2022 syksyllä.

Kaupunkipyöräjärjestelmään lisättiin parikymmentä uutta kevyempää asemaa täydentämään Tikkurilan asemaverkostoa, mutta tällä ei ole ollut merkittävää vaikutusta käyttäjämääriin, jotka edelleen ovat hyvin alhaisia. Vuoden 2022 aikana toimittaja on toteuttamassa taustajärjestelmäuudistusta, jonka toivotaan parantavan käytettävyyttä.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmassa (MEK) asukasyhteistyötä kehitettiin ensisijaisesti osallistuvan budjetoinnin hankkeiden ideoinneilla ja äänestyksillä Havukoskella, Länsimäessä ja Mikkolassa. Martinlaakson ja Hakunilan alueilla toteutettiin asukkaiden vuonna 2020 valitsemia kohteita. Martinlaaksossa siivottiin mm. ostoskeskuksen ympäristöä ja asemanseutua, perustettiin ötökkäystävällinen kukkaniitty sekä lisättiin roska-astioita vilkkaille kulkureiteille ja puistoihin. Lisäksi siivottiin Laajavuoren kalliot, istutettiin puita ja pensaita katujen varsille, annettiin viljelylaatikoita kaupunkiviljelyä varten sekä toimitettiin kukkaistutuksia Martinlaaksoon keskeisille paikoille.

Hakunilaan rakennettiin frisbeegolfrataa, joka valmistuu lopullisesti keväällä 2022. Lisäksi parannettiin valaistusta ja uusittiin lenkkipolun opasteet. MEK-käyttötaloushankintoihin käytettiin yhteensä noin 52 700 euroa.

Vantaa palkittiin rakennuttajien kunniamaininnalla Uudenmaan työturvallisuuskilpailussa, jossa kaupunki sai kehuja etenkin ennakoivaan työsuojeluun panostamisesta infratyömailla. Tavoitteena on ollut nollatoleranssi työtapaturmien suhteen. Työturvallisuuskilpailun järjestivät Talonrakennusteollisuuden Uudenmaan piiri, INFRA ry, Rakennusliitto, Ammattiliitto PRO, Etelä-Suomen aluehallintovirasto/työsuojelun vastuualue, Työturvallisuuskeskus ja RAKLI ry.

Suomen Kuvanveistäjäliiton Pro Sculptura -mitali myönnettiin vuonna 2021 Vantaan kaupungin julkisen taiteen parissa työskenteleville kuraattori Anne Kaarna-Suomelle ja katujen ja puistojen projektisuunnittelija Seija Tuloselle. Palkitsemisen perusteina oli pitkäjänteinen panostaminen Vantaan julkisen taiteen laajoihin alue- ja paikkakohtaisiin kokonaisuuksiin.

Kuusijärveltä Sipoonkorpeen vievä Sudentassun silta palkittiin Euroopan Teräsrakenneyhdistyksen (ECCS) European Steel Design Award -palkinnolla sekä RIL:n myöntämällä Vuoden silta –palkinnolla.

Talousarvion toteutuminen

Käyttötalouden määrärahoja korotettiin 2 milj. euroa mm. runsaslumisen alkutalven johdosta, mikä vaikutti erityisesti kunnossapidon palvelu- ja tavarahankintoihin sekä henkilöstökuluihin. Lisäksi palvelualueen käyttötalouden talousarvioon lisättiin MEK- määrärahoja 52 696 euroa ja vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja 139 830 euroa. Vuodesta 2019 lähtien palvelualueelle on tullut lisävelvoitteiksi kaupunkipyörien kustannukset (noin 0,6 milj. euroa/a), joita ei ole kompensoitu palvelualueen budjettiin. Myös HSY:n hulevesimaksu (1,9 milj. euroa) lankesi maksettavaksi täysimääräisenä. Kadut ja puistot osallistui aktiivisesti myös kaupunkitasoisiin yhteisiin hankkeisiin, joista aiheutui budjetoimattomia menoja. Korotettu käyttötalouden talousarvio (ilman HSY) ylittyi lopulta vajaalla 0,7 milj. eurolla.

Toimintatuotot (ilman HSY) ylittyivät, lähes 4,9 milj. eurolla. Suurimmat tulot saatiin kunnallistekniikan sopimuskorvauksina (noin 11,3 milj. euroa) ja maanläjitysmaksutuloina (5,3 milj. euroa).

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikenneväylien ylläpito (€/m²)	1,89	1,85	1,90
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m²)	0,28	0,30	0,30
Rakennetun puiston (A-luokka) kunnossapito (€/m²)	0,54	0,55	0,55
Maanläjitysalueille tuodut kuormat (kpl/a)	54 700	54 000	58 877

14 51
Joukkoliikenne

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 700	0	12 700	12 727	-27
Menot	-59 199	-4 200	-63 399	-55 001	-8 398
Toimintakate	-46 499	-4 200	-50 699	-42 274	-8 425

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Pitkittynyt poikkeustilanne kuritti joukkoliikennettä. Matkustaminen lisääntyi kesästä lähtien ja joulukuussa nousut olivat noin 67 prosenttia vuoden 2019 joulukuun nousuista. Vuoden 2021 nousumäärät ja lipputulot ovat noin 60 prosenttia vuoden 2019 tasosta. HSL pyrki lisäämään joukkoliikenteen suosiota kausilippukampanjoilla.

Elokuussa 2021 aloitti uusi runkolinja 570 liikennöinnin Ojangon Varikolta. Linjan kilpailutukseen liittyvien valitusten johdostosta runkolinjan liikennöinti ei alkanut uudella sähköbussikalustolla vaan hieman perinteisellä, joskin laadukkaalla ja runkolinjalle kelvollisella, telibussikalustolla. Uusien joukkoliikenneetuuksien ja pysäkkien karsinnan avulla saatiin linjan liikennöintiä loppuvuodesta nopeutettua aiempaan verrattuna. Uusien sähköbussien odotetaan aloittavan linjaliikenteen 2022 elokuussa.

Länsi-Vantaalla vanhan linjan 39 liikenne muuttui syysliikenteessä sähköbusseilla liikennöitäväksi runkolinjaksi 30. Raappavuorentielle runkolinjojen 30 ja 560 päätepysäkille toteutettiin sähköbusseja palveleva katulatausjärjestelmä.

Joukkoliikenteen sukupuolitietoinen budjetointi -pilottiprojekti on jatkunut tutustumalla HSL:n uuden asiakastietojärjestelmän tuottamaan tietoon. Järjestelmästä on alustavien tietojen mukaan mahdollista saada tietoon aluksi HSL-sovelluksen kautta kausilippuja ostaneiden henkilöiden sukupuoli, ikä ja asuinalue. Tietoa koostamalla on todennäköisesti mahdollista luoda mittareita joukkoliikenteen käytöstä sukupuolittain sekä löytää keinoja, miten joukkoliikenne voisi palvella vantaalaisten liikkumistarpeita paremmin. Järjestelmän raportointiominaisuuden käyttöönotto on viivästynyt teknisten haasteiden takia.

Talousarvion toteutuminen

Joukkoliikenteen määrärahoja nostettiin 4,2 milj. euroa HSL:n toisen osavuosikatsauksen ennusteen mukaisesti. Joukkoliikenteen kulut olivat kuitenkin noin 55 milj. euroa, joka on 8,4 milj. euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio ja 4,2 milj. euroa vähemmän kuin alkuperäinen talousarvio. HSL sai joukkoliikenteen koronatukea keväällä noin 69,3 milj. euroa ja loppuvuodesta noin 17,4 milj. euroa. HSL:n saama tuki ei kata laskeneita lipputuloja. Vantaan osuus tuesta on noin 12,9 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Joukkoliikenteen matkustajamäärä (nousua/arkivrk)	90 000	136 063	99 600

14 52
Varikko

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	6 242	0	6 242	7 114	-872
Menot	-5 339	0	-5 339	-6 003	664
Toimintakate	903	0	903	1 111	-208

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikon varsinainen toiminta jatkui pääsääntöisesti ennallaan. Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä vähennettiin mm. hankkimalla vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviä ajoneuvoja sekä lisäämällä uusiutuvan dieselin käyttöä raskaassa ajoneuvokalus-

tossa. Uusiutuvan dieselin käyttöaste oli 40 prosenttia dieselin käytöstä, ja päästövähenemä fossiiliseen dieseliin verrattuna, noin 474 000 kg CO2eq. Kaupungilla on käytössä 17 sähköautoa sekä 16 kaasuautoa.

Varikon korjaamo keskittyi pääasiassa työkone- ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon. Kaluston huolto- ja korjauskustannuksista ostopalveluiden osuus oli noin 56 prosenttia. Leasing-kaluston osuus ajoneuvoista on noin 64 prosenttia. Kansainvälinen komponenttipula aiheutti viivästyksiä kaluston ja varaosien toimituksiin.

Elokuussa voimaan tullut laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista velvoittaa kaupunkia hankkimaan lain edellyttämiä vähäpäästöisiä ajoneuvoja sekä seuraamaan niiden CO2 päästöarvoja.

Vuoden 2021 alussa Varikolla otettiin käyttöön uusi kalustonhallintajärjestelmä (Topil), järjestelmän jatkokehitystyö jatkui koko vuoden, ja jatkuu edelleen vuonna 2022. Käyttöön otettiin myös ajoneuvokaluston päästöhallintatyökalu (CVW), joilla voidaan seurata ja raportoida ajoneuvojen CO2 päästöarvoja.

Talousarvion toteutuminen

Toteutuneet toimintatuotot olivat noin 14 prosenttia käyttösuunnitelmaa suuremmat, toimintakulut puolestaan noin 12 prosenttia käyttösuunnitelmaa suuremmat. Toimintatuottoja lisäsi ajoneuvojen hyvä käyttöaste ja kaluston määrän lisääntyminen sekä poistetun kaluston myynti. Toimintakuluja nostivat mm. polttoainehintojen voimakas hinnan nousu sekä kaluston pitkistä toimitusajoista johtuva tarve lunastaa ajoneuvoja rahoitusleasingsopimusten päättymisen yhteydessä. Varikon sitova nettotavoite toteutui.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Varikko, polttoaineen kulutus (l/ajoneuvo/v)	1 219	1 440	1 441

14 30
Kiinteistöt ja tilat

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	42 596	0	42 596	45 261	-2 665
Menot	-25 653	-40	-25 693	-26 753	1 060
Toimintakate	16 943	-40	16 903	18 508	-1 605

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen organisaatiouudistus on edennyt vaiheittain. Palvelualue muodostettiin vuoden 2020 alussa tilakeskuksen ja kiinteistöt ja asumisen tulosalueet yhdistäen ja uusi organisaatio tuli voimaan 1.1.2021, jolloin palvelualueelle muodostui kolme palveluyksikköä: mittaus- ja geopalvelut, toimitilajohtaminen sekä kiinteistöhallinta ja asuminen. Palvelualueen uusi organisaatio saatiin toimintaan vuoden 2021 aikana ja lautakuntarakenteen muuttuessa syyskuussa uudistuminen viimeisteltiin myös talousarvion osalta.

Korona-pandemian aiheuttama tilanne haastoi toimintaa monilta osin. Henkilöstön etätyö on osaltaan pitkittyessään tuonut haasteita, vaikka toiminta työn osalta on pysynyt yleisesti hyvällä tasolla.

Maankäyttösopimuksia laadittiin ja saatiin päätöksentekoon noin 19 kpl. Näiden lisäksi useita yhteistyösopimuksia koskien tulevien vuosien maankäytön suunnittelua ja tulevia maankäyttösopimuksia on ollut valmistelussa.

Yritystontteja luovutettiin Piispankylästä, Petikosta, Myllymäestä (Vehkala), Koivuhaasta, Myyrmäestä, Viinikkalasta, Luhtaanmäestä ja Nikinmäestä. Tontteja on myyty 7 kpl ja vuokrattu 5 kpl.

Tuottajamuotoisia asuntotontteja luovutettiin 10 kappaletta ja pientalotontteja omakotirakentamiseen 21 kappaletta ja kolme tonttia loma-asumiseen Lopelta. Asuntotonttien luovutuksessa yllettiin asetettuihin tavoitteisiin ja pientalotonttien osalta kysyntä oli vuonna 2021 poikkeuksellisen suurta.

Suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuja järjestettiin vuonna 2021 viisi kappaletta:

- Suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu Myyr Yorkin Sporttikorttelit Myyrmäki (yhteistyössä VAV, HOAS)
- Neuvottelumenettely kehitysvammaisten palveluasumisen yksikkö, Hakunila 94207/4
- Tarjouskilpailu kerrostalotontista, Myyrmäki 15531/4
- Tarjouskilpailu kerrostalotontista, Vapaala 13082/2
- Kilpailu päiväkotitontista, Hämevaara 11043/1

Edellä mainittujen kilpailuiden lisäksi kaupunki on järjestänyt useita jatkuvan myynnin tonttihakuja sekä tarjouskilpailun pientalotonteista.

Alkusyksystä maanmyyntitulotavoitteet näyttivät vielä vaikealta saavuttaa, mutta erinomaisen loppuvuoden johdosta maanmyyntivoittojen ja maankäyttösopimuskorvausten kokonaistulotavoite ylitettiin.

MATTI-toimintamalli- ja tietojärjestelmäkokonaisuuden kehityksen myötä prosesseistamme siirtyivät MATTIin maanhankinta, lunastus, maanluovutus ja maankäyttösopimukset sekä maanalaisten johtojen sijaintiselvitykset ja maastonäytöt. Maaomaisuuden kirjanpitojärjestelmä otettiin käyttöön 1.9.2021.

Vantaan Ratikka -hankkeen valmisteluun liittyen palvelualue osallistui aktiivisesti mm. Ratikan kaavarunkotyöhön ja eri seurantaryhmiin. Ratikan maanhankinnan pitkäkestoinen työ aloitettiin. Ratikan maaperätutkimuksia jatkettiin suunnitelman mukaisesti, lisäksi Ratikan mittausperusta saatiin valmiiksi. Kaupungin massojenhallinnan kehittämistä ohjattiin resurssiviisauden tiekartan mukaisesti.

Toimitilainvestointien valmistelussa ja työohjelman toteutuksessa on ollut haasteita johtuen mm. toimitilajohtamisen henkilöstöresurssitilanteesta ja rakentamisen korkeasuhdanteesta, jotka johtuvat osin korona -pandemiasta. Viiveellä aloitettujen hankkeiden vuoksi investointimäärärahaa jäi käyttämättä erityisesti uudisrakentamisessa, mikä heijastuu vastaavasti alkaneelle talousarviovuodelle investointi- ja aikataulupaineina. Merkittävästä noin 10 prosentin rakennuskustannustason noususta huolimatta useita hankkeita on edennyt hankevalmistelusta toteutukseen kustannustehokkaasti ja valmistuneiden kohteiden joukossa on useampi paviljonkikoulurakennus Jokiniemen koulun yhteyteen valmistuneen Tiedonjyvän päiväkodin ja Koisotien maatutkimuksen tukikohdan lisäksi. Korjauskohteista valmistui mm. Kulttuurikeskus Orvokki ja Håkansbölen kartanon talousrakennukset sekä useita osakorjaus- ja sisäilmakorjauskohteita.

Energiatehokkuuden ja resurssiviisauden edistämiseksi on tehty suunnitelmallista työtä. Uudet rakennukset suunnitellaan yhä energiatehokkaimmiksi ja uusiutuvaa energiaa hyödyntäviksi. Lämmitys-, valaistus- ja sähköjärjestelmiä on uusittu ja säätöjärjestelmiä kehitetty. Kiertotaloutta on pyritty edistämään mm. kehittämishankkein ja Green deal -sitoumuksiin kirjatuin toimenpitein. Sisäilma-asioiden edistämiseksi asetetut tavoitteet ja suunnitellut kehittämistoimenpiteet ovat toteutuneet lähes täysimääräisesti ja tilanne ongelmakohteissa on rauhoittunut onnistuneiden toimenpiteiden myötä. Sisäilma-asioiden strategiateeman päättyessä uudelleen järjestäytyminen on aloitettu sisäilma-asioiden menettelytapaohjeiden päivityksen yhteydessä.

Kiinteistöjohtamisen linjaukset saatiin toimialoille lausuntokierrokselle vuoden lopulla ja sisältö tullaan tarkistamaan saatujen kommenttien perusteella alkuvuodesta.

Talousarvion toteutuminen

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen tulot ylittivät talousarvion noin 2,7 milj. euroa, josta maanmyyntivoittojen ylityksen osuus oli noin 2,3 milj. euroa. Kiinteistöt ja tilat palvelualueen sisällä siirrettiin bruttoyksikköön 0,7 milj. euroa henkilöstömenoja nettoyksiköstä Uusi Vantaa organisaatiomuutosten seurauksena. Lisäksi talousarvioon lisättiin koululaisten ja opiskelijoiden kesätyömäärärahoja 40 499 euroa. Palvelualueen menot ylittivät muutetun talousarvion noin 1,1 milj. euroa. Ylitykset johtuivat pääosin rakennusten ja alueiden rakentamisessa ja kunnossapidossa sekä kiinteistönhoidossa. Kunnossapidon kuluylitys johtuu osin uudis- ja korjausrakennushankkeiden siirtymisestä, mikä on lisännyt ennakoimattomien korjausten tarvetta kohteissa, sekä osin myös vuoden 2021 lopun vähälumisesta pakkaskaudesta, joka aiheutti useita jäätymisvauriota.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Valmistuneet asunnot	2 893	2 800	3 124
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	180	310	314
Maanmyyntivoitot (t€)	31 337	34 000	36 265
Vuokratulot (t€)	5 370	5 300	5 915
Tonttijaon laadinnan kestoaika (vrk)	61	49	59
Uudisrakentaminen (brm²) 1)	12 789	9 242	4 704
Puretut kiinteistöt (m²)	7 750	7 000	6 812
Korjausvelka 75 % (t€) 2)	47 000	48 000	

1) Ei sisällä leasing ja vuokrapaviljonkihankkeita (6 937 brm²) .
2) Vuoden 2021 toteumatieto saadaan myöhemmin keväällä laskennan jälkeen.

14 32
Kiinteistöt ja tilat netto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	202 267	0	202 267	212 302	-10 035
Menot	-107 470	0	-107 470	-101 443	-6 027
Toimintakate	94 797	0	94 797	110 859	-16 061

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden aikana tehtiin merkittävä määrä toimitilojen ja asuntojen myyntien suunnitteluun ja valmisteluun liittyvää työtä. Vuoden aikana myynneistä toteutettiin neljän hoivakiinteistön rakennusten myynti VAV:lle. Merkittävimpiä vuoden aikana tehtyjä toimitilojen vuokrasopimuksia olivat Kivistön uudesta palvelukeskuksesta vuokrattavat kaupunkikulttuurin toimialan ja terveyspalveluiden tiloja koskevat sopimukset, jotka osaltaan mahdollistivat palvelukeskuksen investoinnin toteutumisen.

Kaupungin tyhjien toimitilojen määrä on pysynyt likimain ennallaan noin 4 000 m²:n tasolla. Käytettävissä olevat tyhjät tilat ovat pääsääntöisesti huonokuntoisia ja sijainniltaan huonosti saavutettavissa. Vuonna 2021 on saatu puretuksi mm. Hevoshaan ja Vantaankosken koulut sekä Patotien ja Kurjenpolven päiväkodit, joiden tonteille rakennetaan uudet päiväkodit.

Talousarvion toteutuminen

Kiinteistöhallinta ja asuminen palveluyksikön nettobudjetoinnissa olevien tilahallinnan ja asuntovuokrauksen tiimien toimintakate oli 110,9 milj. euroa, joka ylitti käyttösuunnitelman mukaisen toimintakatteen noin 16,0 milj. eurolla. Toimintakatteen ylitykseen vaikutti käyttösuunnitelman jälkeen hyväksytty suunnitelma neljän hoivakiinteistön rakennusten myynnistä VAV:lle, jonka seurauksen käyttöomaisuuden myyntivoitot olivat 16,4 milj. euroa budjetoitua suuremmat.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen sisällä siirrettiin nettoyksiköistä 0,7 milj. euroa henkilöstömenoja bruttoyksikköihin Uusi Vantaa organisaatiomuutosten seurauksena.

Energiakustannukset toteutuivat lähes käyttösuunnitelman mukaisesti. Lämmityskustannukset ylittivät budjetoidun noin 175 000 eurolla, mihin vaikutti keskimääräistä kylmempi vuosi. Sähkökustannukset alittuivat noin 300 000 eurolla, minkä on mahdollistanut mm. hyvin toteutettu sähköenergian hankinta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Toimitilamäärä (m²)	909 420	916 776	918 448

Rahastot

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta on ollut mahdollista hakea lainoja ja avustuksia sääntöjen mukaisiin asunto- ja elinkeinopoliittisesti tarkoituksenmukaisiin hankkeisiin.

Käyttösuunnitelman mukaan uusia antolainoja arvioitiin myönnettävän 8,0 milj. euroa ja avustuksia 0,4 milj. euroa.

Rahaston lainoja ja hissiavustuksia on voinut hakea ympäri vuoden. Vuoden 2021 aikana on myönnetty yksi laina määrältään 37,3 milj. euroa, josta suurin osa nostettiin loppuvuodesta.

Vuonna 2021 ei myönnetty uusia avustuksia.

Rahaston pääoma 31.12.2021 oli 101 789 233,24 euroa.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastosta rahoitettiin vuonna 2021 keskusten kehittämistä Kivistössä, Tikkurilassa ja Aviapoliksessa. Vuonna 2021 rahaston käyttötalousmenot olivat noin 0,15 milj. euroa ja poistoja kirjattiin noin miljoona euroa.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-3 800	0	-3 800	-2 244	-1 556
Rakentaminen	0	0	0	-327	327
Julkinen käyttöomaisuus	-3 800	0	-3 800	-1 917	-1 883

Rahaston investointimenoja toteutui yhteensä noin 2,2 milj. euroa. Vuonna 2021 rakennettiin rahaston varoilla Tikkurilan jokirannan hankkeita sekä Tapahtumatila Aviapolis X:ää.

Rahaston lakkauttaminen

Vuoden 2021 aikana kaupunkiympäristön toimialalla valmisteltiin Marja-Vantaan rahaston lakkauttamista, josta kaupunginvaltuusto teki päätöksen kokouksessaan 15.11.2021 § 6. Rahaston varoista rahoitettujen hankkeiden katsottiin olevan luonteeltaan kaupunkiympäristön toimialan perustoimintaan kuuluvia, minkä vuoksi ne on järkevämpää rahoittaa jatkossa kaupunkiympäristön toimialan budjetista kuin erillisesti hallinnoitavasta rahastosta.

Sosiaalinen luototus

Vuonna 2021 sosiaaliseen luototukseen tuli selvästi vähemmän uusia luototusta koskevia yhteydenottoja kuin aikaisempina vuosina. Syynä lienee kuntalaisten koronapandemiasta johtuva taloudellinen epävarmuus. Koronapandemian aiheuttamat mahdolliset velkaongelmat eivät siis toistaiseksi ole näkyneet yksikössä kysynnän kasvuna. Uusien yhteydenottojen vähenemisestä huolimatta yksikön suoran asiakastyön sekä myönnettyjen luottojen määrä nousivat hieman edellisiin vuosiin verrattuna. Yksittäiset asiakkuusprosessit ovat siis vaatineet enemmän työtä aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Sosiaalinen luototus pyritään saamaan valtakunnalliseksi sosiaalihuollon palveluksi lakiuudistuksella vuodesta 2023 alkaen. Uudistus on kirjattu voimassa olevaan hallitusohjelmaan. Sosiaalisen luototuksen yksikkö oli mukana lain valmistelutyössä osallistumalla lakiuudistusta koskevaan selvitykseen sekä antamalla asiantuntijakommentteja valmistelutyöryhmälle.

Sosiaalisen luototuksen puhelinpäivystyksessä otettiin vastaan 251 asiakaspuhelua. Puhelimessa asiakkaita haastateltiin ja tarvittaessa ohjattiin eteenpäin muihin palveluihin. Haastattelussa pyrittiin alustavasti kartoittamaan asiakkaan kokonaistilanne ja luotonmaksukyky sekä arvioimaan sosiaalisen luoton myöntämisedellytysten täyttymistä ennen henkilökohtaisen ajan varaamista. Asiakasportaali Maisan kautta tuli 241 uutta yhteydenottoa, joten yhteensä uusia yhteydenottoja sosiaalisen luototuksen yksikköön tuli koko vuonna 492 kappaletta.

Sosiaalisesta luotosta voidaan velalliselta periä kohtuullinen vuotuinen korko, joka kuitenkin voi olla enintään korkolain 633/1982 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko (Laki sosiaalisesta luototuksesta § 6). Vantaalla sosiaalisesta luotosta on peritty 1.8.2016 alkaen Euriborin sijaan korkolain 633/1982 12 §:n mukainen viitekorko (Sosterltk 13.6.2016). Tuotot ovat pienentyneet koron muuttumisen jälkeen, koska korot ovat olleet niin alhaiset.

Tilinpäätöksestä 31.12.2014 alkaen on kirjattu luottotappioiksi kaikki kahta vuotta vanhemmat saatavat kaupungin yleisen käytännön mukaisesti. Luottotappiot ovat vuoden 2021 loppuun mennessä 336 841,47 euroa, eli 5,18 prosenttia kaikista myönnetyistä luotoista (6 199 359,78 euroa). Sosiaalisen luototuksen saatavat pidetään perinnässä, kunnes ne on maksettu loppuun tai velka on vanhentunut. Suorituksia saadaan siis luottotappioksi kirjaamisen jälkeenkin, jolloin summa ei jää tosiasiassa kokonaan lopulliseksi luottotappioksi.

31.12.2021 sosiaalisen luoton rahasto on suuruudeltaan 1 825 307,74 euroa ja sosiaalisten luottojen myöntämiseen vuodelle 2022 on käytettävissä 646 986,88 euroa. Tavoitteena on, että pienituloiset ja vähävaraiset kuntalaiset osaavat hakea sosiaalista luototusta tarpeidensa ja hankintojensa rahoittamiseen. Tämä ennaltaehkäisee kuntalaisten ylivelkaantumista.

Sosiaalisia luottoja myönnettiin vuoden aikana 40 kpl 270 949,66 eurolla. Kaikkiaan luottoja on myönnetty 1 117 kpl vuosina 2004–2021 yhteismäärältään 6 199 359,78 eurolla.

Myönteisiä luottopäätöksiä tehtiin 40 kpl (63 %). Palkansaajia luotonsaajista oli 78 prosenttia ja eläkeläisiä 22 prosenttia. Yksinhuoltajia luotonsaajista oli 28 prosenttia ja yksinasuvia 63 prosenttia. Luottoja myönnettiin suurimmaksi osaksi jälleen yhden tulonsaajan talouksiin.

Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 23 kpl (37 %). Kuntalaisilla oli talous- ja velkaongelmia yhteydenottojen perusteella paljon. Hakijoiden tilanteissa korostui erityisesti asumiseen liittyvät ongelmat ja maksuvaikeudet, minkä vuoksi luottoa ei aina voitu myöntää. Myönteinen luottopäätös edellyttää vakiintuneita tuloja sekä ensisijaisten menojen asianmukaista hoitoa.

Sosiaalisen luototuksen rahasto riittää vuodeksi 2022.

Kun yksikkö perustettiin 2004, asetettiin sosiaalisen luototuksen luottotoiminnan tavoitteeksi luottotappioiden kokonaismäärän jääminen alle kuusi prosenttia (6 %) myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä. Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnalle asetettu tavoite on toteutunut.

Vahinkorahasto

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan kaupungin ja sen liikelaitoksen lakisääteiset tapaturmavakuutukset, omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, auto- ja liikennevakuutukset, tapaturmavakuutukset sekä matkavakuutukset ovat kilpailutettu viimeksi vuonna 2018. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta noudattaen vahinkorahaston sääntöä.

2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2021

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Myyntitulot	53 153	51 638	104 792	48 846	55 946
Maksutulot	70 113	-4 487	65 626	69 931	-4 305
Tuet ja avustukset	27 433	5 233	32 667	102 142	-69 475
Muut tulot	252 763	0	252 763	267 905	-15 143
Tulot yhteensä	**403 461**	**52 385**	**455 846**	**488 823**	**-32 977**
Henkilöstömenot	-533 717	-4 718	-538 435	-514 689	-23 746
Palvelujen ostot	-783 658	-76 490	-860 148	-845 410	-14 738
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 098	-3 456	-57 554	-56 456	-1 098
Avustukset	-67 829	-8 196	-76 025	-74 340	-1 685
Muut menot	-257 948	2 368	-255 580	-247 716	-7 864
Menot yhteensä	**-1 697 250**	**-90 492**	**-1 787 742**	**-1 738 612**	**-49 130**
Toimintakate	**-1 293 789**	**-38 107**	**-1 331 896**	**-1 249 789**	**-82 107**
Verotulot	1 089 300	32 871	1 122 171	1 131 636	-9 465
Valtionosuudet	247 000	8 000	255 000	255 322	-322
Korkotulot muilta	12 581	0	12 581	13 673	-1 093
Korkotulot liikelaitoksilta	159	0	159	159	0
Muut rahoitustulot muilta	13 335	0	13 335	13 952	-617
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	68	0	68	68	0
Korkomenot	-2 550	0	-2 550	-1 640	-910
Muut rahoitusmenot	-194	0	-194	-251	57
Rahoitustulot ja -menot	**23 399**	**0**	**23 399**	**25 962**	**-2 563**
Vuosikate	**65 910**	**2 764**	**68 674**	**163 131**	**-94 456**
Poistot ja arvonalentumiset	-107 474	0	-107 474	-103 740	-3 734
Satunnaiset tulot ja menot	10 000	0	10 000	0	10 000
Tilikauden tulos	**-31 564**	**2 764**	**-28 800**	**59 391**	**-88 190**
Varausten ja rahastojen muutos	2 916	0	2 916	-247	3 163
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-28 648**	**2 764**	**-25 884**	**59 144**	**-85 028**

Tuloslaskelman toteutuminen

1 000 €	Kaupunki + rahastot TP 2021	Liikelaitokset TP 2021	Yhteensä TP 2021
Myyntitulot	48 846	56 079	104 924
Maksutulot	69 931	6 468	76 399
Tuet ja avustukset	102 142	4 144	106 285
Muut tulot	267 905	344	268 250
Tulot yhteensä	**488 823**	**67 035**	**555 858**
Henkilöstömenot	-514 689	-43 664	-558 353
Palvelujen ostot	-845 410	-7 327	-852 737
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 456	-4 522	-60 978
Avustukset	-74 340	-53	-74 393
Muut menot	-247 716	-7 806	-255 522
Menot yhteensä	**-1 738 612**	**-63 371**	**-1 801 983**
Toimintakate	**-1 249 789**	**3 664**	**-1 246 125**
Verotulot	1 131 636	0	1 131 636
Valtionosuudet	255 322	0	255 322
Korkotulot muilta	13 673	0	13 673
Korkotulot liikelaitoksilta	159	0	159
Muut rahoitustulot muilta	13 952	32	13 984
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	68	0	68
Korkomenot	-1 640	-159	-1 799
Muut rahoitusmenot	-251	-70	-322
Rahoitustulot ja -menot	**25 962**	**-198**	**25 764**
Vuosikate	**163 131**	**3 467**	**166 597**
Poistot ja arvonalentumiset	-103 740	-1 507	-105 247
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0
Tilikauden tulos	**59 391**	**1 959**	**61 350**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	303	303
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-247	0	-247
Varausten ja rahastojen muutos	-247	303	56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**59 144**	**2 262**	**61 406**

Tuloslaskelma

Toimintatuotot

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintatuotot olivat 555,9 milj. euroa, joka on 85,4 milj. euroa enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 33 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2021. Toimintatuottojen ylityksestä valtaosa muodostui Sosiaali- ja terveydenhuollon saamista koronakorvauksista. Valtio korvasi täysimääräisesti koronapandemian aiheuttamat suorat kustannukset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lentokenttätoiminnasta aiheutuvat kustannukset, yhteensä lähes 70 milj. euroa. Lisäksi Kaupunkiympäristön tulot ylittivät talousarvion noin 12,8 milj. euroa johtuen pääosin hoivakotien konsernin sisäisestä myynnistä VAV:lle sekä ennakoitua suuremmista maanmyynti- ja sopimuskorvauksista. Toimintatuottoihin sisältyy talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 3,0 milj. euroa ns. läpilaskutettavaa rakentamispalvelujen myyntiä Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY). Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 106 prosenttia.

Toimintakulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintakulut olivat 1 802,0 milj. euroa, joka on 40,6 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän ja 49,9 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Alkuperäisessä talousarviossa ei huomioitu koronapandemian kaupungille aiheuttamia kustannuksia. Vuonna 2021 hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 24,6 milj. eurolla, koska rekrytoinneissa oli viiveitä ja osa paikoista on täyttämättä. Palvelujen ostokulut alittivat muutetun talousarvion noin 14,8 milj. eurolla, josta suurimpana eränä on joukkoliikenteen kulut, jotka alittuivat 8,4 milj. eurolla valtion myöntämän koronatuen vuoksi. Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 1,6 milj. eurolla ja muut toimintakulut noin 8,6 milj. eurolla. Muiden toimintakulujen alittumista selittää vuokrakulujen alittuminen 5,3 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 3,0 milj. euroa HSY:lle myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 97 prosenttia.

Toimintakate

Tilinpäätöksessä 2021 kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlaskettu toimintakate on -1 246,1 milj. euroa, joka on 82,9 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnille ominainen negatiivinen toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 19,8 milj. euroa eli 1,6 prosenttia. Toimintatuotot kasvoivat voimakkaasti edelliseen vuoteen verrattuna pääasiassa koronakorvausten johdosta. Toimintakulut kasvoivat mm. koronakustannusten, sosiaali- ja terveydenhuollon kulujen voimakkaan kasvun, oppivelvollisuuden laajentumisen sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvun vuoksi.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 1 131,6 milj. euroa vuonna 2021. Verotulot kasvoivat edellisvuoteen nähden 58,7 milj. euroa eli 5,5 prosenttia. Verovuodet 2020 ja 2021 ovat olleet koronapandemian vuoksi epätyypillisiä. Kunnallisverot sekä kiinteistöverot toteutuivat hyvin tarkasti talousarvion mukaisina. Kunnallisverot ylittivät talousarvion 0,4 milj. euroa ja kiinteistöverot alittivat sen 0,1 milj. euroa. Kunnallis- ja kiinteistöveroihin ei tehty vuoden aikana talousarviomuutoksia. Koronapandemian aiheuttamien veromenetysten vuoksi valtio korotti kuntien yhteisöveron jako-osuutta vuonna 2020 väliaikaisesti 10 prosenttiyksiköllä. Korotusta jatkettiin vielä vuodelle 2021. Vantaan osalta tämä tarkoitti arviolta 25 milj. korotusta yhteisöverokertymään. Yhteisöverokertymän toteuma ylitti alkuperäisen talousarvion 42,0 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 9,2 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 42,3 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 9,5 milj. eurolla. Verotulojen talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 101 prosenttia. Vuoden 2021 verotuloista 907,4 milj. euroa tuli kunnallisverosta; 124,0 milj. euroa yhteisöverosta ja 100,2 milj. euroa kiinteistöverosta.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia vuonna 2021 yhteensä 255,3 milj. euroa, joka on 12,9 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Alkuperäisen talousarvion 2021 valtionosuusarvio ylittyi 8,3 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 0,3 milj. eurolla, jolloin toteumaprosentti oli 100. Valtionosuuksien lasku verrattuna edellisvuoteen selittyy sillä, että valtion vuonna 2020 myöntämät koronatuet kohdennettiin valtionosuuksiin, kun vuonna 2021 ne kohdennettiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti toimialojen avustuksiin.

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat 25,8 milj. euroa, toteuma ylitti 2,6 milj. eurolla talousarvion 2021. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Koko kaupungin korkomenot toteutuivat 1,8 milj. euron tasolla ja alittivat talousarvion 0,9 milj. eurolla. Korkomenot sisältävät kaupungin omien liikelaitosten kaupungille maksamia korkomenoja noin 0,16 milj. euroa, jolloin ulkoiset korkomenot olivat 1,6 milj. euroa.

Vuosikate

Vuosikate saadaan lisäämällä toimintakatteeseen verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2021 oli 166,6 milj. euroa, joka on 98,0 milj. euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 95,3 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa. Vuosikate pysyi vuoden 2020 vuosikatteen tasolla.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2021 yhteensä 105,2 milj. euroa, joka oli 96 prosenttia budjetoidusta ja 4,2 milj. euroa vähemmän talousarvioon nähden.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi vuonna 2021 kaupunki, liikelaitokset ja rahastot yhdistäen muodostui 61,3 milj. euroa, joka oli 6,3 milj. euroa vuoden 2020 tulosta, 92,2 milj. euroa alkuperäistä talousarviota 2021 ja 89,5 milj. euroa muutettua talousarviota 2021 suurempi.

2.2.3 Investointien toteutuminen

91 Rakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	608	-608
Menot	-74 390	-164	-74 554	-51 282	-23 272
Netto	-74 390	-164	-74 554	-50 674	-23 880

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.11.2020 vuoden 2021 toimitilainvestointeihin 74,39 milj. euron määrärahan. Myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja siirrettiin vuoden 2021 aikana rakentamisen investointeihin Mikkolan ja Länsimäen koulun hankkeisiin yhteensä 0,16 milj. euroa. Toimitilainvestointeihin käytettiin 2021 yhteensä 51,28 milj. euroa, joten määrärahat alittuvat 23,27 milj. euroa.

91 1 Uudisrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	549	-549
Menot	-35 050	0	-35 050	-21 192	-13 858
Netto	-35 050	0	-35 050	-20 643	-14 407

Kiinteistöt ja tilat palvelualue hankki tehtävänsä mukaisesti yhteistyössä asiakkaidensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa toimitiloja palvelutuotannon tarpeisiin toteuttaen lautakuntansa hyväksymää uudisrakentamisen työohjelmaa.

Määrärahalla toteutettavista uudisrakennushankkeista valmistuivat Leppäkorven koulun laajennus, Tiedonjyvän päiväkoti Jokiniemen ala-astekoulun yhteyteen sekä Maatutkimuksen Koisotien tukikohta. Lisäksi 2021 toteutettiin vuokratilahankkeina Kaivokselan, Tikkurilan ja Vierumäen paviljonkikoulut sekä Rajakylän päiväkodin päärakennusta korvaava päiväkotipaviljonki ja Koivukylän aseman läheisyyteen bussikuljettajien WC-tila.

Vuoden lopulla määrärahalla toteutettavista hankkeista rakennusvaiheessa olivat 2022 valmistuvat Länsimäen, Koivukylän I ja Lauhatien päiväkodit sekä Jokiniemen ala-astekoulun laajennushanke sekä lakkautetulta Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastolta siirtyvä Aviapolis X tapahtumatila -paviljonki.

Suunnitteluvaiheessa olivat Latupuiston, Kelokuusen, Korson ja Patotien päiväkodit sekä Elmon uimahalli.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa oli määrärahoilla toteutettavista hankkeista seuraavia uudiskohteita: Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän huoltorakennus, Vaskivuoren lukion laajennus, Kanniston koulun II vaihe, Mårtensdals bildningsrum, Hämeenkylän-Pähkinärinteen päiväkoti ja Vuorikumpu hoivatilojen laajennus.

Konserniyhtiöiden uudishankkeita kaupungin toimitiloiksi ei tarkastelujaksolla valmistunut. Suunnitteluvaiheessa olivat VAV:n Koisoniittyhanke Koivuhaassa sekä VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista Jokiuoman päiväkoti, Tikkurilan Kielotie 13 hybridirakennus (KVR-urakka) ja Varia Vehkala. Varia Hiekkaharjun laajennus- ja peruskorjaustöisen suunnittelu siirtyi myöhempään ajankohtaan.

Toimitilajohtamisen yksikössä oli valmistelussa seuraavien konserniyhtiöiden hankkeiden tarveselvityksiä ja hankesuunnitelmia: Tikkurilan vanhustenkeskus, Aviapoliksen uusi lukio, Tikkurilan toisen asteen kampuksen lukion ja Varian tilat sekä Kansainvälisen koulun tilamuutokset. Leinelän asukastupa -hankkeen hankevalmisteluvaihe siirtyi myöhempään ajankohtaan.

Konserniyhtiöiltä vuokrattuihin uusiin korvaaviin toimitiloihin 2021 pääsivät muuttamaan mm. HR-yksikkö osoitteeseen Kielotie 14, Koivukylän asukastilojen vuokraus järjestyi osoitteessa Hakopolku 2, Sote toimintoihin liittyviä vuokrauksia ja tilajärjestelyjä tehtiin osoitteissa Kultarikontie 1 ja Pakkalankuja 5 sekä Ympäristökeskus muutti osoitteeseen Kielotie 20. Vuokrahankkeet ovat olleet kiinteistöhallinta ja asuminen -yksikön tilahallintatiimin vastuulla.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta 2021 vuokrattiin seuraavia tiloja:

- Kivistön kauppakeskuksen yhteyteen 2022 valmistuvista sote-, kirjasto-, nuoriso- ja asukastiloista tehtiin alkuvuodesta vuokrasopimukset ja kohteen rakennustyöt pääsivät alkamaan keväällä.
- Lasten kulttuurikeskus Pessille vuokrattiin korvaavat toimitilat osoitteessa Vernissakatu 4.
- Sote toimitilojen vuokrauksia tehtiin lisäksi osoitteissa Peltolantie 1, Peltolantie 2, Talvikkitie 37 ja Vernissakatu 4.
- Koulupaviljonkeja vuokrattiin Kaivokselan, Tikkurilan ja Vierumäen kouluille.

Konsernin ulkopuolelta lähivuosina vuokrattavaksi tulevien tilojen ryhmässä toimitilajohtaminen yksikössä tarveselvitys-/ hankesuunnitteluvaiheessa olivat: toimintakeskus kehitysvammaisille, pelastuslaitoksen valmiusasemat (4 kpl), aikuisten perusopetuksen tilatarpeet, Kytöpuiston, Itä-Hakkilan ja Ilolan koulujen väistötilapaviljonki sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus. Myyrmäen aikuisopistolle ja musiikkiopistolle tarvittavien väistötilojen tarveselvitysvaihe keskeytyi keväällä alueen kaavoituksen viiveestä johtuen ja aloitetaan uudestaan 2022 alkupuolella.

Vuokrakohteena toteutettavan Ruusupuun päiväkodin KVR-toteuttaja kilpailutettiin 2021, mutta hankkeen aloitus on viivästynyt alueen infrarakentamista viivästyttäneen kaavavalituksen takia. Hallinto-oikeuden päätöksen 11/2021 pohjalta rakennushanke pääsee 2022 etenemään KVR-urakoinnin suunnitteluvaiheeseen.

Palveluverkkojen kehittämisen osalta laadittiin seuraavia selvityksiä:

Toisen asteen koulutuksen palveluverkko, Hakunilan perusopetuksen kouluverkkoselvitys, Esiselvitys Tikkurilan kouluverkosta, Tuomelan koulurakennus erillisselitys, Esiselvitys Lounais-Vantaan kouluverkosta nimellä Myyrmäen läntisen alueen kouluverkkoselvitys sekä Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon esiselvitykseen liittyvänä Kaupunkikulttuurin tilat Myyrmäki, väistötilatarpeiden esiselvitys.

Tikkurilan päiväkotiverkkoselvitys valmistuu vuoden 2022 puolella. Esiselvitys vammaisopetuksen sijoittumisesta perusopetuksen kouluihin, Esiselvitys suun terveydenhuollon palveluverkosta, Esiselvitys perhe- ja sosiaalipalveluiden palveluverkosta siirtyivät myöhempään ajankohtaan.

Ulrikanpuiston päiväkodin rakennus siirrettiin kaupungintaseeseen kirjaamalla 2,4 milj. euron lunastussumma uudisrakentamisen kustannuspaikalle vuoden vaihteessa.

Uudisrakennusten 2021 investointikustannukset alittivat määrärahat noin 13,9 milj. euroa. Alitus johtuu usean 2021 hankealoituksen siirtymisestä myöhempään sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden budjettien alituksesta. Hankkeiden aikatauluviiveisin vaikuttavat erityisesti henkilöstöresurssit sekä rakentamiskelpoisten toimitilatonttien pula.

91 2 Korjausrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	59	-59
Menot	-36 320	-164	-36 484	-29 357	-7 127
Netto	-36 320	-164	-36 484	-29 299	-7 186

Kiinteistöt ja tilat palvelualue vastasi tehtävänsä mukaisesti omistuksessaan olevien rakennusten ja niiden piha-alueiden peruskorjauksista toteuttaen lautakuntansa 2.12.2020 hyväksymää korjausrakentamisen työohjelmaa.

Merkittävimpiä vuoden 2021 aikana valmistuneita korjaushankkeita olivat:

- Kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus
- Jokiniemen koulun liikuntasalin korjaustyöt
- Hakunilan uimahallin ison altaan korjaustyöt
- Hakunilan uimahallin pysäköintipaikkojen lisäys
- Leppäkorven koulun muutos- ja korjaustyöt
- Lehtikuusen koulun julkisivujen kunnostus
- entisen Variston koulurakennuksen muutostyöt päiväkotien väistötiloiksi
- Lummepolun päiväkodin osittainen peruskorjaustyö
- Ruokopillin päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Itä-Hakkilan koulun asuntolan muutostyöt
- Kaivokselan koulun osakorjaustyöt
- Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen muutostyöt
- Martinlaakson uimahallin julkisivujen kunnostus
- pihatöitä tehtiin yli 2 milj. eurolla, joista suurimmat olivat Mikkolan ja Helsinge koulujen pihatyöt.

Vuodenvaihteessa rakennusvaiheessa olivat:

- Kilterin koulun peruskorjaus
- Jokiniemen ala-astekoulun muutos- ja korjaustyöt
- Håkansbölen kartanon talousrakennusten korjaustyöt
- Villa Grönbergin korjaustyöt
- Myyrinkodin 3.krs remontointi, saniteettitilojen rakentaminen
- Tammirinteen vastaanottokoti, lisähuoneiden rakentaminen.

Korjausrakentamisen määrärahoihin sisältyviä sisäilmakorjauksia tehtiin noin 3,8 milj. euroa. Suurimmat sisäilmakorjaustyöt tehtiin Kivimäen koulussa ja Lehdokin päiväkodissa.

Suunnitteluvaiheessa olivat: Leppäkorven puukoulun peruskorjaustyöt, Mikkolan Vega koulun korjaus- ja muutostyöt.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat: Myyrmäen toimintakeskuksen peruskorjaus, Kulttuuritehdas Vernissan peruskorjaus, Jokivarren koulun muutos- ja korjaustyöt, Kulomäen koulun muutos- ja korjaustyöt, Kytöpuiston koulun muutos- ja korjaustyöt, Mikkolan Lyyra koulun korjaus- ja muutostyöt, Mårtensdals kampuksen muutos ja korjaustyöt, Vierumäen koulun tilamuutokset sekä neljän päiväkodin (Ylästö, Vallinoja, Päiväkumpu, Nissas) hankesuunnitelmat ja Tikkurilan urheilupuiston huoltorakennuksen korjaustyöt. Kivimäen koulun peruskorjauksen vaiheen 2 hankesuunnittelu siirtyi vuoteen 2022.

Peruskorjaustyöohjelman mukaisten hankkeiden kustannukset alittivat määrärahavarauksen noin 7,1 milj. euroa. Arvioitu alitus johtuu pääosin henkilöresurssien ja väistötilojen puutteesta johtuvista hankkeiden aikatauluviiveistä.

91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-3 020	0	-3 020	-732	-2 288
Netto	-3 020	0	-3 020	-732	-2 288

Kiinteistöt ja tilat palvelualue vastasi tehtävänsä mukaisesti muutoksista ja korjauksista hallinnassaan olevissa vuokra- ja osaketiloissa toteuttaen lautakuntansa 2.12.2020 hyväksymää työohjelmaa.

Suurimmat määrärahoille tehdyt korjaus- ja muutostyöt olivat Pähkinärinteen päiväkodissa tehdyt korjaustyöt ja Lasten taidetalo Pessin muuton yhteydessä tehdyt muutostyöt. Sisäilmakorjauksiin käytettiin noin 0,19 milj. euroa.

2021 vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustyöt hankeryhmän määrärahaa käytettiin noin 0,7 milj. euroa eli noin 24 prosenttia määrärahoista. Säästöä syntyi mm. siirtyneiden sote - ja päiväkotitilojen korjaustöiden osalta sekä uusien vuokratilojen osalta muutostöiden toteutumisesta suurelta osin vuokravaikutteisesti.

92 Aineeton omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 250	0	1 250	1 360	-110
Menot	-8 900	0	-8 900	-6 253	-2 647
Netto	-7 650	0	-7 650	-4 893	-2 757

Vuoden 2021 aineettomien investointien toteuma on noin 5 milj. euroa, tulot toteutuivat 109 prosenttisesti ja menot 70 prosenttisesti. Investointimenoja alensi DigiOne hankkeen vuosien 2019–2021 kulujen (noin 2 milj. euroa) siirto keskeneräisestä käyttöomaisuudesta vaihto-omaisuuteen.

Investointiohjelman merkittävimmät hankkeet olivat DigiOne, SAP raportointijärjestelmän uusiminen, Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä, Vantaa.fi-verkkojulkaisu, Matti järjestelmän jatkokehitys ja ServiceNow.

93 Julkinen käyttöomaisuus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 000	0	2 000	1 947	53
Menot	-40 000	-4 070	-44 070	-44 913	843
Kunnallistekniset työt	-34 000	-4 070	-38 070	-39 352	1 282
Liikennealueet	-22 220	-70	-22 290	-22 911	621
Urheilualueet	-3 395	0	-3 395	-4 382	987
Virkistysalueet	-1 140	0	-1 140	-1 393	253
Ympäristörakentaminen	-4 245	0	-4 245	-3 749	-496
Yhteishankkeet	-3 000	-4 000	-7 000	-6 918	-82
Vantaan ratikka	-6 000	0	-6 000	-5 561	-439
Netto	-38 000	-4 070	-42 070	-42 967	897

Julkisen käyttöomaisuuden investointien määrärahaa yhteishankkeiden hankeryhmässä (935) korotettiin 4,0 milj. eurolla urakoitsijan esitettyä Kehä III:n parannustöiden nopeuttamista vuodella Askiston kohdalla. Askiston kohdalla Kehä III:lla uusittiin pohjanvahvistukset sekä rakennettiin ylityssilta ja liityntäkaistat. Lisäksi Kehä III:a parannettiin Vantaankosken ja Pakkalan välisellä osuudella lisäämällä ajokaistoja parantamaan tien välityskykyä ja turvallisuutta. Tämä osuus valmistui vuonna 2021.

Liikennealueisiin (hankeryhmät 931 ja 935) oli alkuperäisessä budjetissa varattu yhteensä 25,3 milj. euroa, eli määrärahan korotuksen jälkeen 29,3 milj. euroa. Toteutuksiin käytettiin yhteensä 29,8 milj. euroa. Muita merkittäviä kohteita olivat Leppäkorventien jk+pp, Koivulehdon ja -haantie, Vehkalantie sekä Kivistön kirkon korttelin alueen kunnallistekniikka.

Urheilualueisiin (932) oli varattu 3,4 milj. euroa ja toteutuksiin kului noin 4,4 milj. euroa. Merkittävimmät hankkeet olivat Myyrmäen urheilupuiston 3. vaihe, Ilolan skeittipaikka sekä Hakunilan yleisurheilukentän saneeraus. Avustuksia urheilualueisiin saatiin yht. 362 400 euroa.

Virkistysalueisiin (933) oli varattu 1,1 milj. euroa ja toteutuksiin kului 1,4 milj. euroa. Merkittävimmät hankkeet olivat Kuusijärven pysäköintialue, pulkkamäki ja esteetön grillipaikka.

Ympäristörakentamisen (934) hankkeisiin oli varattu 4,2 milj. euroa ja toteutuksiin kului 3,7 milj. euroa. Merkittävimmät hankkeet olivat Ankkapuiston 3. vaihe, Kulokukkulan laajennus sekä Sompapuisto.

MEK-hankkeisiin saatiin lisää rahaa 0,07 milj. euroa, mutta niihin käytettiin yhteensä lähes 610 000 euroa. Merkittävin MEK-hanke oli Koivukylässä Koivutorin parannus, joka rahoitettiin pääosin julkisen käyttöomaisuuden määrärahoista. Tori asfaltoitiin ja valaistiin sekä portaat kunnostettiin. Lisäksi alueelle sijoitettiin kalusteita, taideteoksia ja istutuksia, joista osan viimeistely toteutetaan kuluvan vuoden keväällä.

Ratikan (938) suunnitteluun käytettiin investointivaroja noin 5,6 milj. euroa budjetoidusta 6,0 milj. eurosta. Suurin osa tästä käytettiin ratikkakatujen katusuunnitteluun, joka oli itä- ja länsiosalla käynnissä koko vuoden ja Tikkurilan keskustan osuudella lokakuusta alkaen. Näiden lisäksi tehtiin ratasähkösuunnittelua, liikennevalosuunnittelua, teknisten järjestelmien suunnittelua sekä erilaisia selvityksiä. Selvityksistä eniten resursseja veivät erilaiset pohjatutkimukset ja mittaukset suunnittelun lähtötiedoksi. Itäosan katusuunnitelmien luonnoksia valmistui esittelyyn alkusyksystä, ja seuraava osio valmistuu vuoden 2022 puolella. Viestinnän ja vuorovaikutuksen osalta on lisäksi pidetty Teams-tilaisuudet asukkaille keväällä ja syksyllä, sekä esimerkiksi luotu MATTI-pohjainen tarinakartta ratikan suunnittelun etenemisestä. MAL-avustusta vuoden 2021 kuluihin on anottu 1 646 515 euroa.

94 Irtain omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-5 776	0	-5 776	-4 944	-832
Kaupunkistrategia ja johto	-40	0	-40	-28	-12
Kasvatus ja oppiminen	-2 839	0	-2 839	-2 576	-263
Kaupunkikulttuuri	-1 400	0	-1 400	-1 284	-116
Kaupunkiympäristö	-1 497	0	-1 497	-1 056	-441
Netto	-5 776	0	-5 776	-4 944	-832

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan irtaimen omaisuuden investoinnit toteutuvat 70 prosenttisesti. Kaupunkistrategialle budjetoitiin irtaimen omaisuuden hankintoihin 40 000 euroa, josta henkilöstö- ja konsernipalvelut sekä kasvupalvelut käyttivät yhteensä noin 28 000 euroa (70 % talousarviosta).

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan irtaimen hankinnat toteutettiin käyttötalouden puolelta rahoitusleasing-mallilla. Rahoitusleasingmenoja maksettiin 0,6 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet vuonna 2021 olivat Hämeenkylän vanhustenkeskuksen kalustohankinnat, Skopiayksikön laitteet sekä kouluterveydenhuollon kalustehankinnat.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan irtaimen omaisuuden hankintoihin oli varattuna 2,839 milj. euroa määrärahoja, joiden toteuma oli 2,575 milj. euroa. Toteumaprosentti oli 90,7. Suurimmat irtaininvestointikohteet toteutuivat suunnitellusti, mutta useamman päiväkodin kalustaminen siirtyi vuodelle 2022. Perusopetuksen osalta isoimpana Leppäkorven koulun kalustaminen toteutui sekä Kaivokselan, Veromäen ja Peltolan paviljonkien ja Sanomalan väistötilan kalustamiset.

Varhaiskasvatuksen osalta hankittiin irtaimistoa 12 päiväkotiin ja väistötilaan. Lisäksi hankittiin tvt-laitteita päiväkoteihin. Korona-epidemia aiheutti kalustetoimittajilla valmistusmateriaalin saatavuuteen ongelmia, jonka vuoksi toimitusajat olivat normaalia pidemmät ja osa toimituksista siirtyi vuoden 2022 puolelle.

Lisäksi lukiokoulutukseen ja ruotsinkieliselle palvelualueelle hankittiin korvaavia kalusteita. Isompana kohteena oli Vaskivuoren lukion paviljongin kalustaminen.

Varian investointihankinnat kohdistuivat opiskelijoiden uusien oppimisympäristöjen rakentamiseen ja vanhojen päivittämiseen. Työsaleihin uusittiin elinkaarensa päässä olevia laitteita, koneita ja kalusteita. Kustannuksiltaan suurimmat hankinnat tehtiin tekniikan aloille, esimerkiksi rakennusalalle hankittiin trukki ja konetekniikkaan uusia hitsauslaitteita turvattomiksi käyneiden tilalle ja tieto- ja viestintätekniikkaan elektroniikan prototyyppien valmistuslaitteisto. Koronan vuoksi kaikilla aloilla ei löytynyt opiskelijoille harjoittelutyöpaikkaa ja opintoja suoritettiin oppilaitoksessa, jonka vuoksi ajan tasalla olevan välineistön merkitys korostui.

Kaupunkikulttuurin toimialan irtaimeen omaisuuteen oli varattu määrärahaa 1 400 000 euroa. Määrärahasta toteutui 92 prosenttia. Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytetiin palvelualueiden kaluste- ja laitehankintoihin. Vuonna 2021 määrärahaa jäi osin käyttämättä pandemiasta johtuen toimitusaikojen viivästyessä.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden hankinnat toteutuivat 71-prosenttisesti, eli talousarvio alittui noin 0,4 milj. eurolla. Vuoden 2021 aikana hankittiin muun muassa varikolle raskasta työkone- ja ajoneuvokalustoa ja uusittiin mittaus- ja geopalveluiden vanhentunutta mittauskalustoa.

95 Kiinteä omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 500	0	3 500	17 819	-14 319
Menot	-10 000	0	-10 000	-8 327	-1 673
Kiinteän omaisuuden osto	-7 000	0	-7 000	-5 901	-1 099
Maa-alueiden kunnostus	-3 000	0	-3 000	-2 427	-573
Myytävän ja vuokr. tont-timaan kunnostus	-2 600	0	-2 600	-1 946	-654
Kaupungin pysyvään om. jäävien maa-alue-iden kunnostus	-400	0	-400	-480	80
Netto	-6 500	0	-6 500	9 491	-15 991

Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupoin, etuosto-oikeutta käyttämällä, sopimuskorvauksina ja lunastuksella yhteensä noin 100 ha alueilta, jotka suurelta osin tukevat MAL-sopimuksen ja kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista sekä yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Maanhankintamäärärahoja käytettiin hankintoihin noin 5,9 milj. euroa.

Esirakentamisen ja pilaantuneen maan puhdistamisen merkittävin työmaa oli Tuupakan T-korttelin esirakentaminen. Työ valmistui syksyllä 2021. Määrärahoja käytettiin useisiin kohteisiin yhteensä noin 2,4 milj. euroa. Määrärahat alittuivat noin 0,6 milj. euroa.

97 Osakkeet ja osuudet

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	2 066	-2 066
Menot	-1 500	0	-1 500	-344	-1 156
Osakkeet	-1 500	0	-1 500	-344	-1 156
Kaupunginhallitus / osakkeiden hankinta	-1 500	0	-1 500	-344	-1 156
Netto	-1 500	0	-1 500	1 721	-3 221

Tytäryhtiöosakkeiden A-tulkkauksen myynnistä vuonna 2021 toteutui 1 milj. euroa. Lisäksi tytäryhtiö asunto-osakkeiden myynnistä toteutui 1 milj. euroa. Osakkeiden ostoja oli yhteensä 0,344 milj. euroa. Talousarvion osakkeiden ostot alittuivat 1,156 milj. euroa.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Toiminnan rahavirta	**40 830**	**2 764**	**43 594**	**105 973**	**-62 379**
Vuosikate	65 910	2 764	68 674	163 131	-94 456
Satunnaiset erät	10 000	0	10 000	0	10 000
Tulorahoituksen korjauserät	-35 080	0	-35 080	-57 157	22 077
Investointien rahavirta	**-102 535**	**-4 234**	**-106 769**	**-38 706**	**-68 063**
Investointimenot	-144 365	-4 234	-148 599	-118 308	-30 292
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 250	0	3 250	3 901	-651
Käyttöomaisuuden myyntitulot	38 580	0	38 580	75 701	-37 121
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-61 705**	**-1 470**	**-63 175**	**67 267**	**-130 442**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	**-2 500**	**-29 500**	**-32 000**	**-26 069**	**-5 931**
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	-29 500	-37 500	-34 283	-3 217
Antolainasaamisten vähennykset	5 500	0	5 500	8 214	-2 714
Lainakannan muutokset	**67 640**	**0**	**67 640**	**-16 156**	**83 796**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150 000	0	150 000	70 000	80 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-82 360	0	-82 360	-79 479	-2 881
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-6 678	6 678
Oman pääoman muutokset	**0**	**0**	**0**	**804**	**-804**
Oman pääoman muutos	0	0	0	1 051	-1 051
Rahastojen muutos (tuloksesta)	0	0	0	-247	247
Ylijäämän palautus kunnalle	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**0**	**0**	**0**	**-16 296**	**16 296**
Rahoituksen rahavirta	**65 140**	**-29 500**	**35 640**	**-57 717**	**93 357**
Rahavarojen muutos	**3 435**	**-30 970**	**-27 535**	**9 551**	**-37 086**
Nettolainanotto	**67 640**	**0**	**67 640**	**-16 156**	**83 796**

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

milj. euroa		Määräraha					Tuloarvio				
	Sitovuus	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen
KÄYTTÖTALOUSOSA											
10 Yleishallinto	B	33,2	28,9	4,3	-2,7	1,6	1,8	4,0	-2,1	0,0	-2,1
11 Kaupunkistrategia ja johto	B	126,7	123,1	3,7	9,7	13,3	13,0	10,3	2,7	0,0	2,7
12 Sosiaali- ja terveydenhuolto	B	454,3	527,8	-73,6	67,0	-6,6	45,2	112,7	-67,5	52,1	-15,4
12 20 Erikoissairaanhoito	B	273,8	261,2	12,6	0,0	12,6	1,3	5,0	-3,7	0,0	-3,7
13 Kasvatus ja oppiminen	B	442,5	445,8	-3,3	7,6	4,3	32,8	36,7	-3,9	1,7	-2,2
13 70 Ammatillinen opetus	N	37,7	37,7	0,0	1,1	1,1	1,9	1,6	0,3	0,0	0,3
16 Kaupunkikulttuuri	B	66,4	65,6	0,8	1,2	2,0	9,3	7,6	1,8	-1,5	0,3
16332 Musiikkiopisto	N	4,2	4,2	0,0	0,1	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
16333 Kuvataidekoulu	N	1,0	1,0	-0,1	0,0	-0,1	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
14 0 Kaupunkiympäristölautakunta *)	B	14,0	13,1	0,9	0,1	1,0	5,5	5,8	-0,3	0,0	-0,3
14 5 Kaupunkitilalautakunta *), **)	B	128,3	122,0	6,3	6,4	12,7	82,3	83,9	-1,6	0,0	-1,6
14 51 Joukkoliikenne	B	59,2	55,0	4,2	4,2	8,4	12,7	12,7	0,0	0,0	0,0
14 32 Kiinteistöt ja tilat netto *)	N	108,2	101,4	6,7	-0,7	6,0	202,3	212,3	-10,0	0,0	-10,0
14 52 Varikko	N	5,3	6,0	-0,7	0,0	-0,7	6,2	7,1	-0,9	0,0	-0,9
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						1 089,3	1 131,6	-42,3	32,9	-9,5
Valtionosuudet	B						247,0	255,3	-8,3	8,0	-0,3
Korkotulot liikelaitoksilta	B						0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Korkotulot	B						12,5	13,6	-1,1	0,0	-1,1
Muut rahoitustulot	B						13,3	14,0	-0,7	0,0	-0,7
Liikelaitoksen peruspääoman tuotto	B						0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Korkomenot	B	2,7	1,8	0,9	0,0	0,9					
Muut rahoitusmenot	B	0,3	0,3	-0,1	0,0	-0,1					
Satunnaiset tulot	B						10,0	0,0	10,0	0,0	10,0
Satunnaiset menot	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
INVESTOINTIOSA											
91 1 Uudisrakentaminen	B	35,1	21,2	13,9	0,0	13,9	0,0	0,5	-0,5	0,0	-0,5
91 2 Korjausrakentaminen	B	36,3	29,4	7,0	0,2	7,1	0,0	0,1	-0,1	0,0	-0,1
91 3 Vuokra- ja os.tilojen muutostyöt	B	3,0	0,7	2,3	0,0	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
92 Aineeton omaisuus	B	8,9	6,3	2,6	0,0	2,6	1,3	1,4	-0,1	0,0	-0,1
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	34,0	39,4	-5,4	4,1	-1,3	0,0	0,3	-0,3	0,0	-0,3
93 8 Vantaan ratikka	B	6,0	5,6	0,4	0,0	0,4	2,0	1,6	0,4	0,0	0,4
94 Irtain omaisuus	B	5,8	4,9	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
95 Kiinteä omaisuus	B	10,0	8,3	1,7	0,0	1,7	3,5	17,8	-14,3	0,0	-14,3
97 Osakkeet ja osuudet	B	1,5	0,3	1,2	0,0	1,2	0,0	2,1	-2,1	0,0	-2,1
RAHOITUSOSA											
Nettolainanotto	N	67,6	-16,2	83,8	0,0	83,8					
LIIKELAITOKSET											
Keski-Uudenmaan pelastust. liikelaitos	N	39,6	39,4	0,2	0,0	0,2	41,6	42,4	-0,8	0,0	-0,8
Suun terveydenhuollon liikelaitos	N	24,5	24,0	0,5	0,0	0,5	25,4	24,7	0,7	0,0	0,7

*) Kaupunkiympäristön toimialalla Uusi Vantaa -organisaatiomuutos on viety loppuun vuoden 2021 aikana. Muutos vaikutti toimialan sitovuustasoihin. Alkuperäisen talousarvion luvut on esitetty uuden organisaation mukaisina. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uudet sitovuustasot päätöksessään 23.8.2021 § 27.
**) Sisältää joukkoliikenteen

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Vantaan kaupungin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Toimintatuotot				
Myyntituotot		69 380 107,35		69 246 782,97
Maksutuotot		75 835 147,40		82 856 082,58
Tuet ja avustukset		105 660 165,83		25 584 579,36
Muut toimintatuotot		83 301 247,90		59 220 237,59
		334 176 668,48		**236 907 682,50**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-	444 752 230,43	-	422 476 708,54
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-	95 498 710,51	-	91 000 612,40
Muut henkilösivukulut	-	18 101 996,04	-	15 852 955,89
	-	558 352 936,98	-	529 330 276,83
Palvelujen ostot	-	815 986 125,75	-	739 076 067,18
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	60 969 424,60	-	57 099 428,77
Avustukset	-	73 767 710,41	-	70 274 747,97
Muut toimintakulut	-	71 225 186,99	-	67 415 991,59
	-	**1 580 301 384,73**	**-**	**1 463 196 512,34**
Toimintakate	**-**	**1 246 124 716,25**	**-**	**1 226 288 829,84**
Verot ja valtionosuudet				
Verotulot		1 131 635 570,51		1 072 963 040,87
Valtionosuudet		255 322 099,00		293 037 673,00
		1 386 957 669,51		**1 366 000 713,87**
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		13 673 413,61		13 732 665,01
Muut rahoitustuotot		13 984 190,07		15 341 367,56
Korkokulut	-	1 639 853,68	-	1 911 075,87
Muut rahoituskulut	-	253 341,32	-	120 741,11
		25 764 408,68		**27 042 215,59**
Vuosikate		**166 597 361,94**		**166 754 099,62**
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-	103 732 063,05	-	107 537 291,17
Kertaluonteiset poistot		0,00	-	134 023,93
Arvonalentumiset	-	1 515 309,05	-	4 146 538,68
	-	**105 247 372,10**	**-**	**111 817 853,78**
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot		0,00		124 596,40
Tilikauden tulos		**61 349 989,84**		**55 060 842,24**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		302 804,45		314 196,21
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-	247 040,32	-	757 441,93
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**61 405 753,97**		**54 617 596,52**

3.2 Vantaan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	166 597 361,94	166 754 099,62
Satunnaiset erät	0,00	124 596,40
Tulorahoituksen korjauserät	- 57 401 433,35	- 31 430 902,98
	109 195 928,59	135 447 793,04
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 120 608 124,32	- 144 946 808,72
Rahoitusosuudet investointeihin	4 020 566,42	2 108 876,64
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	75 944 006,66	40 032 419,15
	- 40 643 551,24	- 102 805 512,93
Toiminnan ja investointien rahavirta	**68 552 377,35**	**32 642 280,11**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 34 283 322,64	- 4 969,00
Antolainasaamisten vähennys	8 214 411,51	7 976 522,05
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70 000 000,02	120 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 79 478 669,15	- 159 092 969,17
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 6 677 677,06	- 9 481 294,25
Oman pääoman muutokset	943 628,73	- 130 420,88
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	817 625,13	143 014,99
Vaihto-omaisuuden muutos	- 203 691,77	32 454,70
Saamisten muutos	- 32 286 760,24	4 025 553,86
Korottomien velkojen muutos	18 996 471,86	7 420 199,92
Rahoituksen rahavirta	**- 53 957 983,61**	**- 29 111 907,78**
Rahavarojen muutos	**14 594 393,74**	**3 530 372,33**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	142 789 643,53	128 195 249,79
Rahavarat 1.1.	128 195 249,79	124 664 877,46
	14 594 393,74	3 530 372,33

3.3 Vantaan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
Pysyvät vastaavat	**1 891 643 207,30**	**1 874 131 856,34**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	178 211,28	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	24 804 721,39	15 327 423,85
	24 982 932,67	15 327 423,85
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	318 177 213,48	311 721 487,73
Rakennukset	585 209 273,85	609 863 999,21
Kiinteät rakenteet ja laitteet	319 551 008,97	317 764 070,08
Koneet ja kalusto	18 763 134,82	20 522 629,11
Muut aineelliset hyödykkeet	316 783,31	316 783,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	42 867 012,82	41 187 144,07
	1 284 884 427,25	1 301 376 113,51
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	281 757 857,30	283 479 240,03
Muut lainasaamiset	299 023 359,32	273 072 012,19
Muut saamiset	994 630,76	877 066,76
	581 775 847,38	557 428 318,98
Toimeksiantojen varat	**942 129,06**	**1 059 768,85**
Valtion toimeksiannot	942 129,06	1 059 768,85
Vaihtuvat vastaavat	**225 990 339,29**	**178 905 493,54**
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	777 334,87	626 931,54
Muu vaihto-omaisuus	53 288,44	0,00
	830 623,31	626 931,54
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	226 764,74	224 059,42
	226 764,74	224 059,42
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	18 565 616,26	16 760 703,75
Lainasaamiset	1 534 330,55	6 833 363,64
Muut saamiset	21 096 888,43	16 885 854,32
Siirtosaamiset	40 946 472,47	9 379 331,08
	82 143 307,71	49 859 252,79
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	120 298,59	120 298,59
Rahat ja pankkisaamiset	142 669 344,94	128 074 951,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 118 575 675,65**	**2 054 097 118,73**

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
Oma pääoma	**998 471 348,23**	**935 874 925,21**
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	127 723 112,35	127 476 072,03
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	460 224 350,73	404 663 125,48
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	61 405 753,97	54 617 596,52
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**1 278 549,17**	**1 581 353,62**
Poistoero	1 278 549,17	1 581 353,62
Pakolliset varaukset	**9 761 309,13**	**11 116 481,79**
Eläkevaraukset	122 600,00	129 800,00
Muut pakolliset varaukset	9 638 709,13	10 986 681,79
Toimeksiantojen pääomat	**3 551 955,33**	**2 851 969,99**
Valtion toimeksiannot	1 958 372,51	1 059 768,85
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 593 582,82	1 792 201,14
Vieras pääoma	**1 105 512 513,79**	**1 102 672 388,12**
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	137 166 666,68	142 900 000,00
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	639 950 170,49	635 931 278,67
Siirtovelat	100 009,61	4 085 828,51
	777 216 846,78	782 917 107,18
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	5 733 333,32	45 733 333,32
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	65 981 108,18	33 745 335,81
Lainat muilta luotonantajilta	41 330 518,32	48 008 195,38
Saadut ennakot	31 300 707,85	24 893 404,12
Ostovelat	82 180 163,85	68 006 106,29
Muut velat	27 623 961,03	28 415 424,01
Siirtovelat	74 145 874,46	70 953 482,01
	328 295 667,01	319 755 280,94
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 118 575 675,65**	**2 054 097 118,73**

3.4 Vantaan kaupungin konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toimintatuotot	1 199 727 813,62	1 032 561 710,89
Toimintakulut	- 2 255 336 882,80	- 2 042 643 278,81
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	- 7 286 985,31	718 994,84
Toimintakate	**- 1 062 896 054,49**	**- 1 009 362 573,08**
Verotulot	1 131 635 570,47	1 072 963 040,87
Valtionosuudet	261 576 307,00	299 320 990,00
	1 393 211 877,47	**1 372 284 030,87**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 014 403,96	10 138 618,30
Muut rahoitustuotot	3 438 236,51	2 618 892,87
Korkokulut	- 17 143 191,77	- 17 769 153,17
Muut rahoituskulut	- 5 071 540,88	1 418 778,98
	- 8 762 092,18	**- 3 592 863,02**
Vuosikate	**321 553 730,80**	**359 328 594,77**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 213 810 770,84	- 215 140 835,20
Omistuksen eliminointierot	- 1 158 295,05	- 4 034 197,30
Arvonalentumiset	- 4 207 826,67	- 4 150 679,65
	- 219 176 892,56	**- 223 325 712,15**
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	124 596,40
Tilikauden tulos	**102 376 838,25**	**136 127 479,02**
Tilinpäätössiirrot	- 190 309,95	- 757 441,93
Tilikauden verot	- 12 130 120,36	- 9 200 593,97
Laskennalliset verot	- 2 791 056,74	- 6 656 571,87
Vähemmistöosuudet	- 11 616 855,00	- 18 788 228,38
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**75 648 496,20**	**100 724 642,87**

3.5 Vantaan kaupungin konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	321 553 730,80	359 328 594,77
Satunnaiset erät	0,00	124 596,40
Tilikauden verot	- 12 130 120,36	- 9 200 593,97
Tulorahoituksen korjauserät	- 25 780 713,66	- 33 282 512,40
	283 642 896,78	316 970 084,80
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 410 036 415,05	- 452 096 390,44
Rahoitusosuudet investointeihin	2 966 120,00	3 695 961,22
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	159 991 857,44	96 231 601,21
	- 247 078 437,61	- 352 168 828,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	**36 564 459,17**	**- 35 198 743,21**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 360 021,68	- 2 438 809,78
Antolainasaamisten vähennys	2 682 055,28	4 717 545,65
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160 745 860,76	221 812 658,85
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 133 740 086,62	- 233 366 602,15
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 18 463 215,19	- 29 701 625,16
Oman pääoman muutokset	- 7 861 723,04	- 20 111 953,13
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	850 294,32	147 100,21
Vaihto-omaisuuden muutos	7 408 016,24	- 3 667 217,63
Saamisten muutos	- 102 032 768,19	44 297 199,17
Korottomien velkojen muutos	79 338 724,74	47 410 275,25
Rahoituksen rahavirta	**- 11 432 863,39**	**29 098 571,29**
Rahavarojen muutos	**25 131 595,78**	**- 6 100 171,91**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	250 733 902,87	225 602 307,09
Rahavarat 1.1.	225 602 307,09	231 702 479,00
	25 131 595,78	- 6 100 171,91

3.6 Vantaan kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
Pysyvät vastaavat	**3 681 680 326,03**	**3 623 281 031,43**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 223 938,60	7 368 466,07
Muut pitkävaikutteiset menot	38 894 648,69	29 661 429,22
Ennakkomaksut	1 103 917,16	747 845,84
	47 222 504,45	37 777 741,13
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	425 630 270,43	416 713 425,45
Rakennukset	1 466 724 824,42	1 465 488 396,98
Kiinteät rakenteet ja laitteet	872 713 780,84	837 548 834,59
Koneet ja kalusto	119 201 976,66	131 743 216,76
Muut aineelliset hyödykkeet	8 396 898,48	6 767 830,38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	297 280 951,65	279 685 578,94
	3 189 948 702,48	3 137 947 283,09
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	101 871 426,77	110 606 760,56
Muut osakkeet ja osuudet	150 626 692,22	142 798 962,09
Muut lainasaamiset	186 641 521,91	189 116 410,19
Muut saamiset	5 369 478,22	5 033 874,36
	444 509 119,11	447 556 007,21
Toimeksiantojen varat	**3 309 157,94**	**3 538 372,42**
Valtion toimeksiannot	1 776 201,61	1 818 546,08
Lahjoitusrahastojen varat	909 161,45	870 176,39
Muut toimeksiantojen varat	623 794,88	849 649,94
Vaihtuvat vastaavat	**511 906 332,43**	**392 004 847,92**
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	20 512 009,36	27 940 120,70
Muu vaihto-omaisuus	56 462,57	36 367,47
	20 568 471,93	27 976 488,17
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	226 764,74	224 059,42
Laskennalliset verosaamiset	2 117 192,82	1 017 713,03
Muut saamiset	17 598,95	17 717,05
Siirtosaamiset	2 707 519,48	4 209 628,23
	5 069 075,99	5 469 117,73
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	94 496 179,46	70 280 479,67
Lainasaamiset	288 557,62	288 878,20
Muut saamiset	68 684 052,58	38 095 004,43
Siirtosaamiset	72 066 091,98	24 292 572,65
	235 534 881,64	132 956 934,94
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	148 059,43	154 098,62
Muut arvopaperit	31 415 706,19	21 085 008,27
	31 563 765,62	21 239 106,88
Rahat ja pankkisaamiset	219 170 137,25	204 363 200,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**4 196 895 816,41**	**4 018 824 251,77**

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
Oma pääoma	**1 356 161 759,90**	**1 280 311 671,08**
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	180 062 875,60	180 780 311,69
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	751 332 256,92	649 688 585,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75 648 496,20	100 724 642,87
Vähemmistöosuudet	**149 494 779,28**	**143 111 836,17**
Pakolliset varaukset	**29 527 626,53**	**24 909 398,36**
Eläkevaraukset	191 853,65	228 162,85
Muut pakolliset varaukset	29 335 772,88	24 681 235,51
Toimeksiantojen pääomat	**5 956 643,83**	**5 335 563,99**
Valtion toimeksiannot	2 825 671,13	1 819 266,02
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 503 804,50	2 663 384,06
Muut toimeksiantojen pääomat	627 168,20	852 913,90
Vieras pääoma	**2 655 755 006,87**	**2 565 155 782,18**
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	137 166 666,68	142 900 000,00
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	1 513 055 700,15	1 486 625 715,54
Lainat julkisyhteisöiltä	177 231 567,14	179 715 919,67
Saadut ennakot	165,23	165,23
Liittymismaksut ja muut velat	140 762 143,40	138 791 715,68
Siirtovelat	718 666,65	902 427,11
Laskennalliset verovelat	62 110 406,73	58 115 871,81
	2 031 045 315,98	2 007 051 815,04
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	23 301 333,32	63 301 333,32
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	122 728 231,35	92 374 946,98
Lainat julkisyhteisöiltä	2 214 846,80	2 237 401,94
Saadut ennakot	41 052 474,55	35 166 463,50
Ostovelat	165 397 225,09	122 389 988,30
Muut velat	127 804 157,94	106 091 666,66
Siirtovelat	139 076 986,96	133 303 732,95
Laskennalliset verovelat	3 134 434,87	3 238 433,50
	624 709 690,89	558 103 967,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**4 196 895 816,41**	**4 018 824 251,77**

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Hankintamenoperiaatetta ei ole noudatettu kuitenkaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle luovutettujen pysyvien vastaavien osalta, sillä jäsenkunnat luovuttivat sen nolla-arvolla perustettavan liikelaitoksen käyttöön. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 4.2 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen alkamisperusteet

Irtaimen omaisuuden poistot aloitetaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis. Rakennusten poistot alkavat valmistumispäivästä seuraavan kuukauden alusta. Kaupunkirakentamisen kiinteästä omaisuudesta kirjataan puolen vuoden suunnitelman mukainen poisto, joka lasketaan koko kuluneen tilikauden kustannuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varikon varaosavarasto on arvostettu keskihintaperiaatteen mukaisesti ja hoitotarvikevarasto on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Vantaan kaupungin lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Kaupunki on suojannut osan lainasalkustaan korkojohdannaisilla. Kaupungin käyttämät korkojohdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, korko-optioita tai näiden yhdistelmiä. Kaupungin korkoriskipolitiikan mukaisesti kaupunki käyttää korkojohdannaisia ainoastaan taseessa olevien rahoitusriskien alentamiseen tai poistamiseen. Kaupungin kaikki johdannaissopimukset on tehty joko suojaamistarkoituksessa tai rahoituskulujen alentamiseksi siten, ettei korkoriskiä kuitenkaan lisätä. Vantaa kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Johdannaissopimukset, ks. tarkemmin kappale 4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot/ Johdannaiset.

Tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa

Vantaan kaupungin, liikelaitoksien ja rahastojen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Vantaan kaupungin tuloslaskelman pääkirjatilien ryhmittelyjä on muutettu tilikauden aikana vastaamaan vuonna 2021 voimaan tullutta tililuettelomallia (AURA-käsikirjan liitteenä oleva tililuettelomalli). Uuden tililuettelomallin käyttöönoton myötä Korvaukset vakuutuslaitoksilta siirrettiin myyntituotoista muiden tuottojen ryhmään, Pysäköintimaksut siirrettiin maksutuotoista myyntituottoihin ja Palvelusetelien pääkirjatilit siirrettiin avustuksista asiakaspalveluiden ostoihin. Vastaavat muutokset on tehty myös vertailuvuoden tuloslaskelmaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vantaan kaupunki on saanut vuonna 2021 sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin kohdennettua avustusta valtiolta. Avustusta on kirjattu toimintatuottojen ryhmään Tuet ja avustukset noin 69,8 milj. euroa. Vuonna 2020 vastaavaa avustusta ei ollut, vaan valtio kompensoi covid-19-epidemiasta johtuvia kustannuksia valtionosuuksia korottamalla. Vaikutus vuoden 2020 valtionosuuksiin oli noin 74 milj. euroa. Tilikausien 2020 ja 2021 Tuet ja avustukset sekä Valtionosuudet eivät siten ole keskenään vertailukelpoiset.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Edellisten tilikausien ylijäämää on oikaistu 1 607 789,79 euroa kirjaamalla Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:ltä saatujen vuosien 2018-2020 oppilasateriapalvelua koskevien hyvityslaskujen ja samoista palveluista saatujen uusien veloituslaskujen erotus Edellisten tilikausien ylijäämän lisäykseksi.

Edellisten tilikausien ylijäämään on tehty 1 118 173,64 euron vähennys johtuen verohallinnolle palautetusta Kaunialan sairaalakiinteistön investointi- ja käyttötalousmenoihin sisältyneestä arvonlisäverosta. Vero on aiempina vuosina vähennetty kuntapalautusjärjestelmässä vaikka vähennysoikeutta ei ole ollut siitä syystä, että hankinnat ovat kohdistuneet verottomaan kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamiseen.

Edellisten tilikausien ylijäämään on tehty 125 221, 71 euron vähennys johtuen aiempina vuosina kahteen kertaan tuotoksi kirjatuista uimahallimaksuista.

Edellisten tilikausien ylijäämään on tehty 439 777,99 euron lisäys johtuen aiempina vuosina tulouttamatta jääneistä henkilöstön palkoista pidätetyistä ateriamaksuista.

Edellisten tilikausien ylijäämään on tehty 139 456,30 euron lisäys johtuen aiempina vuosina kahteen kertaan kuluksi kirjatuista Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tavarahankinnoista.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, lukuun ottamatta VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiötä Kivikirveenkujan Autopaikat Oy ja osakkuusyhtiöitä Asunto oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki, Metsolan pysäköinti Oy, Martinlaakson autopaikoitus Oy, Ruukkukujan autopaikat Oy ja KOy Vantaan Kaskelanparkki, joita VAV Asunnot Oy -alakonserni ei ole tilinpäätökseensä sisällyttänyt. VTK Kiinteistöt Oy -alakonserni on yhdistellyt osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin 29,8 %:n ja Kiinteistö Oy Ruusuparkin 26,1% omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuuksia 17,7 % ja 9,4% näistä yhtiöistä ei ole yhdistelty. Sen lisäksi yhdistelemättä on Kaunialan sairaala Oy:n tytäryhteisö Kauniala Oy. Näiden yhdistelemättä jättämisellä on vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kahdeksan kuntayhtymää, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä. Lisäksi osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta Yrityspuiston Autopaikat Oy:tä, josta ei ollut tietoja saatavilla.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konsernin keskinäisiä liittymismaksuja ei ole pystytty kaikilta osin selvittämään ja eliminoimaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernituloslaskelmassa konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernitaseessa konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden olennaiset aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakkuusyhtiöiden osalta poistot on oikaistu niiden yhtiöiden osalta, joista tarvittavat tiedot ovat olleet saatavilla ja oikaisu on ollut konsernin kannalta olennainen.

Johdannaissopimusten käsittely

Konsernitilinpäätöksen 4.4 liitetiedon johdannaiset -kohtaan on Vantaan kaupungin johdannaisten lisäksi yhdistelty Vantaan Energia Oy -alakonsernin, VAV Asunnot Oy -alakonsernin, Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS), ETEVA-kuntayhtymän sekä Kårkulla-kuntayhtymän tilinpäätöksissään ilmoittamat johdannaiset.

Johdannaissopimukset on käsitelty perustuen Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 116/21.3.2017, jossa lähtökohtana on bruttoperiaate ja erillisarvostus. Tällöin voimassa olevat sopimukset arvostetaan sopimuskohtaisesti tilinpäätöspäivän arvoon ja sopimuksen tekohetken arvon ja tilinpäätöshetken arvon välinen erotus kirjataan rahoituskuluksi ja pakolliseksi varaukseksi. KPL 3:2:1 §:ssä tarkoitetun oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konserniyhteisöissä on poikettu tästä periaatteesta niiden sopimusten osalta, joissa sopimuksen nimellismäärä ja juoksuaika vastaavat taseeseen merkityn erillislainan määrää ja juoksuaikaa. Näiden sopimusten käyvät arvot on esitetty liitetietona sekä konserniyhteisöjen omissa että kuntakonsernin tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Liitetiedon 4.4 vakuudet ja vastuusitoumukset sisältää liitetiedon konsernin taseeseen sisältyvistä veloista, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai pantattu osakkeita. Vuoden 2020 tietoja on muutettu siten, että lainojen ja vakuuksien summista on vähennetty Vantaan Energian Vantaan kaupungille luovuttamat panttikirjat 360 milj. euroa sekä 31.12.2020 Vantaan Energian taseessa jäljellä oleva samaan rahoitusjärjestelyyn liittyvä pankkilaina 102 milj. euroa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Konsernitilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämään kohdistuvina merkittävinä oikaisuina näkyvät seuraavat erät:

- Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:ltä saatujen vuosien 2018–2020 oppilasateriapalvelua koskevien hyvityslaskujen ja samoista palveluista saatujen uusien veloituslaskujen erotus. Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys Vantaan kaupungin omassa ja konsernitilinpäätöksessä on 1 607 789,79 euroa.

- Verohallinnolle palautettu Kaunialan sairaalakiinteistön investointi- ja käyttötalousmenoihin sisältyneestä arvonlisäverosta tehtyjä vähennyksiä. Edellisten tilikausien ylijäämän vähennys Vantaan kaupungin omassa ja konsernitilinpäätöksessä on 1 118 173,64 euroa.

- Aiempina vuosina kahteen kertaan tuotoksi kirjattujen uimahallimaksujen oikaisu. Edellisten tilikausien ylijäämän vähennys on 125 221,71 euroa.

- Aiempina vuosina tulouttamatta jääneiden henkilöstön palkoista pidätettyjen ateriamaksujen oikaisu. Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys on 439 777,99 euroa.

- Aiempina vuosina kahteen kertaan kuluksi kirjattujen Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tavarahankintojen oikaisu. Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys Vantaan kaupungin omassa ja konsernitilinpäätöksessä on 139 456,30 euroa.

Lisäksi konsernitilinpäätöksen vertailuvuoden 2020 taseen ulkopuolisia vastuita on oikaistu seuraavasti: lisätty HUS- ja Eteva-kuntayhtymien takaukset muiden puolesta alkuperäinen pääoma yhteensä 21 340 430,10 ja jäljellä oleva pääoma yhteensä 19 215 674,72 euroa, vähennetty urakkasopimusvastuita Vantaan Energia -alakonsernissa ja kuntakonsernissa 45 191 192,63 euroa sekä lisätty muita sopimusvastuita Vantaan Energia -alakonsernissa ja kuntakonsernissa 1 615 372,80 euroa.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Yleishallinto	359 351	304 307	2 214	319
Kaupunkistrategia ja johto	7 501	13 192	9 519	10 198
Kaupunkikulttuuri	8 421	8 222	8 554	8 370
Sosiaali- ja terveystoimi	456 804	353 065	117 709	40 910
Kasvatus ja oppiminen	36 170	31 925	36 415	31 894
Kaupunkiympäristö	295 625	288 960	123 074	111 283
Liikelaitokset ja rahastot				
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos	30 139	28 180	30 970	29 222
Suun Terveydenhuolto	5 716	4 714	5 720	4 714
Marja-Vantaa	0	-4	0	-4
Sosiaalinen luototus	0	1	0	1
Asuntolainarahasto	0	0	1	1
Toimintatuotot yhteensä	**1 199 728**	**1 032 562**	**334 177**	**236 908**

Verotulot

Verotulojen erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kunnan tulovero	907 442	914 970
Osuus yhteisöveron tuotosta	124 032	83 468
Kiinteistövero	100 162	74 525
Verotulot yhteensä	**1 131 636**	**1 072 963**

Valtionosuudet

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	187 939	228 437	187 939	228 437
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-36 582	-38 593	-36 582	-38 593
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	30 054	27 962	23 800	21 679
Verotulomenetysten korvaus	80 165	81 515	80 165	81 515
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	**261 576**	**299 321**	**255 322**	**293 038**

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Asiakaspalvelujen ostot	494 631	472 739
Muiden palvelujen ostot	321 355	266 337
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	**815 986**	**739 076**

Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	-4	5
Keskustan valtuustoryhmä	3	6
Vihreä valtuustoryhmä	0	22
Vantaan Siniset valtuustoryhmä	0	4
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	34	36
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	16	0
Kokoomuksen valtuustoryhmä	40	0
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	15	8
RKP:n valtuustoryhmä	1	3
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	**105**	**84**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	**Poistoaika** ennen 1.1.2013 hankitut	**Poistoaika** 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Seudullisten yhteishankkeiden käyttöoikeudet			
Liikenneväylät	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Raideliikenne	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto-, yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	-	-

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvien pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Eläkevastuu 1.1.	228	243	130	140
Vähennykset	-36	-15	-7	-10
Eläkevastuu 31.12.	**192**	**228**	**123**	**130**
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	17 931	18 661	10 987	11 211
Lisäykset	723	247	0	0
Vähennykset	-1 884	-977	-1 348	-225
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	**16 770**	**17 931**	**9 639**	**10 987**
Muut pakolliset varaukset 1.1.	6 750	7 110	0	0
Lisäykset	6 638	387	0	0
Vähennykset	-823	-746	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	**12 566**	**6 750**	**0**	**0**

Olennaiset myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	37 421	25 324	36 265	31 337
Osakkeiden luovutusvoitot	2 200	0	2 200	277
Irtaimen omaisuuden luovutusvoitot	137	6 483	395	472
Muut luovutusvoitot	0	0	17 234	0
Luovutusvoitot yhteensä	**39 758**	**31 807**	**56 095**	**32 086**
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	-10	0	-46	0
Osakkeiden luovutustappiot	0	-113	0	-885
Muut luovutustappiot	-47	-219	-3	-5
Luovutustappiot yhteensä	**-56**	**-332**	**-49**	**-890**

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Satunnaiset tuotot				
Vahingonkorvaus, Helsingin käräjäoikeuden tuomio nro 13/64927 Asfaltmix ja Skanska Industrial Solutions Oy	0	125	0	125
Satunnaiset tuotot yhteensä	**0**	**125**	**0**	**125**

Osinkotuotot ja peruspääoman korot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Osinkotuotot muista yhteisöistä	10 798	12 563
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 893	1 400
Yhteensä	**12 691**	**13 963**

Poistoeron muutokset

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	**2021**	**2020**
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-303	-314
Poistoeron muutokset yhteensä	**-303**	**-314**

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet							
1 000 €					Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.					0	15 327	15 327
Lisäykset tilikauden aikana					87	10 922	11 008
Siirrot erien välillä					104	8 087	8 191
Tilikauden poisto					-13	-9 531	-9 544
Poistamaton hankintameno 31.12.					178	24 805	24 983
Aineelliset hyödykkeet							
1 000 €	Maa- ja vesi-alueet	Raken-nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	311 721	609 864	317 764	20 523	317	41 187	1 301 376
Lisäykset tilikauden aikana	8 354	21 177	40 002	8 150	0	120 608	198 291
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-623	-2 009	-64	0	-1 325	-4 021
Vähennykset tilikauden aikana	-1 872	-13 538	-25	-2 956	0	0	-18 391
Siirrot erien välillä	-27	15 069	5 453	440	0	-117 604	-96 668
Arvonalennukset	0	-1 515	0	0	0	0	-1 515
Tilikauden poisto	0	-45 224	-41 634	-7 330	0	0	-94 188
Poistamaton hankintameno 31.12.	318 177	585 209	319 551	18 763	317	42 867	1 284 884

Vantaan kaupunki on aktivoinut aineettomien hyödykkeiden muihin pitkävaikutteisiin menoihin kehittämismenoja seuraavasti: Oma Vantaa:sähköinen asiointi (SA 19-21) 1 919 697,57 euroa ja VaSa-Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä 1 878 066,61 euroa suurimpina. Poistamatta olevat kehittämismenot vuoden lopussa olivat yhteensä 13 419 265,81 euroa. Kehittämismenojen poistotapana on tasapoisto ja poistoaikana on 1.1.2013 lähtien kaksi vuotta ja sitä vanhemmissa viisi vuotta.

Osakkeet ja osuudet					
1 000 €	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	99 963	7 502	148 042	27 972	283 479
Lisäykset tilikauden aikana	344	0	0	0	344
Vähennykset tilikauden aikana	-2 042	0	0	-24	-2 066
Poistamaton hankintameno 31.12.	98 266	7 502	148 042	27 949	281 758

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
1 000 €	Saamiset konserni-yhtiöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	38 316	229 351	6 282	273 949
Lisäykset tilikauden aikana	34 133	0	150	34 283
Vähennykset tilikauden aikana	-2 555	-2 716	-2 944	-8 214
Poistamaton hankintameno 31.12.	69 894	226 635	3 489	300 018

Maa- ja vesialueet erittely

1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 132	1 109	410	410
Muut maa- ja vesialueet	424 499	415 604	317 767	311 312
Maa- ja vesialueet yhteensä	**425 630**	**416 713**	**318 177**	**311 721**

Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2021							
					Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	**Y-tunnus**	**Koti-paikka**	**Kunnan omistus-%**	**Konsernin omistus-%**	**Omasta pää-omasta**	**Vieraasta pää-omasta**	**Tilikauden yli-/ ali-jäämästä**
Tytäryhtiöt							
As Oy Vantaan Katriinanrinne	0800899-8	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1380	409	0
As Oy Vantaan Keltasafiiri	2753279-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	938	1	-3
As Oy Vantaan Sepänpuisto	0124944-9	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 440	57	-7
Kaunialan Sairaala Oy	2048815-4	Kauniainen	100,0 %	100,0 %	1038	3 482	354
Kiint Oy Kehäsuora	0490129-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	3 704	13 365	319
Kiint Oy Pakkalankuja 11	2770150-1	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 417	0	-5
Kiint Oy Tiedepuisto	0625800-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	11 506	5 597	57
Kiint Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti	0648396-3	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 423	7	-19
Kiint Oy Ulrikanpuiston päiväkoti	1911722-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	7	0	-3
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	2220755-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 064	18	-7
Ratakujan Pysäköinti Oy	2229254-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 454	45	-51
Tikkuparkki Oy	2295003-1	Vantaa	100,0 %	100,0 %	9 616	33	-67
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	2440395-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 893	8 966	295
Vantaan Työterveys Oy	0943497-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 130	932	-128
VAV Yhtymä Oy -konserni	0640915-7	Vantaa	100,0 %	100,0 %	159 279	560 766	11 306
VAV Asunnot Oy	2903526-6	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Hoiva-asunnot Oy	3215910-4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Palvelukodit Oy	2696057-9	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	0517745-4	Vantaa	100,0 %	100,0 %	46 939	92 714	2 336
Kiint Oy Myyrinselkä	0124186-9	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4	1570742-0	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	0675170-2	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kivistön Putkijäte Oy	2584472-8	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Myyrmäen Urheilupuisto Oy	2076179-8	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Korallin Pysäköinti	3200989-4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Lehdokkitien Virastotalo	0467821-4	Vantaa	84,6 %	100,0 %	1 867	27	-395
Mercuria Kauppaoppilaitos Oy	0503417-0	Vantaa	95,5 %	95,5 %	18 375	1 059	735
Ruukkukujan Autopaikat Oy	0362841-8	Vantaa	87,2 %	88,3 %	666	233	-29
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	0801033-4	Vantaa	37,1 %	86,3 %	985	21	-90
Korson Pienteollisuustalo Oy	0197004-1	Vantaa	83,1 %	83,1 %	334	19	-3
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	0800906-9	Vantaa	77,1 %	77,1 %	4 652	19	0
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	0197065-8	Vantaa	62,2 %	73,8 %	4 408	1 397	-1 309
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	0362198-8	Vantaa	64,5 %	64,5 %	1 616	17	21
Vantaan Energia Oy	0124461-3	Vantaa	60,0 %	60,0 %	198 074	284 878	18 142
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	2038408-0	Vantaa	0,0 %	60,0 %			
Kiint Oy Hakucenter	0581220-0	Vantaa	35,3 %	53,4 %	2 660	20	2
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	0124220-4	Vantaa	52,4 %	52,4 %	712	76	0

Omistukset kuntayhtymissä ja yhteisyhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2021

Kuntakonsernin osuus, 1 000 €

Konserniyhteisön nimi	Y-tunnus	Koti-paikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/ ali-jäämästä
Kuntayhtymät							
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	2274241-9	Helsinki	19,5 %	19,5 %	125 262	388 894	6 964
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	0113062-4	Helsinki		15,8 %	6 967	736	-216
Uudenmaan Woima Oy	2657337-6	Helsinki		15,6 %	641	168	467
HSY Holding Oy	0574067-3	Helsinki		19,5 %	12	-	0
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	3033603-1	Helsinki	17,2 %	17,2 %	3 082	25 813	1 790
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	0125920-9	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %	434	76	-27
Uudenmaan liitto	0201296-1	Helsinki	15,4 %	15,4 %	297	259	68
ETEVA	0203300-9	Mäntsälä	12,2 %	12,2 %	2 269	6 029	1
Uudenmaan Vammaispalvelut Oy	1765939-7	Mäntsälä	0,0 %	12,2 %	1 484	3 984	17
Kiint Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	2125780-9	Hämeenlinna	0,0 %	4,5 %	113	3 984	15
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. kuntayht.	1567535-0	Helsinki	11,9 %	11,9 %	46 942	157 213	1 920
HUS-kiinteistöt Oy	0821653-5	Helsinki	0,0 %	11,9 %	255	7 971	54
Kiint Oy HUS-Asunnot	0946130-5	Helsinki	0,0 %	11,9 %	355	3 796	0
Kiinteistö Oy Keravan Isonkiventie 8	0811793-2	Kerava	0,0 %	9,3 %	465	13	5
Asunto Oy Pilvenmäki	0126150-1	Hyvinkää	0,0 %	11,9 %	30	2	2
Asunto Oy Porvoon Joukahaisentie 5	0220345-0	Porvoo	0,0 %	8,4 %	26	1	2
Hyks-instituutti	0872967-2	Helsinki	0,0 %	11,9 %	383	2 246	110
Puro Tekstiilihuoltopalvelu Oy	3172148-4	Turku	0,0 %	6,0 %	66	650	62
Orton Oy	2280979-1	Helsinki	0,0 %	11,9 %	-164	646	0
Västra-Nylands folkhögskola -kuntayhtymä	0203394-9	Raasepori	3,1 %	3,1 %	33	7	-4
Fastighetsaktiebolaget Karis Elevbostäder	0299463-5	Raasepori	0,0 %	3,1 %			
Kårkulla kommunalförbund för omsorger kuntayht.	0204197-3	Parainen	2,5 %	2,5 %	188	994	-15
Osakkuusyhteisöt							
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	0467293-9	Vantaa	41,5 %	41,5 %	2 030	10	0
Hakunilan Keskus Oy	0367513-4	Vantaa	40,4 %	40,4 %	2 039	22	0
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	0288276-4	Vantaa	40,0 %	40,0 %	296	3	6
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	0486335-6	Vantaa	39,6 %	39,6 %	1 424	1 739	1
Kiint Oy Korsontie 2	0524374-9	Vantaa	34,0 %	34,0 %	355	1	0
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	1046216-1	Vantaa	32,4 %	32,4 %	2 159	5 253	1 589
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	0234800-0	Vantaa	30,5 %	30,5 %	71	31	0
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	2094551-1	Vantaa	26,0 %	26,0 %	14 379	7 467	1 877
As Oy Korsonpiha	0633769-1	Vantaa	24,1 %	24,1 %	539	14	-81
As Oy Hirvitie 39	0687162-4	Vantaa	21,7 %	21,7 %	240	25	-1
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy	1874314-4	Helsinki	27,5 %	27,5 %	58	2 464	0
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	0124461-3	Vantaa					
Svartisen Holding As	985943265	Trondheim	0,0 %	29,8 %	20 938	0	-735
Kolsin Voima Oy	2592000-6	Kotka	0,0 %	13,5 %	4 987	0	-427
Oomi Palvelut Oy	1703296-5	Vantaa	0,0 %	17,0 %	9 645	0	-4 805
VTK Kiinteistöt Oy	0517745-4	Vantaa					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	2629630-5	Vantaa	0,0 %	29,8 %	1 571	198	0
Kiint Oy Ruusuparkki	2636359-8	Vantaa	0,0 %	26,1 %	0	0	0
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	3033603-1						
Kiint Oy Asemapäällikönkatu 5	0354148-6	Helsinki	0,0 %	12,0 %			
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy	2560184-9	Tampere	0,0 %	2,4 %			
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	2274241-9						
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	0809814-5	Helsinki	0,0 %	5,0 %	138	114	40
Oy Asemapäällikönhovi	0117395-8	Helsinki	0,0 %	2,8 %	105	11	1
Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä	0202691-7	Tuusula	0,0 %	6,4 %	1 561	233	0

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2021							
					Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	**Y-tunnus**	**Koti-paikka**	**Kunnan omistus-%**	**Konsernin omistus-%**	**Omasta pää-omasta**	**Vieraasta pää-omasta**	**Tilikauden yli-/ ali-jäämästä**
Osakkuusyhteisöt							
ETEVA	0203300-9						
Kiint Oy Järvenpääntie 640 Y	2158494-9		0,0 %	5,2 %	33	197	0
Kiint Oy Mäntsälän toimistotalo	2417203-4		0,0 %	6,0 %	23	217	0
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. kuntayht.	1567535-0						
Kiint Oy Hyvinkään sairaalanmäki	1608696-1	Hyvinkää	0,0 %	4,1 %	129	2 478	0
Kiint Oy Biomedicum Helsinki	1076730-1	Helsinki	0,0 %	3,0 %	1 997	647	5
As Oy Paciuksenkatu 4	0805856-5	Helsinki	0,0 %	2,6 %	46	50	0
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy	2546735-2	Hyvinkää	0,0 %	4,8 %	37	50	10
Apotti Oy Ab	2699989-5	Helsinki	12,2 %	17,4 %	4 807	55 097	0
Suomen keskinäinen potilasvakuutusyhtiö	3146137-9	Helsinki	0,0 %	4,0 %	3 406	2 092	34
Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaala	3202258-9	Helsinki	0,0 %	6,0 %	126	183	-8
Suomen Sairaalalaitepalvelu Oy	3220361-1	Helsinki	0,0 %	4,8 %	175	519	-4
Yhdistelemättömät							
Yrityspuiston Autopaikat Oy	0747928-8	Vantaa	31,0 %	31,0 %			
VAV Asunnot Oy (alakonserni)	0640915-7	Vantaa					
Kivikirveenkujan Autopaikoitus Oy	0288283-6	Vantaa	0,0 %	67,4 %			
Metsolan Pysäköinti Oy	1730762-3	Vantaa	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	0725475-9	Vantaa	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	2532456-2	Vantaa	0,0 %	23,3 %			
Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki	2629630-5	Vantaa	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	2636359-8	Vantaa	0,0 %	9,4 %			
Martinlaakson Autopaikoitus Oy	0197015-6	Vantaa	0,0 %	11,8 %			
Ruukkukujan Autopaikat Oy	0362841-8	Vantaa	0,0 %	1,1 %			
Koy Vantaan Kaskelanparkki	2782754-2	Vantaa	0,0 %	16,2 %			
Kaunialan Sairaala Oy	2048815-4						
Kauniala Oy	1506810-4	Kauniainen	0,0 %	100,0 %			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset konserniyhteisöiltä

Saamisten erittely				
	2021		2020	
1 000 €	**Pitkä-aikainen**	**Lyhyt-aikainen**	**Pitkä-aikainen**	**Lyhyt-aikainen**
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	463	0	535
Lainasaamiset	0	1 328	0	6 621
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	3 405	0	3 111
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteysyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	62	0	490
Saamiset yhteensä	**0**	**5 258**	**0**	**10 758**

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Muut tulojäämät	2 708	224	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	94	27	16	12
Jaksotetut henkilöstökulut	0	25	0	0
Jaksotetut korot	148	118	0	0
Jaksotetut asuntolainojen korot	0	0	131	110
Valtionapu- ja EU-tukisaamiset	41	1 201	378	1 116
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	7 768	2 904	2 069	2 089
Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtosaamiset	0	0	33 124	3 920
Muut tulojäämät	64 015	24 097	5 228	2 132
Siirtosaamiset yhteensä	**74 774**	**28 595**	**40 946**	**9 379**

Rahoitusarvopapereiden erittely

Rahoitusarvopaperit		
1 000 €	**2021**	**2020**
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	17 977	14 994
Kirjanpitoarvo	120	120
Erotus	17 857	14 874

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	349 118	349 118	349 118	349 118
Peruspääoma 31.12.	349 118	349 118	349 118	349 118
Muut omat rahastot				
Asuntolainarahasto				
Peruspääoma 1.1.			97 156	95 744
Lisäykset			1 494	1 412
Peruspääoma 31.12.			98 650	97 156
Marja-Vantaa -rahasto				
Peruspääoma 1.1.			20 097	21 004
Vähennykset			-1 153	-907
Peruspääoma 31.12.			18 944	20 097
Sosiaalisen luototuksen rahasto				
Peruspääoma 1.1.			1 805	1 798
Lisäykset			27	30
Vähennykset			-7	-22
Peruspääoma 31.12.			1 825	1 805
Vahinkorahasto				
Peruspääoma 1.1.			8 417	8 173
Lisäykset			0	244
Vähennykset			-113	0
Peruspääoma 31.12.			8 304	8 417
Muut omat rahastot				
Peruspääoma 1.1.	180 780	179 996		
Lisäykset	237	784		
Vähennykset	-955	0		
Peruspääoma 31.12.	180 063	180 780		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	750 413	653 144	459 281	404 794
Vähennykset	-25	0	0	-176
Oikaisu edelliseen tilikauteen	944	-3 456	944	46
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	751 332	649 689	460 224	404 663
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	75 648	100 725	61 406	54 618
Oma pääoma yhteensä	**1 356 162**	**1 280 312**	**998 471**	**935 875**

Poistoero

Erittely poistoerosta		
1 000 €	**2021**	**2020**
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 279	1 581
Poistoero yhteensä	**1 279**	**1 581**

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
1 000 €	**2021**	**2020**
Joukkovelkakirjalainat	44 233	49 967
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	434 895	400 199
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**479 128**	**450 166**

Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	**2021**	**2020**
Pitkäaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	8 000	8 800
- korko %: 6 kk euribor marg. - 0,05		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-800	-800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	7 200	8 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	14 400	16 000
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,025		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 600	-1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	12 800	14 400
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	16 333	17 500
- korko %: 6 kk euribor/ marg. + 0,0075		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 167	-1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	15 166	16 333
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	7 500	8 000
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,02		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-500	-500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	7 000	7 500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	26 666	28 333
- korko %: 6 kk euribor/ ei marg.		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 666	-1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	25 000	26 666
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 70.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	70 000	70 000
- korko %: kiint. 0,00		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	0	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	70 000	70 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	0	40 000
- korko %: kiint. +0,155		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	0	-40 000
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	0
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	**137 166**	**142 900**

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	**2021**	**2020**
Lyhytaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	800	800
- korko %: 6 kk euribor/ marg. - 0,005		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 400.000,-	-800	-800
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	800	800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	800	800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 600	1 600
- korko %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-1 600	-1 600
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 600	1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 600	1 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 167	1 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. +0,0075		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	-1 167	1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 167	1 167
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	500	500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. +0,02		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-500	-500
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	500	500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	500	500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 667	1 667
- korko %: 6 kk euribor, ei marg.		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 667	1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 667	1 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	40 000	0
- korko %: kiint. +0,155		
- lyhennys: kertalyhenteinen	-40 000	0
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	0	40 000
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	40 000
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	**5 733**	**45 733**
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	**142 900**	**188 633**

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	192	228	123	130
Ympäristövastuut	16 770	17 931	9 639	10 987
Potilasvahinkomaksut	4 597	0	0	0
Muut pakolliset varaukset	7 969	6 751	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	**29 528**	**24 909**	**9 761**	**11 116**

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille

Vieras pääoma				
1 000 €	2021		2020	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0	41 331	0	48 008
Ostovelat	0	10 211	0	8 643
Yhteensä	**0**	**51 542**	**0**	**56 652**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	509	0	748
Siirtovelat	100	4 252	4 086	1 260
Yhteensä	**100**	**4 761**	**4 086**	**2 008**
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteysyhteisöille				
Ostovelat	0	96	0	33
Yhteensä	**0**	**96**	**0**	**33**
Vieras pääoma yhteensä	**100**	**56 399**	**4 086**	**58 693**

Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksujen ja muiden velkojen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Liittymismaksut ja muut velat (pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	140 762	138 792	0	0
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	**140 762**	**138 792**	**0**	**0**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Pikäaikaiset siirtovelat				
HSL kuntaosuuden alijäämä	0	0	100 010	4 086
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	1 469	1 144	0	0
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	111 283	109 763	67 165	64 198
Korkojaksotukset	387	538	228	225
HSL kuntaosuuden alijäämä	0	0	4 252	1 260
Muut siirtovelat	25 460	21 478	2 501	5 271
Siirtovelat yhteensä	**138 600**	**132 923**	**174 156**	**75 039**

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Omaisuusvakuudelliset velat

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 323	8 658		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	21 904	14 726	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	453 634	420 466		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	698 418	745 289	0	0
Annetut kiinnitykset yhteensä	**720 322**	**760 015**	**0**	**0**

Muiden omien sitoumusten ja konserniyhteisön puolesta annetut vakuudet

Vakuudet				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	13 115	5 763	0	580
Vakuudet yhteensä	**13 115**	**5 763**	**0**	**580**

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	30 024	29 452	51 359	46 620
Myöhemmin maksettavat	159 561	151 897	572 711	459 360
Vuokravastuut yhteensä	189 585	181 350	624 070	505 980
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	31 041	32 980	12 061	15 364
Myöhemmin maksettavat	217 588	181 427	20 863	33 826
Leasingvastuut yhteensä	248 629	214 407	32 924	49 189
Vuokravastuut yhteensä	**438 214**	**395 756**	**656 994**	**555 169**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.
Kaupungilla ei ole PPP-hankkeita (public-private partnerships).

Annetut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen ja leasingvastuiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			471 910	464 981
Jäljellä oleva pääoma			301 152	314 333
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	118 592	113 946	45 038	41 616
Jäljellä oleva pääoma	102 215	103 930	33 338	32 384

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 677 275	1 559 424
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	1 099	972

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Sopimusvastuut				
Urakkasopimukset	132 650	156 627	60 701	41 656
Maankäyttösopimukset	772	772	772	772
Muut sopimukset	86 665	117 761	24 139	20 272
Sopimusvastuut yhteensä	220 087	275 160	85 612	62 700
Arvonlisäveron palautusvastuu	56 117	51 978	0	0
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt yhteensä	**276 204**	**327 137**	**85 612**	**62 700**

Johdannaiset

Johdannaiset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Korkojohdannaiset				
Vantaan kaupunki				
Koronvaihtosopimus (nk. basis swap)				
Koronvaihtosopimus on tehty korkoriskin suojaamiseksi. Kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012 ja päättymispäivä 14.11.2022. Sopimus on kertalyhenteinen.				
Pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000	20 000	20 000	20 000
Koronvaihtosopimus (nk. basis swap)				
Koronvaihtosopimus on tehty korkoriskin suojaamiseksi. Kaupunki kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016 ja päättymispäivä 14.11.2022. Sopimus on				
Pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000	20 000	20 000	20 000
Nimellisarvot yhteensä	**40 000**	**40 000**	**40 000**	**40 000**
Markkina-arvo (basis swapit kumoavat toisensa, jolloin positio on suljettu)	**0**	**0**	**0**	**0**

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 5.6.2017 - 5.6.2023.				
Nimellisarvo	10 000	10 000		
Käypä arvo	-240	-429		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 16.12.2016 - 16.12.2026.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	-1 142	-1 789		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 2.1.2017 - 11.12.2026.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-1 142	-1 923		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 7.7.2015 - 7.7.2025.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	-838	-1 293		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi oli 1.12.2017 - 1.12.2021.				
Nimellisarvo	0	20 000		
Käypä arvo	0	-341		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 1.6.2017 - 1.6.2023.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-481	-858		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 18.5.2018 - 19.5.2025.				
Nimellisarvo	7 000	7 000		
Käypä arvo	-195	-368		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 4.6.2018 - 3.6.2025.				
Nimellisarvo	14 000	14 000		
Käypä arvo	-346	-683		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 19.6.2019 - 19.6.2029.				
Nimellisarvo	10 500	11 900		
Käypä arvo	-55	-290		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 16.12.2020 - 16.6.2025.				
Nimellisarvo	30 000	30 000		
Käypä arvo	-859	-1 621		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 17.12.2020 - 17.6.2025.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-573	-1 080		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 7.10.2020 - 7.7.2023.				
Nimellisarvo	10 000	10 000		
Käypä arvo	-201	-346		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 10.12.2020 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-2 087	-3 893		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty tulevan lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 5.6.2023 - 3.12.2037.				
Nimellisarvo	34 000	34 000		
Käypä arvo	-1 823	-3 179		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty tulevan lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 10.6.2025 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	30 000	30 000		
Käypä arvo	-2 566	-4 399		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 14.12.2022 - 14.12.2032.				
Nimellisarvo	30 000	0		
Käypä arvo	461	0		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
VAV-konserni				
Koronvaihtosopimukset 1-4				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (12 kk euribor) kiinteäksi. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	18 939	19 137		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-830	-1 342		
Koronvaihtosopimukset 5-10				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	24 390	24 980		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-966	-1 693		
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1029580ST/R050				
Koronvaihtosopimus on purettu vastakaupalla; sopimus 20671916SA. Sopimus erääntyy 31.10.2022.				
Sopimuksen nimellisarvo	2 928	2 928		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-295	-355		
Koronvaihtosopimus 1198312ST/R055				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi välille 0-6%. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 9.1.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	293	488		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-32	-37		
Koronvaihtosopimus 35177409ST				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 2.1.2022.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 904	3 904		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1	-96		
Koronvaihtosopimus 281053/40493218ST				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 904	3 554		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-205	-378		
Koronvaihtosopimus 20671916SA				
Koronvaihtosopimuksella on purettu sopimus 1029580ST/R050. Sopimus erääntyy 31.10.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 928	2 928		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	186	406		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 62163/IRS				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntynyt 15.1.2021.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	390		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	-2		
Koronvaihtosopimus 1595524/2202015				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 904	3 554		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-227	-402		
Koronvaihtosopimus 1488390/2033453				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 15.6.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	4 880	4 880		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-81	-148		
Koron- ja valuutanvaihtosopimus 1012761/1275143				
Koron- ja valuutanvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi ja SEK-määräinen laina EUR-lainaksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 6.7.2026.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	124	148		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-13	-12		
Koronvaihtosopimus 2031031/3539700				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 25.7.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 643	5 856		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-292	-539		
Koronvaihtosopimus 2031033/3539706				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 18.6.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 406	5 631		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-262	-497		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
HUS kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi 15.9.2022 asti. Osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat puolivuosittain lainasopimusta suojausajanjaksolla. Lainan korkokausi on 6 kk, suojauksen korkokausi on 3 kk. Korkoherkkyys: korkotason nousu yhdellä korkopisteellä vähentäisi negatiivista markkina-arvoa 1784,03 euroa. Negatiivisten kassavirtojen suoritukset ajoittuvat vuodelle 2022.				
Nimellisarvo	1 193	1 193		
Käypä arvo	-17	-37		
Koronvaihtosopimus 2				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi 15.12.2021 asti. Osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Rahoituslaitoksella on purkuoikeus 6 kuukauden välein.				
Nimellisarvo	0	1 193		
Käypä arvo	0	-25		
Eteva kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1161642/1512514				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.11.2022				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	336	386		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-11	-26		
Kårkulla kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty Kuntarahoituksen lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja eräpäivä vastaavat toisiaan. Sopimus erääntynyt 5.2.2021				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	0	47		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	0		
Korkojohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä	**404 271**	**398 099**	**40 000**	**40 000**
Markkina-arvot yhteensä	**-15 132**	**-27 675**	**0**	**0**

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Valuuttajohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Valuuttajohdannaisilla suojaudutaan dollarin arvonmuutoksilta.				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tUSD)	1 160	1 005		
Käypä arvo (tEUR)	19	-55		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (tUSD)	0	-215		
Käypä arvo (tEUR)	0	9		
Valuuttajohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (tUSD)	**1 160**	**790**	**0**	**0**
Markkina-arvot yhteensä (tEUR)	**19**	**-46**	**0**	**0**
Sähköjohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Yhtiön avoinna oleva sähköjohdannaissopimukset ovat Nasdaq Commodities -pörssissä noteerattuja sähköfutuureita ja -forwardeja. Sähköjohdannaisilla on suojattu tulevien erittäin todennäköisten sähkön spot-hintaisten hankintojen hintariskiä. Sähköjohdannaisten avoinna oleva nettovolyymi on johdannaisten juoksuaikana alempi kuin ennustettu erittäin todennäköinen spot-hintaisten hankintojen määrä.				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (GWh)	1 226	9		
Käypä arvo (EUR)	32 068	36		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (GWh)	-2 852	-70		
Käypä arvo (EUR)	-66 603	9		
HUS-kuntayhtymä				
Sähköjohdannaiset hankitaan suojaamistarkoituksessa. Sähkojohdannaisilla suojaudutaan fyysisen sähkönhankinnan hintavaihteluita vastaan. Sopimuksia on 31 kpl ja ne on tehty kalenterivuosille 2022, 2023, 2024 ja				
Ostettu (GWh)	40	33		
Käypä arvo	612	-54		
Sähköjohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (GWh)	**-1 586**	**-28**	**0**	**0**
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	**-33 923**	**-9**	**0**	**0**

Johdannaiset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Muut hyödykejohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Hiilijohdannaiset				
Polttoainejohdannaisilla on suojattu polttoaineiden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	9 000	12 000		
Käypä arvo (EUR)	86	106		
Päästöoikeusjohdannaiset				
Päästöoikeusjohdannaisilla on suojattu päästöoikeuden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	45 000	38 000		
Käypä arvo (EUR)	506	316		
Muut hyödykejohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (tonnia)	**54 000**	**50 000**	**0**	**0**
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	**592**	**422**	**0**	**0**

Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöoikeudet

Päästöoikeudet				
	2021		**2020**	
	tCO_2	**1 000 €**	**tCO_2**	**1 000 €**
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	7 927	245	23 065	558
Päästöoikeuksien ostot	204 000		72 133	
Toteutuneiden päästöjen määrä	-297 813		-97 376	
Päästöoikeuksien myynnit	0		-85 000	
Myönnettyjen päästöoikeuksien muutos	45 550		95 105	
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	-40 336	-3 008	7 927	245

4.5 Ympäristötilinpitoa koskevat liitetiedot

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Ympäristötilinpidossa on kaupunkiorganisaation lisäksi tytäryhteisöistä mukana Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, Vantaan Työterveys Oy, Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitos sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen Vantaan osuus.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2021 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 2,6 miljoonaa euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2021 olivat yhteensä 32,4 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviä henkilöstökuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat runsaat 9 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun, etenkin Vantaan ratikan ja pyöräilyn laatukäytävien suunnitteluun ja toteutukseen.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit

1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	211	144	110	51
Ulkoilmansuojelu	5	5	2 772	1 541	0	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	821	2 571	0	0
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	4 478	4 581	110	47
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	0	52	2 279	2 234	0
Melun ja tärinän torjunta	0	0	49	41	0	0
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	79	59	285	3 101	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	0	0	17 055	15 014	0	0
Ilmastonsuojelu	2 467	1 385	3 908	2 329	6 608	2 565
Ympäristötoiminta yhteensä	**2 551**	**1 449**	**29 631**	**31 600**	**9 062**	**2 663**
Verot, Investointien poistot	0	0	2 721	2 135	0	0
Kaikki yhteensä	**2 551**	**1 449**	**32 352**	**33 735**	**9 062**	**2 663**

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		
	2021	**2020**
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,8 %	0,6 %
Ympäristötuotot / asukas	10,7 €	6,1 €
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	1,9 %	2,1 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	135,2 €	142,2 €
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	7,5 %	1,8 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	37,9 €	11,2 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2021 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 2,6 miljoonaa euroa. Ne kattoivat 0,8 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 10,7 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristötuottojen jakauma

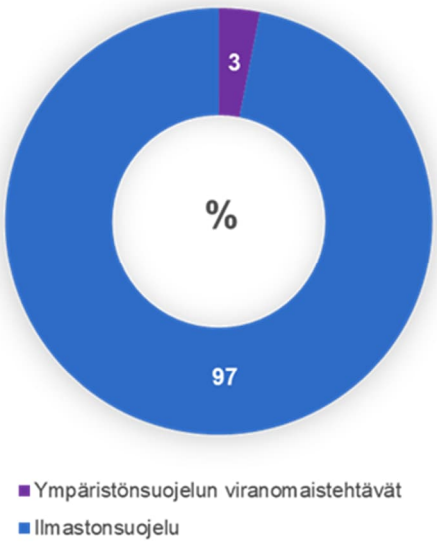

Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2021 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 32,4 miljoonaa euroa miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmistä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet, Jätehuollon ja alueiden puhtaanapito sekä Ilmastonsuojelu. Ympäristökulut olivat 1,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 135,2 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

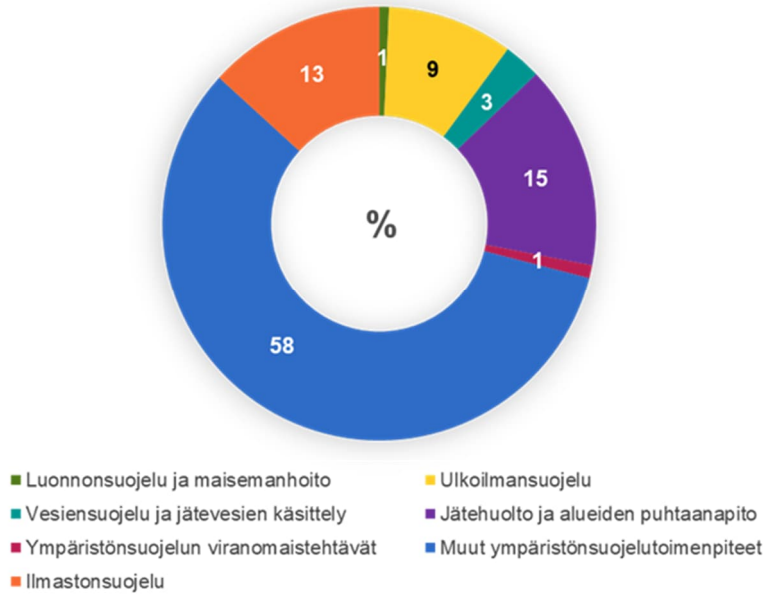

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 9,1 miljoonalla eurolla. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun. Ympäristöinvestoinnit olivat 7,5 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 37,9 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristöinvestointien jakauma

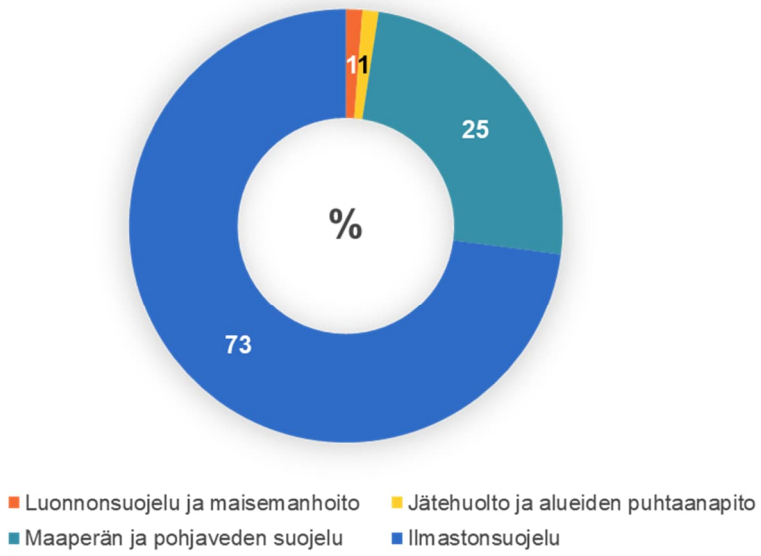

Ulkoilman suojelu

Kuntatekniikan keskus sai tuloja pölynsidontatöistä yksityistiekuntien teillä 5 211 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2021 ei ollut.

Vuoden 2021 ulkoilman suojelun kulut, 2,7 miljoonaa euroa, tulivat lähes kaikki kadut ja puistot palveluyksikön katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista, palveluiden ostoista sekä aineista ja tarvikkeista.

Investointeja ulkoilman suojeluun ei vuonna 2021 ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2021 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 820 000 euron kuluista koostui jätevesimaksuista toimitilajohtamisen palveluyksikössä vuonna 2021.

Investointeja vesiensuojeluun ei vuonna 2021 ollut.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2021.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2021 yhteensä 4,5 miljoonaa euroa. Kulut koostuivat suurelta osin HSY:n kuntaosuudesta, kierrätyskeskuksen maksuista ja jätteenkäsittelymaksuista.

Investointeja jätehuoltoon ja roskaantumiseen oli vuonna 2021 yhteensä 110 000 euroa.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Vuonna 2021 maaperän ja pohjaveden suojelusta ei ollut tuottoja.

Kuluja kirjattiin henkilöstökuluihin ja imeytysaineisiin noin 52 000 euroa.

Vuonna 2021 geoteknisiin maaperän kunnostuksen konsulttitöihin ja konetöihin investoitiin 2,2 miljoonaa euroa.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2021.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut, 48 700 euroa, muodostuivat vuonna 2021 konsultti- ja meluselvityksistä ja henkilöstökustannuksista.

Melun ja tärinän torjuntaan ei ollut investointeja vuonna 2021.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta ei ollut vuonna 2021.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut, runsaat 211 000 euroa, muodostuivat vuonna 2021 pääasiassa henkilökustannuksista ja luontoon liittyvistä konsulttiselvityksistä.

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat 110 000 euroa, joista lähes kaikki käytettiin Pitkäkosken suojelualueiden rajapaalujen ja Isosuon ulkoilureittien ja pitkospuiden toteuttamiseen.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 78 600 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat vuonna 2021 noin 285 500 euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2021.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Muista ympäristönsuojelutoimista ei saatu tuloja vuonna 2021.

Ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kulut koostuvat pääasiassa henkilöstökuluista sekä ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökuluista. Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista 17 miljoonan euron kuluista suurin osa on kasvatuksen ja oppimisen toimialan henkilöstömenoja. Kuluihin kuuluu myös Vantaan luontokoulun avustus, runsaat 155 000 euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2021.

Ilmaston suojelu

Ilmastonsuojelun tulot olivat vuonna 2021 vajaat 2,5 miljoonaa euroa. Vantaa sai vuonna 2021 Traficomilta investointiavustusta ratikkaan yhteensä 1 646 515 euroa. Suuren tuloerän muodosti myös tilakeskuksen ESCO-hankkeiden energiansäästötoimien tuomat tulot, joiden arvioitiin vuonna 2021 olleen 523 478 euroa. Lisäksi avustustuloja saatiin ilmaston suojeluun liittyvistä hankkeista sekä energiatuista aurinkopaneeleille ja maalämmölle.

Kuluja muodostui vuonna 2021 muun muassa konsulttiselvityksistä ratikkaa varten. Kaupunkipyörät maksoivat kaupungille 600 000 euroa ja henkilöstön työmatkaseteleitä tilattiin vuonna 2021 yhteensä 72 028 kappaletta, mikä aiheutti kaupungille 720 280 euron kustannukset. Lisäksi kuluja aiheuttivat myös ilmastotyöhön ja hankkeisiin kuuluneiden henkilöiden palkkakustannukset ja sekä palvelumaksut. Myös uusiutuvasta dieselin ja biokaasun hankinnasta aiheutui lisäkustannuksia.

Ratikkaan investoitiin vuonna 2021 runsaat 5,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 valaistus vaihdettiin LED-valoihin useissa koulussa ja päiväkodissa. Lisäksi Leinelän asema sai LED-valaistuksen. Myös öljylämmityksestä siirryttiin kaukolämpöön useissa kouluissa ja päiväkodeissa. Aurinkosähkövoimalat asennettiin vuonna 2021 Koisotien tukikohtaan ja Tiedonjyvän päiväkotiin. LED-valaistuksiin, lämpöjärjestelmien muutoksiin ja aurinkosähkövoimaloihin kului vuonna 2021 investointivaroja lähes 973 000 euroa.

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vuonna 2021 maksettiin ympäristöperusteisia polttoaine- ja sähköveroja yhteensä 2,7 miljoonaa euroa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Vakinaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Kaikki yhteensä	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Kaupunkistrategia ja johto	411	410	94	72	77	65	582	546
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	432	433	81	67	1	0	514	500
Kaupunkikulttuuri	543	521	273	228	28	30	845	779
Kasvatus ja oppiminen	4 312	4 280	1 317	1 204	26	28	5 655	5 512
Sosiaali- ja terveystoimi	2 460	2 429	557	490	72	74	3 089	2 993
Suun terveydenhuollon liikelaitos	247	265	34	41	2	3	283	309
Kaupunkiympäristö	570	593	52	35	1	3	623	630
Yhteensä	**8 975**	**8 930**	**2 409**	**2 137**	**207**	**204**	**11 591**	**11 271**

Lähde: HEVY -järjestelmä

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaiset sekä työllistetyt.
Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti.

Henkilöstökulut		
1 000 €	**2021**	**2020**
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	558 353	529 330
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	2 456	2 511
Henkilöstökulut yhteensä	**560 809**	**531 841**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kansallinen kokoomus Vantaa	69	66
Kansallinen Kokoomus Uusimaa	1	1
Suomen Keskusta Vantaa	13	11
Perussuomalaiset	20	13
Vantaan siniset ry	0	2
Perussuomalaiset Uusimaa	1	0
Suomen Kristillisdemokraatit	13	15
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Uusimaa	2	2
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	106	103
Suomen ruotsalainen kansanpuolue Vantaa	12	10
Vihreä liitto Vantaa	58	62
Vihreä Uusimaa ry	1	1
Vasemmistoliiton Vantaan Kunnallisjärjestö Ry	30	29
Liike Nyt	1	0
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**328**	**314**

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	**2021**	**2020**
Tarkastusyhteisö KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	191	43
Muut palkkiot	18	17
Palkkiot yhteensä	**209**	**60**

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Liitetietona on esitetty tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona on esitetty myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista on yhdistelty, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämätöntä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kunnan taloudelliseen asemaan.

Taulukossa kuvataan Vantaan kaupungin liiketoimia konserniyhtiöidensä kanssa.

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kaupungin tavaroiden ja palveluiden myynti intressitahoille		
Myyntituotot	2 236	2 486
Palvelumaksutuotot	150	740
Vuokratuotot	3 355	2 692
Muut toimintatuotot	243	395
Kaupungin tavaroiden ja palveluiden ostot intressitahoilta		
Palvelujen ostot	68 559	67 454
Muut ostot	14 349	14 193
Maksetut vuokrat	35 670	32 039
Kaupungin korot ja osingot intressitahoilta		
Korkotuotot	1 457	1 344
Osinkotuotot	10 194	11 990
Muut rahoitustuotot	1 061	1 157
Kaupungin antamat lainat intressitahoille		
Lainoja yhteensä	69 099	39 961
Kaupunkikonsernissa on käytössä konsernitili		
Konsernitilisaamiset	1 328	6 621
Konsernitilivelat	41 331	48 008

VAV Yhtymä -konserni

Kaupunki omistaa VAV Yhtymä Oy:n koko osakekannan. VAV Yhtymä -konserniin kuuluu VAV Yhtymä Oy:n lisäksi sen tytäryhtiöt VAV Palvelukodit Oy, VAV Asunnot Oy ja vuonna 2021 perustettu VAV Hoiva-asunnot Oy.

Tilivuoden 2021 aikana kaupunki on maksanut VAV-konserniin kuuluville yhtiöille vuokria yhteensä noin 10,2 milj. euroa (ALV 0 %). Aikaisemmilla tilikausilla kaupungin asuntolainarahastosta VAV-konsernille sen harjoittamaa sosiaalista asuntotuotantoa varten myönnettyjen lainojen pääoma oli 31.12.2021 yhteensä noin 33,1 milj. euroa. Varoilla on toteutettu ARA:n tukemaa luovutus- ja käyttörajoitusten alaista asuntorakentamista. VAV Hoiva-asunnot Oy:lle vuonna 2021 myönnetyn lainan pääoma per 31.12.2021 oli 33,5 milj. euroa.

Keskeiset VAV-konserniin liittyvät kaupungin päätökset tilikaudella 2021:

- Kaupunginhallitus 10.5.2021 päätti (§ 5) myöntää kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta VAV Hoiva-Asunnot Oy:lle enintään 45 milj. euron suuruisen lainan. Laina-aika on 30 vuotta, lainan viitekorko Euribor 6 kk (kuitenkin vähintään 0 %) ja korkomarginaali 0,9 %.

- Tekninen lautakunta 31.5.2021 päätti (§ 3) myydä VAV Hoiva-asunnot Oy:lle neljä palvelutalorakennusta ja hyväksyä kohteiden varsinaiseksi kauppahinnaksi yhteensä 32 283 000 euroa ja lisäkauppahinnaksi enintään 3 587 000 euroa. Kohteiden kauppakirjat allekirjoitettiin ja kaupat pantiin täytäntöön 23.6.2021.

- Tekninen lautakunta 31.5.2021 päätti (§ 4) takaisin vuokrata VAV Hoiva-asunnot Oy:lle myydyt palvelutalorakennukset hyväksyen päätösesityksen esittelytekstin mukaiset vuokrasopimusten pääehdot vuokrien määrän ollessa yhteensä 368 708 euroa (ALV 0 %) kuukaudessa.

- Kaupunkisuunnittelulautakunta 31.5.2021 päätti (§ 3) vuokrata VAV Hoiva-asunnot Oy:lle kaupunginhallituksen 5.3.2018 § 19 päättämien periaatteiden mukaisesti 25 vuoden maavuokrasopimuksella VAV Hoiva-asunnot Oy:lle myytyjen palvelutalorakennusten maapohjat yhteensä 360 000 euron vuosivuokralla.

- Kaupunkiympäristön toimialan vs. apulaiskaupunginjohtaja päätti 14.12.2021 (§ 122) hyväksyä VAV Hoiva-asunnot Oy:lle myytyjen palvelutalorakennusten lisäkauppahinnaksi 568 691 euroa.

VTK Kiinteistöt -konserni

Kaupunki omistaa VTK Kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa toimitilapalveluja kaupunkikonsernin käyttöön. Se on voimassa oleviin sopimuksiin liittyen laskuttanut kaupungilta tilivuoden 2021 aikana kaikkiaan 21,8 milj. euroa (alv 0 %) pääasiassa vuokrina.

Kaupungin asuntolainarahastosta aikaisemmilla tilikausilla VTK Kiinteistöt Oy:lle myönnetyn lainan pääoma oli 31.12.2021 1,6 milj. euroa. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapääomasta.

Keskeiset VTK-konserniin liittyvät kaupungin päätökset tilikaudella 2021:

- Kaupunginvaltuusto 25.1.2021 päätti (§ 8) myöntää VTK Kiinteistöt Oy:lle lainojen uudelleenjärjestelyyn enintään 8 milj. euron määräisen Vantaan kaupungin omavelkaisen takauksen osana enintään 10 milj. euron määräistä rahoitusjärjestelyä.

Kaunialan Sairaala Oy

Kaupunki omistaa Kaunialan Sairaala Oy:n koko osakekannan. Osana vuonna 2006 toteutettuja järjestelyjä Vantaan kaupunki osti Kaunialan sairaalan kiinteistön rakennuksineen Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä. Sairaalatoiminnasta vastaava Kaunialan Sairaala Oy on kiinteistöllä kaupungin vuokralaisena. Kaupunki on ostanut yhtiöltä terveys- ja sosiaalipalveluita tilivuoden 2021 aikana yhteensä 15,5 milj. euron arvosta. Ostot perustuvat Sotainvalidien Veljesliitto ry:n ja Vantaan kaupungin väliseen 15.12.2006 allekirjoitettuun sopimukseen.

Yhtiö maksoi kiinteistöstä vuokraa 15.12.2006 allekirjoitetun sopimuksen ja myöhempien tarkistusten perusteella tilivuoden 2021 aikana kaikkiaan 1,1 milj. euroa.

Tilivuonna 2021 on käynnistetty järjestely, jossa Kaunialan Sairaala Oy:n osakkeet myydään osana julkista hankintaa. Kaupunginhallitus 28.2.2022 päätti (§ 15) valita hankinnassa palveluntuottajaksi sekä Kaunialan sairaalakiinteistön ja Kaunialan Sairaala Oy:n ostajaksi Attendo Oy:n ja Kiinteistö Oy Kaunialan Sairaalan muodostaman ryhmittymän. Mikäli järjestely ei toteutuisi, Kaunialan Sairaala Oy:n osakkeet siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Vantaan Energia Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Energia Oy:n osakekannasta 60 %. Yhtiön toimialana on sähkö-, lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energianhuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta. Yhtiö on myynyt vuonna 2021 kaupungille sähköä ja kaukolämpöä 8,4 milj. euron arvosta. Vantaan Energia Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy on vuonna 2021 veloittanut kaupungilta sähkön verollista siirtomaksua 4,3 milj. euroa.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa kaupunkikonsernille toimialansa mukaisia kiinteistönhoito-, puhtaus- ja ateriapalveluita.

Kaupunki on ostanut yhtiöltä palveluita tilivuoden 2021 aikana yhteensä 51,3 milj. euron arvosta, joka jakautuu ateriapalveluihin 21,7 milj. euroa, puhtauspalveluihin 14,7 milj. euroa ja kiinteistöpalveluihin (sisältäen vartiointipalvelut) 14,9 milj. euroa.

Kohdassa 1.6.4 tarkemmin selostetun ostojen arvonlisäverojen oikaisun johdosta Vantti myönsi kaupungille vuosiin 2018–2021 kohdistuvan takautuvan alennuksen oppilaitosaterioista, jonka hyöty kaupungille oli yhteensä noin 2,1 milj. euroa.

Oy Apotti Ab

Vantaan kaupunki omistaa Oy Apotti Ab:n osakekannasta 12,2 %. Yhtiön toimialana on tietojärjestelmäalan palvelutoiminta, ohjelmistojen ja laitteistojen hankinta, suunnittelu ja kehittäminen. Lisäksi yhtiö voi tarjota tietojärjestelmiin liittyvää konsultointia, koulutusta sekä tuki- ja käyttöpalveluita. Yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omakustannushintaan. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille eikä se jaa osakkeenomistajille osinkoa. Mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Yhtiö on veloittanut kaupungilta vuoden 2021 aikana 15,3 milj. euroa, jotka perustuvat osakassopimukseen. Summasta 0,8 milj. euroa on Vantaan osuus yhtiön toimintakuluista ja 4,4 milj. euroa yhtiön poistoista. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannonaikaisia kustannuksia on laskutettu 9,6 milj. euroa ja muuta erillislaskutusta 0,4 milj. euroa.

Oy Apotti Ab:n osakkeet ja takaukset siirtyvät hyvinvointialueille 1.1.2023.

Vantaan Työterveys Oy

Kaupunki omisti 1.2.2022 asti Vantaan Työterveys Oy:n koko osakekannan. Vantaan Työterveys Oy:llä on ollut voimassa oleva palvelusopimus työterveyshuoltopalveluiden tuottamisesta kaupungille 1.1.2020–31.12.2021. Yhtiö on laskuttanut Vantaan kaupunkia työterveyspalveluiden tuottamisesta vuonna 2021 yhteensä 3,0 milj. euroa.

Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkoti

Kaupunginhallitus 30.11.2021 päätti (§ 9) hyväksyä järjestelyn, jossa Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkodille myönnetyn lainan pääoma 2 475 000 euroa maksetaan Vantaan kaupungin Asuntolainakiinteistö- ja rakentamisrahastolle sijaismaksuna luovuttamalla yhtiöllä oleva maanvuokraoikeus rakennuksineen, rakennelmineen sekä niihin kuuluvine sähkö-, viemäri-, lämpö- ja kaapelitelevisioliittymineen, koneineen ja laitteineen Vantaan kaupungille, ja maksamalla sijaismaksun jälkeen jäljelle jäävä lainan pääoma sekä maksupäivään asti kertyneet maksamattomat lainan korot yhtiön rahavaroista. Sopimus yhtiön velan maksamisesta allekirjoitettiin 30.12.2021. Velan maksamista koskeva järjestely liittyi yhtiön purkamiseen. Yhtiö on purettu vuoden 2022 alussa.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilinpäätös

5.1.1 Toimintakertomus

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ehkäisee onnettomuuksia laatimalla riskinarvioita, toteuttamalla turvallisuusviestintää, antamalla asiantuntijapalveluita, tekemällä tarkastuksia ja valvontaa, laatimalla suunnitelmia sekä varautumalla. Pelastuslaitos tuottaa turvallisuutta ylläpitämällä toimintavalmiutta ja suorittamalla pelastus- ja ensihoitotehtäviä sekä varoittamalla, rajoittamalla, suojaamalla, evakuoimalla ja varautumalla. Turvallisuutta tuotetaan ja ylläpidetään yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten, alueen kuntien, järjestöjen, yritysten sekä kuntalaisten kanssa.

Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksin. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kuului kaupunkistrategian ja johdon toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Koronapandemia on vaikuttanut pelastuslaitoksen toimintaan myös vuonna 2021. Toimintakauden aikana johtokunnan kokouksia on pidetty myös etäkokouksina. Samoin etäyhteyksiä on hyödynnetty yhteydenpidossa yhteistyökumppaneiden kanssa sekä talon sisäisissä kokouksissa. Pelastuslaitoksen johtoryhmä on kokoontunut säännöllisesti kerran viikossa.

Vuoden 2020 alussa aloitettu siirtyminen pelastuslaitoksen prosessimaiseen organisaatioon ei ole edennyt odotetusti vuoden aikana osittain resurssipulasta ja koronapandemian aiheuttamasta työmäärästä johtuen. Tällä ei ole vaikutuksia pelastuslaitoksen palvelutasoon, mutta organisaation suunnitelmallisuuteen, tavoitteellisuuteen sekä henkilöstöjohtamiseen tähtääviä hyötyjä ei ole pystytty täysimääräisesti hyödyntämään.

Pelastuslaitoksen johtoa ja henkilöstöjärjestöjä työllisti keväällä Lounais-Suomen aluehallintoviraston myöntämät poikkeusluvat, jotka eivät olleet hakemusten mukaisia. Pelastuslaitos haki oikaisuvaatimuksella muutoksia Työneuvostolta ja muutokset saatiin lähes oikaisuvaatimusten mukaisina maaliskuussa. Pelastuslaitoksen johtoa ja ensihoitoa kuormittaa ensihoidon kokonaispalkkauksen sopimuksen selvittely, joka jatkuu edelleen vuoden 2022 puolella.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi päätöksen Keski-Uudenmaan pelastustoimen antaman selvityksen pohjalta huomattavista toimintavalmiuden puutteista Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueella. Päätöksessä aluehallintovirasto edellyttää pelastustoimen noudattavan selvityksessä kerrottuja toimintavalmiuden parannuskeinoja täsmällisesti. Valmistelut asemaverkoston tihentämiseksi on aloitettu Vantaan Tilakeskuksen kanssa. Tikkurilan, Myyrmäen, Hakunilan ja Korson uusien valmiusasemien tarveselvitykset on hyväksytty Vantaan kaupungin hallituksessa, pelastuslaitoksen johtokunnassa sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väliaikaisessa valmistelutoimielimessä.

Valmisteilla olevia hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin kesäkuun lopulla. Pelastustoimen ja SOTE-uudistuksen valmistelu etenee Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueilla. Valmistelussa on tavoitteena muodostaa kahden hyvinvointialueen yhteinen pelastuslaitos, jolloin Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnan laajuus säilyisi ennallaan.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta johtaa pelastusjohtaja johtoryhmän avustuksella. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluu pelastusjohtaja, kaksi pelastuspäällikköä, riskienhallintapäällikkö, ensihoitopäällikkö ja viestintäpäällikkö sekä talouspäällikkö, jonka palvelut ostetaan Vantaan kaupungilta. Johtoryhmässä toimii myös työsuojeluvaltuutettu henkilöstön edustajana. Toimistossa työskentelee palvelusihteeri ja kaksi toimistosihteeriä.

Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle.

Tuloslaskelman talousarviovertailu

Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 1 486 048,18 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui rahoitustuottojen ja poistoerokirjausten jälkeen 1 791 965,88 euroa.

Liikeylijäämä muodostui lähinnä muissa tuotoissa olevista budjetoimattomista myydyistä autoista, koronatuista ja hankerahoituksista. Liikeylijäämään vaikutti myös etteivät poistot toteutuneet suunniteltujen mukaisesti, autot valmistuvat ennakoitua myöhemmin. Henkilöstömenot olivat suunniteltua suuremmat hankkeista aiheutuneiden kustannusten takia.

Pelastustoimen liikevaihto oli 30,4 milj. euroa (29,3 milj. euroa vuonna 2020). Liikevaihto alittui 0,1 milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,7 milj. euroa (0,3 milj. euroa vuonna 2020). Toimintakulut olivat 28,1 milj. euroa (27,3 milj. euroa vuonna 2020). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 4,6 milj. euroa (4,2 milj. euroa vuonna 2020), henkilöstökuluja 18,7 milj. euroa (18,1 milj. euroa vuonna 2020) ja liiketoiminnan muita kuluja 4,9 milj. euroa (4,9 milj. euroa vuonna 2020). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,4 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämä oli 1 447 431,38 euroa.

Ensihoidon osalta talousarvio toteutui. Liikevaihto oli 11,3 milj. euroa (10,7 milj. euroa vuonna 2020). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa (3,7 milj. euroa vuonna 2020). Hyvinkään sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,9 milj. euroa (2,2 milj. euroa vuonna 2020). HYKS-Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,8 milj. euroa (1,6 milj. euroa vuonna 2020). Ensihoidon toimintakulut olivat 11,3 milj. euroa (10,7 milj. euroa vuonna 2020). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,1 milj. euroa (1,1 milj. euroa vuonna 2020), henkilöstökulujen 9,2 milj. euroa (8,7 milj. euroa vuonna 2020) ja liiketoiminnan muiden kulujen 1,1 milj. euroa (1,0 milj. euroa vuonna 2020).

Rahoitusosan talousarviovertailu

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 804 564 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos -1 866 424 euroa laskee rahavarojen määrän 534 147,84 euroon.

Investointiosan talousarviovertailu

Vantaan valtuuston asettama sitova tavoite investoinneille oli 2,3 milj. euroa. Investointien sitova tavoite toteutui, kun investointeihin kului 2 300 504,50 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 120 000 euroa jälkeen olivat 2 180 504,50 euroa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä vuoden 2021 lopussa oli 512, joista määräaikaisia 82. Henkilöstön määrä kasvoi 37 henkilöllä vuoteen 2020 verrattuna. Henkilöstökulut olivat vuonna 2021 yhteensä 27 838 718,27 euroa.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Pelastuslaitoksen tavoitteiden toteutumista, varojen käyttöä ja tuloksellisuutta valvotaan säännöllisellä raportoinnilla. Vantaan kaupungille ja muille kunnille raportoidaan osavuosikatsauksien yhteydessä. Palveluyksiköiden ja toimistojen tuloksia seurataan osavuosikatsauksien yhteydessä. Henkilökohtaisten tavoitteiden ja tuloksellisuudenvalvontaa suoritetaan pääosin kehityskeskusteluissa.

Pelastuslaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2021 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Ensihoitopalvelua tehtiin Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa solmittujen yhteistoimintasopimuksien mukaisesti.

Pelastuslaitos on vuokralla kuntien, yksityisten tai kiinteistöosakeyhtiöiden omistamissa kiinteistöissä.

Pelastuslaitoksen sisäisten riskien tunnistaminen on tehty pelastuslaitoksen oman valmiussuunnitelman yhteydessä, riskienhallinnan kartoituksessa sekä Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Niissä on otettu huomioon sekä ulkoiset että sisäiset pelastuslaitoksen palvelukykyä uhkaavat riskit.

Riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa on ohjeistettu pelastuslaitoksen toimintasäännössä. Palveluihin liittyvää riskienhallintaa kehitetään osana valtakunnallista pelastustoimen riskienhallintaa. Toimintasääntöä täsmennetään pelastusjohtajan päätöksillä hankinta- ja tilausoikeuksista sekä tarvittavalla ohjeistuksella.

Työturvallisuuteen liittyvät riskienhallinta on toteutettu työturvallisuuslain edellyttämällä tavalla käyttämällä pelastuslaitosten yhteistä PERA-ohjelmaa ja ensihoidossa lisäksi sairaanhoitopiirin ylläpitämää ohjelmaa.

Tietoturvassa ja tietosuojassa noudatetaan Vantaan kaupungin ohjeistusta sekä sisäministeriön turvallisuusverkon vaatimuksia.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen liikeylijäämä on 1 486 048,18 euroa. Tilikaudelle poistoeron vähennykseksi kirjataan investointivaraukselle hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 302 804,45 euroa.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 791 965,88 euroa siirretään taseeseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Pelastus			Ensihoito Hyvinkää			Ensihoito HYKS Peijas		
	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	30 405	30 307	-98	4 574	4 693	120	6 606	6 602	-5
Liiketoiminnan muut tuotot	0	692	692	0	40	40	0	20	20
Materiaalit ja palvelut	-4 533	-4 563	-30	-518	-455	63	-634	-605	29
Henkilöstökulut	-18 718	-18 665	53	-3 603	-3 831	-228	-5 396	-5 343	53
Poistot ja arvonalentumiset	-1 971	-1 476	495	0	-10	-10	0	-10	-10
Liiketoiminnan muut kulut	-5 182	-4 849	333	-453	-427	26	-576	-635	-59
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**0**	**1 447**	**1 447**	**0**	**10**	**10**	**0**	**28**	**28**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	3	3	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0**	**1 450**	**1 450**	**0**	**10**	**10**	**0**	**28**	**28**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	303	303	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**1 753**	**1 753**	**0**	**10**	**10**	**0**	**28**	**28**

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	41 585	41 602	17
Liiketoiminnan muut tuotot	0	752	752
Materiaalit ja palvelut	-5 686	-5 623	63
Henkilöstökulut	-27 717	-27 839	-122
Poistot ja arvonalentumiset	-1 971	-1 496	475
Liiketoiminnan muut kulut	-6 211	-5 911	300
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**0**	**1 486**	**1 486**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	3	3
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0**	**1 489**	**1 489**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	303	303
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**1 792**	**1 792**

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	1 731	2 742	1 011
Investointien rahavirta	-2 300	-1 937	363
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	-2 671	-2 671
Rahavarojen muutos	**-569**	**-1 866**	**-1 297**

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	-1 890	-2 074	-184
Muu pelastus- ja huoltokalusto	-100	-84	16
Asemakalusto	-120	-11	109
Johtokeskukset	-100	0	100
Väestönsuojelujärjestelmät	-40	-44	-4
Tietojärjestelmät	-50	-87	-37
Investoinnit yhteensä	**-2 300**	**-2 300**	**0**
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	120	120
Investoinnit netto	**-2 300**	**-2 180**	**120**

5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto	41 602 494,55	39 919 692,82
Liiketoiminnan muut tuotot	751 682,42	270 014,48
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 209 150,59	- 2 038 313,05
Palvelujen ostot	- 3 413 653,43	- 3 262 158,83
	- 5 622 804,02	- 5 300 471,88
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 22 285 525,08	- 21 547 014,61
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 4 513 956,81	- 4 311 344,95
Muut henkilösivukulut	- 1 039 236,38	- 963 999,89
	- 27 838 718,27	- 26 822 359,45
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 495 906,84	- 1 404 688,62
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 910 699,66	- 5 841 069,62
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**1 486 048,18**	**821 117,73**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	3 838,75	3 913,65
Muut rahoituskulut	- 725,50	- 30,49
	3 113,25	3 883,16
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**1 489 161,43**	**825 000,89**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	302 804,45	314 196,21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**1 791 965,88**	**1 139 197,10**

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %	15,6	9,9
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	15,6	9,9
Voitto, %	3,6	2,1

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 486 048,18	821 117,73
Poistot ja arvonalentumiset	1 495 906,84	1 404 688,62
Rahoitustuotot ja -kulut	3 113,25	3 883,16
Tulorahoituksen korjauserät	- 243 145,16	- 164 529,16
	2 741 923,11	2 065 160,35
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 2 300 504,50	- 2 218 852,25
Rahoitusosuudet investointimenoihin	120 000,00	136 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	243 145,16	217 612,88
	- 1 937 359,34	- 1 865 239,37
Toiminnan ja investointien rahavirta	**804 563,77**	**199 920,98**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 2 271 443,27	- 2 146 236,63
Saamisten muutos muilta	- 1 107 806,57	902 350,47
Korottomien velkojen muutos kunnalta	- 7 141,86	6 735,66
Korottomien velkojen muutos muilta	715 403,93	- 370 924,62
Rahoituksen rahavirta	**- 2 670 987,77**	**- 1 608 075,12**
Rahavarojen muutos	**- 1 866 424,00**	**- 1 408 154,14**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	534 147,84	2 400 571,84
Rahavarat 1.1.	2 400 571,84	3 808 725,98
	- 1 866 424,00	- 1 408 154,14

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	1 650 258	1 476 845
Investointien tulorahoitus, %	136,9	107,0
Kassan riittävyys, pv	4,7	21,8
Quick ratio	1,2	1,1
Current ratio	1,2	1,1

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**8 488 643,03**	**7 804 045,37**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	178 211,28	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	9 807,50	19 615,00
	188 018,78	19 615,00
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	6 445 160,85	7 338 499,91
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 855 463,40	445 930,46
	8 300 624,25	7 784 430,37
Vaihtuvat vastaavat	**10 192 540,98**	**8 679 715,14**
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 658 292,17	648 044,66
Saamiset kunnalta	7 825 696,19	5 554 252,92
Siirtosaamiset	174 404,78	76 845,72
	9 658 393,14	6 279 143,30
Rahat ja pankkisaamiset	534 147,84	2 400 571,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**18 681 184,01**	**16 483 760,51**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**8 998 085,54**	**7 206 119,66**
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 206 119,66	6 066 922,56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 791 965,88	1 139 197,10
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**1 278 549,17**	**1 581 353,62**
Poistoero	1 278 549,17	1 581 353,62
Vieras pääoma	**8 404 549,30**	**7 696 287,23**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	2 547 353,76	2 095 087,27
Korottomat velat kunnalta	4 727,45	11 869,31
Muut velat	1 048 159,34	921 756,12
Siirtovelat	4 804 308,75	4 667 574,53
	8 404 549,30	7 696 287,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**18 681 184,01**	**16 483 760,51**

Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuus, %	55,0	53,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,8	19,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	8 998,1	7 206,1
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	44 676,9	44 639,7

5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	**2021**	**2020**
Jäsenkuntien toimintaosuudet		
Pelastustoimi	29 337	28 380
Ensihoito	7 589	9 131
Myynti- ja maksutulot		
Pelastuspalvelut	0	24
Ensihoitopalvelut	3 706	1 566
Yhteistoimintakorvaukset	421	408
Turvallisuuspalvelut (tarkastus- ja valvonta)	549	410
Liiketoiminnan muut tuotot (sis. valtionosuudet)	752	270
Toimintatuotot yhteensä	**42 354**	**40 190**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	**Poistoaika** ennen 1.1.2013 hankitut	**Poistoaika** 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
ATK-laitteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi			

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
1 000 €	**2021**	**2020**
Muut toimintatuotot		
Irtaimen omaisuuden myyntivoitot	243	169
Irtaimen omaisuuden myyntitappiot	0	-5
Myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	**243**	**165**

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	**2021**	**2020**
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	303	314
Poistoeron muutokset yhteensä	**303**	**314**

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
1 000 €			Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			20	20
Lisäykset tilikauden aikana			87	87
Rahoitusosuudet tilikaudella			0	0
Vähennykset tilikauden aikana			0	0
Siirrot erien välillä			104	104
Tilikauden poisto			-23	-23
Poistamaton hankintameno 31.12.			188	188
Aineelliset hyödykkeet				
1 000 €	Kuljetus-välineet	Muut koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 146	193	510	7 848
Lisäykset tilikauden aikana	150	89	1 975	2 214
Rahoitusosuudet tilikaudella	-64	0	0	-64
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	377	29	-510	-104
Tilikauden poisto	-1 362	-111	0	-1 473
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 247	199	1 975	8 421

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 206	6 067
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 206	6 067
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	1 792	1 139
Oma pääoma yhteensä	**8 998**	**7 206**

Erittely poistoerosta		
1 000 €	**2021**	**2020**
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 279	1 581
Poistoero yhteensä	**1 279**	**1 581**

Vieras pääoma		
1 000 €	**2021 Lyhytaikainen**	**2020 Lyhytaikainen**
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	6	6
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	7	1 001
Vieras pääoma yhteensä	**13**	**1 006**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	**2021**	**2020**
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 700	4 663
Muut tilinpäätösjaksotukset	104	5
Siirtovelat yhteensä	**4 804**	**4 668**

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	**2021**	**2020**
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 502	2 629
Myöhemmin maksettavat	39 953	40 252
Vuokravastuut yhteensä	42 454	42 881
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	744	689
Myöhemmin maksettavat	1 479	1 069
Leasingvastuut yhteensä	2 223	1 759
Yhteensä	**44 677**	**44 640**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
1 000 €	**2021**	**2020**
Muut sopimukset		
Seuraavan tilikauden sopimuspalokuntasopimukset	622	626
Sopimusvastuut yhteensä	**622**	**626**

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	**2020**
Virka- ja työsuhteisia	430	433
Määräaikaisia	82	42
Yhteensä	**512**	**475**

Luottamushenkilömaksut		
1 000 €	**2021**	**2020**
Keskustapuolue Uusimaa	0,2	0,2
Kokoomus Uusimaa	1,2	0,9
Perussuomalaiset Uusimaa	0,3	0,1
Suomen Sos.Dem. puolue Uusimaa	1,8	1,7
Vasemmistoliitto Uusimaa	0,1	0,0
Vihreä Uusimaa ry	0,9	0,7
Yhteensä	**4,4**	**3,5**

5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 22.2.2022

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta

Juha Nyberg
puheenjohtaja, Vantaa

Lassi Liljanto
varapuheenjohtaja, Vantaa

Samuli Virtanen
jäsen, Hyvinkää

Vesa Laitinen
jäsen, Järvenpää

Pekka Luuk
jäsen, Järvenpää

Erkki Kauranen
jäsen, Kerava

Pauli Pekkinen
jäsen, Mäntsälä

Toni Virtanen
jäsen, Mäntsälä

Tuulikki Brodkin
jäsen, Nurmijärvi

Seppo Rimpilä
jäsen, Nurmijärvi

Henna Nyrhivaara
jäsen, Pornainen

Eeva-Liisa Nieminen
jäsen, Tuusula

Kyösti Lehtonen
varajäsen, Tuusula

Jyrki Landstedt,
pelastusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsinki 4. 5. 2022

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
KHT, JHT

5.2 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätös

5.2.1 Toimintakertomus

Suun terveydenhuollon liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, jonka toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti. Suun terveydenhuollon liikelaitos toimii asiantuntijana suun terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa yhteistyössä eri viranomaisten ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

Suun terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Työnjako on oleellinen osa kustannustehokasta suun terveydenhuollon toimintaa. Toiminnan järjestämisessä tukeudumme tutkittuun tietoon ja keskitymme asiakaslähtöiseen vaikuttavaan ja laadukkaaseen toimintaan.

Toimitusjohtajan katsaus

Toiminnan ja talouden tasapaino yhdessä liikelaitoksen alijäämän kattamisen kanssa olivat keskeiset tavoitteet toimintakaudella.

Vuoden toiminnan kannalta keskeinen asia oli vuonna 2020 covid19-pandemian vuoksi syntyneeseen palvelu-velkaan vastaaminen. Lisäksi pandemian vuoksi tuli hammashoidossa käyttää koko vuoden erityissuojauksia ja -materiaaleja sekä -instrumentteja. Nämä lisäsivät materiaalikuluja ja hidastivat työskentelyä. Lisäksi henkilökuntaa piti siirtää haastattelemaan potilaita ennen vastaanotolle tuloa, mikä oli pois suoraan potilastyöhön osoitetusta henkilöresurssista.

Vuoden aikana annettiin palveluja 72.354 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen 19,9 prosenttia. Vantaalaisten terveyskeskuksessa hammaslääkärissä käyvien osuus väestöstä nousi hieman (2021 18,40 % ja 2020 18,25 %). Potilaskohtaisten käyntien määrä nousi edellisestä vuodesta (2021 2,86 käyntiä/potilas ja 2020 2,20 käyntiä/potilas).

Suun terveydenhuollossa toteutui 124.869 hammaslääkärikäyntiä (93.842 käyntiä vuonna 2020, kasvua edelliseen vuoteen 33,1 prosenttia), 47.787 suuhygienistikäyntiä (35.122 käyntiä vuonna 2020, kasvua edelliseen vuoteen 36,1 prosenttia) sekä 7.579 hammashoitajakäyntiä (3.923 käyntiä vuonna 2020, kasvua 93,2 prosenttia).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäyntejä oli saman verran kuin edellisenä vuonna (2021 oli 18.536 käyntiä ja 2020 oli 18.554 käyntiä).

Peruuttamattomat poisjääntien määrä väheni 2,9 prosenttia (vuonna 2021 9.881 käyntiä ja vuonna 2020 10.172 käyntiä). Peruuttamattomien poisjääntien kliinisten tuntien määrä väheni 4,0 prosenttia (2021 5.822 tuntia ja vuonna 2020 6.065 tuntia).

Terveyteen liittyviä tunnuslukuja ei ole tällä hetkellä vielä saatavilla, sillä Apotti-järjestelmä ei mahdollista väestön terveyttä mittaavien indeksien seuraamista.

Kiireettömän hoidon keskeytyksestä johtuen jouduimme muodostamaan hoitotakuujonon. Apotti-järjestelmän mukaan hoitotakuujonossa oli vuoden 2021 alussa n. 8.500 henkilöä ja vuoden lopussa n. 600 henkilöä. Hoitotakuu ylittyi vuoden aikana 695 henkilön osalta. Tästä annettiin selvitys Etelä-Suomen AVI:lle elokuussa 2021. Kiireettömään hoitoon pääsi 4 kk:n sisällä. Palvelut tuotettiin lähes 100% omana toimintana. Vuokratyövoiman käyttö oli vähäistä ja painottui Luona oy:n Vantaan suun terveydenhuollolta hankkiman turvapaikan hakijoiden kiireellisen hoidon järjestämiseen.

Erikoishammashoito tuotettiin omana toimintana erikoishammashoidon yksikössä. Erikoishammashoidon palveluita myytiin Porvoon, Loviisan, Sipoon ja Siuntion kunnille.

Vuoden 2021 aikana jatkettiin kaiken ikäisten kuntalaisten yksilöllistä suun hoitoa sovittujen toimintamallien mukaisesti. Palveluja tarjottiin monimuotoisesti myös etävastaanottoina kohdennetuille asiakasryhmille.

Neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon asetuksen mukaiset määräaikaiset terveystarkastukset toteutuivat suunnitellusti. Yhteistyötä lasten suun terveyden edistämiseksi tehtiin sosiaali- ja terveystoimen toimialan sisällä säännöllisissä yhteistyötapaamisissa äitiys- ja lastenneuvolan kanssa. Varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä ja toimitettiin materiaalia Hymyhammas-terveystuokioiden pitämiseen esiopetuksessa. Kasvun- ja osallisuuden toimialan kanssa jatkettiin yhteistyötä koululaisten hyvinvointiyhteistyön merkeissä ja päivitettiin jokaisen koulun syksyn tiedotteeseen liitettävä koululaisen hyvinvointitiedote sekä Vilma-tiedote kouluterveydenhuollon palveluista. Suun terveydenhuolto osallistui sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan TERHO-ryhmän toimintaan.

Lastensuojelun ja suun terveydenhuollon yhteistyökäytäntöjä jatkettiin sovitusti. Osallistuttiin lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöhön nimeämällä palvelualueen avainhenkilöt, osallistumalla puheeksiotto -koulutuksiin, tuomalla tietoa koulutuksista ja kuvaamalla puheeksiotto -prosessi henkilöstölle.

Ikääntyneiden suun terveyttä tuettiin pandemian mahdollistamien toimintojen puitteissa. Avo- ja hoiva-asumisen sekä vanhus- ja vammaispalvelujen henkilökuntaa tuettiin ja kannustettiin pitämään yllä jokapäiväistä suunterveyttä hoivapalveluiden asiakkaille. Ohjaamisen ja opastamisen tukena käytettiin sähköistä alustaa, jonne tuotettiin koulutuskokonaisuus autettavan henkilön suunhoidon kokonaisuudesta. Lisäksi koulutettiin läsnä/-etäkoulutuksilla alan opiskelijoita (lähihoitajat, sairaanhoitajat, hoiva-avustajat), eläkeläisryhmiä sekä omaishoitajia. Suun terveydenhuollon ammattilaisten hoiva-asumisen käyntejä ja toimintaa yhtenäistettiin toiminnan yhteisellä koordinoinnilla.

Päihdekuntoutujien yhteistyömallin mukaista toimintaa jatkettiin Koisorannan palvelukeskuksen kanssa. Lisäksi jatkettiin yhteistyötä terveyspalveluiden asiakasvastaavahoitajien kanssa (asva), paljon palveluita käyttävien ja tarvitsevien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Osallistuttiin vakiintuneilla toimintamalleilla erilaisiin jalkautuviin, matalan kynnyksen, yhteisöllisiin tapahtumiin suun terveys -aiheisilla teemoilla: puolustusvoimien kutsunnat, kesäruokailu-, terkkari ja -olkkari, Varian hyvinvointiviikot, Asunnottomien yö, Yhteinen pöytä. Osallistuttiin erilaisiin monikulttuurisiin hankkeisiin, kuten Careeria-hanke ja Ruokailoa kaikille -hanke.

Tarjottiin nuorille osallistumis-, vuorovaikutus- ja vaikuttamismahdollisuuksia toimimalla sähköisillä alustoilla suun terveys -aiheisilla teemoilla: Etsivä nuorisotyö- ja nuorisotalot, joissa toimittiin mukana Habbo-hotellissa sekä Ryhmis-Chat, jossa toimittiin Sekaisin Chat-alustalla. Vahvistettiin potilaan osallistumista ja vastuunottoa oman terveyden ylläpitämisessä ja hyvien valintojen tekemisessä integroimalla suun terveysvalmennus-osio Hyvinvointimentorointi-ohjelman kolmeen osa-alueeseen (hyvinvointitaidot, ravinto ja uni).

Jatkettiin yhteistyötä toimialan osallisuusverkostossa ja edistettiin palvelualueena kuntalaisten osallisuutta: vahvistettiin viestinnällisillä toimilla tieto-osallisuutta jakamalla suun terveys -aiheisia infoja some-kanavien kautta, Facebook ja Instagram. Tuotettiin monikielisiä videoita ja muuta materiaalia kuntalaisten käyttöön verkkosivuille sekä some-kanaville. Tuettiin kuntalaisten mahdollisuutta kysyä matalalla kynnyksellä suun terveyteen liittyvistä asioista, jalkauduttiin avoimiin kohtaamispaikkoihin yhteisötaloille ja kirjastoihin. Hyödynnettiin Oma-Vantaa kanavaa asiakaspalautekanavana. Vahvistettiin ammattilaisten asiakaskohtaamistaitoja kouluttamalla henkilöstöä motivoivan keskustelun työmenetelmästä. Kaikki esimiehet osallistuivat Erätauko-koulutuksiin. Ideoitiin osallisuustyökalun käyttömahdollisuuksia.

Kehitettiin palvelumuotoilun menetelmin integroituja palveluita Koivukylän terveysaseman diabetesprojektissa (yhteistyöprojekti Aalto-yliopiston kanssa). Tunnistettiin kolme palvelukonseptia, joita terveysaseman henkilökunta jalkautti käytännön työhön. Konsepteja voidaan hyödyntää vastaavien integroitujen, käyttäjälähtöisten palveluiden kehittämisessä.

Jatkettiin ja vahvistettiin MEK-hankkeen toimenpiteitä ja hyväksi koettuja toimintamalleja. Toimittiin aktiivisesti viidellä eri MEK-alueella ja tavoitettiin lukuisa määrä eri ikäisiä kuntalaisia, joista noin puolet oli maa-hanmuuttaja taustaisia. Toteutettiin vaihtoehtoisia kohtaamistapoja, Teams ja Zoom, sekä verkostoiduttiin eri toimijoiden ja sidostyhmien kanssa.

Edistettiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyötä huomioimalla sukupuolinäkökulma tilinpäätöksessä. Aloitettiin systemaattinen sukupuolittainen tiedonkeruu ja seuranta sekä jatkettiin sukupuolitietoisen budjetoinnin ideointia tarkoituksena tunnistaa käytännön konkreettisia toimia.

Edistettiin Vantaa.fi-verkkosivu-uudistusta palvelualueen osalta sekä osallistuttiin vahvasti digitaalisten palveluiden kehittämiseen niin omalla palvelualueella kuin Vake-sote ryhmissä.

Osallistuttiin Vantaa-Kerava hyvinvointialueen tulevaisuuden palveluiden kehittämiseen osallistumalla eri palvelupakettien toimintaan sekä hankerahahakemuksiin.

- Neuvonta- ja asiakasohjaus-kärki: sähköisen asioinnin palvelupaketti.
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut; perhekeskuskehittäminen sekä mielenterveys- ja päihde-työn kehittäminen.
- Vastaanottopalvelut sekä TEOT-hanke (osatyökykyisten hanke).

Tunnusluvut

Terveydenhuollon palvelut
Suun terveydenhuolto

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
suun terveydenhuollon asiakkaat	72 290	74 987	77 159	74 375	60 348	72 354
tutkitut	40 230	36 871	36 021	34 209	26 516	28 282
käynnit yhteensä	198 416	203 435	204 152	193 802	136 442	180 235
kliiniset tunnit (kaikki suorittajat	122 338	122 617	124 480	121 720	93 532	123 112
käynnit hammaslääkärillä	147 073	149 550	137 227	130 412	93 842	124 869
käynnit suuhygienistilla	45 388	48 514	51 092	52 280	35 122	47 787
käynnit hammashoitajalla	9 541	11 212	11 276	8 103	3 923	7 579
peruuttamattomat poisjäännit	8 972	9 245	9 261	10 548	10 172	9 881
peruuttamattomien poisjääntien kliiniset tunnit	5 306	5 420	5 401	6 266	6 065	5 822
kiireettömän hoidon jonossa	0	0	0	0	3 389	710
kiireetön hoitoonpääsy, T3	0	0	0	0	120	120
hammaslääkärissäkävijöiden osuus väestöstä (peittävyys)	27,10	26,76	27,57	24,21	18,25	18,40
hammaslääkärissäkäynti/ potilas (toistuvuus)	2,53	2,55	2,23	2,36	2,20	2,86
Suun terveydenhuollon kustannukset						
kokonaiskustannukset (1000 €)	22 678	23 235	23 468	24 192	23 456	24 208
euroa/ tutkittu	564	630	652	707	885	856
Asiakasmaksutulot (1 000 €)	6 047	6 045	6 198	5 876	4 388	5 286

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen talous, investoinnit ja rahoitus

Liikelaitosta sitova taloudellinen tavoite on pääoman tuottovaatimus. Laitos täytti sille asetetun vaatimuksen ja tuloutti kaupungille korvausta peruspääomasta 68 210,04 euroa ja korkoa kaupungin lainasta 159 158,04 euroa.

Liikevaihto oli 24 019 826,90 euroa (vuonna 2020 21 609 926,44 euroa), muutos edellisvuoteen verrattuna oli +11,2 prosenttia. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 660 849,84 euroa (vuonna 2020 2 012 632,86 euroa).

Asiakasmaksuasetuksen mukaiset tuotot olivat 20,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020 (vuonna 2021 5 285 760,37 euroa ja vuonna 2020 4 388 344,75 euroa). Palvelutuotot palvelusopimukseen perustuen olivat 18 225 000 euroa (vuonna 2020 16 600 477,00 euroa). Painotettujen toimenpiteiden määrä oli 379 105 kappaletta (vuonna 2020 343 106 kappaletta), mikä alitti palvelusopimuksen tavoitemäärän (450 000 painotettua toimenpidettä). Pandemia-avustusta liikelaitokselle suoritettiin 625 000,00 euroa (liiketoiminnan muut tuotot) erityisesti menetettyjen asiakasmaksutuottojen korvaamiseksi.

Operatiiviset kulut (kokonaiskulut ilman rahoituksen eriä) olivat 24 009 935,65 euroa (vuonna 2020 23 261 022,25 euroa). Materiaali- ja palveluostoja oli 6 225 468,94 euroa (vuonna 2020 5 314 094,72 euroa). Aine- ja tarvikehankinnoissa jouduttiin lisäämään hankintoja (muutos 334 100,88 euroa) johtuen pandemian edellyttämistä suojavarusteista sekä erityisinstrumenteista ja -välineistä. Palveluostoja nosti (muutos 577 273,34 euroa) välinehuollon palveluiden siirtyminen omasta toiminnasta HUS:n tuottamaksi. Henkilöstökulut olivat 15 824 792,20 euroa (vuonna 2020 16 024 704,73 euroa). Muutos johtuu välinehuollon liikkeenluovutuksesta henkilösiirtoineen HUS:lle. Liiketoiminnan muut kulut olivat vuonna 2021 1 948 270,55 euroa (vuonna 2020 1 889 920,43 euroa). Operatiiviset kulut yhtä painotettua toimenpidettä kohden vuonna 2021 olivat 63,33 euroa verrattuna vuoteen 2020 67,80 euroa.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 11 403,96 euroa (vuonna 2020 32 302,37 euroa).

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset: korkokulut kunnalle 159 158,04 euroa (korko 7,00 %) ja korvaus peruspääomasta 68 210,04 euroa.

Liikelaitoksen tulos oli 470 068,11 euroa ylijäämäinen (vuonna 2020 ylijäämä oli 166 952,47 euroa ylijäämäinen).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2021 rahoitettiin leasingperusteella, joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste on ollut voimassa myös edellisinä vuosina.

Liikelaitoksen pysyvät vastaavat (koneet ja kalusto) olivat vuoden 2021 lopussa nolla euroa (vuonna 2020 10 485,40 euroa). Liikelaitoksen viimeinen poistokirjaus tehtiin elokuussa eikä taseessa ole poistettavaa käyttöomaisuutta. Vaihtuvat vastaavat vuoden 2021 lopussa olivat 7 086 298,83 euroa (vuonna 2020 6 710 481,98 euroa). Yhdystileillä olevat rahat (=saamiset kunnalta) olivat vuoden 2021 lopussa 6 296 402,06 euroa (vuonna 2020 5 955 696,17 euroa). Liikelaitoksen pankkisaamiset vuoden 2021 lopulla olivat 83 157,63 euroa (vuonna 2020 97 807,31 euroa).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2021 lopussa oli 992 612,19 euroa (vuoden 2020 lopussa 383 087,78 euroa). Liikelaitoksen peruspääoman ylijäämä on 18 177,19 euroa.

Toiminta vuonna 2021

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on kuntalain 10 a luvun mukaisesti 1.6.2010 perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosäännön määräyksin. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta huolehtii kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tuloksellisuudesta. Johtokunta kokoontui vuoden 2021 aikana yhdeksän kertaa.

Liikelaitoksen johtokunta kaudella 2021–2022:

Varsinaiset jäsenet:	Varajäsenet:
Matti Lepistö, puheenjohtaja	Henna-Maria Vihavainen
Raija Heikkonen, varapuheenjohtaja (eronnut 31.12.2021)	Eeva Pitkänen
Anneli Karhunen	Vesa Männistö
Minna Heikkinen	Kati Paajanen
Heikki Hölttä	Tuukka Rämö

Kaupungin organisaatiossa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan. Liikelaitosta johtaa suun terveydenhuollon johtaja, joka toimii liikelaitoksen toimitusjohtajana. Toiminta on ollut organisoituna 31.3.2021 saakka kolmeen palveluyksikköön: hammaslääkäripalvelut, jota johtaa johtava ylihammaslääkäri, hoitajapalvelut, jota johtaa ylihoitaja sekä hallinnolliset palvelut, jota johtaa suun terveydenhuollon johtaja. 1.4.2021 alkaen palveluyksiköitä olivat ylihammaslääkäreiden johdolla toimivat erikoishoidon yksikkö sekä Länsi-, Keski- ja Pohjois-Vantaan palveluyksiköt, ylihoitajan johtama hoitotyön yksikkö sekä suun terveydenhuollon johtajan alaisuudessa toimivat hallinnolliset palvelut. Toimipisteitä on 24 sekä yksi liikkuva yksikkö.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 300 henkilöä (vuonna 2020 oli 329 henkilöä), joista määräaikaisia oli 38 (vuonna 2020 45), työllistettyjä oli 2 (vuonna 2020 oli 4). Henkilökunnasta 93,3 prosenttia oli naisia ja 6,7 prosenttia miehiä.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toiminnassa noudatetaan hyvän johtamis- ja hallintotavan periaatteita. Toimintaohjeistusta on kehitetty ohjaamaan sisäistä valvontaa tulosyksiköissä esimiestyön kautta. Säännöllisesti pidettävillä yhteisillä kokouksilla taataan yhteinen käytäntö. Suun terveydenhuollon ammattilaisten ja asiantuntijoiden sekä esimiesten järjestelmällisellä koulutuksella taataan yhteinen näkemys.

Liikelaitoksen varojen käyttöä valvoo toimitusjohtaja. Tavoitteiden toteutumisesta ja taloudesta raportoidaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnalle säännöllisesti pidettävien kokousten yhteydessä. Vantaan kaupungille raportointi tapahtuu kolmannes vuosittain.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen vakuutukset on hoidettu osana kaupungin vakuutuksia. Tämä varmistaa kattavan vakuutusturvan ja ajantasaisuuden.

Suun terveydenhuollon toimintaan on kohdistunut normaaleina pidettäviä potilasvalituksia. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2021 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tilikauden aikana välinehuollon liikkeenluovutuksen yhteydessä luovutettiin HUS:lle liikelaitoksen hallussa olleita välinehuollon koneita ja laitteita liikkeenluovutussopimuksen mukaisesti. HUS:lle luovutetuista koneista ja laitteista kaksi oli liikelaitoksen käyttöomaisuudessa, loput olivat joko leasing-sopimuksella tai niillä ei ole jäännösarvoa taseessa. Näin ollen tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia.

Hankintasopimuksissa käytetään kaupungin yleisiä sopimusehtoja. Erityissopimusten laadinnassa ja tulkinnassa käytetään mm. kaupungin sosiaali- ja terveystoimen hankintayksikön erityisasiantuntija- ja lakimiespalveluja.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 470 068,11 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi. Ylijäämä kattaa aikaisempien vuosien alijäämän ja liikelaitoksen oma pääoma on ylijäämäinen.

5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	24 775	24 020	- 755
Liiketoiminnan muut tuotot	635	661	26
Materiaalit ja palvelut	- 5 326	- 6 225	- 899
Henkilöstökulut	- 17 143	- 15 825	1 318
Poistot ja arvonalentumiset	- 10	- 11	- 1
Liiketoiminnan muut kulut	- 2 338	- 1 948	390
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**593**	**672**	**79**
Muut rahoitustuotot ja -kulut	17	28	11
Kunnalle maksetut korkokulut	- 159	- 159	0
Korvaus peruspääomasta	- 68	- 68	0
Rahoitustuotot ja -kulut	- 210	- 201	9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**383**	**470**	**87**

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta	393	481	88
Rahoituksen rahavirta	0	- 496	- 496
Rahavarojen muutos	**393**	**- 15**	**- 408**

5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto		24 019 826,90		21 609 926,44
Liiketoiminnan muut tuotot		660 849,84		2 012 632,86
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	2 312 542,15	-	1 978 441,27
Palveluiden ostot	-	3 912 926,79	-	3 335 653,45
	-	6 225 468,94	-	5 314 094,72
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-	12 741 202,75	-	12 956 559,04
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-	2 599 452,25	-	2 599 939,09
Muut henkilösivukulut	-	484 137,20	-	468 206,60
	-	15 824 792,20	-	16 024 704,73
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-	11 403,96	-	32 302,37
Liiketoiminnan muut kulut	-	1 948 270,55	-	1 889 920,43
Liikeylijäämä (-alijäämä)		**670 741,09**		**361 537,05**
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		28 154,13		32 956,88
Kunnalle maksetut korkokulut	-	159 158,04	-	159 158,04
Korvaus peruspääomasta	-	68 210,04	-	68 210,04
Muut rahoituskulut	-	1 459,03	-	173,38
	-	200 672,98	-	194 584,58
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		**470 068,11**		**166 952,47**
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**470 068,11**		**166 952,47**

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %	21,4	14,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	21,4	14,8
Voitto, %	2,0	0,8

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	670 741,09	361 537,05
Poistot ja arvonalentumiset	11 403,96	32 302,37
Rahoitustuotot ja -kulut	- 200 672,98	- 194 584,58
Tulorahoituksen korjauserät	- 918,60	0,00
	480 553,47	199 254,84
Investointien rahavirta		
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0,04	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	**480 553,51**	**199 254,84**
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset	139 456,30	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	64 487,94	0,00
Saamisten muutos kunnalta	- 340 705,89	- 1 339 199,58
Saamisten muutos muilta	- 49 760,64	28 894,37
Korottomien velkojen muutos kunnalta	420,00	- 180,00
Korottomien velkojen muutos muilta	- 309 100,90	376 838,12
Rahoituksen rahavirta	**- 495 203,19**	**- 933 647,09**
Rahavarojen muutos	**- 14 649,68**	**- 734 392,25**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	83 157,63	97 807,31
Rahavarat 1.1.	97 807,31	832 199,56
	- 14 649,68	- 734 392,25

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	1 126 838	646 284
Investointien tulorahoitus, %	-	-
Lainanhoitokate	4,0	2,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,9	1,2
Kassan riittävyys, pv	1,3	1,5
Quick ratio	1,9	1,7
Current ratio	1,9	1,7

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tase	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**0,00**	**10 485,40**
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	0,00	10 485,40
	0,00	10 485,40
Vaihtuvat vastaavat	**7 086 298,83**	**6 710 481,98**
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	706 739,14	656 978,50
Saamiset kunnalta	6 296 402,06	5 955 696,17
	7 003 141,20	6 612 674,67
Rahat ja pankkisaamiset	83 157,63	97 807,31
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**7 086 298,83**	**6 720 967,38**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**992 612,19**	**383 087,78**
Peruspääoma	974 435,00	974 435,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	- 451 890,92	- 758 299,69
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	470 068,11	166 952,47
Toimeksiantojen pääomat	**64 487,94**	**0,00**
Lahjoitusrahastojen pääomat	64 487,94	0,00
Vieras pääoma	**6 029 198,70**	**6 337 879,60**
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	2 273 680,16	2 273 680,16
Lyhytaikainen		
Ostovelat	571 317,01	619 400,62
Korottomat velat kunnalta	420,00	0,00
Muut velat	721 751,66	703 424,43
Siirtovelat	2 462 029,87	2 741 374,39
	3 755 518,54	4 064 199,44
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**7 086 298,83**	**6 720 967,38**

Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuus, %	14,0	5,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	24,4	26,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	18,2	-591,3
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 273,7	2 273,7
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	2 273,7	1 638,1
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9,5	6,9
Asukasmäärä	239 206	237 231

5.2.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmanmukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

1 000 €	2021	2020
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Korvaukset valtiolta	63	60
Myyntituotot kunnilta ja kuntayhtymiltä	222	177
Myyntituotot muilta	5 399	4 463
Opetuspalvelumaksut	0	1
Palvelusopimukseen perustuvat tuotot	18 335	16 908
Liiketoiminnan muut tuotot	661	2 013
Toimintatuotot yhteensä	**24 680**	**23 622**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineelliset hyödykkeet			
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto	
1 000 €	**2021**	**2020**
Poistamaton hankintameno 1.1.	11	43
Tilikauden poisto	-11	-32
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	11

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Peruspääoma 1.1.	974	974
Peruspääoma 31.12.	974	974
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-591	-758
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-452	-758
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	470	167
Oma pääoma yhteensä	**992**	**383**

Toimeksiantojen pääomat		
1 000 €	**2021**	**2020**
Lahjoitusrahastojen pääomat	64	0
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	**64**	**0**

Vieras pääoma		
1 000 €	**2021 Lyhytaikainen**	**2020 Lyhytaikainen**
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	33	48
Yhteensä	**33**	**48**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	203	126
Yhteensä	**203**	**126**
Vieras pääoma yhteensä	**236**	**174**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	**2021**	**2020**
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilökulujen jaksotukset	2 460	2 611
Muut tilinpäätösjaksotukset	2	131
Siirtovelat yhteensä	**2 462**	**2 742**

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	**2021**	**2020**
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	185	184
Myöhemmin maksettavat	342	452
Vuokravastuut yhteensä	**527**	**636**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	**2020**
Virka- ja työsuhteisia	260	280
Määräaikaisia	38	45
Työllistetyt	2	4
Yhteensä	**300**	**329**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	**2020**
Kansallinen kokoomus Vantaa	1 700	720
Suomen Kristillisdemokraatit	180	30
Perussuomalaiset	180	0
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	486	486
Vihreä liitto Vantaa	600	450
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**3 146**	**1 686**

5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen 2021 allekirjoitukset

Matti Lepistö
johtokunnan puheenjohtaja

Raija Heikkonen
johtokunnan jäsen, vara pj

Anneli Karhunen
johtokunnan jäsen

Minna Heikkinen
johtokunnan jäsen

Heikki Hölttä
johtokunnan jäsen

Helena Salusjärvi-Juopperi
suun terveydenhuollon johtaja, tj.

Vantaalla 15.3.2022

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsinki 4. 5. 2022

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
KHT, JHT

5.3 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen

	Tuloslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Tuloslaskelma yhteensä
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	43,00	26,38	0,00				69,38
Myyntituotot, sisäiset	5,84	29,70	0,00	-5,84	-29,70	0,00	0,00
Maksutuotot, ulkoiset	69,39	6,45	0,00				75,84
Maksutuotot, sisäiset	0,51	0,02	0,03	-0,51	-0,02	-0,03	0,00
Tuet ja avustukset, ulkoiset	102,14	3,52	0,00				105,66
Tuet ja avustukset, sisäiset	0,00	0,63	0,00	0,00	-0,63	0,00	0,00
Muut toimintatuotot, ulkoiset	82,96	0,34	0,00				83,30
Muut toimintatuotot, sisäiset	184,49	0,00	0,46	-184,49	0,00	-0,46	0,00
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-514,69	-43,66	0,00				-558,35
Palvelujen ostot, ulkoiset	-809,72	-5,51	-0,76				-815,99
Palvelujen ostot, sisäiset	-34,93	-1,82	0,00	34,93	1,82	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk.	-56,45	-4,52	0,00				-60,97
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis.	-0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
Avustukset, ulkoiset	-73,72	-0,05	0,00				-73,77
Avustukset, sisäiset	-0,63	0,00	0,00	0,63			0,00
Muut toimintakulut, ulkoiset	-67,25	-3,97	0,00				-71,23
Muut toimintakulut, sisäiset	-180,46	-3,83	0,00	180,46	3,83	0,00	0,00
Toimintakate	**-1 249,52**	**3,66**	**-0,27**	**25,18**	**-24,69**	**-0,49**	**-1 246,12**
Verotulot	1 131,64						1 131,64
Valtionosuudet	255,32						255,32
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot, ulkoiset	12,19	0,03	1,49				13,71
Korkotuotot, sisäiset	0,16	0,00	0,00	-0,16			0,00
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	13,92	0,00	0,03				13,95
Muut rahoitustuotot, sisäiset	0,07	0,00	0,00	-0,07			0,00
Korkokulut, ulkoiset	-1,64	0,00	0,00				-1,64
Korkokulut, sisäiset	0,00	-0,16	0,00	0,00	0,16		0,00
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-0,25	0,00	0,00				-0,25
Muut rahoituskulut, sisäiset	0,00	-0,07	0,00	0,00	0,07		0,00
Vuosikate	**161,88**	**3,47**	**1,25**	**24,96**	**-24,47**	**-0,49**	**166,60**
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-101,23	-1,51	-1,00				-103,73
Arvonalentumiset	-1,52	0,00	0,00				-1,52
Tilikauden tulos	**59,14**	**1,96**	**0,25**	**24,96**	**-24,47**	**-0,49**	**61,35**
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,30	-0,25				0,06
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**59,14**	**2,26**	**0,00**	**24,96**	**-24,47**	**-0,49**	**61,41**

	Rahoituslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Rahoitus-laskelma yhteensä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	161,88	3,47	1,25	24,96	-24,47	-0,49	166,60
Tulorahoituksen korjauserät	-57,16	-0,24					-57,40
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-116,06	-2,30	-2,24				-120,61
Rahoitusosuudet investointeihin	3,90	0,12					4,02
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	75,70	0,24					75,94
Toiminnan ja investointien rahavirta	**68,27**	**1,29**	**-1,00**	**24,96**	**-24,47**	**-0,49**	**68,55**
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,12		-34,17				-34,28
Antolainasaamisten vähennykset	2,93		5,28				8,21
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70,00						70,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-79,48						-79,48
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6,68						-6,68
Oman pääoman muutokset	0,80	0,14					0,94
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,75	0,06					0,82
Vaihto-omaisuuden muutos	-0,20						-0,20
Saamisten muutos	-30,77	3,16	27,10	0,10	-4,31	-27,56	-32,29
Korottomien velkojen muutos	-13,22	0,40	0,05	31,77	0,01		19,00
Rahoituksen rahavirta	**-55,99**	**3,76**	**-1,73**	**31,86**	**-4,31**	**-27,56**	**-53,96**
Rahavarojen muutos	**12,28**	**5,04**	**-2,73**	**56,82**	**-28,77**	**-28,05**	**14,59**

5.4 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

5.4.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto	556,00	572,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 49,45	- 72,31
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**506,55**	**499,69**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 475 074,86	1 391 773,92
Muut rahoitustuotot	18 434,79	20 085,46
	1 493 509,65	1 411 859,38
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	**1 494 016,20**	**1 412 359,07**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 1 494 016,20	- 1 412 359,07
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	506,55	499,69
Rahoitustuotot ja -kulut	1 493 509,65	1 411 859,38
Toiminnan rahavirta	**1 494 016,20**	**1 412 359,07**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	- 34 165 758,64	- 150 000,00
Antolainasaamisten vähennys muilta	5 284 308,37	3 013 147,45
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	27 558 422,96	- 4 284 814,61
Saamisten muutos muilta	- 20 988,89	5 238,60
Korottomien velkojen muutos muilta	- 150 000,00	0,00
Rahoituksen rahavirta	**- 1 494 016,20**	**- 1 416 428,56**
Rahavarojen muutos	**0,00**	**- 4 069,49**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	4 069,49
	0,00	- 4 069,49

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**72 119 611,68**	**43 238 161,41**
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	72 119 611,68	43 238 161,41
Vaihtuvat vastaavat	**26 530 580,20**	**54 068 014,27**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	26 399 553,76	53 957 976,72
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	131 026,44	110 037,55
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**98 650 191,88**	**97 306 175,68**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**98 650 191,88**	**97 156 175,68**
Muut omat rahastot	98 650 191,88	97 156 175,68
Vieras pääoma	**0,00**	**150 000,00**
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	0,00	150 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**98 650 191,88**	**97 306 175,68**

5.4.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	- 3 582,88
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 154 595,00	- 106 352,85
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 998 860,08	- 715 243,71
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	- 81 698,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	0,00	- 31,10
Muut rahoituskulut	0,00	- 65,63
	0,00	- 96,73
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 1 153 455,08**	**- 906 974,46**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	1 153 455,08	906 974,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 1 153 455,08	- 906 974,46
Poistot ja arvonalentumiset	998 860,08	715 243,71
	- 154 595,00	- 191 730,75
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 2 243 666,23	- 4 132 743,94
Toiminnan ja investointien rahavirta	**- 2 398 261,23**	**- 4 324 474,69**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	2 571 387,80	4 463 312,51
Saamisten muutos muilta	0,00	13 020,00
Korottomien velkojen muutos muilta	- 173 126,57	- 151 857,82
Rahoituksen rahavirta	**2 398 261,23**	**4 324 474,69**
Rahavarojen muutos	**0,00**	**0,00**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**18 206 781,79**	**16 961 975,64**
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	928 823,02	980 424,30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 951 374,48	10 602 194,79
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	326 584,29	5 379 356,55
	18 206 781,79	16 961 975,64
Vaihtuvat vastaavat	**881 053,31**	**3 452 441,11**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	881 053,31	3 452 441,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**19 087 835,10**	**20 414 416,75**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**18 943 617,50**	**20 097 072,58**
Muut omat rahastot	18 943 617,50	20 097 072,58
Vieras pääoma	**144 217,60**	**317 344,17**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	136 217,60	309 344,17
Muut velat	8 000,00	8 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**19 087 835,10**	**20 414 416,75**

5.4.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Liiketoiminnan muut tuotot		496,15		510,00
Materiaalit ja palvelut				
Palvelujen ostot	-	1 993,90	-	1 875,39
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		10 414,49		10 593,18
Muut rahoitustuotot		15 874,39		18 870,72
Muut rahoituskulut	-	4 973,64	-	20 492,32
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja		**19 817,49**		**7 606,19**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	-	19 817,49	-	7 606,19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**0,00**		**0,00**

Sosiaalisen luototuksen rahaston rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-	1 497,75	-	1 365,39
Rahoitustuotot ja -kulut		21 315,24		8 971,58
Toiminnan rahavirta		**19 817,49**		**7 606,19**
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	-	964,47		515,24
Saamisten muutos muilta	-	26 207,58	-	9 744,78
Rahoituksen rahavirta	**-**	**27 172,05**	**-**	**9 229,54**
Rahavarojen muutos	**-**	**7 354,56**	**-**	**1 623,35**
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		407 580,31		414 934,87
Rahavarat 1.1.		414 934,87		416 558,22
	-	7 354,56	-	1 623,35

Sosiaalisen luototuksen rahaston tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	**1 825 307,74**	**1 805 490,25**
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	226 764,74	224 059,42
Saamiset kunnalta	894 566,68	893 602,21
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	90 291,02	60 788,23
Lainasaamiset	206 104,99	212 105,52
Rahat ja pankkisaamiset	407 580,31	414 934,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**1 825 307,74**	**1 805 490,25**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**1 825 307,74**	**1 805 490,25**
Muut omat rahastot	1 825 307,74	1 805 490,25
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**1 825 307,74**	**1 805 490,25**

5.4.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

Vahinkorahaston tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto		30 000,00		30 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot		462 025,39		427 885,57
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	1 318,35	-	3 927,32
Palvelujen ostot	-	604 045,33	-	209 507,12
	-	605 363,68	-	213 434,44
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**-**	**113 338,29**		**244 451,13**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)		113 338,29	-	244 451,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**0,00**		**0,00**

Vahinkorahaston rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-	113 338,29		244 451,13
Toiminnan rahavirta	**-**	**113 338,29**		**244 451,13**
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta		149 511,05		255 058,10
Saamisten muutos muilta	-	407 588,00		0,00
Korottomien velkojen muutos muilta		371 415,24	-	499 509,23
Rahoituksen rahavirta		**113 338,29**	**-**	**244 451,13**
Rahavarojen muutos		**0,00**		**0,00**
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		0,00		0,00
Rahavarat 1.1.		0,00		0,00
		0,00		0,00

Vahinkorahaston tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	**8 303 995,23**	**8 045 918,28**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	7 896 407,23	8 045 918,28
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut siirtosaamiset	407 588,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**8 303 995,23**	**8 045 918,28**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**8 303 995,23**	**8 417 333,52**
Muut omat rahastot	8 303 995,23	8 417 333,52
Vieras pääoma	**0,00**	**- 371 415,24**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	0,00	- 371 415,24
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**8 303 995,23**	**8 045 918,28**

5.5 Muut eriytetyt laskelmat

Tilinpäätöksessä esitetään kilpailulain 30 d §:n mukaiset eriyttämislaskelmat kilpailullisesta toiminnasta. Eriytettävät tuloslaskelmat esitetään Kaupunkistrategian ja johdon toimialan sekä Kaupunkiympäristön toimialan osalta.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialalla on eriytetty tukipalvelujen myynti kaupungin tytäryhteisöille. Myytävät tukipalvelut koostuvat hankinnan, henkilöstöpalvelujen, talouspalvelujen sekä tietohallinnon palvelujen myynnistä. Tukipalvelujen myynti perustuu kaupungin ja yhtiön välisiin palvelusopimuksiin ja palveluista veloitetaan voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Eriyttäminen on tehty yksiköiden kirjanpidossa erillisillä tulosyksiköillä, joille kohdistuvat tukipalvelujen myynnistä saatavat tuotot sekä toiminnan suorat kustannukset. Suoria kustannuksia ovat palvelua tuottavien henkilöiden henkilöstökulut sekä suoraan palvelun tuottamiseen kohdistuvat palvelujen ja materiaalien ostot. Tietohallinnon osalta eriytetylle tulosyksikölle kohdentuvat myös tietojärjestelmien poistot. Eriytettävän toiminnan tuloslaskelmalle on kohdistettu lisäksi kyseiseen toimintaan kuuluva osuus yksikön yhteisistä kustannuksista, kuten vuokrakuluista sekä muista henkilösidonnaisista yhteisistä kustannuksista, kuten tietoliikenteen, palkanlaskennan ja työterveyshuollon kustannuksista. Esimiestyötä on allokoitu eriytettävään toimintaan henkilömäärän suhteessa.

Kaupunkiympäristön toimialalla on eriytetty ulkoinen tilavuokraus. Ulkoinen tilavuokraus käsittää toimitilojen vuokrauksen muille kuin Vantaan kaupungin sisäisille yksiköille sekä palvelussuhdeasuntojen vuokrauksen. Erityisryhmille vuokrattavat asunnot (esimerkiksi palveluasunnot) ovat osa kunnan lakisääteistä toimintaa ja ne on jätetty eriyttämisen ulkopuolelle. Vuokrat laskutetaan vuokrasopimukseen perustuen.

Asuntojen vuokrauksen tuotot sekä asuntoihin liittyvät suorat kustannukset kirjataan omille kustannuspaikoilleen. Lisäksi asuntovuokraukseen kohdistuu kunnan omistamien kiinteistöjen osalta poistot. Ulkoisen toimitilavuokrauksen osalta kiinteistöjen suorat tuotot ja kulut kirjataan kiinteistöittäin kirjanpitoon. Sekä rakennusten ylläpitokustannukset että poistot on eriytetty kunkin rakennuksen osalta erikseen ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa. Kiinteistönhoidon osalta ne kustannukset, joita ei kirjanpidossa kohdisteta suoraan rakennuksille, on eriytetty ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa kaupungin omistamien kiinteistöjen kokonaisneliömäärästä. Samassa suhteessa on kohdistettu myös yksikön henkilöstökulut ja muut yhteiset kustannukset sekä toimialahallinnon ja kaupungin sisäisten tukipalvelujen vyörytettävät kustannukset.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan eriytetty tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto	1 780 556,31	2 154 855,81
Liiketoiminnan muut tuotot	65 970,52	78 143,75
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 263,93	- 6 764,34
Palvelujen ostot	- 1 061 812,79	- 998 355,60
	- 1 066 076,72	- 1 005 119,94
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 503 191,63	- 585 228,54
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 100 593,04	- 119 926,84
Muut henkilösivukulut	- 20 484,76	- 21 272,45
	- 624 269,43	- 726 427,83
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 76 073,97	- 180 729,26
Liiketoiminnan muut kulut	- 139 242,85	- 205 352,07
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 59 136,14**	**115 370,46**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	- 64,59	- 80,19
	- 64,59	- 80,19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**- 59 200,73**	**115 290,27**

Kaupunkiympäristön toimialan eriytetty tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto	7 953 900,98	8 022 144,75
Liiketoiminnan muut tuotot	405 222,02	761 659,34
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 434 068,20	- 690 822,71
Palvelujen ostot	- 2 228 329,94	- 2 138 171,37
	- 2 662 398,14	- 2 828 994,08
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 112 706,08	- 167 966,85
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 22 609,60	- 33 839,83
Muut henkilösivukulut	- 4 648,90	- 6 359,03
	- 139 964,58	- 208 165,71
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 950 195,07	- 2 279 511,19
Liiketoiminnan muut kulut	- 3 733 182,87	- 3 231 982,45
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**873 382,34**	**235 150,66**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	- 778,50	- 383,77
	- 778,50	- 383,77
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**872 603,84**	**234 766,89**

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Käytetyt kirjanpitokirjat ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Kirjanpitolain 2:10 §:n mukaan tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muukin mahdollinen liiketapahtumia varmentava kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Poikkeuksina kirjanpitolain 2:10 §:ään ovat muun muassa EU-hankkeiden kirjanpitoasiakirjat (10 vuotta) sekä kiinteistöinvestointiin liittyvät laskut, tositteet ja selvitykset (13 vuotta). Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Rahoituslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP -järjestelmässä
Päiväkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Pääkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173500 Myyntisaamiset, kunnan sisäiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254600 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254900 Ostovelat muille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tositelajit ja numerosarjat 2021	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tililuettelo vuodelta 2021	Asta-arkistointijärjestelmässä
Varastokirjanpidot	
Varikko	usb
Hoitotarvikevarasto	usb
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	usb

Muilta osin kirjanpitoaineisto arkistoidaan paperille tulostetussa muodossa.

6.2 Luettelo tositelajeista

SAP -tositelajiluettelo 2021

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
02	A1	13803001 - 13803999	Palvelukassa	Verkkomaksu
14	B3	13818001 - 13818999	Verkkokauppa	Verkkokaupan yhteinen tositelaji
15	B4	13819001 - 13819999	Palvelukassa	Palvelukassojen yhteinen tositelaji
AA	01	10000000 - 12999999	Käyttöom.kirjaus	Talouspalvelut
AB	99	990000000 - 999999999	Kirjanpitotosite	Talouspalvelut
AF	03	30000000 - 38999999	Poistokirjaukset	Talouspalvelut
AZ	02	20000000 - 23999999	Investointien purku	Talouspalvelut
BA	06	60000000 - 60999999	Konekielinen tiliote	Talouspalvelut
BM	24	240000000 - 249999999	Ostomaksu,autom.	Rahoitustoimi
D5	54	540000000 - 549999999	Saku/Merlot Medi	KuPeLa /1211
DG	16	160000000 - 169999999	Asiakkaat-hyvitys	Talouspalvelut
DL	31	310000000 - 319999999	Luottotappio	Talouspalvelut
DP	08	80000000 - 89999999	Perintätoim.rahatil.	Talouspalvelut
DT	19	190000000 - 199999999	Asiakkaat - tasaus	Talouspalvelut
DV	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.autom.	Talouspalvelut
DZ	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.manuaal.	Talouspalvelut
K1	25	250000000 - 259999999	Konekeskus Kuljetus	Kuntatekniikan keskus
K2	26	260000000 - 269999999	Varikko Polttoaineet	Kuntatekniikan keskus
K6	34	340000000 - 349999999	Apotti-maksut	Sosiaali- ja terveystoimi
K7	36	360000000 - 369999999	Apotti-maksusitoumus	Sosiaali- ja terveystoimi
K9	K9	500000000 - 599999999	Rahapalautukset	Talouspalvelut
KH	20	200000000 - 209999999	Toimittajat-vel.	Talouspalvelut
KM	27	270000000 - 279999999	Toimittajat-matkust.	Talouspalvelut
KR	21	210000000 - 219999999	Toimittajat - lasku	Talouspalvelut
KS	23	230000000 - 239999999	Sisäiset maksut	Talouspalvelut
KT	24	240000000 - 249999999	Toimittajat -tasaus	Talouspalvelut
KX	28	280000000 - 289999999	Sisäiset ostolaskut	Talouspalvelut
L1	L1	66400001 - 66499999	Konekeskus, uusi	Kuntatekniikan keskus
L2	L2	66500001 - 66599999	Varikko, uusi	Kuntatekniikan keskus
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Sisäiset vuokrat/koki	Tilakeskus
LR	LR	52000000 - 52999999	Apollo rahoitusvienti	Rahoitustoimi
PA	PA	17110001 - 17119999	Tuntipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PC	PC	18110001 - 18119999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PD	PD	18140001 - 18149999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PF	PF	18150001 - 18159999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PH	PH	18170001 - 18179999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PK	PK	18190001 - 18199999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PL	PL	19110001 - 19119999	Palkkiot	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PM	PM	19120001 - 19129999	Palkkiot	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Palkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PR	42	420000000 - 429999999	Hinnanmuutos	Keskusvarasto
PY	PY	18200001 - 18299999	Ennak.kirjaus lomapalk	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
RE	44	440000000 - 449999999	Lasku - brutto(MM)	Keskusvarasto
RV	00	1000000000 - 9899999999	Myyntilasku(SD)	Talouspalvelut
RX	93	930000000 - 939999999	Sisäinen laskutus	Talouspalvelut

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
SA	11	110000000 - 118999999	Pääkirjatilitosite	Talouspalvelut
SB	12	120000000 - 129999999	Rondo FI tosite	Talouspalvelut
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-tilit - tasaus	Talouspalvelut
SU	SU	119000000 - 119999999	Alv-jälkikirjaustos.	Talouspalvelut
UO	57	570000000 - 579999999	Ulosottotilitykset	Talouspalvelut
WA	45	450000000 - 459999999	Tavaranluovutus	Keskusvarasto
WE	46	460000000 - 469999999	Tavaranvastaanotto	Keskusvarasto
WI	47	470000000 - 479999999	Inventointitosite	Keskusvarasto
X2	D6	14800001 - 14899999	Kaupunkikortti	Ateriapalvelut

Liitetietojen tositelajiluettelo 2021

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
LT		1-999	Liitetiedot	Talouspalvelut

6.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/ asukas
= Vuosikate / Asukasmäärä 31.12.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa
= Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

(Kunta ja konserni) Investointien tulorahoitus, %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

(Liikelaitos) Investointien tulorahoitus, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot)
/ Investointien omahankintameno

(Kunta ja konserni) Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.

(Liikelaitos) Lainanhoitokate
= (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut
- Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Laskennallinen lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)
= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Taseen tunnusluvut

(Kunta ja liikelaitos) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma -
Saadut ennakot)

(Konserni) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/ asukas
= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)]/ Asukasmäärä 31.12.

(Kunta ja konserni) Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

(Liikelaitos) Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Lainakanta euroa/ asukas
= Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.
= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/ asukas
= [Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut] / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.
= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

VANTAAN KAUPUNKI

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 28.3.2022

Vantaan kaupunginhallitus

Sari Multala

Mika Niikko

Ville Karinen

Ulla Kaukola

Pirjo Luokkala

Maarit Raja-Aho

Tuukka Saimen

Hanna Valtanen

Ritva Viljanen
Kaupunginjohtaja

Säde Tahvanainen

Faysal Abdi

Mika Kasonen

Kai-Ari Lundell

Vaula Norrena

Sakari Rokkanen

Visa Tammi

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsinki 4. 5. 2022

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
KHT, JHT

Vantaan kaupunki
p. 839 11 (vaihde)
Asematie 7, 01300 Vantaa